



### Sadržaj

#### II. *Nezakonodavni akti*

##### MEDUNARODNI SPORAZUMI

- ★ Sporazum između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Ukrajine, s druge strane, o sudjelovanju Ukrajine u Okvirnom programu za istraživanja i inovacije Obzor Europa i Programu za istraživanja i osposobljavanje Europske zajednice za atomsku energiju za razdoblje 2021.–2025. kojim se nadopunjuje Okvirni program za istraživanja i inovacije Obzor Europa ..... 1
- ★ Sporazum između Europske unije, s jedne strane, i Republike Moldove, s druge strane, o sudjelovanju Republike Moldove u Okvirnom programu Unije za istraživanja i inovacije Obzor Europa ..... 18
- ★ Međunarodni sporazum između Europske unije, s jedne strane, i Republike Turske, s druge strane, o sudjelovanju Republike Turske u Okvirnom programu Unije za istraživanja i inovacije Obzor Europa ..... 33
- ★ Sporazum između Europske unije, s jedne strane, i Republike Armenije, s druge strane, o sudjelovanju Republike Armenije u Okvirnom programu Unije za istraživanja i inovacije Obzor Europa ..... 48
- ★ Sporazum između Europske unije i Republike Srbije o sudjelovanju Republike Srbije u Okvirnom programu Unije za istraživanja i inovacije Obzor Europa ..... 63

- ★ Međunarodni sporazum između Europske unije, s jedne strane, i Bosne i Hercegovine, s druge strane, o sudjelovanju Bosne i Hercegovine u Okvirnom programu Unije za istraživanja i inovacije Obzor Europa ..... 79
- ★ Međunarodni sporazum između Europske unije, s jedne strane, i Kosova \*, s druge strane, o sudjelovanju Kosova u Okvirnom programu Unije za istraživanja i inovacije Obzor Europa 95
- ★ Međunarodni sporazum između Europske unije, s jedne strane, i Crne Gore, s druge strane, o sudjelovanju Crne Gore u Okvirnom programu Unije za istraživanja i inovacije Obzor Europa 110
- ★ Međunarodni sporazum između Europske unije, s jedne strane, i Republike Sjeverne Makedonije, s druge strane, o sudjelovanju Sjeverne Makedonije u Okvirnom programu Unije za istraživanja i inovacije Obzor Europa ..... 126
- ★ Sporazum između Europske unije, s jedne strane, i Izraela, s druge strane, o sudjelovanju Izraela u Okvirnom programu Unije za istraživanja i inovacije Obzor Europa ..... 143
- ★ Međunarodni sporazum između Europske unije, s jedne strane, i Gruzije, s druge strane, o sudjelovanju Gruzije u Okvirnom programu Unije za istraživanja i inovacije Obzor Europa 158
- ★ Međunarodni sporazum između Europske unije, s jedne strane, i Vijeća ministara Republike Albanije, s druge strane, o sudjelovanju Republike Albanije u Okvirnom programu Unije za istraživanja i inovacije Obzor Europa ..... 174

---

\* Ovim se nazivom ne dovode u pitanje stajališta o statusu te je on u skladu s RVSUN-om 1244/1999 i mišljenjem Međunarodnog suda o proglašenju neovisnosti Kosova.

## II

(Nezakonodavni akti)

## MEĐUNARODNI SPORAZUMI

## SPORAZUM

**između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Ukrajine, s druge strane, o sudjelovanju Ukrajine u Okvirnom programu za istraživanja i inovacije Obzor Europa i Programu za istraživanja i osposobljavanje Europske zajednice za atomsku energiju za razdoblje 2021.–2025. kojim se nadopunjuje Okvirni program za istraživanja i inovacije Obzor Europa**

Europska komisija (dalje u tekstu „Komisija”), u ime Europske unije, i Europska zajednica za atomsku energiju (dalje u tekstu „Euratom”),

s jedne strane,

i

Ukrajina (dalje u tekstu „Ukrajina”),

s druge strane,

dalje u tekstu „stranke”

BUDUĆI DA Sporazum o pridruživanju između Europske unije i njezinih država članica s jedne strane i Ukrajine s druge strane <sup>(1)</sup> (dalje u tekstu „Sporazum o pridruživanju”), propisuje da će stranke razvijati i jačati znanstvenu i tehnološku suradnju kako bi doprinijele razvoju znanosti, ali i jačanju vlastitog znanstvenog potencijala za doprinos rješavanju nacionalnih i globalnih izazova;

BUDUĆI DA Sporazum o pridruživanju posebno predviđa promicanje civilnog znanstvenog istraživanja u području nuklearne sigurnosti i zaštite, uključujući zajednička istraživanja, izobrazbu i mobilnost znanstvenika te propisuje da bi se suradnja u sektoru civilnog iskorištavanja nuklearne energije trebala odvijati provedbom posebnih sporazuma u tom području;

BUDUĆI DA se Protokolom III. uz Sporazum o pridruživanju propisuje da se posebni uvjeti za sudjelovanje Ukrajine u svakom posebnom programu, posebno u pogledu financijskog doprinosa koji treba platiti te postupaka izvješćivanja i ocjenjivanja, utvrđuju u Memorandumu o razumijevanju između Komisije i nadležnih tijela Ukrajine na temelju kriterija utvrđenih predmetnim programima <sup>(2)</sup>;

<sup>(1)</sup> SL L 161, 29.5.2014., str. 3.

<sup>(2)</sup> Ovaj Sporazum čini i ima jednake pravne učinke kao Memorandum o razumijevanju naveden u Protokolu III. uz Sporazum o pridruživanju između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Ukrajine, s druge strane, o Okvirnom sporazumu između Europske unije i Ukrajine o općim načelima sudjelovanja Ukrajine u programima Unije.

BUDUĆI DA je Okvirni program Europske unije za istraživanja i inovacije Obzor Europa (dalje u tekstu „program Obzor Europa”) uspostavljen Uredbom (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća <sup>(3)</sup>;

BUDUĆI DA je Program za istraživanja i osposobljavanje Europske zajednice za atomsku energiju za razdoblje 2021.–2025. kojim se nadopunjuje Okvirni program za istraživanja i inovacije Obzor Europa (dalje u tekstu „program Euratoma”) uspostavljen Uredbom Vijeća (Euratom) 2021/765 <sup>(4)</sup>;

UZIMAJUĆI U OBZIR napore Europske unije da udruživanjem snaga s međunarodnim partnerima predvodi odgovor na globalne izazove u skladu s akcijskim planom za ljude, planet i blagostanje u okviru programa Ujedinjenih naroda „Promijeniti svijet: Program održivog razvoja do 2030.” i potvrđujući da su istraživanja i inovacije glavni pokretači i ključna sredstva za održivi rast koji se temelji na inovacijama te za gospodarsku konkurentnost i privlačnost;

PREPOZNAJUĆI opća načela utvrđena u Uredbi (EU) 2021/695 i Uredbi (Euratom) 2021/765;

BUDUĆI DA je opći cilj programa Euratom provođenje aktivnosti nuklearnog istraživanja i izobrazbe s naglaskom na stalnom poboljšanju nuklearne zaštite, sigurnosti i zaštite od zračenja, kao i dopunjavanje ostvarivanja ciljeva programa Obzor Europa, među ostalim u kontekstu energetske tranzicije;

POTVRĐUJUĆI ciljeve obnovljenog europskog istraživačkog prostora da se izgradi zajedničko znanstveno i tehnološko područje, stvori jedinstveno tržište za istraživanja i inovacije, potiču i olakšaju suradnja među sveučilištima i razmjena najboljih praksi te privlačne istraživačke karijere, olakša prekogranična i međusektorska mobilnost istraživača, potiče slobodno kretanje znanstvenog znanja i inovacija, promiče poštovanje akademske slobode i slobode znanstvenog istraživanja, podupiru djelatnosti znanstvenog obrazovanja i znanstvene komunikacije i potiču konkurentnost i privlačnost gospodarstava koja sudjeluju te potvrđuju činjenicu da su pridružene zemlje ključni partneri u tom nastojanju;

ISTIČUĆI ulogu europskih partnerstava u rješavanju nekih od gorućih problema Europe zajedničkim istraživačkim i inovacijskim inicijativama kojima se znatno pridonosi onim prioritetima Europske unije i Euratoma u području istraživanja i inovacija za koje su potrebne kritična masa i dugoročna vizija te ističući važnost sudjelovanja pridruženih zemalja u tim partnerstvima;

NASTOJEĆI uspostaviti obostrano povoljne uvjete kako bi se stvorila dostojanstvena radna mjesta, ojačali i poduprli inovacijski ekosustavi stranaka pružanjem potpore poduzećima u inovacijama i razvoju na tržištima stranaka te olakšavajući prihvaćanje, uvođenje i dostupnost inovacija, uključujući aktivnosti izgradnje kapaciteta;

<sup>(3)</sup> Uredba (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa, o utvrđivanju pravila za sudjelovanje i širenje rezultata te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1290/2013 i (EU) br. 1291/2013 (SL L 170, 12.5.2021., str. 1.).

<sup>(4)</sup> Uredba Vijeća (Euratom) 2021/765 od 10. svibnja 2021. o uspostavi Programa za istraživanja i osposobljavanje Europske zajednice za atomsku energiju za razdoblje 2021.–2025. kojim se nadopunjuje Okvirni program za istraživanja i inovacije Obzor Europa te o stavljanju izvan snage Uredbe (Euratom) 2018/1563 (SL L 167 I, 12.5.2021., str. 81.).

PREPOZNAJUĆI da bi uzajamno sudjelovanje u programima istraživanja i inovacija trebalo donijeti obostranu korist; i pritom potvrđujući da stranke zadržavaju svoja prava na ograničavanje ili uvjetovanje sudjelovanja u svojim programima istraživanja i inovacija, među ostalim osobito za djelovanja koja se odnose na njihovu stratešku imovinu, interese, autonomiju ili sigurnost;

UZIMAJUĆI U OBZIR zajedničke ciljeve, vrijednosti i snažnu povezanost stranaka u području istraživanja i inovacija, uključujući u nuklearnom sektoru, koja je u prošlosti uspostavljena sporazumima o sudjelovanju Ukrajine u programu Obzor 2020. i programu za istraživanja i osposobljavanje Euratoma (2014. – 2018.) te njegovu sljedniku, kao i brojnim drugim međunarodnim sporazumima na kojima se temelji odnos stranaka <sup>(5)</sup>, te prepoznajući zajedničku želju stranaka da dodatno razviju, ojačaju, potaknu i prošire odnose i suradnju u tom području;

SPORAZUMJELE SU SE KAKO SLIJEDI:

#### Članak 1.

##### Područje primjene pridruživanja

1. Ukrajina kao pridružena zemlja daje doprinos i sudjeluje u svim dijelovima Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa (program Obzor Europa) koji se navode u članku 4. Uredbe (EU) 2021/695 i koji se provode posebnim programom uspostavljenim Odlukom Vijeća (EU) 2021/764 <sup>(6)</sup>, u njihovim najnovijim verzijama, i financijskim doprinosom Europskom institutu za inovacije i tehnologiju. Ukrajina kao pridružena zemlja sudjeluje i daje doprinos svim dijelovima Programa za istraživanja i osposobljavanje Euratoma (program Euratoma) uspostavljenog Uredbom (Euratom) 2021/765 u njezinoj najnovijoj verziji.

2. Uredba (EU) 2021/819 Europskog parlamenta i Vijeća <sup>(7)</sup> i Odluka (EU) br. 2021/820 <sup>(8)</sup> primjenjuju se, u svojim najnovijim verzijama, na sudjelovanje ukrajinskih pravnih subjekata u zajednicama znanja i inovacija.

#### Članak 2.

##### Uvjeti sudjelovanja u programu Obzor Europa i programu Euratoma

1. Ukrajina sudjeluje u programu Obzor Europa i programu Euratoma u skladu s uvjetima utvrđenima u Protokolu III. uz Sporazum o pridruživanju između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Ukrajine, s druge strane, te u skladu s uvjetima utvrđenima u ovom Sporazumu, pravnim aktima iz članka 1. ovog Sporazuma te u svim drugim pravilima koja se odnose na provedbu tih programa, u njihovim najnovijim verzijama.

2. Ako nije drukčije predviđeno u uvjetima iz stavka 1. ovog članka, među ostalim u okviru provedbe članka 22. stavka 5. Uredbe (EU) 2021/695, pravni subjekti s poslovnim nastanom u Ukrajini mogu sudjelovati u neizravnim djelovanjima programa Obzor Europa i programa Euratoma pod uvjetima koji su jednaki onima koji se primjenjuju na pravne subjekte s poslovnim nastanom u Europskoj uniji, uključujući poštovanje mjera ograničavanja EU-a <sup>(9)</sup>.

3. Prije nego što odluči ispunjavaju li pravni subjekti s poslovnim nastanom u Ukrajini uvjete za sudjelovanje u djelovanju koje se odnosi na stratešku imovinu, interese, autonomiju ili sigurnost Europske unije na temelju članka 22. stavka 5. Uredbe (EU) 2021/695, Komisija može zatražiti određene informacije ili jamstva, kao što su:

a) informacije o tome je li se pravnim subjektima s poslovnim nastanom u Europskoj uniji odobrio, odnosno hoće li im se odobriti, uzajamni pristup postojećim i planiranim ukrajinskim programima, projektima i aktivnostima koji su istovrijedni predmetnom djelovanju programa Obzor Europa;

<sup>(5)</sup> Sporazum o suradnji između Kabineta ministara Ukrajine i Zajednice u području kontrolirane nuklearne fuzije (SL L 322, 27.11.2002., str. 40.), Sporazum o suradnji između Kabineta ministara Ukrajine i Zajednice u području nuklearne sigurnosti (SL L 322, 27.11.2002., str. 33.) i Sporazum između Kabineta ministara Ukrajine i Euratoma o suradnji u području mirroljubive uporabe nuklearne energije (SL L 261, 22.9.2006., str. 27.).

<sup>(6)</sup> Odluka Vijeća (EU) 2021/764 od 10. svibnja 2021. o uspostavi posebnog programa za provedbu Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa te o stavljanju izvan snage Odluke 2013/743/EU (SL L 167 I, 12.5.2021., str. 1.).

<sup>(7)</sup> Uredba (EU) 2021/819 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o Europskom institutu za inovacije i tehnologiju (preinaka) (SL L 189, 28.5.2021., str. 61.).

<sup>(8)</sup> Odluka (EU) 2021/820 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o Strateškom inovacijskom programu Europskog instituta za inovacije i tehnologiju (EIT) za razdoblje 2021. – 2027.: jačanje europskog inovacijskog talenta i kapaciteta te o stavljanju izvan snage Odluke br. 1312/2013/EU (SL L 189, 28.5.2021., str. 91.).

<sup>(9)</sup> Mjere ograničavanja EU-a donose se u skladu s člankom 29. Ugovora o Europskoj uniji ili člankom 215. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

- b) informacije o tome ima li Ukrajina uspostavljen nacionalni mehanizam za provjeru ulaganja i jamstva da će nadležna tijela Ukrajine izvijestiti Komisiju te se s njome savjetovati o svim mogućim slučajevima u kojima su primjenom takvog mehanizma saznala za planirano strano ulaganje/preuzimanje koje će nad ukrajinskim pravnim subjektom, koji je primio sredstva iz programa Obzor Europa u okviru djelovanja koja se odnose na stratešku imovinu, interese, autonomiju ili sigurnost Europske unije, provesti subjekt koji ima poslovni nastan izvan Ukrajine ili je pod kontrolom takvog subjekta, pod uvjetom da Komisija Ukrajini dostavi popis relevantnih pravnih subjekata s poslovnim nastanom u Ukrajini nakon što s njima potpiše sporazume o dodjeli bespovratnih sredstava; i
- c) jamstva da nijedan rezultat, tehnologija, usluga ni proizvod koje će subjekti s poslovnim nastanom u Ukrajini razviti u okviru predmetnog djelovanja neće podlijegati ograničenjima na izvoz u države članice EU-a za vrijeme djelovanja i četiri godine nakon završetka djelovanja. Ukrajina će svake godine tijekom djelovanja i četiri godine nakon završetka djelovanja dostaviti ažurirani popis predmeta na koje se odnose nacionalna ograničenja izvoza.

4. Pravni subjekti s poslovnim nastanom u Ukrajini mogu sudjelovati u aktivnostima Zajedničkog istraživačkog centra (JRC) pod uvjetima koji su jednaki onima koji se primjenjuju na pravne subjekte s poslovnim nastanom u Europskoj uniji, osim ako su ograničenja nužna radi osiguravanja dosljednosti s opsegom sudjelovanja koji proizlazi iz provedbe stavaka 2. i 3. ovog članka.

5. Ako Europska unija provodi program Obzor Europa primjenom članka 185. i 187. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, Ukrajina i ukrajinski pravni subjekti mogu sudjelovati u pravnim strukturama stvorenima na temelju tih odredbi u skladu s pravnim aktima Europske unije koji su u svrhu stvaranja tih pravnih struktura doneseni ili će biti doneseni.

6. Ovaj Sporazum ne daje Ukrajini pravo na članstvo u Europskom zajedničkom poduzeću za ITER i razvoj energije fuzije ili na sudjelovanje u Sporazumu o osnivanju Međunarodne organizacije za energiju fuzije ITER za zajedničku provedbu projekta ITER.

7. Predstavnici Ukrajine imaju pravo sudjelovati u odboru iz članka 14. Odluke (EU) 2021/764 te u odboru iz članka 16. Uredbe (Euratom) 2021/765 kao promatrači, bez glasačkih prava i za točke koje se odnose na Ukrajinu.

Predstavnici Ukrajine ne prisustvuju glasovanju tih odbora. Ukrajina će biti obaviještena o ishodu.

8. Sudjelovanje iz prethodnog stavka odvija se na isti način kao i sudjelovanje predstavnika država članica Europske unije, uključujući postupke za primanje informacija i dokumentacije. Prava Ukrajine na zastupanje i sudjelovanje u Odboru za europski istraživački prostor i njegovim podskupinama prava su koja se primjenjuju na pridružene zemlje.

9. Predstavnici Ukrajine imaju pravo sudjelovati u Vijeću guvernera JRC-a kao promatrači, bez glasačkih prava. Podložno tom uvjetu, takvo sudjelovanje podložno je istim pravilima i postupcima koji se primjenjuju na predstavnike država članica Europske unije, uključujući prava na riječ, primanje informacija i dokumentacije u vezi s pitanjem koje se odnosi na Ukrajinu.

10. Ukrajina može sudjelovati u Konzorciju europskih istraživačkih infrastruktura (ERIC) u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 723/2009 <sup>(10)</sup> u njezinoj najnovijoj verziji i s pravnim aktom o osnivanju ERIC-a.

11. Putne troškove i troškove boravka predstavnika i stručnjaka iz Ukrajine povezane s njihovim sudjelovanjem u ulozi promatrača u radu odbora iz članka 14. Odluke (EU) 2021/764 te u odboru iz članka 16. Uredbe (Euratom) 2021/765 ili na drugim sastancima koji se odnose na provedbu programa Obzor Europa ili programa Euratoma Europska unija nadoknađuje na istoj osnovi te u skladu s postupcima koji su na snazi za predstavnike država članica Europske unije.

<sup>(10)</sup> Uredba Vijeća (EZ) br. 723/2009 od 25. lipnja 2009. o pravnom okviru Zajednice za Konzorcij europskih istraživačkih infrastruktura (ERIC) (SL L 206, 8.8.2009., str. 1.).

12. Stranke u okviru postojećih odredbi poduzimaju sve što je u njihovoj moći da olakšaju slobodno kretanje i boravak znanstvenika koji sudjeluju u aktivnostima iz ovog Sporazuma te prekogranični protok robe i usluga namijenjenih za te aktivnosti.

13. Ukrajina poduzima sve potrebne mjere, prema potrebi, kako bi osigurala da su roba i usluge koje su kupljene u Ukrajini ili uvezene u Ukrajinu, a djelomično ili u potpunosti financirane u skladu sa sporazumima o dodjeli bespovratnih sredstava i/ili ugovorima sklopljenima radi provedbe aktivnosti u skladu s ovim Sporazumom, oslobođene od carinskih pristojbi, uvoznih carina i drugih fiskalnih davanja, uključujući PDV, koji se primjenjuju u Ukrajini.

### Članak 3.

#### Financijski doprinos

1. Sudjelovanje Ukrajine ili ukrajinskih pravnih subjekata u programu Obzor Europa i u programu Euratoma podliježe financijskom doprinosu Ukrajine svakom od navedenih programa i povezanim troškovima upravljanja i izvršenja te operativnim troškovima u okviru općeg proračuna Europske unije (dalje u tekstu „proračun Unije”).

2. Financijski doprinos Ukrajine svakom programu jest zbroj:

a) operativnog doprinosa; i

b) naknade za sudjelovanje.

3. Financijski doprinos Ukrajine svakom od dvaju programa ima oblik godišnje naknade koja se plaća u dva obroka, najkasnije u lipnju i rujnu.

4. Operativnim doprinosom Ukrajine svakom programu pokrivaju se operativni rashodi i rashodi za potporu tom programu te se on u obliku odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i odobrenih sredstava za plaćanje dodaje iznosima unesenima u proračun Unije koji je konačno donesen za odgovarajući program, uključujući sva odobrena sredstva koja odgovaraju opozivima koji su ponovno stavljeni na raspolaganje u skladu s člankom 15. stavkom 3. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća <sup>(1)</sup>, u njezinoj najnovijoj verziji (dalje u tekstu „Financijska uredba”), i uvećana za vanjske namjenske prihode koji ne proizlaze iz financijskih doprinosa drugih donatora odgovarajućem programu <sup>(2)</sup>.

Kad je riječ o vanjskim namjenskim prihodima dodijeljenima programu Obzor Europa na temelju članka 3. stavka 1. Uredbe Vijeća (EU) 2020/2094 <sup>(3)</sup>, to povećanje odgovara godišnjim odobrenim sredstvima navedenima u dokumentima uz Komisijin nacrt proračuna za program Obzor Europa.

5. Početni operativni doprinos Ukrajine svakom programu temelji se na ključu za uplatu doprinosa koji se definira kao omjer bruto domaćeg proizvoda (BDP) Ukrajine po tržišnim cijenama i BDP-a Europske unije po tržišnim cijenama. BDP-e po tržišnim cijenama koji se trebaju primjenjivati utvrđuju posebne službe Komisije na temelju najnovijih statističkih podataka dostupnih za izračun proračuna u godini prije godine u kojoj se mora platiti godišnja naknada. Odstupajući od toga, početni operativni doprinos Ukrajine svakom programu za 2021. temelji se na BDP-u za 2019. po tržišnim cijenama. Prilagodbe ključa za uplatu doprinosa utvrđene su u Prilogu I.

6. Početni operativni doprinos Ukrajine svakom programu izračunava se primjenom ključa za uplatu doprinosa, kako je prilagođen, na početna odobrena sredstva za preuzimanje obveza unesena u proračun Europske unije koji je konačno donesen za primjenjivu godinu za financiranje odgovarajućeg programa, uvećana u skladu sa stavkom 4.

<sup>(1)</sup> Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredbi (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

<sup>(2)</sup> To osobito u vezi s programom Obzor Europa uključuje sredstva iz Instrumenta Europske unije za oporavak koji je uspostavljen Uredbom Vijeća (EU) 2020/2094 od 14. prosinca 2020. o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 (SL L 433 I, 22.12.2020., str. 23.).

<sup>(3)</sup> Uredba Vijeća (EU) 2020/2094 od 14. prosinca 2020. o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 (SL L 433 I, 22.12.2020., str. 23.).



7. Naknada za sudjelovanje Ukrajine za svaki program iznosi 4 % godišnjeg početnog operativnog doprinosa odgovarajućem programu izračunatog u skladu sa stavcima 5. i 6. te se uvodi postupno kako je utvrđeno u Prilogu I. Naknada za sudjelovanje ne podliježe naknadnim prilagodbama ni ispravcima.

8. Početni operativni doprinos Ukrajine svakom programu za godinu N može se retroaktivno prilagoditi naviše ili naniže u sljedećoj godini ili sljedećim godinama na temelju proračunskih obveza preuzetih za odobrena sredstva za tu godinu N, uvećana u skladu sa stavkom 4., na temelju njihova izvršenja putem pravnih obveza i na temelju njihova opoziva. Detaljne odredbe o provedbi ovog članka navedene su u Prilogu I.

9. Europska unija Ukrajini dostavlja informacije o njezinu financijskom sudjelovanju, kako su sadržane u proračunskim i računovodstvenim informacijama te informacijama o uspješnosti i evaluaciji dostavljenima proračunskim tijelima Europske unije i njezinim tijelima nadležnima za davanje razrješnice u vezi s programom Obzor Europa i programom Euratoma. Te se informacije dostavljaju uzimajući u obzir pravila Europske unije, Euratoma i Ukrajine o povjerljivosti i zaštiti podataka te se njima ne dovode u pitanje informacije na koje Ukrajina ima pravo na temelju Priloga III.

10. Svi doprinosi Ukrajine ili plaćanja Europske unije i izračun iznosa koje treba platiti ili primiti vrše se u eurima.

#### Članak 4.

#### **Pravila za primjenu automatskog mehanizma korekcije na operativni doprinos Ukrajine programu Obzor Europa**

1. Automatski mehanizam korekcije primjenjuje se na operativni doprinos Ukrajine programu Obzor Europa.

2. Automatski mehanizam korekcije početnog operativnog doprinosa Ukrajine programu Obzor Europa za godinu N, kako je prilagođen na temelju članka 3. stavka 8., primjenjuje se i izračunava u godini N+2. Temelji se na uspješnosti Ukrajine i ukrajinskih pravnih subjekata u dijelovima programa Obzor Europa koji se provode s pomoću konkurentnih bespovratnih sredstava koja se financiraju odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza iz godine N, uvećanima u skladu s člankom 3. stavkom 4.

Iznos automatske korekcije izračunava se na temelju razlike između:

a) početnih iznosa pravnih obveza u pogledu konkurentnih bespovratnih sredstava programa Obzor Europa, koje su stvarno preuzete prema Ukrajini ili ukrajinskim pravnim subjektima i koje se financiraju odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza za godinu N, uvećanima u skladu s člankom 3. stavkom 4.; i

b) odgovarajućeg operativnog doprinosa koji je Ukrajina uplatila za godinu N, kako je prilagođen na temelju članka 3. stavka 8., isključujući troškove neintervencije koji se financiraju odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza za godinu N, uvećanima u skladu s člankom 3. stavkom 4.

3. Ako iznos iz stavka 2., neovisno o tome je li pozitivan ili negativan, prelazi 8 % odgovarajućeg početnog operativnog doprinosa Ukrajine programu Obzor Europa, kako je prilagođen na temelju članka 3. stavka 8., ispravlja se početni operativni doprinos Ukrajine tom programu za godinu N. Iznos koji Ukrajina duguje kao dodatni doprinos ili treba primiti kao smanjenje njezina doprinosa programu Obzor Europa u okviru automatskog mehanizma korekcije jest iznos koji prelazi taj prag od 8 %, a iznos koji je manji od tog praga od 8 % neće se uzeti u obzir pri izračunu dodatnog doprinosa koji se duguje ili treba primiti.

4. Detaljna pravila o automatskom mehanizmu korekcije koji se primjenjuje na operativni doprinos Ukrajine programu Obzor Europa navedena su u Prilogu I.



#### Članak 5.

##### **Reciprocitet**

1. Pravni subjekti s poslovnim nastanom u Europskoj uniji mogu sudjelovati u ukrajinskim programima, projektima i aktivnostima koji su istovrijedni programu Obzor Europa ili programu Euratoma, u skladu sa zakonodavstvom Ukrajine.
2. Popis jednakovrijednih programa, projekata ili aktivnosti Ukrajine koji su otvoreni za sudjelovanje pravnih subjekata s poslovnim nastanom u Europskoj uniji nalazi se u dijelu I. Priloga II. Ukrajina poduzima sve što je u njezinoj moći kako bi svoje programe, projekte i aktivnosti navedene u dijelu II. Priloga II. postupno otvorila za sudjelovanje pravnih subjekata s poslovnim nastanom u Europskoj uniji.
3. Financiranje pravnih subjekata s poslovnim nastanom u Uniji koje provodi Ukrajina podliježe zakonodavstvu Ukrajine kojim se uređuje funkcioniranje istraživačkih i inovacijskih programa, projekata i aktivnosti. Ako se financijska sredstva ne dodjeljuju, pravni subjekti s poslovnim nastanom u Europskoj uniji mogu sudjelovati s vlastitim sredstvima.

#### Članak 6.

##### **Otvorena znanost**

Stranke u svojim programima, projektima i aktivnostima uzajamno promiču i potiču prakse otvorene znanosti u skladu s pravilima programa Obzor Europa i programa Euratoma te zakonodavstvom Ukrajine.

#### Članak 7.

##### **Praćenje, evaluacija i izvješćivanje**

1. Ne dovodeći u pitanje odgovornosti Komisije, Europskog ureda za borbu protiv prijevara (OLAF) i Revizorskog suda Europske unije u pogledu praćenja i evaluacije programa Obzor Europa i programa Euratoma, sudjelovanje Ukrajine u tim programima kontinuirano se prati na temelju njezina partnerstva s Komisijom.
2. Pravila o dobrom financijskom upravljanju, uključujući financijsku kontrolu, povrat sredstava i druge mjere protiv prijevara u vezi s financiranjem sredstvima Europske unije na temelju ovog Sporazuma utvrđena su u Prilogu III.

#### Članak 8.

##### **Zajednički odbor EU-a/Euratoma i Ukrajine za istraživanje i inovacije**

1. Osniva se Zajednički odbor EU-a/Euratoma i Ukrajine za istraživanje i inovacije (dalje u tekstu „Zajednički odbor EU-a/Euratoma i Ukrajine“). Zadaće Zajedničkog odbora EU-a/Euratoma i Ukrajine uključuju:

- a) ocjenjivanje, evaluaciju i preispitivanje provedbe ovog Sporazuma, osobito:
  - i. sudjelovanja i uspješnosti pravnih subjekata Ukrajine u programu Obzor Europa i programu Euratoma;
  - ii. razine (uzajamne) otvorenosti pravnih subjekata s poslovnim nastanom na području svake stranke za sudjelovanje u programima, projektima i aktivnostima druge stranke;
  - iii. provedbe mehanizma financijskog doprinosa i automatskog mehanizma korekcije u skladu s člancima 3. i 4.;
  - iv. razmjene informacija i ispitivanja svih mogućih pitanja o iskorištavanju rezultata, uključujući prava intelektualnog vlasništva;
- b) raspravu, na zahtjev bilo koje stranke, o ograničenjima koja stranke primjenjuju ili planiraju u smislu pristupa njihovim programima istraživanja i inovacija, među ostalim osobito za djelovanja koja se odnose na njihovu stratešku imovinu, interese, autonomiju ili sigurnost;
- c) ispitivanje kako poboljšati i razviti suradnju;
- d) zajedničku raspravu o budućem smjeru i prioritetima politika povezanih s istraživanjima i inovacijama te planiranju istraživanja od zajedničkog interesa; i
- e) razmjenu informacija, inter alia, o novom zakonodavstvu, odlukama ili nacionalnim programima istraživanja i inovacija koji su relevantni za provedbu ovog Sporazuma.

2. Zajednički odbor EU-a/Euratoma i Ukrajine, koji čine predstavnici Europske unije, Euratoma i Ukrajine, donosi svoj Poslovnik.
3. Zajednički odbor EU-a/Euratoma i Ukrajine može osnovati bilo koju stručnu radnu skupinu ili stručno savjetodavno tijelo na *ad hoc* osnovi koji mogu pružiti potporu u provedbi ovog Sporazuma.
4. Zajednički odbor EU-a/Euratoma i Ukrajine sastaje se najmanje jednom godišnje i, kad god je to potrebno zbog posebnih okolnosti, na zahtjev bilo koje stranke. Europska unija i Ukrajina izmjenjuju se kao organizator i domaćin tih sastanaka.
5. Zajednički odbor EU-a/Euratoma i Ukrajine djeluje kontinuirano na temelju razmjene relevantnih informacija bilo kojim komunikacijskim sredstvima, osobito u vezi sa sudjelovanjem/uspješnosti pravnih subjekata Ukrajine. Zajednički odbor EU-a/Euratoma i Ukrajine osobito može obavljati svoje zadaće u pisanom obliku kad god je to potrebno.

#### Članak 9.

##### Završne odredbe

1. Ovaj Sporazum stupa na snagu na dan kad stranke jedna drugu obavijeste o završetku unutarnjih postupaka potrebnih u tu svrhu.
2. Ovaj Sporazum primjenjuje se od 1. siječnja 2021. Ostaje na snazi onoliko dugo koliko je potrebno da se završe svi projekti, djelovanja, aktivnosti ili njihovi dijelovi, koji se financiraju iz programa Obzor Europa i programa Euratoma, sve mjere koje su potrebne za zaštitu financijskih interesa Europske unije i sve financijske obveze koje proizlaze iz provedbe ovog Sporazuma između stranaka.
3. Ovaj se Sporazum produljuje i primjenjuje na razdoblje 2026. – 2027. pod istim uvjetima na sljednika programa Euratoma, osim ako bilo koja stranka u roku od tri mjeseca nakon objave tog programa u Službenom listu Europske unije obavijesti o svojoj odluci o neproduljenju ovog Sporazuma na taj program sljednik. U slučaju takve obavijesti, ovaj se Sporazum ne primjenjuje od 1. siječnja 2026. u odnosu na program koji će naslijediti program Euratoma.
4. Europska unija ili Euratom mogu suspendirati primjenu ovog Sporazuma u vezi s programom Obzor Europa ili programom Euratoma u slučaju djelomičnog ili potpunog neplaćanja financijskog doprinosa koji Ukrajina treba platiti za odgovarajući program na temelju ovog Sporazuma.

U slučaju neplaćanja koje može znatno ugroziti provedbu programa Obzor Europa ili programa Euratoma i upravljanje njima, Europska komisija šalje službenu opomenu. Ako se plaćanje ne izvrši u roku od 20 radnih dana nakon službene opomene, Europska komisija će obavijestiti Ukrajinu o suspenziji primjene ovog Sporazuma u odnosu na relevantni program službenom obaviješću koja će stupiti na snagu 15 dana nakon što je Ukrajina zaprimi.

Ako se primjena ovog Sporazuma suspendira na temelju prvog podstavka ovog stavka, pravni subjekti s poslovnim nastanom u Ukrajini ne ispunjavaju uvjete za sudjelovanje u postupcima dodjele u okviru relevantnog programa koji još nisu završeni na dan stupanja na snagu suspenzije. Postupak dodjele smatra se završenim kad se preuzmu pravne obveze koje nastanu slijedom tog postupka.

Suspenzija ne utječe na pravne obveze u okviru relevantnog programa koje su s pravnim subjektima s poslovnim nastanom u Ukrajini sklopljene prije stupanja na snagu te suspenzije. Ovaj se Sporazum nastavlja primjenjivati na takve pravne obveze.

Komisija u ime Europske unije i Euratoma bez odgode obavješćuje Ukrajinu nakon što primi cijeli iznos financijskog doprinosa koji se duguje za relevantni program. Suspenzija u odnosu na taj program ukida se s trenutačnim učinkom nakon te obavijesti.

Od dana ukidanja suspenzije pravni subjekti Ukrajine ponovno ispunjavaju uvjete u postupcima dodjele pokrenutima u okviru relevantnog programa nakon tog datuma te postupcima dodjele pokrenutima prije tog datuma za koje nisu istekli rokovi za podnošenje zahtjeva.

5. Svaka stranka može u bilo kojem trenutku raskinuti ovaj Sporazum dostavom pisane obavijesti o namjeri njegova raskida.

Ovaj se Sporazum u tom slučaju otkazuje tri kalendarska mjeseca nakon dostave te pisane obavijesti primatelju. Datum stupanja na snagu raskida jest datum raskida za potrebe ovog Sporazuma.

6. Ako se ovaj Sporazum raskine u skladu sa stavkom 5., stranke su suglasne:

- (a) da se projekti, djelovanja, aktivnosti ili njihovi dijelovi, za koje su pravne obveze preuzete nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma, a prije prestanka njegove primjene ili njegova raskida, nastavljaju do njihova završetka pod uvjetima utvrđenima ovim Sporazumom;
- (b) da se godišnji financijski doprinos za svaki od dvaju programa iz članka 3. stavka 1. ovog Sporazuma za godinu N tijekom koje se ovaj Sporazum raskine plaća u cijelosti u skladu s člankom 3. Operativni doprinos za godinu N u okviru programa Obzor Europa prilagođava se u skladu s člankom 3. stavkom 8. i ispravlja u skladu s člankom 4. ovog Sporazuma. Operativni doprinos za godinu N u okviru programa Euratoma prilagođava se u skladu s člankom 3. stavkom 8. ovog Sporazuma. Naknada za sudjelovanje za godinu N kao dio financijskog doprinosa za svaki od dvaju programa ne prilagođava se niti ispravlja;
- (c) da se nakon godine u kojoj se ovaj Sporazum raskine, početni operativni doprinosi plaćeni za svaki od dvaju programa iz članka 3. stavka 1. za godine u kojima se ovaj Sporazum primjenjivao prilagođavaju u skladu s člankom 3. stavkom 8. U odnosu na program Obzor Europa ti se doprinosi automatski ispravljaju u skladu s člankom 4.

Sve ostale posljedice raskidanja ovog Sporazuma stranke rješavaju zajedničkom suglasnošću.

7. Ovaj se Sporazum može izmijeniti jedino pisanim putem uz suglasnost stranaka. Stupanje na snagu izmjena odvijat će se prema istom postupku kao što je onaj koji se primjenjuje na stupanje na snagu ovog Sporazuma.

8. Prilozi ovom Sporazumu njegov su sastavni dio.

Sastavljeno u Kijevu dana dvanaestog listopada godine dvije tisuće dvadeset i prve godine u po dva primjerka, na engleskom i ukrajinskom jeziku, pri čemu je svaki od tih tekstova jednako vjerodostojan. U slučaju razlika u tumačenju prednost ima engleski tekst.

*Za Komisiju, u ime Europske unije i Euratoma,*

Josep BORRELL

*Potpredsjednik Europske komisije*

*Za Ukrajinu,*

Serhii SHKARLET

*Ministar obrazovanja i znanosti Ukrajine*

## PRILOG I.

**Pravila o financijskom doprinosu Ukrajine programu Obzor Europa (2021.–2027.) i programu za istraživanja i osposobljavanje Euratoma (2021.–2025.)****I. Izračun financijskog doprinosa Ukrajine**

1. Financijski doprinosi Ukrajine programu Obzor Europa i programu Euratoma odvojeni su. Financijski doprinos Ukrajine programu Obzor Europa odnosno programu Euratoma utvrđuje se na godišnjoj razini proporcionalno i dodatno iznosu koji je svake godine u proračunu Unije dostupan za odobrena sredstva za preuzimanje obveza, koja su potrebna za upravljanje programom Obzor Europa odnosno programom Euratoma te njihovo izvršenje i funkcioniranje.

2. Naknada za sudjelovanje za svaki od dvaju programa iz članka 3. stavka 7. ovog Sporazuma uvodi se postupno kako slijedi:

— 2021.: 0,5 %,

— 2022.: 1 %,

— 2023.: 1,5 %,

— 2024.: 2 %,

— 2025.: 2,5 %,

— 2026.: 3 %,

— 2027.: 4 %.

3. U skladu s člankom 3. stavkom 5. ovog Sporazuma, početni operativni doprinos koji Ukrajina treba platiti za svoje sudjelovanje u programu Obzor Europa i programu Euratoma izračunat će se za odgovarajuće financijske godine primjenom prilagodbe ključa za uplatu doprinosa.

Prilagodba ključa za uplatu doprinosa glasi:

$$\text{Prilagođeni ključ za uplatu doprinosa} = \text{ključ za uplatu doprinosa} \times \text{koeficijent}$$

Koeficijenti koji se upotrebljava za izračun prilagodbe ključa za uplatu doprinosa iznose 0,07 za program Obzor Europa odnosno 0,21 za program za istraživanja i osposobljavanje Euratoma.

4. U skladu s člankom 3. stavkom 8. ovog Sporazuma prva prilagodba financijskog doprinosa za svaki program iz članka 3. stavka 1. koja se odnosi na izvršenje proračuna za godinu N provodi se u godini N+1 kad se početni operativni doprinos za predmetni program za godinu N prilagođava naviše ili naniže za iznos razlike između:

a) prilagođenog doprinosa koji se izračunava primjenom prilagođenog ključa za uplatu doprinosa za godinu N na zbroj:

i. iznosa proračunskih obveza preuzetih u pogledu odobrenih sredstava za preuzimanje obveza za godinu N za odgovarajući program u okviru izglasanog proračuna Europske unije te u pogledu odobrenih sredstava za preuzimanje obveza, koja odgovaraju opozivima te su ponovno stavljena na raspolaganje; i

ii. svih odobrenih sredstava za preuzimanje obveza na temelju vanjskih namjenskih prihoda koji ne proizlaze iz financijskih doprinosa drugih donatora odgovarajućem programu, a koji su bili dostupni na kraju godine N;

b) i početnog operativnog doprinosa tom programu za godinu N.

Počevši od godine N+2 i svake sljedeće godine sve dok se ne plate ili opozovu sve proračunske obveze koje se financiraju odobrenim sredstvima koja potječu iz godine N i najdulje tri godine nakon završetka programa Obzor Europa ili programa Euratoma, Unija izračunava prilagodbu operativnog doprinosa za svaki program za godinu N na način da operativni doprinos Ukrajine smanji za iznos dobiven primjenom prilagođenog ključa za uplatu doprinosa za godinu N na opozive koji se svake godine izvršavaju u pogledu obveza za godinu N koje se financiraju iz proračuna Unije ili iz opoziva koji su ponovno stavljeni na raspolaganje.

Ako se otkazu odobrena sredstva za preuzimanje obveza koja potječu od vanjskih namjenskih prihoda za godinu N koji ne proizlaze iz financijskih doprinosa drugih donatora odgovarajućem programu, operativni doprinos Ukrajine tom programu smanjuje se za iznos dobiven primjenom prilagođenog ključa za uplatu doprinosa za godinu N na otkazani iznos.

## II. Automatska korekcija operativnog doprinosa Ukrajine koja se primjenjuje na program Obzor Europa

1. Na izračun automatske korekcije iz članka 4. ovog Sporazuma primjenjive samo u okviru programa Obzor Europa primjenjuju se sljedeći uvjeti:

- a) „konkurentna bespovratna sredstva” znači bespovratna sredstva dodijeljena putem poziva na podnošenje prijedloga pri čemu se krajnji korisnici mogu utvrditi u trenutku izračuna automatske korekcije. To ne obuhvaća financijske potpore trećim stranama kako je definirano u članku 204. Financijske uredbe;
- b) ako je pravna obveza potpisana s konzorcijem, iznosi upotrijebljeni za utvrđivanje početnih iznosa pravne obveze kumulativni su iznosi dodijeljeni korisnicima koji su ukrajinski subjekti u skladu s indikativnom raščlambom proračuna sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava;
- c) svi iznosi pravnih obveza koji odgovaraju konkurentnim bespovratnim sredstvima utvrđuju se primjenom elektroničkog sustava Europske komisije eCorda te se izdvajaju druge srijede u veljači u godini N+2;
- d) „troškovi neintervencije” znači troškovi programa koji nisu konkurentna bespovratna sredstva, uključujući rashode za potporu, administraciju pojedinih programa i druga djelovanja <sup>(1)</sup>;
- e) iznosi dodijeljeni međunarodnim organizacijama kao pravnim subjektima koji su krajnji korisnici <sup>(2)</sup> smatraju se troškovima neintervencije.

2. Mehanizam se primjenjuje kako slijedi:

- a) automatske korekcije za godinu N u vezi s izvršenjem odobrenih sredstava za preuzimanje obveza za godinu N primjenjuju se na temelju podataka o godini N i godini N+1 iz sustava eCorda iz točke II. stavka 1. točke (c) ovog Priloga u godini N+2 nakon što se na doprinos Ukrajine programu Obzor Europa primijene sve prilagodbe u skladu s člankom 3. stavkom 8. ovog Sporazuma. Razmatrani iznos bit će iznos konkurentnih bespovratnih sredstava za koja su podaci dostupni u trenutku izračuna korekcije.
- b) Počevši od godine N+2 pa do 2029. iznos automatske korekcije izračunava se za godinu N na temelju razlike između:
  - i. ukupnog iznosa konkurentnih bespovratnih sredstava dodijeljenih Ukrajini ili ukrajinskim pravnim subjektima kao preuzete obveze za proračunska odobrena sredstva za godinu N; i

<sup>(1)</sup> Druga djelovanja osobito uključuju nabavu, nagrade, financijske instrumente, izravna djelovanja Zajedničkog istraživačkog centra, pretplate (OECD, Eureka, IPEEC, IEA, ...), stručnjake (evaluatori, praćenje projekata) itd.

<sup>(2)</sup> Međunarodne organizacije smatraju se troškovima neintervencije samo ako su krajnji korisnici. To se ne primjenjuje ako je međunarodna organizacija koordinator projekta (raspodjela sredstava drugim koordinatorima).

ii. iznosa prilagođenog operativnog doprinosa Ukrajine za godinu N pomnoženog s omjerom između:

A. iznosa konkurentnih bespovratnih sredstava za odobrena sredstva za preuzimanje obveza za godinu N; i

B. ukupnih proračunskih odobrenih sredstava godinu N, uključujući troškove neintervencije.

**III. Plaćanje financijskog doprinosa Ukrajine za svaki program, plaćanje prilagodbi operativnih doprinosa Ukrajine za svaki program i plaćanje automatske korekcije koja se primjenjuje na operativni doprinos Ukrajine za program Obzor Europa**

1. Komisija Ukrajini što prije, a najkasnije prilikom izdavanja prvog poziva za osiguravanje sredstava za financijsku godinu za svaki program iz članka 3. stavka 1. ovog Sporazuma, dostavlja sljedeće informacije:

a. iznose odobrenih sredstava za preuzimanje obveza u proračunu Unije konačno donesenom za predmetnu godinu za proračunske linije koje pokrivaju sudjelovanje Ukrajine u programu Obzor Europa odnosno programu Euratoma, po potrebi iznos vanjskih namjenskih odobrenih sredstava koji rezultiraju iz financijskog doprinosa drugih donatora u tim proračunskim linijama;

b. iznos naknade za sudjelovanje iz članka 3. stavka 7. ovog Sporazuma za svaki program;

c. od godine N+1 provedbe programa Obzor Europa i programa Euratoma, izvršavanje odobrenih sredstava za preuzimanje obveza koje odgovara proračunskoj godini N i razinu opoziva za svaki program;

d. samo u odnosu na program Obzor Europa i za dio programa Obzor Europa za koji su takve informacije potrebne radi izračuna automatske korekcije, razinu obveza preuzetih u korist ukrajinskih pravnih subjekata raščlanjenih prema odgovarajućoj godini odobrenih proračunskih sredstava i s tim povezanim ukupnim iznosom preuzetih obveza.

U odnosu na svaki od dvaju programa Komisija na temelju svojeg nacрта proračuna što prije, a najkasnije do 1. rujna financijske godine, dostavlja procjenu informacija za sljedeću godinu u skladu s točkama (a) i (b).

2. Komisija u travnju i srpnju svake financijske godine Ukrajini izdaje poziv za osiguravanje sredstava u iznosu koji odgovara njezinu doprinosu u okviru svakog od dvaju programa iz članka 3. stavka 1. ovog Sporazuma.

Svakim pozivom za osiguravanje sredstava predviđa se plaćanje šest dvanaestina doprinosa Ukrajine za odgovarajući program najkasnije 60 dana od izdavanja poziva.

3. Odstupajući od stavka 2., financijski doprinosi za 2021. sastoje se od obroka koji se dijele na više poziva za sredstva sa sljedećim rasporedom plaćanja:

— 50 % financijskog doprinosa za 2021. platit će se 2022.;

— 50 % financijskog doprinosa za 2021. platit će se 2023..

Odgovarajući iznosi uključuju se u poziv za osiguravanje sredstava za odgovarajuću godinu.

3. Poziv za osiguravanje sredstava izdan u travnju svake godine može uključivati i prilagodbe financijskog doprinosa koji je Ukrajina platila za provedbu, upravljanje i funkcioniranje prethodnih okvirnih programa za istraživanja i inovacije ili programa za istraživanja i osposobljavanje Euratoma u kojima je Ukrajina sudjelovala.

4. U odnosu na program Obzor Europa svake godine počevši od 2023. pozivi za osiguravanje sredstava odražavaju i iznos automatske korekcije primjenjive na operativni doprinos plaćen za godinu N-2 za program Obzor Europa.

Za svaku od financijskih godina 2028., 2029. i 2030. Ukrajina treba primiti ili platiti iznos koji proizlazi iz automatske korekcije primijenjene na operativne doprinose koje je Ukrajina 2026. i 2027. platila za program Obzor Europa ili iz prilagodbi u skladu s člankom 3. stavkom 8. ovog Sporazuma.

5. Ukrajina plaća svoj financijski doprinos na temelju ovog Sporazuma za svaki od dvaju programa u skladu s točkom III. ovog Priloga. Ako Ukrajina ne plati svoj financijski doprinos do datuma dospijeća, Komisija šalje službenu opomenu.

Za svako kašnjenje u plaćanju financijskog doprinosa za bilo koji od dvaju programa Ukrajini se na nepodmireni iznos od datuma dospijeća obračunavaju zatezne kamate.

Kamatna stopa na dug koji na dan dospijeća nije podmiren stopa je koju Europska središnja banka primjenjuje na svoje glavne operacije refinanciranja, kako je objavljeno u seriji C *Službenog lista Europske unije*, a koja je na snazi prvoga kalendarskog dana mjeseca datuma dospijeća, uvećana za jedan i pol postotni bod.



## PRILOG II.

**Neiscrpan popis istovrijednih ukrajinskih programa, projekata i aktivnosti****Dio 1.**

Ukrajinski programi koji su otvoreni za sudjelovanje pravnih subjekata s poslovnim nastanom u Europskoj uniji

Sljedeći ukrajinski programi otvoreni su za sudjelovanje pravnih subjekata s poslovnim nastanom u Europskoj uniji:

- pozivi na nadmetanje Nacionalne istraživačke zaklade Ukrajine,
- konkurentni postupak odabira za znanstveni i tehnički (eksperimentalni) razvoj u okviru državne uredbe, na temelju odobrenja Ministarstva obrazovanja i znanosti Ukrajine,
- konkurentni postupak odabira za znanstvene i tehničke radove i projekte koji se financiraju iz vanjskog instrumenta pomoći Europske unije za ispunjavanje obveza Ukrajine u Okvirnom programu za istraživanja i inovacije Obzor Europa,
- konkurentni postupak odabira Ukrajinskog fonda za novoosnovana poduzeća.

**Dio 2.**

Programi koje se Ukrajina obvezala postupno otvarati za sudjelovanje pravnih subjekata s poslovnim nastanom u Europskoj uniji

Sljedeći ukrajinski programi postupno će se otvarati za sudjelovanje pravnih subjekata s poslovnim nastanom u Europskoj uniji:

- Zaklada predsjednika Ukrajine za potporu obrazovanju, znanosti i sportu.

---

## PRILOG III.

**Dobro financijsko upravljanje**

Zaštita financijskih interesa i povrat sredstava

## Članak 1.

**Preispitivanja i revizije**

1. Europska unija ima pravo provoditi, u skladu s primjenjivim propisima jedne ili više institucija Unije ili njezinih tijela te kako je predviđeno u relevantnim sporazumima i/ili ugovorima, tehničke, znanstvene, financijske ili druge vrste preispitivanja i revizija u prostorijama svake fizičke osobe s boravištem u Ukrajini ili pravne osobe s poslovnim nastanom u Ukrajini koja prima sredstva Europske unije te bilo koje treće strane s boravištem ili poslovnim nastanom u Ukrajini koja je uključena u izvršenje sredstava Unije. Takva preispitivanja i revizije mogu provoditi službenici institucija i tijela Europske unije, posebno Europske komisije i Europskog revizorskog suda, ili druge osobe koje je ovlastila Europska komisija.

2. Službenici institucija i tijela Europske unije, posebno Europske komisije i Europskog revizorskog suda, kao i druge osobe koje je ovlastila Europska komisija, imaju odgovarajući pristup lokacijama, radovima i dokumentima (u elektroničkom i papirnatom obliku) te svim informacijama potrebnima za provedbu takvih revizija, uključujući pravo na dobivanje fizičkih/elektroničkih preslika i izvadaka iz bilo kojeg dokumenta ili sadržaja bilo kojeg podatkovnog medija u posjedu fizičkih ili pravnih osoba koje su predmet revizije ili treće strane koja je predmet revizije.

3. Kako bi mogli izvršavati svoje dužnosti iz ovog članka, službenicima i drugim osobama iz stavka 2. Ukrajina ne uskraćuje pravo ulaska u Ukrajinu ni pristup prostorijama niti za to postavlja prepreke.

4. Preispitivanja i revizije mogu se provesti i nakon suspenzije primjene ovog Sporazuma u skladu s njegovim člankom 9. stavkom 5., nakon njegova raskida, pod uvjetima utvrđenima u primjenjivim propisima jedne ili više institucija Europske unije ili njezinih tijela te kako je predviđeno u relevantnim sporazumima i/ili ugovorima povezanim s bilo kojom pravnom obvezom kojom se izvršava proračun Europske unije, a koju je Europska unija preuzela prije datuma stupanja na snagu suspenzije primjene ovog Sporazuma u skladu s njegovim člankom 9. stavkom 5. ili njegova raskida.

## Članak 2.

**Borba protiv nepravilnosti, prijevара i drugih kaznenih djela koja utječu na financijske interese Unije**

1. Europska komisija i Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) ovlaštteni su provoditi upravne istrage, uključujući provjere i inspekcije na terenu, na državnom području Ukrajine. Te se istrage provode u skladu s uvjetima utvrđenima u primjenjivim propisima jedne ili više institucija Unije.

2. Nadležna tijela Ukrajine u razumnom roku obavješćuju Europsku komisiju ili OLAF o svakoj uočenoj činjenici ili sumnji koja se odnosi na nepravilnost, prijevaru ili drugu nezakonitu aktivnost koja utječe na financijske interese Unije.

3. Provjere i inspekcije na terenu mogu se provoditi u prostorijama bilo koje fizičke osobe s boravištem u Ukrajini ili pravne osobe s poslovnim nastanom u Ukrajini koje primaju sredstva Unije, kao i prostorijama bilo koje treće strane s boravištem ili poslovnim nastanom u Ukrajini uključene u izvršenje sredstava Unije.

4. Europska komisija ili OLAF provjere i inspekcije na terenu pripremaju i provode u bliskoj suradnji s nadležnim ukrajinskim tijelom koje odredi ukrajinska vlada. Kako bi moglo pružiti pomoć, to se nadležno tijelo unaprijed u razumnom roku obavješćuje o predmetu, svrsi i pravnom temelju provjera i inspekcija. U tu svrhu službenici nadležnih ukrajinskih tijela mogu sudjelovati u terenskim provjerama i pregledima.

5. Na zahtjev ukrajinskih nadležnih tijela, provjere i inspekcije na terenu mogu se provoditi zajedno s Europskom komisijom ili OLAF-om.

6. Službenici Komisije i OLAF-ovo osoblje imaju pristup svim informacijama i dokumentaciji, uključujući računalne podatke o predmetnim operacijama, koje su potrebne za pravilnu provedbu provjera i inspekcija na terenu. Oni osobito mogu kopirati relevantne dokumente.

7. Ako osoba, subjekt ili neka treća strana odbiju provjeru ili inspekciju na terenu, ukrajinska tijela, djelujući u skladu s nacionalnim pravilima i propisima, dužna su Europskoj komisiji ili OLAF-u pomoći da im se omogući obavljanje tih provjera ili inspekcija. Ta pomoć uključuje poduzimanje odgovarajućih mjera predostrožnosti u skladu s nacionalnim pravom, među ostalim kako bi se zaštitili dokazi.

8. Europska komisija ili OLAF obavješćuje nadležna ukrajinska tijela o rezultatu takvih provjera ili inspekcija. Konkretno, Europska komisija ili OLAF u najkraćem mogućem roku izvješćuje nadležno ukrajinsko tijelo o svim činjenicama ili sumnjama koje se odnose na nepravilnost za koju su doznali tijekom provjere ili inspekcije na terenu.

9. Ne dovodeći u pitanje primjenu ukrajinskog kaznenog prava, Europska komisija u skladu sa zakonodavstvom Europske unije može izreći administrativne mjere i sankcije pravnim ili fizičkim osobama u Ukrajini koje sudjeluju u provedbi programa ili aktivnosti.

10. U svrhu pravilne provedbe ovog članka, Europska komisija ili OLAF i ukrajinska nadležna tijela redovito razmjenjuju informacije te se, na zahtjev jedne od stranaka ovog Sporazuma, međusobno savjetuju.

11. Kako bi se olakšala učinkovita suradnja i razmjena informacija s OLAF-om, Ukrajina određuje kontaktnu točku.

12. Razmjena informacija između Europske komisije ili OLAF-a i ukrajinskih nadležnih tijela odvija se u skladu sa zahtjevima o povjerljivosti. Osobni podaci uključeni u razmjenu informacija zaštićeni su u skladu s primjenjivim pravilima.

13. Ukrajinska nadležna tijela surađuju s Uredom europskog javnog tužitelja kako bi mu omogućila ispunjavanje njegove obveze provedbe istrage, kaznenog progona i podizanja optužnica protiv počinitelja i sudionika kaznenih djela koja utječu na financijske interese Europske unije u skladu s primjenjivim zakonodavstvom.

### Članak 3.

#### **Povrat sredstava i izvršenje**

1. Odluke koje donese Europska komisija, kojima se pravnim ili fizičkim osobama koje nisu države nameće novčana obveza u vezi sa svim potraživanjima koja proizlaze iz programa Obzor Europa, izvršive su u Ukrajini. Nalog za izvršenje prilaže se uz odluku, bez ikakvih drugih formalnosti osim provjere vjerodostojnosti odluke, koju provodi ukrajinsko nadležno tijelo koje u tu svrhu imenuje vlada Ukrajine. Vlada Ukrajine obavješćuje Komisiju i Sud Europske unije o nacionalnom tijelu koje je odredila. U skladu s člankom 4. Europska komisija o takvim izvršivim odlukama ima pravo izravno obavijestiti osobe s boravištem i pravne subjekte s poslovnim nastanom u Ukrajini. Provedba se odvija u skladu s ukrajinskim zakonom i poslovníkom.

2. Presude i rješenja koje Sud Europske unije donese u skladu s arbitražnom klauzulom sadržanom u ugovoru ili sporazumu koji se odnose na programe, aktivnosti, djelovanja ili projekte Unije izvršive su u Ukrajini na isti način kao i odluke Europske komisije iz stavka 1.

3. Sud Europske unije nadležan je za preispitivanje zakonitosti odluka Komisije iz stavka 1. i za suspenziju njihova izvršenja. Međutim, sudovi Ukrajine nadležni su za pritužbe da je izvršenje provedeno na nepravilan način.

*Članak 4.***Komunikacija i razmjena podataka**

Institucije i tijela Europske unije uključeni u provedbu programa Obzor Europa ili u kontrolu nad tim programom imaju pravo izravno komunicirati, među ostalim putem elektroničkih sustava razmjene, sa svakom fizičkom osobom s boravištem u Ukrajini ili pravnom osobom s poslovnim nastanom u Ukrajini koja prima sredstva Unije te s bilo kojom trećom stranom s boravištem ili poslovnim nastanom u Ukrajini koja je uključena u izvršenje sredstava Unije. Takve osobe, subjekti i treće strane mogu izravno dostaviti institucijama i tijelima Europske unije sve relevantne informacije i dokumentaciju koje su dužni dostaviti na temelju zakonodavstva Europske unije koje se primjenjuje na program Unije ili ugovora odnosno sporazuma sklopljenih radi provedbe tog programa.

---

**SPORAZUM****između Europske unije, s jedne strane, i Republike Moldove, s druge strane, o sudjelovanju Republike Moldove u Okvirnom programu Unije za istraživanja i inovacije Obzor Europa**

Europska komisija (dalje u tekstu „Komisija”), u ime Europske unije, s jedne strane,

i

Republika Moldova,

s druge strane,

dalje u tekstu „stranke”,

BUDUĆI DA se Protokolom I. uz Sporazum o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Moldove, s druge strane <sup>(1)</sup>, o okvirnom sporazumu između Europske unije i Republike Moldove o općim načelima sudjelovanja Republike Moldove u programima Unije <sup>(2)</sup> utvrđuje da se u Memorandumu o razumijevanju između Europske komisije i nadležnih tijela Republike Moldove na temelju kriterija utvrđenih predmetnim programima trebaju utvrditi posebni uvjeti za sudjelovanje Republike Moldove u svakom pojedinom programu, posebno u pogledu financijskog doprinosa koji treba platiti te postupaka izvješćivanja i evaluacije <sup>(3)</sup>;

BUDUĆI DA je Uredbom (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća <sup>(4)</sup> uspostavljen Unijin Okvirni program za istraživanja i inovacije Obzor Europa (dalje u tekstu „program Obzor Europa”);

UZIMAJUĆI U OBZIR napore Europske unije da udruživanjem snaga s međunarodnim partnerima predvodi odgovor na globalne izazove u skladu s akcijskim planom za ljude, planet i blagostanje u okviru programa Ujedinjenih naroda „Promijeniti svijet: Program održivog razvoja do 2030.” i potvrđujući da su istraživanja i inovacije glavni pokretači i ključna sredstva za održivi rast koji se temelji na inovacijama te za gospodarsku konkurentnost i privlačnost;

PRIZNAJUĆI opća načela kako su utvrđena u Uredbi (EU) 2021/695;

POTVRĐUJUĆI ciljeve obnovljenog europskog istraživačkog prostora da se izgradi zajedničko znanstveno i tehnološko područje, stvori jedinstveno tržište za istraživanja i inovacije, potiču i olakšaju suradnja među organizacijama u području istraživanja i inovacija, uključujući sveučilišta i razmjena najboljih praksi te privlačne istraživačke karijere, olakša prekogranična i međusektorska mobilnost istraživača, potiče slobodno kretanje znanstvenog znanja i inovacija, promiče poštovanje akademske slobode i slobode znanstvenog istraživanja, podupiru djelatnosti znanstvenog obrazovanja i znanstvene komunikacije i potiču konkurentnost i privlačnost gospodarstava koja sudjeluju te potvrđuju činjenicu da su pridružene zemlje ključni partneri u tom nastojanju;

ISTIČUĆI ulogu europskih partnerstava u rješavanju nekih od gorućih problema Europe zajedničkim istraživačkim i inovacijskim inicijativama kojima se znatno pridonosi onim prioritetima Europske unije u području istraživanja i inovacija za koje su potrebne kritična masa i dugoročna vizija te ističući važnost sudjelovanja pridruženih zemalja u tim partnerstvima;

<sup>(1)</sup> SL L 260, 30.8.2014., str. 4.

<sup>(2)</sup> SL L 260, 30.8.2014., str. 619.

<sup>(3)</sup> Ovaj Sporazum čini i ima jednake pravne učinke kao Memorandum o razumijevanju naveden u Protokolu I. o okvirnom sporazumu između Europske unije i Republike Moldove o općim načelima sudjelovanja Republike Moldove u programima Unije.

<sup>(4)</sup> Uredba (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa, o utvrđivanju pravila za sudjelovanje i širenje rezultata te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1290/2013 i (EU) br. 1291/2013 (SL L 170, 12.5.2021., str. 1.).

NASTOJEĆI uspostaviti obostrano povoljne uvjete kako bi se stvorila pristojna radna mjesta, ojačali i poduprli inovacijski ekosustavi stranaka pružanjem potpore poduzećima u inovacijama i razvoju na tržištima stranaka te olakšavajući prihvaćanje, uvođenje i dostupnost inovacija, uključujući aktivnosti izgradnje kapaciteta;

PREPOZNAJUĆI da bi uzajamno sudjelovanje u programima istraživanja i inovacija trebalo donijeti obostranu korist; i pritom potvrđujući da stranke zadržavaju svoja prava na ograničavanje ili uvjetovanje sudjelovanja u svojim programima istraživanja i inovacija, među ostalim osobito za djelovanja koja se odnose na njihovu stratešku imovinu, interese, autonomiju ili sigurnost;

UZIMAJUĆI U OBZIR zajedničke ciljeve, vrijednosti i snažnu povezanost stranaka u području istraživanja i inovacija, koja je u prošlosti uspostavljena sporazumima o pridruživanju i naknadnim okvirnim programima, te prepoznajući zajedničku želju stranaka da dodatno razviju, ojačaju, potaknu i prošire odnose i suradnju u tom području,

SPORAZUMJELE SU SE KAKO SLIJEDI:

#### Članak 1.

##### Područje primjene pridruživanja

1. Republika Moldova kao pridružena zemlja daje doprinos i sudjeluje u svim dijelovima Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa (program Obzor Europa) koji se navode u članku 4. Uredbe (EU) 2021/695 i koji se provode posebnim programom uspostavljenim Odlukom (EU) 2021/764 <sup>(5)</sup>, u njihovim najnovijim verzijama, i financijskim doprinosom Europskom institutu za inovacije i tehnologiju.

2. Uredba (EU) 2021/819 Europskog parlamenta i Vijeća <sup>(6)</sup> i Odluka (EU) br. 2021/820 <sup>(7)</sup> primjenjuju se, u svojim najnovijim verzijama, na sudjelovanje moldavskih pravnih subjekata u zajednicama znanja i inovacija.

#### Članak 2.

##### Uvjeti sudjelovanja u programu Obzor Europa

1. Republika Moldova sudjeluje u programu Obzor Europa u skladu s uvjetima utvrđenima u Protokolu I. uz Sporazum o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Moldove, s druge strane, o okvirnom sporazumu između Europske unije i Republike Moldove o općim načelima sudjelovanja Republike Moldove u programima Unije te u skladu s uvjetima utvrđenima u ovom Sporazumu, pravnim aktima iz članka 1. ovog Sporazuma te u svim drugim pravilima koja se odnose na provedbu programa Obzor Europa, u njihovim najnovijim verzijama.

2. Ako nije drukčije predviđeno u uvjetima iz stavka 1. ovog članka, među ostalim u okviru provedbe članka 22. stavka 5. Uredbe (EU) 2021/695, pravni subjekti s poslovnim nastanom u Republici Moldovi mogu sudjelovati u neizravnim djelovanjima programa Obzor Europa pod uvjetima koji su jednaki onima koji se primjenjuju na pravne subjekte s poslovnim nastanom u Europskoj uniji, uključujući poštovanje mjera ograničavanja Europske unije <sup>(8)</sup>.

3. Prije nego što odluči ispunjavaju li pravni subjekti s poslovnim nastanom u Republici Moldovi uvjete za sudjelovanje u djelovanju koje se odnosi na stratešku imovinu, interese, autonomiju ili sigurnost Europske unije na temelju članka 22. stavka 5. Uredbe (EU) 2021/695, Komisija može zatražiti određene informacije ili jamstva, kao što su:

a) informacije o tome je li se pravnim subjektima s poslovnim nastanom u Europskoj uniji odobrio, odnosno hoće li im se odobriti, uzajamni pristup postojećim i planiranim programima ili projektima Republike Moldove koji su istovrijedni predmetnom djelovanju programa Obzor Europa;

<sup>(5)</sup> Odluka Vijeća (EU) 2021/764 od 10. svibnja 2021. o uspostavi posebnog programa za provedbu Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa te o stavljanju izvan snage Odluke 2013/743/EU (SL L 167 I, 12.5.2021., str. 1.).

<sup>(6)</sup> Uredba (EU) 2021/819 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o Europskom institutu za inovacije i tehnologiju (preinaka) (SL L 189, 28.5.2021., str. 61.).

<sup>(7)</sup> Odluka (EU) 2021/820 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o Strateškom inovacijskom programu Europskog instituta za inovacije i tehnologiju (EIT) za razdoblje 2021.–2027.: jačanje europskog inovacijskog talenta i kapaciteta te o stavljanju izvan snage Odluke br. 1312/2013/EU (SL L 189, 28.5.2021., str. 91.).

<sup>(8)</sup> Mjere ograničavanja EU-a donose se u skladu s člankom 29. Ugovora o Europskoj uniji ili člankom 215. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

- b) informacije o tome ima li Republika Moldova uspostavljen nacionalni mehanizam za provjeru ulaganja i jamstva da će tijela Republike Moldove izvijestiti Komisiju te se s njome savjetovati o svim mogućim slučajevima u kojima su primjenom takvog mehanizma saznala za planirano strano ulaganje/preuzimanje koje će nad moldavskim pravnim subjektom, koji je primio sredstva iz programa Obzor Europa u okviru djelovanja koja se odnose na stratešku imovinu, interese, autonomiju ili sigurnost Europske unije, provesti subjekt koji ima poslovni nastan izvan Republike Moldove ili je pod kontrolom takvog subjekta, pod uvjetom da Komisija Republici Moldovi dostavi popis relevantnih pravnih subjekata s poslovnim nastanom u Republici Moldovi nakon što s njima potpiše sporazume o dodjeli bespovratnih sredstava; i
- c) jamstva da nijedan rezultat, tehnologija, usluga ni proizvod koje će subjekti s poslovnim nastanom u Republici Moldovi razviti u okviru predmetnog djelovanja neće podlijegati ograničenjima na izvoz u države članice EU-a za vrijeme djelovanja i četiri godine nakon završetka djelovanja. Republika Moldova svake će godine tijekom djelovanja i četiri godine nakon završetka djelovanja dostaviti ažurirani popis predmeta na koje se odnose nacionalna ograničenja izvoza.
4. Pravni subjekti s poslovnim nastanom u Republici Moldovi mogu sudjelovati u aktivnostima Zajedničkog istraživačkog centra (JRC) pod uvjetima koji su jednaki onima koji se primjenjuju na pravne subjekte s poslovnim nastanom u Europskoj uniji, osim ako su ograničenja nužna radi osiguravanja dosljednosti s opsegom sudjelovanja koji proizlazi iz provedbe stavaka 2. i 3. ovog članka.
5. Ako Europska unija provodi program Obzor Europa primjenom članka 185. i 187. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, Republika Moldova i moldavski pravni subjekti mogu sudjelovati u pravnim strukturama stvorenima na temelju tih odredbi u skladu s pravnim aktima Europske unije koji su u svrhu stvaranja tih pravnih struktura doneseni ili će biti doneseni.
6. Predstavnici Republike Moldove imaju pravo sudjelovati u odboru iz članka 14. Odluke (EU) 2021/764 kao promatrači, bez glasačkih prava i za točke koje se odnose na Republiku Moldovu.
- Predstavnici Republike Moldove ne prisustvuju glasovanju tih odbora. Republika Moldova bit će obaviještena o ishodu.
- Sudjelovanje iz ovog stavka odvija se na isti način kao i sudjelovanje predstavnika država članica Europske unije, uključujući postupke za primanje informacija i dokumentacije.
7. Prava Republike Moldove na zastupanje i sudjelovanje u Odboru za europski istraživački prostor i njegovim podskupinama prava su koja se primjenjuju na pridružene zemlje.
8. Predstavnici Republike Moldove imaju pravo sudjelovati u Vijeću guvernera JRC-a kao promatrači, bez glasačkih prava. Podložno tom uvjetu, takvo sudjelovanje podložno je istim pravilima i postupcima koji se primjenjuju na predstavnike država članica Europske unije, uključujući prava na riječ, primanje informacija i dokumentacije u vezi s pitanjem koje se odnosi na Republiku Moldovu.
9. Republika Moldova može sudjelovati u Konzorciju europskih istraživačkih infrastruktura (ERIC) u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 723/2009<sup>(9)</sup> u njezinoj najnovijoj verziji i s pravnim aktom o osnivanju ERIC-a.
10. Putne troškove i troškove boravka predstavnika i stručnjaka iz Republike Moldove povezane s njihovim sudjelovanjem u ulozi promatrača u radu odbora iz članka 14. Odluke (EU) 2021/764 ili na drugim sastancima koji se odnose na provedbu programa Obzor Europa Europska unija nadoknađuje na istoj osnovi te u skladu s postupcima koji su na snazi za predstavnike država članica Europske unije.
11. Stranke u okviru postojećih odredbi poduzimaju sve što je u njihovoj moći da olakšaju slobodno kretanje i boravak znanstvenika koji sudjeluju u aktivnostima iz ovog Sporazuma te prekogranični protok robe i usluga namijenjenih za te aktivnosti.

<sup>(9)</sup> Uredba Vijeća (EZ) br. 723/2009 od 25. lipnja 2009. o pravnom okviru Zajednice za Konzorcij europskih istraživačkih infrastruktura (ERIC) (SL L 206, 8.8.2009., str. 1.).



12. Republika Moldova poduzima sve potrebne mjere, prema potrebi, kako bi osigurala da su roba i usluge koje su kupljene u Republici Moldovi ili uvezene u Republiku Moldovu, a djelomično ili u potpunosti financirane u skladu sa sporazumima o dodjeli bespovratnih sredstava i/ili ugovorima sklopljenima radi provedbe aktivnosti u skladu s ovim Sporazumom, oslobođene od carinskih pristojbi, uvoznih carina i drugih fiskalnih davanja, uključujući PDV, koji se primjenjuju u Republici Moldovi.

### Članak 3.

#### Financijski doprinos

1. Sudjelovanje Republike Moldove ili moldavskih pravnih subjekata u programu Obzor Europa podliježe financijskom doprinosu Republike Moldove tom programu i povezanim troškovima upravljanja i izvršenja te operativnim troškovima u okviru općeg proračuna Europske unije (dalje u tekstu „proračun Unije”).

2. Financijski doprinos jest zbroj:

a) operativnog doprinosa; i

b) naknade za sudjelovanje.

3. Financijski doprinos ima oblik godišnje naknade koja se plaća u dva obroka, najkasnije u svibnju i srpnju.

4. Operativnim doprinosom pokrivaju se operativni rashodi i rashodi za potporu programu te se on u obliku odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i odobrenih sredstava za plaćanje dodaje iznosima unesenima u proračun Unije koji je konačno donesen za program Obzor Europa, uključujući sva odobrena sredstva koja odgovaraju opozivima koji su ponovno stavljeni na raspolaganje u skladu s člankom 15. stavkom 3. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća<sup>(10)</sup>, u njezinoj najnovijoj verziji (dalje u tekstu „Financijska uredba”), i uvećana za vanjske namjenske prihode koji ne proizlaze iz financijskih doprinosa drugih donatora programu Obzor Europa<sup>(11)</sup>.

Za vanjski namjenski prihod dodijeljen programu Obzor Europa u skladu s člankom 3. stavkom 1. Uredbe Vijeća (EU) 2020/2094 o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19<sup>(12)</sup> to uvećanje odgovara godišnjim odobrenim sredstvima navedenima u dokumentima priloženima nacrtu proračuna u vezi s programom Obzor Europa.

5. Početni operativni doprinos temelji se na ključu za uplatu doprinosa koji se definira kao omjer bruto domaćeg proizvoda (BDP) Republike Moldove po tržišnim cijenama i BDP-a Europske unije po tržišnim cijenama. BDP-e po tržišnim cijenama koji se trebaju primjenjivati utvrđuju posebne službe Komisije na temelju najnovijih statističkih podataka dostupnih za izračun proračuna u godini prije godine u kojoj se mora platiti godišnja naknada. Odstupajući od toga, početni operativni doprinos za 2021. temelji se na BDP-u za 2019. po tržišnim cijenama. Prilagodbe ključa za uplatu doprinosa utvrđene su u Prilogu I.

6. Početni operativni doprinos izračunava se primjenom ključa za uplatu doprinosa, kako je prilagođen, na početna odobrena sredstva za preuzimanje obveza unesena u proračun Europske unije koji je konačno donesen za primjenjivu godinu za financiranje programa Obzor Europa, uvećana u skladu sa stavkom 4. ovog članka.

7. Naknada za sudjelovanje iznosi 4 % godišnjeg početnog operativnog doprinosa izračunatog u skladu sa stavcima 5. i 6. ovog članka te se uvodi postupno kako je utvrđeno u Prilogu I. Naknada za sudjelovanje ne podliježe naknadnim prilagodbama ni ispravcima.

8. Početni operativni doprinos za godinu N može se retroaktivno prilagoditi naviše ili naniže u sljedećoj godini ili sljedećim godinama na temelju proračunskih obveza preuzetih za odobrena sredstva za tu godinu N, uvećana u skladu sa stavkom 4. ovog članka, na temelju njihova izvršenja putem pravnih obveza i na temelju njihova opoziva. Detaljne odredbe o provedbi ovog članka navedene su u Prilogu I.

<sup>(10)</sup> Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredbi (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1).

<sup>(11)</sup> To osobito uključuje sredstva iz Instrumenta Europske unije za oporavak koji je uspostavljen Uredbom Vijeća (EU) 2020/2094 od 14. prosinca 2020. o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 (SL L 433 I, 22.12.2020., str. 23.).

<sup>(12)</sup> SL L 433 I, 22.12.2020., str. 23.

9. Europska unija Republici Moldovi dostavlja informacije o njezinu financijskom sudjelovanju, kako su sadržane u proračunskim i računovodstvenim informacijama te informacijama o uspješnosti i evaluaciji dostavljenima proračunskim tijelima Europske unije i njezinim tijelima nadležnima za davanje razrješenice u vezi s programom Obzor Europa. Te se informacije dostavljaju uzimajući u obzir pravila Europske unije i Republike Moldove o povjerljivosti i zaštiti podataka te se njima ne dovode u pitanje informacije na koje Republika Moldova ima pravo na temelju Priloga III.

10. Svi doprinosi Republike Moldove ili plaćanja Europske unije i izračun iznosa koje treba platiti ili primiti vrše se u eurima.

#### Članak 4.

##### **Automatski mehanizam korekcije**

1. Automatski mehanizam korekcije početnog operativnog doprinosa Republike Moldove za godinu N, kako je prilagođen na temelju članka 3. stavka 8., primjenjuje se i izračunava u godini N+2. Temelji se na uspješnosti Republike Moldove i moldavskih pravnih subjekata u dijelovima programa Obzor Europa koji se provode s pomoću konkurentnih bespovratnih sredstava koja se financiraju odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza iz godine N, uvećanima u skladu s člankom 3. stavkom 4.

Iznos automatske korekcije izračunava se na temelju razlike između:

- a) početnih iznosa pravnih obveza u pogledu konkurentnih bespovratnih sredstava, koje su stvarno preuzete prema Republici Moldovi ili moldavskim pravnim subjektima i koje se financiraju odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza za godinu N, uvećanima u skladu s člankom 3. stavkom 4.; i
- b) odgovarajućeg operativnog doprinosa koji je Republika Moldova uplatila za godinu N, kako je prilagođen na temelju članka 3. stavka 8., isključujući troškove neintervencije koji se financiraju odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza za godinu N, uvećanima u skladu s člankom 3. stavkom 4.

2. Ako iznos iz stavka 1., neovisno o tome je li pozitivan ili negativan, prelazi 8 % odgovarajućeg početnog operativnog doprinosa, kako je prilagođen na temelju članka 3. stavka 8., ispravlja se početni operativni doprinos Republike Moldove za godinu N. Iznos koji Republika Moldova dužuje kao dodatni doprinos ili treba primiti kao smanjenje njezina doprinosa u okviru automatskog mehanizma korekcije jest iznos koji prelazi taj prag od 8 %, a iznos koji je manji od tog praga od 8 % neće se uzeti u obzir pri izračunu dodatnog doprinosa koji se dužuje ili treba primiti.

3. Detaljna pravila o automatskom mehanizmu korekcije utvrđena su u Prilogu I.

#### Članak 5.

##### **Reciprocitet**

1. Pravni subjekti s poslovnim nastanom u Europskoj uniji mogu sudjelovati u programima i projektima Republike Moldove koji su istovrijedni programu Obzor Europa, u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom Republike Moldove.

2. Neiscrpan popis istovrijednih moldavskih programa i projekata navodi se u Prilogu II.

3. Financiranje pravnih subjekata s poslovnim nastanom u Uniji koje provodi Republika Moldova podliježe primjenjivom nacionalnom zakonodavstvu Republike Moldove kojim se uređuje funkcioniranje istraživačkih i inovacijskih programa i projekata. Ako se financijska sredstva ne dodjeljuju, pravni subjekti s poslovnim nastanom u Uniji mogu sudjelovati s vlastitim sredstvima.

#### Članak 6.

##### **Otvorena znanost**

Stranke u svojim programima i projektima uzajamno promiču i potiču prakse otvorene znanosti u skladu s pravilima programa Obzor Europa i primjenjivim nacionalnim zakonodavstvom Republike Moldove.

## Članak 7.

**Praćenje, evaluacija i izvješćivanje**

1. Ne dovodeći u pitanje odgovornosti Komisije, Europskog ureda za borbu protiv prijevara (OLAF) i Revizorskog suda Europske unije u pogledu praćenja i evaluacije programa Obzor Europa te izvješćivanja, sudjelovanje Republike Moldove u programu kontinuirano se prati na temelju njezina partnerstva s Komisijom.
2. Pravila o dobrom financijskom upravljanju, uključujući financijsku kontrolu, povrat sredstava i druge mjere protiv prijevara u vezi s financiranjem sredstvima Europske unije na temelju ovog Sporazuma utvrđena su u Prilogu III.

## Članak 8.

**Zajednički odbor EU-a i Republike Moldove za istraživanje i inovacije**

1. Osniva se Zajednički odbor EU-a i Republike Moldove za istraživanje i inovacije (dalje u tekstu „Zajednički odbor EU-a i Moldove“). Zadaće Zajedničkog odbora EU-a i Moldove uključuju:

a) ocjenjivanje, evaluaciju i preispitivanje provedbe ovog Sporazuma, osobito:

- i. sudjelovanja i uspješnosti pravnih subjekata Republike Moldove u programu Obzor Europa;
- ii. razine (uzajamne) otvorenosti pravnih subjekata s poslovnim nastanom na području svake stranke za sudjelovanje u programima i projektima druge stranke;
- iii. provedbe mehanizma financijskog doprinosa i automatskog mehanizma korekcije u skladu s člancima 3. i 4.;
- iv. razmjene informacija i ispitivanja svih mogućih pitanja o iskorištavanju rezultata, uključujući prava intelektualnog vlasništva;

b) raspravu, na zahtjev bilo koje stranke, o ograničenjima koja stranke primjenjuju ili planiraju u smislu pristupa njihovim programima istraživanja i inovacija, među ostalim osobito za djelovanja koja se odnose na njihovu stratešku imovinu, interese, autonomiju ili sigurnost;

c) ispitivanje kako poboljšati i razviti suradnju;

zajedničku raspravu o budućem smjeru i prioritetima politika povezanih s istraživanjima i inovacijama te planiranju istraživanja od zajedničkog interesa; i

d) razmjenu informacija, *inter alia*, o novom zakonodavstvu, odlukama ili nacionalnim programima istraživanja i inovacija koji su relevantni za provedbu ovog Sporazuma.

2. Zajednički odbor EU-a i Moldove, koji čine predstavnici Europske unije i Republike Moldove, donosi svoj Poslovnik.

3. Zajednički odbor EU-a i Moldove može osnovati bilo koju stručnu radnu skupinu ili stručno savjetodavno tijelo na *ad hoc* osnovi koji mogu pružiti potporu u provedbi ovog Sporazuma.

4. Zajednički odbor EU-a i Moldove sastaje se najmanje jednom godišnje i, kad god je to potrebno zbog posebnih okolnosti, na zahtjev bilo koje stranke. Europska unija i nacionalno tijelo koje odredi vlada Republike Moldove izmjenjuju se kao organizator i domaćin tih sastanaka.

5. Zajednički odbor EU-a i Moldove djeluje kontinuirano na temelju razmjene relevantnih informacija bilo kojim komunikacijskim sredstvima, osobito u vezi sa sudjelovanjem/uspješnosti pravnih subjekata Republike Moldove. Zajednički odbor EU-a i Moldove osobito može obavljati svoje zadaće u pisanom obliku kad god je to potrebno.

## Članak 9.

**Završne odredbe**

1. Ovaj Sporazum stupa na snagu na dan kad stranke jedna drugu obavijeste o završetku unutarnjih postupaka potrebnih u tu svrhu.
2. Ovaj Sporazum primjenjuje se od 1. siječnja 2021. Ostaje na snazi onoliko dugo koliko je potrebno da se završe svi projekti, djelovanja, aktivnosti ili njihovi dijelovi, koji se financiraju iz programa Obzor Europa, sve mjere koje su potrebne za zaštitu financijskih interesa Europske unije i sve financijske obveze koje proizlaze iz provedbe ovog Sporazuma između stranaka.
3. Ovaj se Sporazum primjenjuje privremeno u skladu s odgovarajućim unutarnjim postupcima i zakonodavstvom obiju stranaka. Privremena primjena počinje na dan kad stranke jedna drugu obavijeste o završetku unutarnjih postupaka potrebnih u tu svrhu.
4. Ako Republika Moldova obavijesti Komisiju, koja djeluje u ime Europske unije, da neće završiti svoje unutarnje postupke potrebne za stupanje na snagu ovog Sporazuma, ovaj se Sporazum prestaje privremeno primjenjivati na dan kad Komisija zaprimi tu obavijest te će se taj datum smatrati datumom prestanka u svrhu ovog Sporazuma.
5. Europska unija može suspendirati primjenu ovog Sporazuma u slučaju djelomičnog ili potpunog neplaćanja financijskog doprinosa koji Republika Moldova treba platiti na temelju ovog Sporazuma.

U slučaju neplaćanja koje može znatno ugroziti provedbu programa Obzor Europa i upravljanje njime, Komisija šalje službenu opomenu. Ako se plaćanje ne izvrši u roku od 20 radnih dana nakon službene opomene, Komisija će obavijestiti Republiku Moldovu o suspenziji primjene ovog Sporazuma službenom obaviješću koja će stupiti na snagu 15 dana nakon što je Republika Moldova zaprimi.

Ako se primjena ovog Sporazuma suspendira, pravni subjekti s poslovnim nastanom u Republici Moldovi ne ispunjavaju uvjete za sudjelovanje u postupcima dodjele koji još nisu završeni na dan stupanja na snagu suspenzije. Postupak dodjele smatra se završenim kad se preuzmu pravne obveze koje nastanu slijedom tog postupka.

Suspenzija ne utječe na pravne obveze koje su s pravnim subjektima s poslovnim nastanom u Republici Moldovi sklopljene prije stupanja na snagu te suspenzije. Ovaj se Sporazum nastavlja primjenjivati na takve pravne obveze.

Europska unija bez odgode obavješćuje Republiku Moldovu nakon što primi cijeli iznos financijskog doprinosa koji se duguje. Suspenzija se ukida s trenutnim učinkom nakon te obavijesti.

Od dana ukidanja suspenzije pravni subjekti Republike Moldove ponovno ispunjavaju uvjete u postupcima dodjele pokrenutima nakon tog datuma te postupcima dodjele pokrenutima prije tog datuma za koje nije istekao rok za podnošenje zahtjeva.

6. Svaka stranka može u bilo kojem trenutku raskinuti ovaj Sporazum dostavom pisane obavijesti o namjeri njegova raskida.

Ovaj se Sporazum u tom slučaju otkazuje tri kalendarska mjeseca nakon dostave te pisane obavijesti primatelju. Datum stupanja na snagu raskida jest datum raskida za potrebe ovog Sporazuma.

7. Kad se ovaj Sporazum prestane privremeno primjenjivati u skladu sa stavkom 4. ovog članka ili se raskine u skladu sa stavkom 6. ovog članka, stranke su suglasne:

- (a) da se projekti, djelovanja, aktivnosti ili njihovi dijelovi, za koje su pravne obveze preuzete tijekom privremene primjene i/ili nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma, a prije prestanka njegove primjene ili njegova raskida, nastavljaju do njihova završetka pod uvjetima utvrđenima ovim Sporazumom;

- (b) da se godišnji financijski doprinos za godinu N tijekom koje se ovaj Sporazum prestane privremeno primjenjivati ili se raskine plaća u cijelosti u skladu s člankom 3. Operativni doprinos za godinu N prilagođava se u skladu s člankom 3. stavkom 8. i ispravlja u skladu s člankom 4. ovog Sporazuma. Naknada za sudjelovanje za godinu N ne prilagođava niti se ispravlja; i
- (c) da se nakon godine u kojoj se ovaj Sporazum prestane privremeno primjenjivati ili se raskine, početni operativni doprinosi plaćeni za godine u kojima se ovaj Sporazum primjenjivao prilagođavaju u skladu s člankom 3. stavkom 8. te se automatski ispravljaju u skladu s člankom 4. ovog Sporazuma.

Sve ostale posljedice otkazivanja ili prestanka privremene primjene ovog Sporazuma stranke rješavaju zajedničkom suglasnošću.

8. Ovaj se Sporazum može izmijeniti jedino pisanim putem uz suglasnost stranaka. Stupanje na snagu izmjena odvijat će se prema istom postupku kao što je onaj koji se primjenjuje na stupanje na snagu ovog Sporazuma.

9. Prilozi ovom Sporazumu njegov su sastavni dio.

Ovaj Sporazum sastavljen je u dva izvornika na engleskom i rumunjskom jeziku, pri čemu je svaki od tih tekstova jednako vjerodostojan. U slučaju razlika u tumačenju prednost ima engleski tekst.

Sastavljeno u Bruxellesu 27. listopada 2021. u dva izvornika, na rumunjskom i na engleskom jeziku.

*Za Komisiju, u ime Europske unije,*

Mariya GABRIEL

*Povjerenica za inovacije, istraživanje, kulturu,  
obrazovanje i mlade*

*Za Republiku Moldovu*

Natalia GAVRILIȚA

*Predsjednica Vlade*

## PRILOG I.

**Pravila o financijskom doprinosu Republike Moldove programu Obzor Europa (2021.–2027.)****I. Izračun financijskog doprinosa Republike Moldove**

1. Financijski doprinos Republike Moldove programu Obzor Europa utvrđuje se na godišnjoj razini proporcionalno i dodatno iznosu koji je svake godine u proračunu Unije dostupan za odobrena sredstva za preuzimanje obveza, koja su potrebna za upravljanje programom Obzor Europa, njegovo izvršenje i funkcioniranje, uvećana u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma.

2. Naknada za sudjelovanje iz članka 3. stavka 7. ovog Sporazuma uvodi se postupno kako slijedi:

— 2021.: 0,5 %,

— 2022.: 1 %,

— 2023.: 1,5 %,

— 2024.: 2 %,

— 2025.: 2,5 %,

— 2026.: 3 %,

— 2027.: 4 %.

3. U skladu s člankom 3. stavkom 5. ovog Sporazuma, početni operativni doprinos koji Republika Moldova treba platiti za svoje sudjelovanje u programu Obzor Europa izračunat će se za odgovarajuće financijske godine primjenom prilagodbe ključa za uplatu doprinosa.

Prilagodba ključa za uplatu doprinosa glasi:

$$\text{Contribution Key Adjusted} = \text{Contribution Key} \times \text{Coefficient}$$

Koeficijent koji se upotrebljava za izračun prilagodbe ključa za uplatu doprinosa iznosi 0,10.

4. U skladu s člankom 3. stavkom 8. ovog Sporazuma prva prilagodba koja se odnosi na izvršenje proračuna za godinu N provodi se u godini N+1 kad se početni operativni doprinos za godinu N prilagođava naviše ili naniže za iznos razlike između:

a) prilagođenog doprinosa koji se izračunava primjenom prilagođenog ključa za uplatu doprinosa za godinu N na zbroj:

i. iznosa proračunskih obveza preuzetih u pogledu odobrenih sredstava za preuzimanje obveza za godinu N u okviru izglasanog proračuna Europske unije te u pogledu odobrenih sredstava za preuzimanje obveza, koja odgovaraju opozivima te su ponovno stavljena na raspolaganje; i

ii. svih odobrenih sredstava za preuzimanje obveza na temelju vanjskih namjenskih prihoda koji ne proizlaze iz financijskih doprinosa drugih donatora programu Obzor Europa, a koji su bili dostupni na kraju godine N <sup>(1)</sup>. Kad je riječ o vanjskim namjenskim prihodima dodijeljenima programu Obzor Europa na temelju članka 3. stavka 1. Uredbe Vijeća (EU) 2020/2094 o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 <sup>(2)</sup>, za potrebe izračuna prilagođenog doprinosa upotrebljavaju se godišnji okvirni iznosi u okviru izrade programa VFO-a.

<sup>(1)</sup> To osobito uključuje sredstva iz Instrumenta Europske unije za oporavak koji je uspostavljen Uredbom Vijeća (EU) 2020/2094 od 14. prosinca 2020. o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 (SL L 433 I, 22.12.2020., str. 23.).

<sup>(2)</sup> SL L 433 I, 22.12.2020., str. 23.

b) i početnog operativnog doprinosa za godinu N.

Počevši od godine N+2 i svake sljedeće godine sve dok se ne plate ili opozovu sve proračunske obveze koje se financiraju odobrenim sredstvima koja potječu iz godine N, uvećanima u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma, i najdulje tri godine nakon završetka programa Obzor Europa, Unija izračunava prilagodbu operativnog doprinosa za godinu N na način da operativni doprinos Republike Moldove smanji za iznos dobiven primjenom prilagođenog ključa za uplatu doprinosa za godinu N na opozive koji se svake godine izvršavaju u pogledu obveza za godinu N koje se financiraju iz proračuna Unije ili iz opoziva koji su ponovno stavljeni na raspolaganje.

Ako se otkazu iznosi koji potječu od vanjskih namjenskih prihoda za godinu N (kako bi se uključila odobrena sredstva za preuzimanje obveza i, kad je riječ o iznosima na temelju Uredbe Vijeća (EU) 2020/2094, godišnji okvirni iznosi u okviru izrade programa VFO-a) koji ne proizlaze iz financijskih doprinosa drugih donatora programu Obzor Europa, operativni doprinos Republike Moldove smanjuje se za iznos dobiven primjenom prilagođenog ključa za uplatu doprinosa za godinu N na otkazani iznos.

## II. Automatska korekcija operativnog doprinosa Republike Moldove

1. Na izračun automatske korekcije iz članka 4. ovog Sporazuma primjenjuju se sljedeći uvjeti:

- a) „konkurentna bespovratna sredstva” znači bespovratna sredstva dodijeljena putem poziva na podnošenje prijedloga pri čemu se krajnji korisnici mogu utvrditi u trenutku izračuna automatske korekcije. To ne obuhvaća financijske potpore trećim stranama kako je definirano u članku 204. Financijske uredbe;
- b) ako je pravna obveza potpisana s konzorcijem, iznosi upotrijebljeni za utvrđivanje početnih iznosa pravne obveze kumulativni su iznosi dodijeljeni korisnicima koji su moldavski subjekti u skladu s indikativnom raščlambom proračuna sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava;
- c) svi iznosi pravnih obveza koji odgovaraju konkurentnim bespovratnim sredstvima utvrđuju se primjenom elektroničkog sustava Europske komisije eCorda te se izdvajaju druge srijede u veljači u godini N+2;
- d) „troškovi neintervencije” znači troškovi programa koji nisu konkurentna bespovratna sredstva, uključujući rashode za potporu, administraciju pojedinih programa i druga djelovanja <sup>(3)</sup>;
- e) iznosi dodijeljeni međunarodnim organizacijama kao pravnim subjektima koji su krajnji korisnici <sup>(4)</sup> smatraju se troškovima neintervencije.

2. Mehanizam se primjenjuje kako slijedi:

- a) automatske korekcije za godinu N u vezi s izvršenjem odobrenih sredstava za preuzimanje obveza za godinu N, uvećanih u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma, primjenjuju se na temelju podataka o godini N i godini N+1 iz sustava eCorda iz točke II. stavka 1. točke (c) ovog Priloga u godini N+2 nakon što se na doprinos Republike Moldove programu Obzor Europa primijene sve prilagodbe u skladu s člankom 3. stavkom 8. ovog Sporazuma. Razmatrani iznos bit će iznos konkurentnih bespovratnih sredstava za koja su podaci dostupni u trenutku izračuna korekcije.
- b) Počevši od godine N+2 pa do 2029. iznos automatske korekcije izračunava se za godinu N na temelju razlike između:
  - i. ukupnog iznosa konkurentnih bespovratnih sredstava dodijeljenih Republici Moldovi ili moldavskim pravnim subjektima kao preuzete obveze za proračunska odobrena sredstva za godinu N; i

<sup>(3)</sup> Druga djelovanja osobito uključuju nabavu, nagrade, financijske instrumente, izravna djelovanja Zajedničkog istraživačkog centra, pretplate (OECD, Eureka, IPEEC, IEA, ...), stručnjake (evaluatori, praćenje projekata) itd.

<sup>(4)</sup> Međunarodne organizacije smatraju se troškovima neintervencije samo ako su krajnji korisnici. To se ne primjenjuje ako je međunarodna organizacija koordinator projekta (raspodjela sredstava drugim koordinatorima).



ii. iznosa prilagođenog operativnog doprinosa Republike Moldove za godinu N pomnoženog s omjerom između:

A. iznosa konkurentnih bespovratnih sredstava za odobrena sredstva za preuzimanje obveza za godinu N, uvećana u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma; i

B. ukupnih proračunskih odobrenih sredstava godinu N, uključujući troškove neintervencije.

### **III. Plaćanje financijskog doprinosa Republike Moldove, plaćanje prilagodbi operativnog doprinosa Republike Moldove i plaćanje automatske korekcije koja se primjenjuje na operativni doprinos Republike Moldove**

1. Komisija Republici Moldovi što prije, a najkasnije prilikom izdavanja prvog poziva za osiguravanje sredstava za financijsku godinu, dostavlja sljedeće informacije:

a. iznose odobrenih sredstava za preuzimanje obveza u proračunu Unije konačno donesenom za predmetnu godinu za proračunske linije koje pokrivaju sudjelovanje Republike Moldove u programu Obzor Europa, po potrebi uvećanih u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma;

b. iznos naknade za sudjelovanje iz članka 3. stavka 7. ovog Sporazuma;

c. od godine N+1 provedbe programa Obzor Europa, izvršavanje odobrenih sredstava za preuzimanje obveza koje odgovara proračunskoj godini N, uvećanih u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma, i razinu opoziva;

d. za dio programa Obzor Europa za koji su takve informacije potrebne radi izračuna automatske korekcije, razinu obveza preuzetih u korist moldavskih pravnih subjekata raščlanjenih prema odgovarajućoj godini odobrenih proračunskih sredstava i s tim povezanim ukupnim iznosom preuzetih obveza.

Komisija na temelju svojeg nacrtu proračuna što prije, a najkasnije do 1. rujna financijske godine, dostavlja procjenu informacija za sljedeću godinu u skladu s točkama (a) i (b).

2. Komisija najkasnije u travnju i lipnju svake financijske godine Republici Moldovi izdaje poziv za osiguravanje sredstava u iznosu koji odgovara njezinu doprinosu u okviru ovog Sporazuma.

Svakim pozivom za osiguravanje sredstava predviđa se plaćanje šest dvanaestina doprinosa Republike Moldove najkasnije 30 dana od izdavanja poziva.

Za prvu godinu provedbe ovog Sporazuma Komisija objavljuje jedinstveni poziv za sredstva u roku od 60 dana od potpisivanja ovog Sporazuma.

3. Svake godine počevši od 2023. pozivi za osiguravanje sredstava odražavaju i iznos automatske korekcije primjenjive na operativni doprinos plaćen za godinu N-2.

Poziv za osiguravanje sredstava izdan najkasnije u travnju može uključivati i prilagodbe financijskog doprinosa koji je Republika Moldova platila za provedbu, upravljanje i funkcioniranje prethodnih okvirnih programa za istraživanja i inovacije u kojima je Republika Moldova sudjelovala.

Za svaku od financijskih godina 2028., 2029. i 2030. Republika Moldova treba primiti ili platiti iznos koji proizlazi iz automatske korekcije primijenjene na operativne doprinose koje je Republika Moldova platila 2026. i 2027. ili iz prilagodbi u skladu s člankom 3. stavkom 8. ovog Sporazuma.

4. Republika Moldova plaća svoj financijski doprinos na temelju ovog Sporazuma u skladu s točkom III. ovog Priloga. Ako Republika Moldova ne plati svoj financijski doprinos do datuma dospijea, Komisija šalje službenu opomenu. Za svako kašnjenje u plaćanju financijskog doprinosa Republici Moldovi se na nepodmireni iznos od datuma dospijea obračunavaju zatezne kamate.

Kamatna stopa na dug koji na dan dospijea nije podmiren stopa je koju Europska središnja banka primjenjuje na svoje glavne operacije refinanciranja, kako je objavljeno u seriji C *Službenog lista Europske unije*, a koja je na snazi prvoga kalendarskog dana mjeseca datuma dospijea, uvećana za jedan i pol postotni bod.

*PRILOG II.***Popis istovrijednih programa i projekata Republike Moldove**

Programi i projekti Republike Moldove koji se nalaze na sljedećem neiscrpnom popisu smatraju se jednakovrijednima programu Obzor Europa:

- državni programi;
  - programi za prijenos tehnologije i inovacije;
  - bilateralni i multilateralni programi;
  - poslijedoktorski programi.
-

## PRILOG III.

**Dobro financijsko upravljanje**

Zaštita financijskih interesa i povrat sredstava

## Članak 1.

**Preispitivanja i revizije**

1. Europska unija ima pravo provoditi, u skladu s primjenjivim propisima jedne ili više institucija Unije ili njezinih tijela te kako je predviđeno u relevantnim sporazumima i/ili ugovorima, tehničke, znanstvene, financijske ili druge vrste preispitivanja i revizija u prostorijama svake fizičke osobe s boravištem u Republici Moldovi ili pravne osobe s poslovnim nastanom u Republici Moldovi koja prima sredstva Europske unije te bilo koje treće strane s boravištem ili poslovnim nastanom u Republici Moldovi koja je uključena u izvršenje sredstava Unije. Takva preispitivanja i revizije mogu provoditi službenici institucija i tijela Europske unije, posebno Europske komisije i Europskog revizorskog suda, ili druge osobe koje je ovlastila Europska komisija.
2. Službenici institucija i tijela Europske unije, posebno Europske komisije i Europskog revizorskog suda, kao i druge osobe koje je ovlastila Europska komisija, imaju odgovarajući pristup lokacijama, radovima i dokumentima (u elektroničkom i papirnatom obliku) te svim informacijama potrebnima za provedbu takvih revizija, uključujući pravo na dobivanje fizičkih/elektroničkih preslika i izvadaka iz bilo kojeg dokumenta ili sadržaja bilo kojeg podatkovnog medija u posjedu fizičkih ili pravnih osoba koje su predmet revizije ili treće strane koja je predmet revizije.
3. Kako bi mogli izvršavati svoje dužnosti iz ovog članka, službenicima i drugim osobama iz stavka 2. Republika Moldova ne uskraćuje pravo ulaska u Republiku Moldovu ni pristup prostorijama niti za to postavlja prepreke.
4. Preispitivanja i revizije mogu se provesti i nakon suspenzije primjene ovog Sporazuma u skladu s njegovim člankom 9. stavkom 5., nakon prekida privremene primjene ili nakon njegova raskida, pod uvjetima utvrđenima u primjenjivim propisima jedne ili više institucija Europske unije ili njezinih tijela te kako je predviđeno u relevantnim sporazumima i/ili ugovorima povezanim s bilo kojom pravnom obvezom kojom se izvršava proračun Europske unije, a koju je Europska unija preuzela prije datuma stupanja na snagu suspenzije primjene ovog Sporazuma u skladu s njegovim člankom 9. stavkom 5., prekida privremene primjene ili njegova raskida.

## Članak 2.

**Borba protiv nepravilnosti, prijevара i drugih kaznenih djela koja utječu na financijske interese Unije**

1. Europska komisija i Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF) ovlaštteni su provoditi upravne istrage, uključujući provjere i inspekcije na terenu, na državnom području Republike Moldove. Te se istrage provode u skladu s uvjetima utvrđenima u primjenjivim propisima jedne ili više institucija Unije.
2. Nadležna tijela Republike Moldove u razumnom roku obavješćuju Europsku komisiju ili OLAF o svakoj uočenoj činjenici ili sumnji koja se odnosi na nepravilnost, prijevaru ili drugu nezakonitu aktivnost koja utječe na financijske interese Unije.
3. Provjere i inspekcije na terenu mogu se provoditi u prostorijama bilo koje fizičke osobe s boravištem u Republici Moldovi ili pravne osobe s poslovnim nastanom u Republici Moldovi koje primaju sredstva Unije, kao i prostorijama bilo koje treće strane s boravištem ili poslovnim nastanom u Republici Moldovi uključene u izvršenje sredstava Unije.
4. Europska komisija ili OLAF provjere i inspekcije na terenu pripremaju i provode u bliskoj suradnji s nadležnim moldavskim tijelom koje odredi moldavska vlada. Kako bi moglo pružiti pomoć, to se nadležno tijelo unaprijed u razumnom roku obavješćuje o predmetu, svrsi i pravnom temelju provjera i inspekcija. U tu svrhu službenici nadležnih moldavskih tijela mogu sudjelovati u terenskim provjerama i pregledima.
5. Na zahtjev moldavskih tijela, provjere i inspekcije na terenu mogu se provoditi zajedno s Europskom komisijom ili OLAF-om.

6. Službenici Komisije i OLAF-ovo osoblje imaju pristup svim informacijama i dokumentaciji, uključujući računalne podatke o predmetnim operacijama, koje su potrebne za pravilnu provedbu provjera i inspekcija na terenu. Oni osobito mogu kopirati relevantne dokumente.

7. Ako osoba, subjekt ili neka treća strana odbiju provjeru ili inspekciju na terenu, moldavska tijela, djelujući u skladu s nacionalnim pravilima i propisima, dužna su Europskoj komisiji ili OLAF-u pomoći da im se omogući obavljanje tih provjera ili inspekcija. Ta pomoć uključuje poduzimanje odgovarajućih mjera predostrožnosti u skladu s nacionalnim pravom, među ostalim kako bi se zaštitili dokazi.

8. Europska komisija ili OLAF obavješćuje moldavska tijela o rezultatu takvih provjera ili inspekcija. Konkretno, Europska komisija ili OLAF u najkraćem mogućem roku izvješćuje nadležno moldavsko tijelo o svim činjenicama ili sumnjama koje se odnose na nepravilnost za koju su doznali tijekom provjere ili inspekcije na terenu.

9. Ne dovodeći u pitanje primjenu moldavskog kaznenog prava, Europska komisija u skladu sa zakonodavstvom Europske unije može izreći administrativne mjere i sankcije pravnim ili fizičkim osobama u Republici Moldovi koje sudjeluju u provedbi programa ili aktivnosti.

10. U svrhu pravilne provedbe ovog članka, Europska komisija ili OLAF i moldavska nadležna tijela redovito razmjenjuju informacije te se, na zahtjev jedne od stranaka ovog Sporazuma, međusobno savjetuju.

11. Kako bi se olakšala učinkovita suradnja i razmjena informacija s OLAF-om, Republika Moldova određuje kontaktnu točku.

12. Razmjena informacija između Europske komisije ili OLAF-a i moldavskih nadležnih tijela odvija se u skladu sa zahtjevima o povjerljivosti. Osobni podaci uključeni u razmjenu informacija zaštićeni su u skladu s primjenjivim pravilima.

13. Moldavska tijela surađuju s Uredom europskog javnog tužitelja kako bi mu omogućila ispunjavanje njegove obveze provedbe istrage, kaznenog progona i podizanja optužnica protiv počinitelja i sudionika kaznenih djela koja utječu na financijske interese Europske unije u skladu s primjenjivim zakonodavstvom.

### Članak 3.

#### **Povrat sredstava i izvršenje**

1. Odluke koje donese Europska komisija, kojima se pravnim ili fizičkim osobama koje nisu države nameće novčana obveza u vezi sa svim potraživanjima koja proizlaze iz programa Obzor Europa, izvršive su u Republici Moldovi. Nalog za izvršenje prilaže se uz odluku, bez ikakvih drugih formalnosti osim provjere vjerodostojnosti odluke, koju provodi nacionalno tijelo koje u tu svrhu imenuje vlada Republike Moldove. Vlada Republike Moldove obavješćuje Komisiju i Sud Europske unije o nacionalnom tijelu koje je odredila. U skladu s člankom 4. Europska komisija o takvim izvršivim odlukama ima pravo izravno obavijestiti osobe s boravištem i pravne subjekte s poslovnim nastanom u Republici Moldovi. Provedba se odvija u skladu s moldavskim zakonom i poslovníkom.

2. Presude i rješenja koje Sud Europske unije donese u skladu s arbitražnom klauzulom sadržanom u ugovoru ili sporazumu koji se odnose na programe, aktivnosti, djelovanja ili projekte Unije izvršive su u Republici Moldovi na isti način kao i odluke Europske komisije iz stavka 1.

3. Sud Europske unije nadležan je za preispitivanje zakonitosti odluka Komisije iz stavka 1. i za suspenziju njihova izvršenja. Međutim, pritužbe zbog nepravilnosti u postupku izvršenja u nadležnosti su sudova Republike Moldove.

*Članak 4.***Komunikacija i razmjena podataka**

Institucije i tijela Europske unije uključeni u provedbu programa Obzor Europa ili u kontrolu nad tim programom imaju pravo izravno komunicirati, među ostalim putem elektroničkih sustava razmjene, sa svakom fizičkom osobom s boravištem u Republici Moldovi ili pravnom osobom s poslovnim nastanom u Republici Moldovi koja prima sredstva Unije te s bilo kojom trećom stranom s boravištem ili poslovnim nastanom u Republici Moldovi koja je uključena u izvršenje sredstava Unije. Takve osobe, subjekti i treće strane mogu izravno dostaviti institucijama i tijelima Europske unije sve relevantne informacije i dokumentaciju koje su dužni dostaviti na temelju zakonodavstva Europske unije koje se primjenjuje na program Unije ili ugovora odnosno sporazuma sklopljenih radi provedbe tog programa.

---

**MEĐUNARODNI SPORAZUM****između Europske unije, s jedne strane, i Republike Turske, s druge strane, o sudjelovanju Republike Turske u Okvirnom programu Unije za istraživanja i inovacije Obzor Europa**

Europska komisija (dalje u tekstu „Komisija”), u ime Europske unije,

s jedne strane,

i

Vlada Republike Turske (dalje u tekstu „Turska”), koju zastupa Ministarstvo vanjskih poslova, Uprava za europske poslove,

s druge strane,

dalje u tekstu „stranke”,

BUDUĆI DA se Okvirnim sporazumom između Europske zajednice i Republike Turske o općim načelima sudjelovanja Republike Turske u programima Zajednice <sup>(1)</sup>, koji je potpisan u Bruxellesu 26. veljače 2002., propisuje da se posebni uvjeti za sudjelovanje Turske u svakom posebnom programu, posebno u pogledu financijskog doprinosa koji treba platiti, utvrđuju sporazumom između Europske komisije i nadležnih tijela Turske;

BUDUĆI DA je Okvirni program Europske unije za istraživanja i inovacije Obzor Europa uspostavljen Uredbom (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća <sup>(2)</sup> (dalje u tekstu „program Obzor Europa”);

UZIMAJUĆI U OBZIR napore Europske unije da udruživanjem snaga s međunarodnim partnerima predvodi odgovor na globalne izazove u skladu s akcijskim planom za ljude, planet i blagostanje u okviru programa Ujedinjenih naroda „Promijeniti svijet: Program održivog razvoja do 2030.” i potvrđujući da su istraživanja i inovacije glavni pokretači i ključna sredstva za održivi rast koji se temelji na inovacijama te za gospodarsku konkurentnost i privlačnost;

PRIZNAJUĆI opća načela kako su utvrđena u Uredbi (EU) 2021/695;

POTVRĐUJUĆI ciljeve obnovljenog europskog istraživačkog prostora da se izgradi zajedničko znanstveno i tehnološko područje, stvori jedinstveno tržište za istraživanja i inovacije, potiču i olakšaju suradnja među sveučilištima i razmjena najboljih praksi te privlačne istraživačke karijere, olakša prekogranična i međusektorska mobilnost istraživača, potiče slobodno kretanje znanstvenog znanja i inovacija, promiče poštovanje akademske slobode i slobode znanstvenog istraživanja, podupiru djelatnosti znanstvenog obrazovanja i znanstvene komunikacije i potiču konkurentnost i privlačnost gospodarstava koja sudjeluju te potvrđuju činjenicu da su pridružene zemlje ključni partneri u tom nastojanju;

ISTIČUĆI ulogu europskih partnerstava u rješavanju nekih od gorućih problema Europe zajedničkim istraživačkim i inovacijskim inicijativama kojima se znatno pridonosi onim prioritetima Europske unije u području istraživanja i inovacija za koje su potrebne kritična masa i dugoročna vizija te ističući važnost sudjelovanja pridruženih zemalja u tim partnerstvima;

NASTOJEĆI uspostaviti obostrano povoljne uvjete kako bi se stvorila dostojanstvena radna mjesta, ojačali i poduprli inovacijski ekosustavi stranaka pružanjem potpore poduzećima u inovacijama i razvoju na tržištima stranaka te olakšavajući prihvaćanje, uvođenje i dostupnost inovacija, uključujući aktivnosti izgradnje kapaciteta;

PREPOZNAJUĆI da bi uzajamno sudjelovanje u programima istraživanja i inovacija trebalo donijeti obostranu korist; i pritom potvrđujući da stranke zadržavaju svoja prava na ograničavanje ili uvjetovanje sudjelovanja u svojim programima istraživanja i inovacija, među ostalim osobito za djelovanja koja se odnose na njihovu stratešku imovinu, interese, autonomiju ili sigurnost;

<sup>(1)</sup> SL L 61, 2.3.2002., str. 29.

<sup>(2)</sup> Uredba (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa, o utvrđivanju pravila za sudjelovanje i širenje rezultata te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1290/2013 i (EU) br. 1291/2013 (SL L 170, 12.5.2021., str. 1.).

UZIMAJUĆI U OBZIR zajedničke ciljeve, vrijednosti i snažnu povezanost stranaka u području istraživanja i inovacija, koja je u prošlosti uspostavljena sporazumima o pridruživanju i naknadnim okvirnim programima, te prepoznajući zajedničku želju stranaka da dodatno razviju, ojačaju, potaknu i prošire odnose i suradnju u tom području,

SPORAZUMJELE SU SE KAKO SLIJEDI:

#### Članak 1.

##### Područje primjene pridruživanja

1. Turska kao pridružena zemlja daje doprinos i sudjeluje u svim dijelovima Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa (program Obzor Europa) koji se navode u članku 4. Uredbe (EU) 2021/695 i koji se provode posebnim programom uspostavljenim Odlukom (EU) 2021/764 <sup>(3)</sup>, u njihovim najnovijim verzijama, i financijskim doprinosom Europskom institutu za inovacije i tehnologiju.
2. Uredba (EU) 2021/819 Europskog parlamenta i Vijeća <sup>(4)</sup> i Odluka (EU) 2021/820 <sup>(5)</sup> primjenjuju se, u svojim najnovijim verzijama na sudjelovanje turskih pravnih subjekata u zajednicama znanja i inovacija.

#### Članak 2.

##### Uvjeti sudjelovanja u programu Obzor Europa

1. Turska sudjeluje u programu Obzor Europa u skladu s uvjetima utvrđenima u Okvirnom sporazumu između Europske zajednice i Republike Turske o općim načelima za sudjelovanje Republike Turske u programima Zajednice i uvjetima utvrđenima u ovom Sporazumu, u pravnim aktima iz članka 1. ovog Sporazuma te u skladu sa svim drugim pravilima koja se odnose na provedbu programa Obzor Europa, uzimajući u obzir njihove najnovije verzije.
2. Ako nije drukčije predviđeno u uvjetima iz stavka 1. ovog članka, među ostalim u okviru provedbe članka 22. stavka 5. Uredbe (EU) 2021/695, pravni subjekti s poslovnim nastanom u Turskoj mogu sudjelovati u neizravnim djelovanjima programa Obzor Europa pod uvjetima koji su jednaki onima koji se primjenjuju na pravne subjekte s poslovnim nastanom u Europskoj uniji, uključujući poštovanje mjera ograničavanja Europske unije <sup>(6)</sup>.
3. Prije nego što odluči ispunjavaju li pravni subjekti s poslovnim nastanom u Turskoj uvjete za sudjelovanje u djelovanju koje se odnosi na stratešku imovinu, interese, autonomiju ili sigurnost Europske unije na temelju članka 22. stavka 5. Uredbe (EU) 2021/695, Komisija može zatražiti određene informacije ili jamstva, kao što su:
  - a) informacije o tome je li se pravnim subjektima s poslovnim nastanom u Europskoj uniji odobrio, odnosno hoće li im se odobriti, uzajamni pristup postojećim i planiranim turskim programima, projektima ili njihovim dijelovima koji su istovrijedni predmetnom djelovanju programa Obzor Europa;
  - b) informacije o tome ima li Turska uspostavljen nacionalni mehanizam za provjeru ulaganja i jamstva da će nadležna tijela Turske izvijestiti Komisiju te se s njome savjetovati o svim mogućim slučajevima u kojima su primjenom takvog mehanizma saznala za planirano strano ulaganje/preuzimanje koje će nad turskim pravnim subjektom, koji je primio sredstva iz programa Obzor Europa u okviru djelovanja koja se odnose na stratešku imovinu, interese, autonomiju ili sigurnost Europske unije, provesti subjekt koji ima poslovni nastan izvan Turske ili je pod kontrolom takvog subjekta, pod uvjetom da Komisija Turskoj dostavi popis relevantnih pravnih subjekata s poslovnim nastanom u Turskoj nakon što s njima potpiše sporazume o dodjeli bespovratnih sredstava; i
  - c) jamstva da nijedan rezultat, tehnologija, usluga ni proizvod koje će subjekti s poslovnim nastanom u Turskoj razviti u okviru predmetnog djelovanja neće podlijegati ograničenjima na izvoz u države članice EU-a za vrijeme djelovanja i četiri godine nakon završetka djelovanja. Turska će svake godine tijekom djelovanja i četiri godine nakon završetka djelovanja dostaviti ažurirani popis predmeta na koje se odnose nacionalna ograničenja izvoza.

<sup>(3)</sup> Odluka Vijeća (EU) 2021/764 od 10. svibnja 2021. o uspostavi posebnog programa za provedbu Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa te o stavljanju izvan snage Odluke 2013/743/EU (SL L 167 I, 12.5.2021., str. 1.).

<sup>(4)</sup> Uredba (EU) 2021/819 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o Europskom institutu za inovacije i tehnologiju (preinaka) (SL L 189, 28.5.2021., str. 61.).

<sup>(5)</sup> Odluka (EU) 2021/820 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o Strateškom inovacijskom programu Europskog instituta za inovacije i tehnologiju (EIT) za razdoblje 2021.–2027.: jačanje europskog inovacijskog talenta i kapaciteta te o stavljanju izvan snage Odluke br. 1312/2013/EU (SL L 189, 28.5.2021., str. 91.).

<sup>(6)</sup> Restriktivne mjere EU-a donose se u skladu s člankom 29. Ugovora o Europskoj uniji ili člankom 215. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.



4. Ako Europska unija provodi program Obzor Europa primjenom članka 185. i 187. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, Turska i turski pravni subjekti mogu sudjelovati u pravnim strukturama stvorenima na temelju tih odredbi u skladu s pravnim aktima Europske unije koji su u svrhu stvaranja tih pravnih struktura doneseni ili će biti doneseni.

5. Predstavnici Turske imaju pravo sudjelovati u odboru iz članka 14. Odluke (EU) 2021/764 kao promatrači, bez glasačkih prava i za točke koje se odnose na Tursku.

Predstavnici Turske ne prisustvuju glasanju tih odbora. Turska će biti obaviještena o ishodu.

Sudjelovanje iz ovog stavka odvija se na isti način kao i sudjelovanje predstavnika država članica Europske unije, uključujući postupke za primanje informacija i dokumentacije.

6. Prava Turske na zastupanje i sudjelovanje u Odboru za europski istraživački prostor i njegovim podskupinama prava su koja se primjenjuju na pridružene zemlje.

7. Predstavnici Turske imaju pravo sudjelovati u Vijeću guvernera JRC-a kao promatrači, bez glasačkih prava. Podložno tom uvjetu, takvo sudjelovanje podložno je istim pravilima i postupcima koji se primjenjuju na predstavnike država članica Europske unije, uključujući prava na riječ, primanje informacija i dokumentacije u vezi s pitanjem koje se odnosi na Tursku.

8. Turska može sudjelovati u Konzorciju europskih istraživačkih infrastruktura (ERIC) u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 723/2009 (7) u njezinoj najnovijoj verziji i s pravnim aktom o osnivanju ERIC-a.

9. Putne troškove i troškove boravka predstavnika i stručnjaka iz Turske povezane s njihovim sudjelovanjem u ulozi promatrača u radu odbora iz članka 14. Odluke (EU) 2021/764 ili na drugim sastancima koji se odnose na provedbu programa Obzor Europa Europska unija nadoknađuje na istoj osnovi te u skladu s postupcima koji su na snazi za predstavnike država članica Europske unije.

10. Stranke u okviru postojećih odredbi poduzimaju sve što je u njihovoj moći da olakšaju slobodno kretanje i boravak znanstvenika koji sudjeluju u aktivnostima iz ovog Sporazuma te prekogranični protok robe i usluga namijenjenih za te aktivnosti.

11. Turska po potrebi poduzima sve potrebne mjere kako bi osigurala da roba i usluge kupljeni u Turskoj ili uvezeni u Tursku koji se djelomično ili u cijelosti financiraju u skladu sa sporazumima o dodjeli bespovratnih sredstava i/ili ugovorima sklopljenima radi ostvarenja aktivnosti u skladu s ovim Sporazumom budu izuzeti od carine, uvoznih pristojbi i drugih fiskalnih terećenja, uključujući PDV, koja se primjenjuju u Turskoj.

### Članak 3.

#### Financijski doprinos

1. Sudjelovanje Turske ili turskih pravnih subjekata u programu Obzor Europa podliježe financijskom doprinosu Turske tom programu i povezanim troškovima upravljanja i izvršenja te operativnim troškovima u okviru općeg proračuna Europske unije (dalje u tekstu „proračun Unije”).

2. Financijski doprinos jest zbroj:

a) operativnog doprinosa; i

b) naknade za sudjelovanje.

3. Financijski doprinos plaća se u obliku godišnje uplate u dvije rate, s rokom koji je najkasnije u lipnju i kolovozu.

(7) Uredba Vijeća (EZ) br. 723/2009 od 25. lipnja 2009. o pravnom okviru Zajednice za Konzorcij europskih istraživačkih infrastruktura (ERIC) (SL L 206, 8.8.2009., str. 1.).

4. Operativnim doprinosom pokrivaju se operativni rashodi i rashodi za potporu programu te se on u obliku odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i odobrenih sredstava za plaćanje dodaje iznosima unesenima u proračun Unije koji je konačno donesen za program Obzor Europa, uključujući sva odobrena sredstva koja odgovaraju opozivima koji su ponovno stavljeni na raspolaganje u skladu s člankom 15. stavkom 3. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća <sup>(8)</sup>, u njezinoj najnovijoj verziji (dalje u tekstu „Financijska uredba“), i uvećana za vanjske namjenske prihode koji ne proizlaze iz financijskih doprinosa drugih donatora programu Obzor Europa <sup>(9)</sup>.

Za vanjski namjenski prihod dodijeljen programu Obzor Europa u skladu s člankom 3.1. Uredbe Vijeća (EU) 2020/2094 o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 <sup>(10)</sup> to uvećanje odgovara godišnjim odobrenim sredstvima navedenima u dokumentima priloženima nacrtu proračuna u vezi s programom Obzor Europa.

5. Početni operativni doprinos temelji se na ključu za uplatu doprinosa koji se definira kao omjer bruto domaćeg proizvoda (BDP) Turske po tržišnim cijenama i BDP-a Europske unije po tržišnim cijenama. BDP-e po tržišnim cijenama koji se trebaju primjenjivati utvrđuju posebne službe Komisije na temelju najnovijih statističkih podataka dostupnih za izračun proračuna u godini prije godine u kojoj se mora platiti godišnja naknada. Odstupajući od toga, početni operativni doprinos za 2021. temelji se na BDP-u za 2019. po tržišnim cijenama. Prilagodbe ključa za uplatu doprinosa utvrđene su u Prilogu I.

6. Početni operativni doprinos izračunava se primjenom ključa za uplatu doprinosa, kako je prilagođen, na početna odobrena sredstva za preuzimanje obveza unesena u proračun Europske unije koji je konačno donesen za primjenjivu godinu za financiranje programa Obzor Europa, uvećana u skladu sa stavkom 4. ovog članka.

7. Naknada za sudjelovanje iznosi 4 % godišnjeg početnog operativnog doprinosa izračunatog u skladu sa stavcima 5. i 6. ovog članka te se uvodi postupno kako je utvrđeno u Prilogu I. Naknada za sudjelovanje ne podliježe naknadnim prilagodbama ni ispravcima.

8. Početni operativni doprinos za godinu N može se retroaktivno prilagoditi naviše ili naniže u sljedećoj godini ili sljedećim godinama na temelju proračunskih obveza preuzetih za odobrena sredstva za tu godinu N, uvećana u skladu sa stavkom 4. ovog članka, na temelju njihova izvršenja putem pravnih obveza i na temelju njihova opoziva. Detaljne odredbe o provedbi ovog članka navedene su u Prilogu I.

9. Europska unija Turskoj dostavlja informacije o njezinu financijskom sudjelovanju, kako su sadržane u proračunskim i računovodstvenim informacijama te informacijama o uspješnosti i evaluaciji dostavljenima proračunskim tijelima Europske unije i njezinim tijelima nadležnima za davanje razrješnice u vezi s programom Obzor Europa. Te se informacije dostavljaju uzimajući u obzir pravila Europske unije i Turske o povjerljivosti i zaštiti podataka te se njima ne dovode u pitanje informacije na koje Turska ima pravo na temelju Priloga III.

10. Svi doprinosi Turske ili plaćanja Europske unije i izračun iznosa koje treba platiti ili primiti vrše se u eurima.

#### Članak 4.

##### Automatski mehanizam korekcije

1. Automatski mehanizam korekcije početnog operativnog doprinosa Turske za godinu N, kako je prilagođen na temelju članka 3. stavka 8., primjenjuje se i izračunava u godini N+2. Temelji se na uspješnosti Turske i turskih pravnih subjekata u dijelovima programa Obzor Europa koji se provode s pomoću konkurentnih bespovratnih sredstava koja se financiraju odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza iz godine N, uvećanima u skladu s člankom 3. stavkom 4.

<sup>(8)</sup> Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

<sup>(9)</sup> To posebno uključuje sredstva iz Instrumenta Europske unije za oporavak uspostavljenog Uredbom Vijeća (EU) 2020/2094 od 14. prosinca 2020. o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 (SL L 433 I, 22.12.2020., str. 23.).

<sup>(10)</sup> SL L 433 I, 22.12.2020., str. 23.

Iznos automatske korekcije izračunava se na temelju razlike između:

- a) početnih iznosa pravnih obveza u pogledu konkurentnih bespovratnih sredstava, koje su stvarno preuzete prema Turskoj ili turskim pravnim subjektima i koje se financiraju odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza za godinu N, uvećanima u skladu s člankom 3. stavkom 4.;

i

- b) odgovarajućeg operativnog doprinosa koji je Turska uplatila za godinu N, kako je prilagođen na temelju članka 3. stavka 8., isključujući troškove neintervencije koji se financiraju odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza za godinu N, uvećanima u skladu s člankom 3. stavkom 4.

2. Ako iznos iz stavka 1., neovisno o tome je li pozitivan ili negativan, prelazi 8 % odgovarajućeg početnog operativnog doprinosa, kako je prilagođen na temelju članka 3. stavka 8., ispravlja se početni operativni doprinos Turske za godinu N. Iznos koji Turska duguje kao dodatni doprinos ili treba primiti kao smanjenje njezina doprinosa u okviru automatskog mehanizma korekcije jest iznos koji prelazi taj prag od 8 %. Iznos koji je manji od tog praga od 8 % neće se uzeti u obzir pri izračunu dodatnog doprinosa koji se duguje ili treba primiti.

3. Detaljna pravila o automatskom mehanizmu korekcije utvrđena su u Prilogu I.

#### Članak 5.

##### **Reciprocitet**

1. Pravni subjekti s poslovnim nastanom u Europskoj uniji mogu sudjelovati u turskim programima, projektima ili njihovim dijelovima koji su istovrijedni programu Obzor Europa, u skladu s primjenjivim propisima Turske.
2. Neiscrpan popis istovrijednih turskih programa, projekata ili njihovih dijelova navodi se u Prilogu II.
3. Financiranje pravnih subjekata s poslovnim nastanom u Uniji koje provodi Turska podliježe primjenjivim propisima Turske kojima se uređuje funkcioniranje istraživačkih i inovacijskih programa, projekata ili njihovih dijelova. Ako se financijska sredstva ne dodjeljuju, pravni subjekti s poslovnim nastanom u Uniji mogu sudjelovati s vlastitim sredstvima.

#### Članak 6.

##### **Otvorena znanost**

Stranke u svojim programima, projektima ili njihovim dijelovima uzajamno promiču i potiču prakse otvorene znanosti u skladu s pravilima programa Obzor Europa i primjenjivim propisima Turske.

#### Članak 7.

##### **Praćenje, evaluacija i izvješćivanje**

1. Ne dovodeći u pitanje odgovornosti Komisije, Europskog ureda za borbu protiv prijevara (OLAF) i Revizorskog suda Europske unije u pogledu praćenja i evaluacije programa Obzor Europa, sudjelovanje Turske u programu kontinuirano se prati na temelju njezina partnerstva s Komisijom.
2. Pravila o dobrom financijskom upravljanju, uključujući financijsku kontrolu, povrat sredstava i druge mjere protiv prijevara u vezi s financiranjem sredstvima Europske unije na temelju ovog Sporazuma utvrđena su u Prilogu III.

#### Članak 8.

##### **Zajednički odbor EU-a i Turske za istraživanje i inovacije**

1. Osniva se Zajednički odbor EU-a i Turske za istraživanje i inovacije (dalje u tekstu „Zajednički odbor EU-a i Turske”). Zadaće Zajedničkog odbora EU-a i Turske uključuju:

- a) ocjenjivanje, evaluaciju i preispitivanje provedbe ovog Sporazuma, osobito:

- i. sudjelovanja i uspješnosti pravnih subjekata Turske u programu Obzor Europa;

- ii. razine (uzajamne) otvorenosti pravnih subjekata s poslovnim nastanom na području svake stranke za sudjelovanje u programima i projektima druge stranke ili njihovim dijelovima;
  - iii. provedbe mehanizma financijskog doprinosa i automatskog mehanizma korekcije u skladu s člancima 3. i 4.;
  - iv. razmjene informacija i ispitivanja svih mogućih pitanja o iskorištavanju rezultata, uključujući prava intelektualnog vlasništva;
- b) raspravu, na zahtjev bilo koje stranke, o ograničenjima koja stranke primjenjuju ili planiraju u smislu pristupa njihovim programima istraživanja i inovacija, među ostalim osobito za djelovanja koja se odnose na njihovu stratešku imovinu, interese, autonomiju ili sigurnost;
- c) ispitivanje kako poboljšati i razviti suradnju;
- zajedničku raspravu o budućem smjeru i prioritetima politika povezanih s istraživanjima i inovacijama te planiranju istraživanja od zajedničkog interesa; i
- d) razmjenu informacija, inter alia, o novom zakonodavstvu, odlukama ili nacionalnim programima istraživanja i inovacija koji su relevantni za provedbu ovog Sporazuma.
2. Zajednički odbor EU-a i Turske, koji čine predstavnici Europske unije i Turske, donosi svoj Poslovnik.
  3. Zajednički odbor EU-a i Turske može osnovati bilo koju stručnu radnu skupinu ili stručno savjetodavno tijelo na *ad hoc* osnovi koji mogu pružiti potporu u provedbi ovog Sporazuma.
  4. Zajednički odbor EU-a i Turske sastaje se najmanje jednom godišnje i, kad god je to potrebno zbog posebnih okolnosti, na zahtjev bilo koje stranke. Europska unija i nacionalno tijelo Turske izmjenjuju se kao organizator i domaćin tih sastanaka.
  5. Zajednički odbor EU-a i Turske kontinuirano djeluje na temelju razmjene relevantnih informacija bilo kojim sredstvima komunikacije, posebice u vezi sa sudjelovanjem/uspjehom turskih pravnih subjekata. Zajednički odbor EU-a i Turske osobito može obavljati svoje zadaće u pisanom obliku kad god je to potrebno.

#### Članak 9.

##### Završne odredbe

1. Ovaj Sporazum stupa na snagu na dan kad stranke jedna drugu obavijeste o završetku unutarnjih postupaka potrebnih u tu svrhu.
2. Ovaj Sporazum primjenjuje se od 1. siječnja 2021. Ostaje na snazi onoliko dugo koliko je potrebno da se završe svi projekti, djelovanja, aktivnosti ili njihovi dijelovi, koji se financiraju iz programa Obzor Europa, sve mjere koje su potrebne za zaštitu financijskih interesa Europske unije i sve financijske obveze koje proizlaze iz provedbe ovog Sporazuma između stranaka.
3. Europska unija može obustaviti primjenu ovog Sporazuma ako Turska ne plati, djelomično ili u cijelosti, financijski doprinos koji je dužna platiti u skladu s ovim Sporazumom.

U slučaju neplaćanja koje može znatno ugroziti provedbu programa Obzor Europa i upravljanje njime, Komisija šalje službenu opomenu. Ako se plaćanje ne izvrši u roku od 20 radnih dana nakon službene opomene, Komisija će obavijestiti Tursku o suspenziji primjene ovog Sporazuma službenom obaviješću koja će stupiti na snagu 15 dana nakon što je Turska zaprimila.

Ako se primjena ovog Sporazuma suspendira, pravni subjekti s poslovnim nastanom u Turskoj ne ispunjavaju uvjete za sudjelovanje u postupcima dodjele koji još nisu završeni na dan stupanja na snagu suspenzije. Postupak dodjele smatra se završenim kad se preuzmu pravne obveze koje nastanu slijedom tog postupka.

Suspenzija ne utječe na pravne obveze koje su s pravnim subjektima s poslovnim nastanom u Turskoj sklopljene prije stupanja na snagu te suspenzije. Ovaj se Sporazum nastavlja primjenjivati na takve pravne obveze.

Europska unija bez odgode obavješćuje Tursku nakon što primi cijeli iznos financijskog doprinosa koji se duguje. Suspenzija se ukida s trenutanim učinkom nakon te obavijesti.

Od dana ukidanja suspenzije pravni subjekti Turske ponovno ispunjavaju uvjete u postupcima dodjele pokrenutima nakon tog datuma te postupcima dodjele pokrenutima prije tog datuma za koje nije istekao rok za podnošenje zahtjeva.

4. Svaka stranka može u bilo kojem trenutku raskinuti ovaj Sporazum dostavom pisane obavijesti o namjeri njegova raskida.

Ovaj se Sporazum u tom slučaju otkazuje tri kalendarska mjeseca nakon dostave te pisane obavijesti primatelju. Datum stupanja na snagu raskida jest datum raskida za potrebe ovog Sporazuma.

5. Ako se ovaj Sporazum raskine u skladu sa stavkom 4. ovog članka, stranke su suglasne:

- (a) projekti, djelovanja, aktivnosti ili njihovi dijelovi u pogledu kojih su preuzete pravne obveze nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma i prije njegova raskida nastavljaju se do njihova dovršenja pod uvjetima utvrđenima u ovom Sporazumu;
- (b) godišnji financijski doprinos za godinu N u kojoj je ovaj Sporazum raskinut plaća se u cijelosti u skladu s člankom 3. Operativni doprinos za godinu N prilagođava se u skladu s člankom 3. stavkom 8. i ispravlja u skladu s člankom 4. ovog Sporazuma. Naknada za sudjelovanje za godinu N ne prilagođava niti se ispravlja;
- (c) nakon godine u kojoj je ovaj Sporazum raskinut početni operativni doprinosi plaćeni za godine u kojima se ovaj Sporazum primjenjivao prilagođavaju se u skladu s člankom 3. stavkom 8. i automatski ispravljaju u skladu s člankom 4. ovog Sporazuma.

Sve ostale posljedice raskidanja ovog Sporazuma stranke rješavaju zajedničkom suglasnošću.

6. Ovaj se Sporazum može izmijeniti jedino pisanim putem uz suglasnost stranaka. Stupanje na snagu izmjena odvija se prema istom postupku kao što je onaj koji se primjenjuje na stupanje na snagu ovog Sporazuma.

7. Prilozi ovom Sporazumu njegov su sastavni dio.

Ovaj Sporazum sastavljen je u dva izvornika na engleskom i turskom jeziku, pri čemu je svaki od tih tekstova jednako vjerodostojan. U slučaju razlika u tumačenju prednost ima engleski tekst.

Sastavljeno u Bruxellesu, dana 27. listopada 2021., u dva primjerka na engleskom i dva primjerka na turskom jeziku.

*Za Komisiju, u ime  
Europske unije,  
Mariya GABRIEL  
Povjerenica  
za inovacije, istraživanje,  
kulturu, obrazovanje i mlade*

*Za Vladu  
Republike Turske,  
Faruk KAYMAKCI,  
Veleposlanik  
Direktor europskih poslova i  
zamjenik ministra vanjskih poslova*

## PRILOG I.

**Pravila o financijskom doprinosu Republike Turske programu Obzor Europa (2021.–2027.)****I. Izračun financijskog doprinosa Turske**

1. Financijski doprinos Turske programu Obzor Europa utvrđuje se na godišnjoj razini proporcionalno i dodatno iznosu koji je svake godine u proračunu Unije dostupan za odobrena sredstva za preuzimanje obveza, koja su potrebna za upravljanje programom Obzor Europa, njegovo izvršenje i funkcioniranje, uvećana u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma.

2. Naknada za sudjelovanje iz članka 3. stavka 7. ovog Sporazuma uvodi se postupno kako slijedi:

— 2021.: 0,5 %,

— 2022.: 1 %,

— 2023.: 1,5 %,

— 2024.: 2 %,

— 2025.: 2,5 %,

— 2026.: 3 %,

— 2027.: 4 %.

3. U skladu s člankom 3. stavkom 5. ovog Sporazuma, početni operativni doprinos koji Turska treba platiti za svoje sudjelovanje u programu Obzor Europa izračunat će se za odgovarajuće financijske godine primjenom prilagodbe ključa za uplatu doprinosa.

Prilagodba ključa za uplatu doprinosa glasi:

$$\text{Prilagođeni ključ za uplatu doprinosa} = \text{ključ za uplatu doprinosa} \times \text{koeficijent}$$

Koeficijent koji se upotrebljava za izračun prilagodbe ključa za uplatu doprinosa iznosi 0,07.

4. U skladu s člankom 3. stavkom 8. ovog Sporazuma prva prilagodba koja se odnosi na izvršenje proračuna za godinu N provodi se u godini N+1 kad se početni operativni doprinos za godinu N prilagođava naviše ili naniže za iznos razlike između:

a) prilagođenog doprinosa koji se izračunava primjenom prilagođenog ključa za uplatu doprinosa za godinu N na zbroj:

i. iznosa proračunskih obveza preuzetih u pogledu odobrenih sredstava za preuzimanje obveza za godinu N u okviru izglasanog proračuna Europske unije te u pogledu odobrenih sredstava za preuzimanje obveza, koja odgovaraju opozivima te su ponovno stavljena na raspolaganje; i

ii. svih odobrenih sredstava za preuzimanje obveza na temelju vanjskih namjenskih prihoda koji ne proizlaze iz financijskih doprinosa drugih donatora programu Obzor Europa, a koji su bili dostupni na kraju godine N <sup>(1)</sup>. Kad je riječ o vanjskim namjenskim prihodima dodijeljenima programu Obzor Europa na temelju članka 3. stavka 1. Uredbe Vijeća (EU) 2020/2094 o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 <sup>(2)</sup>, za potrebe izračuna prilagođenog doprinosa upotrebljavaju se godišnji okvirni iznosi u okviru izrade programa VFO-a.

<sup>(1)</sup> To posebno uključuje sredstva iz Instrumenta Europske unije za oporavak uspostavljenog Uredbom Vijeća (EU) 2020/2094 od 14. prosinca 2020. o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 (SL L 433 I, 22.12.2020., str. 23.).

<sup>(2)</sup> SL L 433 I, 22.12.2020., str. 23.

b) i početnog operativnog doprinosa za godinu N.

Počevši od godine N+2 i svake sljedeće godine sve dok se ne plate ili opozovu sve proračunske obveze koje se financiraju odobrenim sredstvima koja potječu iz godine N, uvećanima u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma, i najdulje tri godine nakon završetka programa Obzor Europa, Unija izračunava prilagodbu operativnog doprinosa za godinu N na način da operativni doprinos Turske smanji za iznos dobiven primjenom prilagođenog ključa za uplatu doprinosa za godinu N na opozive koji se svake godine izvršavaju u pogledu obveza za godinu N koje se financiraju iz proračuna Unije ili iz opoziva koji su ponovno stavljeni na raspolaganje.

Ako se otkazu iznosi koji potječu od vanjskih namjenskih prihoda za godinu N (kako bi se uključila odobrena sredstva za preuzimanje obveza i, kad je riječ o iznosima na temelju Uredbe Vijeća (EU) 2020/2094, godišnji okvirni iznosi u okviru izrade programa VFO-a) koji ne proizlaze iz financijskih doprinosa drugih donatora programu Obzor Europa, operativni doprinos Turske smanjuje se za iznos dobiven primjenom prilagođenog ključa za uplatu doprinosa za godinu N na otkazani iznos.

## II. Automatska korekcija operativnog doprinosa Turske

1. Na izračun automatske korekcije iz članka 4. ovog Sporazuma primjenjuju se sljedeći uvjeti:

- a) „konkurentna bespovratna sredstva” znači bespovratna sredstva dodijeljena putem poziva na podnošenje prijedloga pri čemu se krajnji korisnici mogu utvrditi u trenutku izračuna automatske korekcije. To ne obuhvaća financijske potpore trećim stranama kako je definirano u članku 204. Financijske uredbe;
- b) ako je pravna obveza potpisana s konzorcijem, iznosi upotrijebljeni za utvrđivanje početnih iznosa pravne obveze kumulativni su iznosi dodijeljeni korisnicima koji su turski subjekti u skladu s indikativnom raščlambom proračuna sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava;
- c) svi iznosi pravnih obveza koji odgovaraju konkurentnim bespovratnim sredstvima utvrđuju se primjenom elektroničkog sustava Europske komisije eCorda te se izdvajaju druge srijede u veljači u godini N+2;
- d) „troškovi neintervencije” znači troškovi programa koji nisu konkurentna bespovratna sredstva, uključujući rashode za potporu, administraciju pojedinih programa i druga djelovanja <sup>(3)</sup>;
- e) iznosi dodijeljeni međunarodnim organizacijama kao pravnim subjektima koji su krajnji korisnici <sup>(4)</sup> smatraju se troškovima neintervencije.

2. Mehanizam se primjenjuje kako slijedi:

- a) automatske korekcije za godinu N u vezi s izvršenjem odobrenih sredstava za preuzimanje obveza za godinu N, uvećanih u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma, primjenjuju se na temelju podataka o godini N i godini N+1 iz sustava eCorda iz točke II. stavka 1. točke (c) ovog Priloga u godini N+2 nakon što se na doprinos Turske programu Obzor Europa primijene sve prilagodbe u skladu s člankom 3. stavkom 8. ovog Sporazuma. Razmatrani iznos bit će iznos konkurentnih bespovratnih sredstava za koja su podaci dostupni u trenutku izračuna korekcije.
- b) Počevši od godine N+2 pa do 2029. iznos automatske korekcije izračunava se za godinu N na temelju razlike između:
  - i. ukupnog iznosa konkurentnih bespovratnih sredstava dodijeljenih Turskoj ili turskim pravnim subjektima kao preuzete obveze za proračunska odobrena sredstva za godinu N; i

<sup>(3)</sup> Druga djelovanja osobito uključuju nabavu, nagrade, financijske instrumente, izravna djelovanja Zajedničkog istraživačkog centra, pretplate (OECD, Eureka, IPEEC, IEA, ...), stručnjake (evaluatori, praćenje projekata) itd.

<sup>(4)</sup> Međunarodne organizacije smatraju se troškovima neintervencije samo ako su krajnji korisnici. To se ne primjenjuje ako je međunarodna organizacija koordinator projekta (raspodjela sredstava drugim koordinatorima).



- ii. iznosa prilagođenog operativnog doprinosa Turske za godinu N pomnoženog s omjerom između:
  - A. iznosa konkurentnih bespovratnih sredstava za odobrena sredstva za preuzimanje obveza za godinu N, uvećana u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma; i
  - B. ukupnih proračunskih odobrenih sredstava godinu N, uključujući troškove neintervencije.

**III. Plaćanje financijskog doprinosa Turske, plaćanje prilagodbi operativnog doprinosa Turske i plaćanje automatske korekcije koja se primjenjuje na operativni doprinos Turske**

1. Komisija Turskoj što prije, a najkasnije prilikom izdavanja prvog poziva za osiguravanje sredstava za financijsku godinu, dostavlja sljedeće informacije:
  - a. iznose odobrenih sredstava za preuzimanje obveza u proračunu Unije konačno donesenom za predmetnu godinu za proračunske linije koje pokrivaju sudjelovanje Turske u programu Obzor Europa, po potrebi uvećanih u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma;
  - b. iznos naknade za sudjelovanje iz članka 3. stavka 7. ovog Sporazuma;
  - c. od godine N+1 provedbe programa Obzor Europa, izvršavanje odobrenih sredstava za preuzimanje obveza koje odgovara proračunskoj godini N, uvećanih u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma, i razinu opoziva;
  - d. za dio programa Obzor Europa za koji su takve informacije potrebne radi izračuna automatske korekcije, razinu obveza preuzetih u korist turskih pravnih subjekata raščlanjenih prema odgovarajućoj godini odobrenih proračunskih sredstava i s tim povezanim ukupnim iznosom preuzetih obveza.

Komisija na temelju svojeg nacrtu proračuna što prije, a najkasnije do 1. rujna financijske godine, dostavlja procjenu informacija za sljedeću godinu u skladu s točkama (a) i (b).

2. Komisija najkasnije u travnju i lipnju svake financijske godine Turskoj izdaje poziv za osiguravanje sredstava u iznosu koji odgovara njezinu doprinosu u okviru ovog Sporazuma.

Svakim pozivom za osiguravanje sredstava predviđa se plaćanje šest dvanaestina doprinosa Turske najkasnije 60 dana od izdavanja poziva.

Za prvu godinu provedbe ovog Sporazuma Komisija objavljuje jedinstveni poziv za osiguravanje sredstava u roku od 60 dana od datuma na koji je ovaj Sporazum počeo proizvoditi pravne učinke.

3. Svake godine počevši od 2023. pozivi za osiguravanje sredstava odražavaju i iznos automatske korekcije primjenjive na operativni doprinos plaćen za godinu N-2.

Poziv za osiguravanje sredstava izdan najkasnije u travnju može uključivati i prilagodbe financijskog doprinosa koji je Turska platila za provedbu, upravljanje i funkcioniranje prethodnih okvirnih programa za istraživanja i inovacije u kojima je Turska sudjelovala.

Za svaku od financijskih godina 2028., 2029. i 2030. Turska treba primiti ili platiti iznos koji proizlazi iz automatske korekcije primijenjene na operativne doprinose koje je Turska platila 2026. i 2027. ili iz prilagodbi u skladu s člankom 3. stavkom 8. ovog Sporazuma.



4. Turska plaća svoj financijski doprinos na temelju ovog Sporazuma u skladu s točkom III. ovog Priloga. Ako Turska ne plati svoj financijski doprinos do datuma dospijeca, Komisija šalje službenu opomenu.

Za svako kašnjenje u plaćanju financijskog doprinosa Turskoj se na nepodmireni iznos od datuma dospijeca obračunavaju zatezne kamate.

Kamatna stopa na dug koji na dan dospijeca nije podmiren stopa je koju Europska središnja banka primjenjuje na svoje glavne operacije refinanciranja, kako je objavljeno u seriji C *Službenog lista Europske unije*, a koja je na snazi prvoga kalendarskog dana mjeseca datuma dospijeca, uvećana za jedan i pol postotni bod.

---

## PRILOG II.

**Neiscrpan popis istovrijednih turskih programa, projekata ili njihovih dijelova**

Turski programi, projekti ili njihovi dijelovi koji se nalaze na sljedećem neiscrpnom popisu smatraju se jednakovrijednima programu Obzor Europa:

- potpora akademskih institucija za istraživanje i razvoj (ARDEB – Uprava za programe financiranja akademskih istraživanja),
  - potpora za istraživanje i razvoj u području industrije (TEYDEB – Uprava za programe bespovratnih sredstava za tehnologiju i inovacije),
  - upravljanje ljudskim resursima (BİDEB – Odjel za znanstvene stipendije i programe dodjele bespovratnih sredstava).
-

## PRILOG III.

**Dobro financijsko upravljanje**

Zaštita financijskih interesa i povrat sredstava

## Članak 1.

**Preispitivanja i revizije**

1. Europska unija ima pravo provoditi, u skladu s primjenjivim propisima jedne ili više institucija Unije ili njezinih tijela te kako je predviđeno u relevantnim sporazumima i/ili ugovorima, tehničke, znanstvene, financijske ili druge vrste preispitivanja i revizija u prostorijama svake fizičke osobe s boravištem u Turskoj ili pravne osobe s poslovnim nastanom u Turskoj koja prima sredstva Europske unije te bilo koje treće strane s boravištem ili poslovnim nastanom u Turskoj koja je uključena u izvršenje sredstava Unije. Takva preispitivanja i revizije mogu provoditi službenici institucija i tijela Europske unije, posebno Europske komisije i Europskog revizorskog suda, ili druge osobe koje je ovlastila Europska komisija.

2. Službenici institucija i tijela Europske unije, posebno Europske komisije i Europskog revizorskog suda, kao i druge osobe koje je ovlastila Europska komisija, imaju odgovarajući pristup lokacijama, radovima i dokumentima (u elektroničkom i papirnatom obliku) te svim informacijama potrebnima za provedbu takvih revizija, uključujući pravo na dobivanje fizičkih/elektroničkih preslika i izvadaka iz bilo kojeg dokumenta ili sadržaja bilo kojeg podatkovnog medija u posjedu fizičkih ili pravnih osoba koje su predmet revizije ili treće strane koja je predmet revizije.

3. Kako bi mogli izvršavati svoje dužnosti iz ovog članka, službenicima i drugim osobama iz stavka 2. Turska ne uskraćuje pravo ulaska u Tursku ni pristup prostorijama niti za to postavlja prepreke.

4. Preispitivanja i revizije mogu se provoditi i nakon obustave primjene ovog Sporazuma u skladu s njegovim člankom 9. stavkom 3. ili njegova raskida, pod uvjetima utvrđenima u primjenjivim aktima jedne ili više institucija ili tijela Europske unije i kako je predviđeno u relevantnim sporazumima i/ili ugovorima koji se odnose na bilo koju pravnu obvezu u provedbi proračuna Europske unije koju je Europska unija preuzela prije datuma obustave primjene ovog Sporazuma u skladu s njegovim člankom 9. stavkom 3. ili njegova raskida.

## Članak 2.

**Borba protiv nepravilnosti, prijevара i drugih kaznenih djela koja utječu na financijske interese Unije**

1. Europska komisija i Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF) ovlaštenu su provoditi upravne istrage, uključujući provjere i inspekcije na terenu, na državnom području Turske. Te se istrage provode u skladu s uvjetima utvrđenima u primjenjivim propisima jedne ili više institucija Unije.

2. Nadležna tijela Turske u razumnom roku obavješćuju Europsku komisiju ili OLAF o svakoj uočenoj činjenici ili sumnji koja se odnosi na nepravilnost, prijevaru ili drugu nezakonitu aktivnost koja utječe na financijske interese Unije.

3. Provjere i inspekcije na terenu mogu se provoditi u prostorijama bilo koje fizičke osobe s boravištem u Turskoj ili pravne osobe s poslovnim nastanom u Turskoj koje primaju sredstva Unije, kao i prostorijama bilo koje treće strane s boravištem ili poslovnim nastanom u Turskoj uključene u izvršenje sredstava Unije.

4. Europska komisija ili OLAF provjere i inspekcije na terenu pripremaju i provode u bliskoj suradnji s nadležnim turskim tijelom koje odredi turska vlada. Kako bi moglo pružiti pomoć, to se nadležno tijelo unaprijed u razumnom roku obavješćuje o predmetu, svrsi i pravnom temelju provjera i inspekcija. Službenici nadležnih turskih tijela mogu u svrhu pružanja pomoći sudjelovati u provjerama i inspekcijama na terenu.

5. Na zahtjev turskih nadležnih tijela, provjere i inspekcije na terenu mogu se provoditi zajedno s Europskom komisijom ili OLAF-om.

6. Službenici Komisije i OLAF-ovo osoblje imaju pristup svim informacijama i dokumentaciji, uključujući računalne podatke o predmetnim operacijama, koje su potrebne za pravilnu provedbu provjera i inspekcija na terenu. Oni osobito mogu kopirati relevantne dokumente.

7. Ako osoba, subjekt ili neka treća strana odbiju provjeru ili inspekciju na terenu, turska tijela, djelujući u skladu s nacionalnim pravilima i propisima, dužna su Europskoj komisiji ili OLAF-u pomoći da im se omogući obavljanje tih provjera ili inspekcija. Ta pomoć uključuje poduzimanje odgovarajućih mjera predostrožnosti u skladu s nacionalnim pravom, među ostalim kako bi se zaštitili dokazi.

8. Europska komisija ili OLAF obavješćuje nadležna turska tijela o rezultatu takvih provjera ili inspekcija. Konkretno, Europska komisija ili OLAF u najkraćem mogućem roku izvješćuje nadležno tursko tijelo o svim činjenicama ili sumnjama koje se odnose na nepravilnost za koju su doznali tijekom provjere ili inspekcije na terenu.

9. Ne dovodeći u pitanje primjenu turskog kaznenog prava, Europska komisija u skladu sa zakonodavstvom Europske unije može izreći administrativne mjere i sankcije pravnim ili fizičkim osobama u Turskoj koje sudjeluju u provedbi programa ili aktivnosti.

10. U svrhu pravilne provedbe ovog članka, Europska komisija ili OLAF i turska nadležna tijela redovito razmjenjuju informacije te se, na zahtjev jedne od stranaka ovog Sporazuma, međusobno savjetuju.

11. Kako bi se olakšala učinkovita suradnja i razmjena informacija s OLAF-om, za kontaktnu točku sa Turskom određena je turska Služba za koordinaciju borbe protiv prijevara (AFCOS).

12. Razmjena informacija između Europske komisije ili OLAF-a i turskih nadležnih tijela odvija se u skladu sa zahtjevima o povjerljivosti. Osobni podaci uključeni u razmjenu informacija zaštićeni su u skladu s primjenjivim pravilima.

13. Turska nadležna tijela surađuju s Uredom europskog javnog tužitelja kako bi mu omogućila ispunjavanje njegove obveze provedbe istrage, kaznenog progona i podizanja optužnica protiv počinitelja i sudionika kaznenih djela koja utječu na financijske interese Europske unije u skladu s primjenjivim zakonodavstvom.

### Članak 3.

#### **Povrat sredstava i izvršenje**

1. Odluke koje donese Europska komisija, kojima se pravnim ili fizičkim osobama koje nisu države nameće novčana obveza u vezi sa svim potraživanjima koja proizlaze iz programa Obzor Europa, izvršive su u Turskoj. Nalog za izvršenje prilaže se uz odluku, bez ikakvih drugih formalnosti osim provjere vjerodostojnosti odluke, koju provodi tursko nadležno tijelo koje u tu svrhu imenuje vlada Turske. Vlada Turske obavješćuje Komisiju i Sud Europske unije o nacionalnom tijelu koje je odredila. U skladu s člankom 4. Europska komisija o takvim izvršivim odlukama ima pravo izravno obavijestiti osobe s boravištem i pravne subjekte s poslovnim nastanom u Turskoj. Provedba se odvija u skladu sa turskim zakonom i poslovnikom.

2. Presude i rješenja koje Sud Europske unije donese u skladu s arbitražnom klauzulom sadržanom u ugovoru ili sporazumu koji se odnose na programe, aktivnosti, djelovanja ili projekte Unije izvršive su u Turskoj na isti način kao i odluke Europske komisije iz stavka 1.

3. Sud Europske unije nadležan je za preispitivanje zakonitosti odluka Komisije iz stavka 1. i za suspenziju njihova izvršenja. Međutim, sudovi Turske nadležni su za prituzbe da je izvršenje provedeno na nepravilan način.

*Članak 4.***Komunikacija i razmjena podataka**

Institucije i tijela Europske unije uključeni u provedbu programa Obzor Europa ili u kontrolu nad tim programom imaju pravo izravno komunicirati, među ostalim putem elektroničkih sustava razmjene, sa svakom fizičkom osobom s boravištem u Turskoj ili pravnom osobom s poslovnim nastanom u Turskoj koja prima sredstva Unije te s bilo kojom trećom stranom s boravištem ili poslovnim nastanom u Turskoj je uključena u izvršenje sredstava Unije. Takve osobe, subjekti i treće strane mogu izravno dostaviti institucijama i tijelima Europske unije sve relevantne informacije i dokumentaciju koje su dužni dostaviti na temelju zakonodavstva Europske unije koje se primjenjuje na program Unije ili ugovora odnosno sporazuma sklopljenih radi provedbe tog programa.

---

**SPORAZUM****između Europske unije, s jedne strane, i Republike Armenije, s druge strane, o sudjelovanju Republike Armenije u Okvirnom programu Unije za istraživanja i inovacije Obzor Europa**

Europska komisija (dalje u tekstu „Komisija“), u ime Europske unije,

s jedne strane,

i

Vlada Republike Armenije (dalje u tekstu „Armenija“),

s druge strane,

dalje u tekstu „stranke“,

BUDUĆI DA se Protokolom uz Sporazum o partnerstvu i suradnji između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Armenije, s druge strane, o Okvirnom sporazumu između Europske unije i Republike Armenije o općim načelima za sudjelovanje Republike Armenije u programima Unije <sup>(1)</sup> propisuje da se posebni uvjeti za sudjelovanje Armenije u svakom posebnom programu, posebno u pogledu financijskog doprinosa koji treba platiti te postupaka izvješćivanja i ocjenjivanja, utvrđuju u Memorandumu o razumijevanju <sup>(2)</sup> između Europske komisije i nadležnih tijela Armenije na temelju kriterija utvrđenih predmetnim programima;

BUDUĆI DA je Okvirni program Europske unije za istraživanja i inovacije Obzor Europa uspostavljen Uredbom (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća <sup>(3)</sup> (dalje u tekstu „program Obzor Europa“);

UZIMAJUĆI U OBZIR napore Europske unije da udruživanjem snaga s međunarodnim partnerima predvodi odgovor na globalne izazove u skladu s akcijskim planom za ljude, planet i blagostanje u okviru programa Ujedinjenih naroda „Promijeniti svijet: Program održivog razvoja do 2030.“ i potvrđujući da su istraživanja i inovacije glavni pokretači i ključna sredstva za održivi rast koji se temelji na inovacijama te za gospodarsku konkurentnost i privlačnost;

PREPOZNAJUĆI opća načela utvrđena u Uredbi (EU) 2021/695;

POTVRĐUJUĆI ciljeve obnovljenog europskog istraživačkog prostora da se izgradi zajedničko znanstveno i tehnološko područje, stvori jedinstveno tržište za istraživanja i inovacije, potiču i olakšaju suradnja među sveučilištima i razmjena najboljih praksi te privlačne istraživačke karijere, olakša prekogranična i međusektorska mobilnost istraživača, potiče slobodno kretanje znanstvenog znanja i inovacija, promiče poštovanje akademske slobode i slobode znanstvenog istraživanja, podupiru djelatnosti znanstvenog obrazovanja i znanstvene komunikacije i potiču konkurentnost i privlačnost gospodarstava koja sudjeluju te potvrđuju činjenicu da su pridružene zemlje ključni partneri u tom nastojanju;

ISTIČUĆI ulogu europskih partnerstava u rješavanju nekih od gorućih problema Europe zajedničkim istraživačkim i inovacijskim inicijativama kojima se znatno pridonosi onim prioritetima Europske unije u području istraživanja i inovacija za koje su potrebne kritična masa i dugoročna vizija te ističući važnost sudjelovanja pridruženih zemalja u tim partnerstvima;

<sup>(1)</sup> SL L 174, 13.6.2014., str. 3.

<sup>(2)</sup> Ovaj Sporazum čini i ima jednake pravne učinke kao Memorandum o razumijevanju naveden u Protokolu uz Sporazum o partnerstvu i suradnji između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Armenije, s druge strane, o Okvirnom sporazumu između Europske unije i Republike Armenije o općim načelima sudjelovanja Republike Armenije u programima Unije.

<sup>(3)</sup> Uredba (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa, o utvrđivanju pravila za sudjelovanje i širenje rezultata te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1290/2013 i (EU) br. 1291/2013 (SL L 170, 12.5.2021., str. 1.).

NASTOJEĆI uspostaviti obostrano povoljne uvjete kako bi se stvorila dostojanstvena radna mjesta, ojačali i poduprli inovacijski ekosustavi stranaka pružanjem potpore poduzećima i inovacijama i razvoju na tržištima stranaka te olakšavajući prihvaćanje, uvođenje i dostupnost inovacija, uključujući aktivnosti izgradnje kapaciteta;

PREPOZNAJUĆI da bi uzajamno sudjelovanje u programima istraživanja i inovacija trebalo donijeti obostranu korist; i pritom potvrđujući da stranke zadržavaju svoja prava na ograničavanje ili uvjetovanje sudjelovanja u svojim programima istraživanja i inovacija, među ostalim osobito za djelovanja koja se odnose na njihovu stratešku imovinu, interese, autonomiju ili sigurnost;

UZIMAJUĆI U OBZIR zajedničke ciljeve, vrijednosti i snažnu povezanost stranaka u području istraživanja i inovacija, koja je u prošlosti uspostavljena Sporazumom o pridruživanju programu Obzor 2020., te prepoznajući zajedničku želju stranaka da dodatno razviju, ojačaju, potaknu i prošire odnose i suradnju u tom području,

SPORAZUMJELE SU SE KAKO SLIJEDI:

#### Članak 1.

##### Područje primjene pridruživanja

1. Armenija kao pridružena zemlja daje doprinos i sudjeluje u svim dijelovima Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa (program Obzor Europa) koji se navode u članku 4. Uredbe (EU) 2021/695 i koji se provode posebnim programom uspostavljenim Odlukom (EU) 2021/764 <sup>(4)</sup>, u njihovim najnovijim verzijama, i financijskim doprinosom Europskom institutu za inovacije i tehnologiju.

2. Uredba (EU) 2021/819 Europskog parlamenta i Vijeća <sup>(5)</sup> i Odluka (EU) br. 2021/820 <sup>(6)</sup> primjenjuju se, u svojim najnovijim verzijama, na sudjelovanje armenskih pravnih subjekata u zajednicama znanja i inovacija.

#### Članak 2.

##### Uvjeti sudjelovanja u programu Obzor Europa

1. Armenija sudjeluje u programu Obzor Europa u skladu s uvjetima utvrđenima u Protokolu uz Sporazum o partnerstvu i suradnji između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Armenije, s druge strane, o Okvirnom sporazumu između Europske unije i Republike Armenije o općim načelima sudjelovanja Republike Armenije u programima Unije, te u skladu s uvjetima utvrđenima u ovom Sporazumu, pravnim aktima iz članka 1. ovog Sporazuma te u svim drugim pravilima koja se odnose na provedbu programa Obzor Europa, u njihovim najnovijim verzijama.

2. Ako nije drukčije predviđeno u uvjetima iz stavka 1. ovog članka, među ostalim u okviru provedbe članka 22. stavka 5. Uredbe (EU) 2021/695, pravni subjekti s poslovnim nastanom u Armeniji mogu sudjelovati u neizravnim djelovanjima programa Obzor Europa pod uvjetima koji su jednaki onima koji se primjenjuju na pravne subjekte s poslovnim nastanom u Europskoj uniji, uključujući poštovanje mjera ograničavanja Europske unije <sup>(7)</sup>.

3. Prije nego što odluči ispunjavaju li pravni subjekti s poslovnim nastanom u Armeniji uvjete za sudjelovanje u djelovanju koje se odnosi na stratešku imovinu, interese, autonomiju ili sigurnost Europske unije na temelju članka 22. stavka 5. Uredbe (EU) 2021/695, Komisija može zatražiti određene informacije ili jamstva, kao što su:

a) informacije o tome je li se pravnim subjektima s poslovnim nastanom u Europskoj uniji odobrio, odnosno hoće li im se odobriti, uzajamni pristup postojećim i planiranim armenskim programima ili djelovanjima koji su istovrijedni predmetnom djelovanju programa Obzor Europa;

<sup>(4)</sup> Odluka Vijeća (EU) 2021/764 od 10. svibnja 2021. o uspostavi posebnog programa za provedbu Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa te o stavljanju izvan snage Odluke 2013/743/EU (SL L 167 I, 12.5.2021., str. 1.).

<sup>(5)</sup> Uredba (EU) 2021/819 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o Europskom institutu za inovacije i tehnologiju (preinaka) (SL L 189, 28.5.2021., str. 61.).

<sup>(6)</sup> Odluka (EU) 2021/820 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o Strateškom inovacijskom programu Europskog instituta za inovacije i tehnologiju (EIT) za razdoblje 2021.–2027.: jačanje europskog inovacijskog talenta i kapaciteta te o stavljanju izvan snage Odluke br. 1312/2013/EU (SL L 189, 28.5.2021., str. 91.).

<sup>(7)</sup> Mjere ograničavanja EU-a donose se u skladu s člankom 29. Ugovora o Europskoj uniji ili člankom 215. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

- b) informacije o tome ima li Armenija uspostavljen nacionalni mehanizam za provjeru ulaganja i jamstva da će nadležna tijela Armenije izvijestiti Komisiju te se s njome savjetovati o svim mogućim slučajevima u kojima su primjenom takvog mehanizma saznala za planirano strano ulaganje/preuzimanje koje će nad armenskim pravnim subjektom, koji je primio sredstva iz programa Obzor Europa u okviru djelovanja koja se odnose na stratešku imovinu, interese, autonomiju ili sigurnost Europske unije, provesti subjekt koji ima poslovni nastan izvan Armenije ili je pod kontrolom takvog subjekta, pod uvjetom da Komisija Armeniji dostavi popis relevantnih pravnih subjekata s poslovnim nastanom u Armeniji nakon što s njima potpiše sporazume o dodjeli bespovratnih sredstava; i
- c) jamstva da nijedan rezultat, tehnologija, usluga ni proizvod koje će subjekti s poslovnim nastanom u Armeniji razviti u okviru predmetnog djelovanja neće podlijegati ograničenjima na izvoz u države članice EU-a za vrijeme djelovanja i četiri godine nakon završetka djelovanja. Armenija će svake godine tijekom djelovanja i četiri godine nakon završetka djelovanja dostaviti ažurirani popis predmeta na koje se odnose nacionalna ograničenja izvoza.

4. Pravni subjekti s poslovnim nastanom u Armeniji mogu sudjelovati u aktivnostima Zajedničkog istraživačkog centra (JRC) pod uvjetima koji su jednaki onima koji se primjenjuju na pravne subjekte s poslovnim nastanom u Europskoj uniji, osim ako su ograničenja nužna radi osiguravanja dosljednosti s opsegom sudjelovanja koji proizlazi iz provedbe stavaka 2. i 3. ovog članka.

5. Ako Europska unija provodi program Obzor Europa primjenom članaka 185. i 187. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, Armenija i armenski pravni subjekti mogu sudjelovati u pravnim strukturama stvorenima na temelju tih odredbi u skladu s pravnim aktima Europske unije koji su u svrhu stvaranja tih pravnih struktura doneseni ili će biti doneseni.

6. Predstavnici Armenije imaju pravo sudjelovati u odboru iz članka 14. Odluke (EU) 2021/764 kao promatrači, bez glasačkih prava i za točke koje se odnose na Armeniju.

Predstavnici Armenije ne prisustvuju glasanju tih odbora. Armenija će biti obaviještena o ishodu.

Sudjelovanje iz ovog stavka odvija se na isti način kao i sudjelovanje predstavnika država članica Europske unije, uključujući postupke za primanje informacija i dokumentacije.

7. Prava Armenije na zastupanje i sudjelovanje u Odboru za europski istraživački prostor i njegovim podskupinama prava su koja se primjenjuju na pridružene zemlje.

8. Predstavnici Armenije imaju pravo sudjelovati u Vijeću guvernera JRC-a kao promatrači, bez glasačkih prava. Podložno tom uvjetu, takvo sudjelovanje podložno je istim pravilima i postupcima koji se primjenjuju na predstavnike država članica Europske unije, uključujući prava na riječ, primanje informacija i dokumentacije u vezi s pitanjem koje se odnosi na Armeniju.

9. Armenija može sudjelovati u Konzorciju europskih istraživačkih infrastruktura (ERIC) u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 723/2009<sup>(8)</sup> u njezinoj najnovijoj verziji i s pravnim aktom o osnivanju ERIC-a.

10. Putne troškove i troškove boravka predstavnika i stručnjaka iz Armenije povezane s njihovim sudjelovanjem u ulozi promatrača u radu odbora iz članka 14. Odluke (EU) 2021/764 ili na drugim sastancima koji se odnose na provedbu programa Obzor Europa Europska unija nadoknađuje na istoj osnovi te u skladu s postupcima koji su na snazi za predstavnike država članica Europske unije.

11. Stranke u okviru postojećih odredbi poduzimaju sve što je u njihovoj moći da olakšaju slobodno kretanje i boravak znanstvenika koji sudjeluju u aktivnostima iz ovog Sporazuma te prekogranični protok robe i usluga namijenjenih za te aktivnosti.

<sup>(8)</sup> Uredba Vijeća (EZ) br. 723/2009 od 25. lipnja 2009. o pravnom okviru Zajednice za Konzorcij europskih istraživačkih infrastruktura (ERIC) (SL L 206, 8.8.2009., str. 1.).



12. Armenija poduzima sve potrebne mjere, prema potrebi, kako bi osigurala da su roba i usluge koje su kupljene u Armeniji ili uvezene u Armeniju, a djelomično ili u potpunosti financirane u skladu sa sporazumima o dodjeli bespovratnih sredstava i/ili ugovorima sklopljenima radi provedbe aktivnosti u skladu s ovim Sporazumom, oslobođene od carinskih pristojbi, uvoznih carina i drugih fiskalnih davanja, uključujući PDV, koji se primjenjuju u Armeniji.

### Članak 3.

#### Financijski doprinos

1. Sudjelovanje Armenije ili armenskih pravnih subjekata u programu Obzor Europa podliježe financijskom doprinosu Armenije tom programu i povezanim troškovima upravljanja i izvršenja te operativnim troškovima u okviru općeg proračuna Europske unije (dalje u tekstu „proračun Unije”).

2. Financijski doprinos jest zbroj:

a) operativnog doprinosa; i

b) naknade za sudjelovanje.

3. Financijski doprinos ima oblik godišnje naknade koja se plaća u dva obroka, najkasnije u svibnju i srpnju.

4. Operativnim doprinosom pokrivaju se operativni rashodi i rashodi za potporu programu te se on u obliku odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i odobrenih sredstava za plaćanje dodaje iznosima unesenima u proračun Unije koji je konačno donesen za program Obzor Europa, uključujući sva odobrena sredstva koja odgovaraju opozivima koji su ponovno stavljeni na raspolaganje u skladu s člankom 15. stavkom 3. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća <sup>(9)</sup>, u njezinoj najnovijoj verziji (dalje u tekstu „Financijska uredba”), i uvećana za vanjske namjenske prihode koji ne proizlaze iz financijskih doprinosa drugih donatora <sup>(10)</sup>.

Kad je riječ o vanjskim namjenskim prihodima dodijeljenima programu Obzor Europa na temelju članka 3.1. Uredbe Vijeća (EU) 2020/2094 o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 <sup>(11)</sup>, to povećanje odgovara godišnjim odobrenim sredstvima navedenima u dokumentima uz nacrt proračuna za program Obzor Europa.

5. Početni operativni doprinos temelji se na ključu za uplatu doprinosa koji se definira kao omjer bruto domaćeg proizvoda (BDP) Armenije po tržišnim cijenama i BDP-a Europske unije po tržišnim cijenama. BDP-e po tržišnim cijenama koji se trebaju primjenjivati utvrđuju posebne službe Komisije na temelju najnovijih statističkih podataka dostupnih za izračun proračuna u godini prije godine u kojoj se mora platiti godišnja naknada. Odstupajući od toga, početni operativni doprinos za 2021. temelji se na BDP-u za 2019. po tržišnim cijenama. Prilagodbe ključa za uplatu doprinosa utvrđene su u Prilogu I.

6. Početni operativni doprinos izračunava se primjenom ključa za uplatu doprinosa, kako je prilagođen, na početna odobrena sredstva za preuzimanje obveza unesena u proračun Europske unije koji je konačno donesen za primjenjivu godinu za financiranje programa Obzor Europa, uvećana u skladu sa stavkom 4. ovog članka.

7. Naknada za sudjelovanje iznosi 4 % godišnjeg početnog operativnog doprinosa izračunatog u skladu sa stavcima 5. i 6. ovog članka te se uvodi postupno kako je utvrđeno u Prilogu I. Naknada za sudjelovanje ne podliježe naknadnim prilagodbama ni ispravcima.

8. Početni operativni doprinos za godinu N može se retroaktivno prilagoditi naviše ili naniže u sljedećoj godini ili sljedećim godinama na temelju proračunskih obveza preuzetih za odobrena sredstva za tu godinu N, uvećana u skladu sa stavkom 4. ovog članka, na temelju njihova izvršenja putem pravnih obveza i na temelju njihova opoziva. Detaljne odredbe o provedbi ovog članka navedene su u Prilogu I.

<sup>(9)</sup> Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredbi (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

<sup>(10)</sup> To osobito uključuje sredstva iz Instrumenta Europske unije za oporavak koji je uspostavljen Uredbom Vijeća (EU) 2020/2094 od 14. prosinca 2020. o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 (SL L 433 I, 22.12.2020., str. 23.).

<sup>(11)</sup> SL L 433 I, 22.12.2020., str. 23.

9. Europska unija Armeniji dostavlja informacije o njezinu financijskom sudjelovanju, kako su sadržane u proračunskim i računovodstvenim informacijama te informacijama o uspješnosti i evaluaciji dostavljenima proračunskim tijelima Europske unije i njezinim tijelima nadležnima za davanje razrješnice u vezi s programom Obzor Europa. Te se informacije dostavljaju uzimajući u obzir pravila Europske unije i Armenije o povjerljivosti i zaštiti podataka te se njima ne dovode u pitanje informacije na koje Armenija ima pravo na temelju Priloga III.

10. Svi doprinosi Armenije ili plaćanja Europske unije i izračun iznosa koje treba platiti ili primiti vrše se u eurima.

#### Članak 4.

##### **Automatski mehanizam korekcije**

1. Automatski mehanizam korekcije početnog operativnog doprinosa Armenije za godinu N, kako je prilagođen na temelju članka 3. stavka 8., primjenjuje se i izračunava u godini N+2. Temelji se na uspješnosti armenskih pravnih subjekata u dijelovima programa Obzor Europa koji se provode s pomoću konkurentnih bespovratnih sredstava koja se financiraju odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza iz godine N, uvećanima u skladu s člankom 3. stavkom 4.

Iznos automatske korekcije izračunava se na temelju razlike između:

- a) početnih iznosa pravnih obveza u pogledu konkurentnih bespovratnih sredstava, koje su stvarno preuzete prema Armeniji ili armenskim pravnim subjektima i koje se financiraju odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza za godinu N, uvećanima u skladu s člankom 3. stavkom 4.; i
- b) odgovarajućeg operativnog doprinosa koji je Armenija uplatila za godinu N, kako je prilagođen na temelju članka 3. stavka 8., isključujući troškove neintervencije koji se financiraju odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza za godinu N, uvećanima u skladu s člankom 3. stavkom 4.

2. Ako iznos iz stavka 1., neovisno o tome je li pozitivan ili negativan, prelazi 8 % odgovarajućeg početnog operativnog doprinosa, kako je prilagođen na temelju članka 3. stavka 8., ispravlja se početni operativni doprinos Armenije za godinu N. Iznos koji Armenija duguje kao dodatni doprinos ili treba primiti kao smanjenje njezina doprinosa programu Obzor Europa u okviru automatskog mehanizma korekcije jest iznos koji prelazi taj prag od 8 %, a iznos koji je manji od tog praga od 8 % neće se uzeti u obzir pri izračunu dodatnog doprinosa koji se duguje ili treba primiti.

3. Detaljna pravila o automatskom mehanizmu korekcije utvrđena su u Prilogu I.

#### Članak 5.

##### **Reciprocitet**

1. Pravni subjekti s poslovnim nastanom u Europskoj uniji mogu sudjelovati u armenskim programima koji su istovrijedni programu Obzor Europa, u skladu sa zakonodavstvom Armenije.

2. Neiscrpan popis istovrijednih armenskih programa navodi se u Prilogu II.

3. Financiranje pravnih subjekata s poslovnim nastanom u Uniji koje provodi Armenija podliježe zakonodavstvu Armenije kojim se uređuje funkcioniranje istraživačkih i inovacijskih programa. Ako se financijska sredstva ne dodjeljuju, pravni subjekti s poslovnim nastanom u Uniji mogu sudjelovati s vlastitim sredstvima.

#### Članak 6.

##### **Otvorena znanost**

Stranke u svojim programima uzajamno promiču i potiču prakse otvorene znanosti u skladu s pravilima programa Obzor Europa i zakonodavstvom Armenije.

#### Članak 7.

##### **Praćenje, evaluacija i izvješćivanje**

1. Ne dovodeći u pitanje odgovornosti Komisije, Europskog ureda za borbu protiv prijevара (OLAF) i Revizorskog suda Europske unije u pogledu praćenja i evaluacije programa Obzor Europa, sudjelovanje Armenije u programu kontinuirano se prati na temelju njezina partnerstva s Komisijom.

2. Pravila o dobrom financijskom upravljanju, uključujući financijsku kontrolu, povrat sredstava i druge mjere protiv prijevара u vezi s financiranjem sredstvima Europske unije na temelju ovog Sporazuma utvrđena su u Prilogu III.

## Članak 8.

**Zajednički odbor EU-a i Armenije za istraživanje i inovacije**

1. Osniva se Zajednički odbor EU-a i Armenije za istraživanje i inovacije (dalje u tekstu „Zajednički odbor EU-a i Armenije“). Zadaće Zajedničkog odbora EU-a i Armenije uključuju:

- a) ocjenjivanje, evaluaciju i preispitivanje provedbe ovog Sporazuma, osobito:
    - i. sudjelovanja i uspješnosti pravnih subjekata Armenije u programu Obzor Europa;
    - ii. razine (uzajamne) otvorenosti pravnih subjekata s poslovnim nastanom na području svake stranke za sudjelovanje u programima, mjerama, projektima i djelovanjima druge stranke ili njihovim dijelovima;
    - iii. provedbe mehanizma financijskog doprinosa i automatskog mehanizma korekcije u skladu s člancima 3. i 4.;
    - iv. razmjene informacija i ispitivanja svih mogućih pitanja o iskorištavanju rezultata, uključujući prava intelektualnog vlasništva;
  - b) raspravu, na zahtjev bilo koje stranke, o ograničenjima koja stranke primjenjuju ili planiraju u smislu pristupa njihovim programima istraživanja i inovacija, među ostalim osobito za djelovanja koja se odnose na njihovu stratešku imovinu, interese, autonomiju ili sigurnost;
  - c) ispitivanje kako poboljšati i razviti suradnju;
  - d) zajedničku raspravu o budućem smjeru i prioritetima politika povezanih s istraživanjima i inovacijama te planiranju istraživanja od zajedničkog interesa; i
  - e) razmjenu informacija, inter alia, o novom zakonodavstvu, odlukama ili nacionalnim programima istraživanja i inovacija koji su relevantni za provedbu ovog Sporazuma.
2. Zajednički odbor EU-a i Armenije, koji čine predstavnici Europske unije i Armenije, donosi svoj Poslovnik.
3. Zajednički odbor EU-a i Armenije može osnovati bilo koju stručnu radnu skupinu ili stručno savjetodavno tijelo na *ad hoc* osnovi koji mogu pružiti potporu u provedbi ovog Sporazuma.
4. Zajednički odbor EU-a i Armenije sastaje se najmanje jednom godišnje i, kad god je to potrebno zbog posebnih okolnosti, na zahtjev bilo koje stranke. Europska unija i nacionalno tijelo Armenije izmjenjuju se kao organizator i domaćin tih sastanaka.
5. Zajednički odbor EU-a i Armenije djeluje kontinuirano na temelju razmjene relevantnih informacija bilo kojim komunikacijskim sredstvima, osobito u vezi sa sudjelovanjem/uspješnosti pravnih subjekata Armenije. Zajednički odbor EU-a i Armenije osobito može obavljati svoje zadaće u pisanom obliku kad god je to potrebno.

## Članak 9.

**Završne odredbe**

1. Ovaj Sporazum stupa na snagu na dan kad stranke jedna drugu obavijeste o završetku unutarnjih postupaka potrebnih u tu svrhu.
2. Ovaj Sporazum primjenjuje se od 1. siječnja 2021. Ostaje na snazi onoliko dugo koliko je potrebno da se završe svi projekti, djelovanja, aktivnosti ili njihovi dijelovi, koji se financiraju iz programa Obzor Europa, sve mjere koje su potrebne za zaštitu financijskih interesa Europske unije i sve financijske obveze koje proizlaze iz provedbe ovog Sporazuma između stranaka.
3. Europska unija može suspendirati primjenu ovog Sporazuma u slučaju djelomičnog ili potpunog neplaćanja financijskog doprinosa koji Armenija treba platiti na temelju ovog Sporazuma.

U slučaju neplaćanja koje može znatno ugroziti provedbu programa Obzor Europa i upravljanje njime, Komisija šalje službenu opomenu. Ako se plaćanje ne izvrši u roku od 20 radnih dana nakon službene opomene, Komisija će obavijestiti Armeniju o suspenziji primjene ovog Sporazuma službenom obaviješću koja će stupiti na snagu 15 dana nakon što je Armenija zaprimi.

Ako se primjena ovog Sporazuma suspendira, pravni subjekti s poslovnim nastanom u Armeniji ne ispunjavaju uvjete za sudjelovanje u postupcima dodjele koji još nisu završeni na dan stupanja na snagu suspenzije. Postupak dodjele smatra se završenim kad se preuzmu pravne obveze koje nastanu slijedom tog postupka.

Suspenzija ne utječe na pravne obveze koje su s pravnim subjektima s poslovnim nastanom u Armeniji sklopljene prije stupanja na snagu te suspenzije. Ovaj se Sporazum nastavlja primjenjivati na takve pravne obveze.

Europska unija bez odgode obavješćuje Armeniju nakon što primi cijeli iznos financijskog doprinosa koji se duguje. Suspenzija se ukida s trenutačnim učinkom nakon te obavijesti.

Od dana ukidanja suspenzije pravni subjekti Armenije ponovno ispunjavaju uvjete u postupcima dodjele pokrenutima nakon tog datuma te postupcima dodjele pokrenutima prije tog datuma za koje nije istekao rok za podnošenje zahtjeva.

4. Svaka stranka može u bilo kojem trenutku raskinuti ovaj Sporazum dostavom pisane obavijesti o namjeri njegova raskida. Ovaj se Sporazum u tom slučaju otkazuje tri kalendarska mjeseca nakon dostave te pisane obavijesti primatelju. Datum stupanja na snagu raskida jest datum raskida za potrebe ovog Sporazuma.

5. Ako se ovaj Sporazum raskine u skladu sa stavkom 4. ovog članka, stranke su suglasne:

- (a) da se projekti, djelovanja, aktivnosti ili njihovi dijelovi, za koje su pravne obveze preuzete nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma, a prije njegova raskida, nastavljaju do njihova završetka pod uvjetima utvrđenima ovim Sporazumom;
- (b) da se godišnji financijski doprinos za godinu N tijekom koje se ovaj Sporazum raskine plaća u cijelosti u skladu s člankom 3. Operativni doprinos za godinu N prilagođava se u skladu s člankom 3. stavkom 8. i ispravlja u skladu s člankom 4. ovog Sporazuma. Naknada za sudjelovanje za godinu N ne prilagođava niti se ispravlja; i
- (c) da se nakon godine u kojoj se ovaj Sporazum raskine, početni operativni doprinosi plaćeni za godine u kojima se ovaj Sporazum primjenjivao prilagođavaju u skladu s člankom 3. stavkom 8. te se automatski ispravljaju u skladu s člankom 4. ovog Sporazuma.

Sve ostale posljedice raskidanja ovog Sporazuma stranke rješavaju zajedničkom suglasnošću.

6. Ovaj se Sporazum može izmijeniti jedino pisanim putem uz suglasnost stranaka. Stupanje na snagu izmjena odvija se prema istom postupku kao što je onaj koji se primjenjuje na stupanje na snagu ovog Sporazuma.

7. Prilozi ovom Sporazumu njegov su sastavni dio.

Ovaj Sporazum sastavljen je u dva izvornika na engleskom i armenskom jeziku, pri čemu je svaki od tih tekstova jednako vjerodostojan. U slučaju razlika u tumačenju prednost ima engleski tekst.

Sastavljeno u Bruxellesu dana 12. studenoga 2021. u dva izvornika, na armenskom i engleskom jeziku.

*Za Komisiju, u ime Europske unije,*  
Signe RATSO  
*za otvorene inovacije i glavna pregovaračica*  
*Zamjenica glavnog direktora*  
*za pridruživanje Obzoru Europa*  
*Glavna uprava za istraživanje i inovacije*

*Za Republiku Armeniju*  
Anna AGHADJANIAN  
*Stalna predstavnica Republike Armenije u*  
*Kraljevini Belgiji, voditeljica misije Republike*  
*Armenije pri Europskoj uniji*

## PRILOG I.

**Pravila o financijskom doprinosu Armenije programu Obzor Europa (2021.–2027.)****I. Izračun financijskog doprinosa Armenije**

1. Financijski doprinos Armenije programu Obzor Europa utvrđuje se na godišnjoj razini proporcionalno i dodatno iznosu koji je svake godine u proračunu Unije dostupan za odobrena sredstva za preuzimanje obveza, koja su potrebna za upravljanje programom Obzor Europa, njegovo izvršenje i funkcioniranje, uvećana u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma.

2. Naknada za sudjelovanje iz članka 3. stavka 7. ovog Sporazuma uvodi se postupno kako slijedi:

— 2021.: 0,5 %,

— 2022.: 1 %,

— 2023.: 1,5 %,

— 2024.: 2 %,

— 2025.: 2,5 %,

— 2026.: 3 %,

— 2027.: 4 %.

3. U skladu s člankom 3. stavkom 5. ovog Sporazuma, početni operativni doprinos koji Armenija treba platiti za svoje sudjelovanje u programu Obzor Europa izračunat će se za odgovarajuće financijske godine primjenom prilagodbe ključa za uplatu doprinosa.

Prilagodba ključa za uplatu doprinosa glasi:

$$\text{Prilagođeni ključ za uplatu doprinosa} = \text{ključ za uplatu doprinosa} \times \text{koeficijent}$$

Koeficijent koji se upotrebljava za izračun prilagodbe ključa za uplatu doprinosa iznosi 0,05.

4. U skladu s člankom 3. stavkom 8. ovog Sporazuma prva prilagodba koja se odnosi na izvršenje proračuna za godinu N provodi se u godini N+1 kad se početni operativni doprinos za godinu N prilagođava naviše ili naniže za iznos razlike između:

a) prilagođenog doprinosa koji se izračunava primjenom prilagođenog ključa za uplatu doprinosa za godinu N na zbroj:

i. iznosa proračunskih obveza preuzetih u pogledu odobrenih sredstava za preuzimanje obveza za godinu N u okviru izglasanog proračuna Europske unije te u pogledu odobrenih sredstava za preuzimanje obveza, koja odgovaraju opozivima te su ponovno stavljena na raspolaganje; i

ii. svih odobrenih sredstava za preuzimanje obveza na temelju vanjskih namjenskih prihoda koji ne proizlaze iz financijskih doprinosa drugih donatora programu Obzor Europa, a koji su bili dostupni na kraju godine N <sup>(1)</sup>. Kad je riječ o vanjskim namjenskim prihodima dodijeljenima programu Obzor Europa na temelju članka 3. stavka 1. Uredbe Vijeća (EU) 2020/2094 o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 <sup>(2)</sup>, za potrebe izračuna prilagođenog doprinosa upotrebljavaju se godišnji okvirni iznosi u okviru izrade programa VFO-a.

<sup>(1)</sup> To osobito uključuje sredstva iz Instrumenta Europske unije za oporavak koji je uspostavljen Uredbom Vijeća (EU) 2020/2094 od 14. prosinca 2020. o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 (SL L 433 I, 22.12.2020., str. 23.).

<sup>(2)</sup> SL L 433 I, 22.12.2020., str. 23.

b) i početnog operativnog doprinosa za godinu N.

Počevši od godine N+2 i svake sljedeće godine sve dok se ne plate ili opozovu sve proračunske obveze koje se financiraju odobrenim sredstvima koja potječu iz godine N, uvećanima u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma, i najdulje tri godine nakon završetka programa Obzor Europa, Unija izračunava prilagodbu operativnog doprinosa za godinu N na način da operativni doprinos Armenije smanji za iznos dobiven primjenom prilagođenog ključa za uplatu doprinosa za godinu N na opozive koji se svake godine izvršavaju u pogledu obveza za godinu N koje se financiraju iz proračuna Unije ili iz opoziva koji su ponovno stavljeni na raspolaganje.

Ako se otkazu iznosi koji potječu od vanjskih namjenskih prihoda za godinu N (kako bi se uključila odobrena sredstva za preuzimanje obveza i, kad je riječ o iznosima na temelju Uredbe Vijeća (EU) 2020/2094, godišnji okvirni iznosi u okviru izrade programa VFO-a) koji ne proizlaze iz financijskih doprinosa drugih donatora programu Obzor Europa, operativni doprinos Armenije smanjuje se za iznos dobiven primjenom prilagođenog ključa za uplatu doprinosa za godinu N na otkazani iznos.

## II. Automatska korekcija operativnog doprinosa Armenije

1. Na izračun automatske korekcije iz članka 4. ovog Sporazuma primjenjuju se sljedeći uvjeti:

a) „konkurentna bespovratna sredstva” znači bespovratna sredstva dodijeljena putem poziva na podnošenje prijedloga pri čemu se krajnji korisnici mogu utvrditi u trenutku izračuna automatske korekcije. To ne obuhvaća financijske potpore trećim stranama kako je definirano u članku 204. Financijske uredbe;

b) ako je pravna obveza potpisana s konzorcijem, iznosi upotrijebljeni za utvrđivanje početnih iznosa pravne obveze kumulativni su iznosi dodijeljeni korisnicima koji su armenski subjekti u skladu s indikativnom raščlambom proračuna sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava;

c) svi iznosi pravnih obveza koji odgovaraju konkurentnim bespovratnim sredstvima utvrđuju se primjenom elektroničkog sustava Europske komisije eCorda te se izdvajaju druge srijede u veljači u godini N+2;

d) „troškovi neintervencije” znači troškovi programa koji nisu konkurentna bespovratna sredstva, uključujući rashode za potporu, administraciju pojedinih programa i druga djelovanja <sup>(3)</sup>;

e) iznosi dodijeljeni međunarodnim organizacijama kao pravnim subjektima koji su krajnji korisnici <sup>(4)</sup> smatraju se troškovima neintervencije.

2. Mehanizam se primjenjuje kako slijedi:

a) automatske korekcije za godinu N u vezi s izvršenjem odobrenih sredstava za preuzimanje obveza za godinu N, uvećanih u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma, primjenjuju se na temelju podataka o godini N i godini N+1 iz sustava eCorda iz točke II. stavka 1. točke (c) ovog Priloga u godini N+2 nakon što se na doprinos Armenije programu Obzor Europa primijene sve prilagodbe u skladu s člankom 3. stavkom 8. ovog Sporazuma. Razmatrani iznos bit će iznos konkurentnih bespovratnih sredstava za koja su podaci dostupni u trenutku izračuna korekcije.

b) Počevši od godine N+2 pa do 2029. iznos automatske korekcije izračunava se za godinu N na temelju razlike između:

i. ukupnog iznosa konkurentnih bespovratnih sredstava dodijeljenih Armeniji ili armenskim pravnim subjektima kao preuzete obveze za proračunska odobrena sredstva za godinu N; i

<sup>(3)</sup> Druga djelovanja osobito uključuju nabavu, nagrade, financijske instrumente, izravna djelovanja Zajedničkog istraživačkog centra, pretplate (OECD, Eureka, IPEEC, IEA, ...), stručnjake (evaluatori, praćenje projekata) itd.

<sup>(4)</sup> Međunarodne organizacije smatraju se troškovima neintervencije samo ako su krajnji korisnici. To se ne primjenjuje ako je međunarodna organizacija koordinator projekta (raspodjela sredstava drugim koordinatorima).

ii. iznosa prilagođenog operativnog doprinosa Armenije za godinu N pomnoženog s omjerom između:

A. iznosa konkurentnih bespovratnih sredstava za odobrena sredstva za preuzimanje obveza za godinu N, uvećana u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma; i

B. ukupnih proračunskih odobrenih sredstava godinu N, uključujući troškove neintervencije.

**III. Plaćanje financijskog doprinosa Armenije, plaćanje prilagodbi operativnog doprinosa Armenije i plaćanje automatske korekcije koja se primjenjuje na operativni doprinos Armenije**

1. Komisija Armeniji što prije, a najkasnije prilikom izdavanja prvog poziva za osiguravanje sredstava za financijsku godinu, dostavlja sljedeće informacije:

a. iznose odobrenih sredstava za preuzimanje obveza u proračunu Unije konačno donesenom za predmetnu godinu za proračunske linije koje pokrivaju sudjelovanje Armenije u programu Obzor Europa, po potrebi uvećanih u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma;

b. iznos naknade za sudjelovanje iz članka 3. stavka 7. ovog Sporazuma;

c. od godine N+1 provedbe programa Obzor Europa, izvršavanje odobrenih sredstava za preuzimanje obveza koje odgovara proračunskoj godini N, uvećanih u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma, i razinu opoziva;

d. za dio programa Obzor Europa za koji su takve informacije potrebne radi izračuna automatske korekcije, razinu obveza preuzetih u korist armenskih pravnih subjekata raščlanjenih prema odgovarajućoj godini odobrenih proračunskih sredstava i s tim povezanim ukupnim iznosom preuzetih obveza.

Komisija na temelju svojeg nacrtu proračuna što prije, a najkasnije do 1. rujna financijske godine, dostavlja procjenu informacija za sljedeću godinu u skladu s točkama (a) i (b).

2. Komisija najkasnije u travnju i lipnju svake financijske godine Armeniji izdaje poziv za osiguravanje sredstava u iznosu koji odgovara njezinu doprinosu u okviru ovog Sporazuma.

Svakim pozivom za osiguravanje sredstava predviđa se plaćanje šest dvanaestina doprinosa Armenije najkasnije 30 dana od izdavanja poziva.

Za prvu godinu provedbe ovog Sporazuma Komisija objavljuje jedinstveni poziv za sredstva u roku od 60 dana od potpisivanja ovog Sporazuma.

3. Svake godine počevši od 2023. pozivi za osiguravanje sredstava odražavaju i iznos automatske korekcije primjenjive na operativni doprinos plaćen za godinu N-2.

Poziv za osiguravanje sredstava izdan najkasnije u travnju može uključivati i prilagodbe financijskog doprinosa koji je Armenija platila za provedbu, upravljanje i funkcioniranje prethodnih okvirnih programa za istraživanja i inovacije u kojima je Armenija sudjelovala.

Za svaku od financijskih godina 2028., 2029. i 2030. Armenija treba primiti ili platiti iznos koji proizlazi iz automatske korekcije primijenjene na operativne doprinose koje je Armenija platila 2026. i 2027. ili iz prilagodbi u skladu s člankom 3. stavkom 8. ovog Sporazuma.



4. Armenija plaća svoj financijski doprinos na temelju ovog Sporazuma u skladu s točkom III. ovog Priloga. Ako Armenija ne plati svoj financijski doprinos do datuma dospijeća, Komisija šalje službenu opomenu.

Za svako kašnjenje u plaćanju financijskog doprinosa Armeniji se na nepodmireni iznos od datuma dospijeća obračunavaju zatezne kamate.

Kamatna stopa na dug koji na dan dospijeća nije podmiren stopa je koju Europska središnja banka primjenjuje na svoje glavne operacije refinanciranja, kako je objavljeno u seriji C *Službenog lista Europske unije*, a koja je na snazi prvoga kalendarskog dana mjeseca datuma dospijeća, uvećana za jedan i pol postotni bod.

—



*PRILOG II.***Neiscrpan popis istovrijednih armenskih programa i djelovanja**

Armenski programi koji se nalaze na sljedećem neiscrpnom popisu smatraju se jednakovrijednima programu Obzor Europa:

— [...]

---

## PRILOG III.

**Dobro financijsko upravljanje**

Zaštita financijskih interesa i povrat sredstava

## Članak 1.

**Preispitivanja i revizije**

1. Europska unija ima pravo provoditi, u skladu s primjenjivim propisima jedne ili više institucija Unije ili njezinih tijela te kako je predviđeno u relevantnim sporazumima i/ili ugovorima, tehničke, znanstvene, financijske ili druge vrste preispitivanja i revizija u prostorijama svake fizičke osobe s boravištem u Armeniji ili pravne osobe s poslovnim nastanom u Armeniji koja prima sredstva Europske unije te bilo koje treće strane s boravištem ili poslovnim nastanom u Armeniji koja je uključena u izvršenje sredstava Unije. Takva preispitivanja i revizije mogu provoditi službenici institucija i tijela Europske unije, posebno Europske komisije i Europskog revizorskog suda, ili druge osobe koje je ovlastila Europska komisija.
2. Službenici institucija i tijela Europske unije, posebno Europske komisije i Europskog revizorskog suda, kao i druge osobe koje je ovlastila Europska komisija, imaju odgovarajući pristup lokacijama, radovima i dokumentima (u elektroničkom i papirnatom obliku) te svim informacijama potrebnima za provedbu takvih revizija, uključujući pravo na dobivanje fizičkih/elektroničkih preslika i izvadaka iz bilo kojeg dokumenta ili sadržaja bilo kojeg podatkovnog medija u posjedu fizičkih ili pravnih osoba koje su predmet revizije ili treće strane koja je predmet revizije.
3. Kako bi mogli izvršavati svoje dužnosti iz ovog članka, službenicima i drugim osobama iz stavka 2. Armenija ne uskraćuje pravo ulaska u Armeniju ni pristup prostorijama niti za to postavlja prepreke.
4. Preispitivanja i revizije mogu se provesti i nakon suspenzije primjene ovog Sporazuma u skladu s njegovim člankom 9. stavkom 5., nakon njegova raskida, pod uvjetima utvrđenima u primjenjivim propisima jedne ili više institucija Europske unije ili njezinih tijela te kako je predviđeno u relevantnim sporazumima i/ili ugovorima povezanima s bilo kojom pravnom obvezom kojom se izvršava proračun Europske unije, a koju je Europska unija preuzela prije datuma stupanja na snagu suspenzije primjene ovog Sporazuma u skladu s njegovim člankom 9. stavkom 5. ili njegova raskida.

## Članak 2.

**Borba protiv nepravilnosti, prijevara i drugih kaznenih djelakova utječu na financijske interese Unije**

1. Europska komisija i Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) ovlašteni su provoditi upravne istrage, uključujući provjere i inspekcije na terenu, na državnom području Armenije. Te se istrage provode u skladu s uvjetima utvrđenima u primjenjivim propisima jedne ili više institucija Unije.
2. Nadležna tijela Armenije u razumnom roku obavješćuju Europsku komisiju ili OLAF o svakoj uočenoj činjenici ili sumnji koja se odnosi na nepravilnost, prijevaru ili drugu nezakonitu aktivnost koja utječe na financijske interese Unije.
3. Provjere i inspekcije na terenu mogu se provoditi u prostorijama bilo koje fizičke osobe s boravištem u Armeniji ili pravne osobe s poslovnim nastanom u Armeniji koje primaju sredstva Unije, kao i prostorijama bilo koje treće strane s boravištem ili poslovnim nastanom u Armeniji uključene u izvršenje sredstava Unije.
4. Europska komisija ili OLAF provjere i inspekcije na terenu pripremaju i provode u bliskoj suradnji s nadležnim armenskim tijelom koje odredi armenska vlada. Kako bi moglo pružiti pomoć, to se nadležno tijelo unaprijed u razumnom roku obavješćuje o predmetu, svrsi i pravnom temelju provjera i inspekcija. U tu svrhu službenici nadležnih armenskih tijela mogu sudjelovati u terenskim provjerama i pregledima.
5. Na zahtjev armenskih nadležnih tijela, provjere i inspekcije na terenu mogu se provoditi zajedno s Europskom komisijom ili OLAF-om.

6. Službenici Komisije i OLAF-ovo osoblje imaju pristup svim informacijama i dokumentaciji, uključujući računalne podatke o predmetnim operacijama, koje su potrebne za pravilnu provedbu provjera i inspekcija na terenu. Oni osobito mogu kopirati relevantne dokumente.
7. Ako osoba, subjekt ili neka treća strana odbiju provjeru ili inspekciju na terenu, armenska tijela, djelujući u skladu s nacionalnim pravilima i propisima, dužna su Europskoj komisiji ili OLAF-u pomoći da im se omogući obavljanje tih provjera ili inspekcija. Ta pomoć uključuje poduzimanje odgovarajućih mjera predostrožnosti u skladu s nacionalnim pravom, među ostalim kako bi se zaštitili dokazi.
8. Europska komisija ili OLAF obavješćuje nadležna armenska tijela o rezultatu takvih provjera ili inspekcija. Konkretno, Europska komisija ili OLAF u najkraćem mogućem roku izvješćuje nadležno armensko tijelo o svim činjenicama ili sumnjama koje se odnose na nepravilnost za koju su doznali tijekom provjere ili inspekcije na terenu.
9. Ne dovodeći u pitanje primjenu armenskog kaznenog prava, Europska komisija u skladu sa zakonodavstvom Europske unije može izreći administrativne mjere i sankcije pravnim ili fizičkim osobama u Armeniji koje sudjeluju u provedbi programa ili aktivnosti.
10. U svrhu pravilne provedbe ovog članka, Europska komisija ili OLAF i armenska nadležna tijela redovito razmjenjuju informacije te se, na zahtjev jedne od stranaka ovog Sporazuma, međusobno savjetuju.
11. Kako bi se olakšala učinkovita suradnja i razmjena informacija s OLAF-om, Armenija određuje kontaktnu točku.
12. Razmjena informacija između Europske komisije ili OLAF-a i armenskih nadležnih tijela odvija se u skladu sa zahtjevima o povjerljivosti. Osobni podaci uključeni u razmjenu informacija zaštićeni su u skladu s primjenjivim pravilima.
13. Armenska nadležna tijela surađuju s Uredom europskog javnog tužitelja kako bi mu omogućila ispunjavanje njegove obveze provedbe istrage, kaznenog progona i podizanja optužnica protiv počinitelja i sudionika kaznenih djela koja utječu na financijske interese Europske unije u skladu s primjenjivim zakonodavstvom.

### Članak 3.

#### **Povrat sredstava i izvršenje**

1. Odluke koje donese Europska komisija, kojima se pravnim ili fizičkim osobama koje nisu države nameće novčana obveza u vezi sa svim potraživanjima koja proizlaze iz programa Obzor Europa, izvršive su u Armeniji. Nalog za izvršenje prilaže se uz odluku, bez ikakvih drugih formalnosti osim provjere vjerodostojnosti odluke, koju provodi nacionalno nadležno tijelo koje u tu svrhu imenuje vlada Armenije.

Vlada Armenije obavješćuje Komisiju i Sud Europske unije o nacionalnom tijelu koje je odredila. U skladu s člankom 4. Europska komisija o takvim izvršivim odlukama ima pravo izravno obavijestiti osobe s boravištem i pravne subjekte s poslovnim nastanom u Armeniji. Provedba se odvija u skladu s armenskim zakonom i poslovnikom.

2. Presude i rješenja koje Sud Europske unije donese u skladu s arbitražnom klauzulom sadržanom u ugovoru ili sporazumu koji se odnose na programe, aktivnosti, djelovanja ili projekte Unije izvršive su u Armeniji na isti način kao i odluke Europske komisije iz stavka 1.

3. Sud Europske unije nadležan je za preispitivanje zakonitosti odluka Komisije iz stavka 1. i za suspenziju njihova izvršenja. Međutim, sudovi Armenije nadležni su za pritužbe da je izvršenje provedeno na nepravilan način.

*Članak 4.***Komunikacija i razmjena podataka**

Institucije i tijela Europske unije uključeni u provedbu programa Obzor Europa ili u kontrolu nad tim programom imaju pravo izravno komunicirati, među ostalim putem elektroničkih sustava razmjene, sa svakom fizičkom osobom s boravištem u Armeniji ili pravnom osobom s poslovnim nastanom u Armeniji koja prima sredstva Unije te s bilo kojom trećom stranom s boravištem ili poslovnim nastanom u Armeniji koja je uključena u izvršenje sredstava Unije. Takve osobe, subjekti i treće strane mogu izravno dostaviti institucijama i tijelima Europske unije sve relevantne informacije i dokumentaciju koje su dužni dostaviti na temelju zakonodavstva Europske unije koje se primjenjuje na program Unije ili ugovora odnosno sporazuma sklopljenih radi provedbe tog programa.

---

**SPORAZUM****između Europske unije i Republike Srbije o sudjelovanju Republike Srbije u Okvirnom programu Unije za istraživanja i inovacije Obzor Europa**

Europska komisija (dalje u tekstu „Komisija“), u ime Europske unije,

s jedne strane,

i

Vlada Republike Srbije (dalje u tekstu „Srbija“),

s druge strane,

dalje u tekstu „stranke“,

BUDUĆI DA se Okvirnim sporazumom između Europske zajednice i Srbije o općim načelima sudjelovanja Srbije u programima Zajednice <sup>(1)</sup> propisuje da se posebni uvjeti za sudjelovanje Srbije u svakom posebnom programu, posebno u pogledu financijskog doprinosa koji treba platiti, utvrđuju sporazumom u obliku memoranduma o razumijevanju <sup>(2)</sup> između Europske komisije i nadležnih tijela Srbije;

BUDUĆI DA je Uredbom (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća <sup>(3)</sup> uspostavljen Unijin Okvirni program za istraživanja i inovacije Obzor Europa (dalje u tekstu „program Obzor Europa“);

UZIMAJUĆI U OBZIR napore Europske unije da udruživanjem snaga s međunarodnim partnerima predvodi odgovor na globalne izazove u skladu s akcijskim planom za ljude, planet i blagostanje u okviru programa Ujedinjenih naroda „Promijeniti svijet: Program održivog razvoja do 2030.“ i potvrđujući da su istraživanja i inovacije glavni pokretači i ključna sredstva za održivi rast koji se temelji na inovacijama te za gospodarsku konkurentnost i privlačnost;

PRIZNAJUĆI opća načela kako su utvrđena u Uredbi (EU) 2021/695;

POTVRĐUJUĆI ciljeve obnovljenog europskog istraživačkog prostora da se izgradi zajedničko znanstveno i tehnološko područje, stvori jedinstveno tržište za istraživanja i inovacije, potiču i olakšaju suradnja među sveučilištima i razmjena najboljih praksi te privlačne istraživačke karijere, olakša prekogranična i međusektorska mobilnost istraživača, potiče slobodno kretanje znanstvenog znanja i inovacija, promiče poštovanje akademske slobode i slobode znanstvenog istraživanja, podupiru djelatnosti znanstvenog obrazovanja i znanstvene komunikacije i potiču konkurentnost i privlačnost gospodarstava koja sudjeluju te potvrđuju činjenicu da su pridružene zemlje ključni partneri u tom nastojanju;

<sup>(1)</sup> SL L 192, 22.7.2005., str. 29.

<sup>(2)</sup> Ovaj Sporazum čini i ima jednake pravne učinke kao Memorandum o razumijevanju naveden u Okvirnom sporazumu između Europske zajednice i Srbije o općim načelima sudjelovanja Srbije u programima Zajednice.

<sup>(3)</sup> Uredba (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa, o utvrđivanju pravila za sudjelovanje i širenje rezultata te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1290/2013 i (EU) br. 1291/2013, SL L 170, 12.5.2021, str. 1.

ISTIČUĆI ulogu europskih partnerstava u rješavanju nekih od gorućih problema Europe zajedničkim istraživačkim i inovacijskim inicijativama kojima se znatno pridonosi onim prioritetima Europske unije u području istraživanja i inovacija za koje su potrebne kritična masa i dugoročna vizija te ističući važnost sudjelovanja pridruženih zemalja u tim partnerstvima;

UZIMAJUĆI U OBZIR da su se istraživanja i inovacije pokazali ključnima u regiji zapadnog Balkana za suradnju i financiranje zajedničkih istraživačkih i inovacijskih projekata koji omogućuju uzajamni pristup izvrsnosti, znanju, inovacijama, mrežama i istraživačkim resursima. Osigurali su dragocjene prilike za ljudski razvoj povećavajući izgleda za uspjeh u pronalazaženju zajedničkih rješenja za regionalne i globalne izazove;

NASTOJEĆI uspostaviti obostrano povoljne uvjete kako bi se stvorila radna mjesta, ojačali i poduprli inovacijski ekosustavi stranaka pružanjem potpore poduzećima u inovacijama i razvoju na tržištima stranaka te olakšavajući prihvaćanje, uvođenje i dostupnost inovacija, uključujući aktivnosti izgradnje kapaciteta;

PREPOZNAJUĆI da bi uzajamno sudjelovanje u programima istraživanja i inovacija trebalo donijeti obostranu korist; i pritom potvrđujući da stranke zadržavaju svoja prava na ograničavanje ili uvjetovanje sudjelovanja u svojim programima istraživanja i inovacija, među ostalim osobito za djelovanja koja se odnose na njihovu stratešku imovinu, interese, autonomiju ili sigurnost;

UZIMAJUĆI U OBZIR zajedničke ciljeve, vrijednosti i snažnu povezanost stranaka u području istraživanja i inovacija, koja je u prošlosti uspostavljena sporazumima o pridruživanju i naknadnim okvirnim programima, te prepoznajući zajedničku želju stranaka da dodatno razviju, ojačaju, potaknu i prošire odnose i suradnju u tom području,

SPORAZUMJELE SU SE KAKO SLIJEDI:

#### Članak 1.

##### Područje primjene pridruživanja

1. Srbija kao pridružena zemlja daje doprinos i sudjeluje u svim dijelovima Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa (program Obzor Europa) koji se navode u članku 4. Uredbe (EU) 2021/695 i koji se provode posebnim programom uspostavljenim Odlukom (EU) 2021/764 <sup>(4)</sup>, u njihovim najnovijim verzijama, i financijskim doprinosom Europskom institutu za inovacije i tehnologiju.

2. Uredba (EU) 2021/819 Europskog parlamenta i Vijeća <sup>(5)</sup> i Odluka (EU) br. 2021/820 <sup>(6)</sup> primjenjuju se, u svojim najnovijim verzijama, na sudjelovanje srpskih pravnih subjekata u zajednicama znanja i inovacija.

#### Članak 2.

##### Uvjeti sudjelovanja u programu Obzor Europa

1. Srbija sudjeluje u programu Obzor Europa u skladu s uvjetima utvrđenima u Okvirnom sporazumu između Europske zajednice i Srbije o općim načelima sudjelovanja Srbije u programima Zajednice, te u skladu s uvjetima utvrđenima u ovom Sporazumu, pravnim aktima iz članka 1. ovog Sporazuma te u svim drugim pravilima koja se odnose na provedbu programa Obzor Europa, u njihovim najnovijim verzijama.

<sup>(4)</sup> Odluka Vijeća (EU) 2021/764 od 10. svibnja 2021. o uspostavi posebnog programa za provedbu Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa te o stavljanju izvan snage Odluke 2013/743/EU (SL L 167 I, 12.5.2021., str. 1.).

<sup>(5)</sup> Uredba (EU) 2021/819 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o Europskom institutu za inovacije i tehnologiju (preinaka) (SL L 189, 28.5.2021., str. 61.).

<sup>(6)</sup> Odluka (EU) 2021/820 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o Strateškom inovacijskom programu Europskog instituta za inovacije i tehnologiju (EIT) za razdoblje 2021.–2027.: jačanje europskog inovacijskog talenta i kapaciteta te o stavljanju izvan snage Odluke br. 1312/2013/EU (SL L 189, 28.5.2021., str. 91.).

2. Ako nije drukčije predviđeno u uvjetima iz stavka 1. ovog članka, među ostalim u okviru provedbe članka 22. stavka 5. Uredbe (EU) 2021/695, pravni subjekti s poslovnim nastanom u Srbiji mogu sudjelovati u neizravnim djelovanjima programa Obzor Europa pod uvjetima koji su jednaki onima koji se primjenjuju na pravne subjekte s poslovnim nastanom u Europskoj uniji, uključujući poštovanje mjera ograničavanja Europske unije (7).

3. Prije nego što odluči ispunjavaju li pravni subjekti s poslovnim nastanom u Srbiji uvjete za sudjelovanje u djelovanju koje se odnosi na stratešku imovinu, interese, autonomiju ili sigurnost Europske unije na temelju članka 22. stavka 5. Uredbe (EU) 2021/695, Komisija može zatražiti određene informacije ili jamstva, kao što su:

a) informacije o tome je li se pravnim subjektima s poslovnim nastanom u Europskoj uniji odobrio, odnosno hoće li im se odobriti, uzajamni pristup postojećim i planiranim srpskim programima ili djelovanjima koji su istovrijedni predmetnom djelovanju programa Obzor Europa;

b) informacije o tome ima li Srbija uspostavljen nacionalni mehanizam za provjeru ulaganja i jamstva da će nadležna tijela Srbije izvjestiti Komisiju te se s njome savjetovati o svim mogućim slučajevima u kojima su primjenom takvog mehanizma saznala za planirano strano ulaganje/preuzimanje koje će nad srpskim pravnim subjektom, koji je primio sredstva iz programa Obzor Europa u okviru djelovanja koja se odnose na stratešku imovinu, interese, autonomiju ili sigurnost Europske unije, provesti subjekt koji ima poslovni nastan izvan Srbije ili je pod kontrolom takvog subjekta, pod uvjetom da Komisija Srbiji dostavi popis relevantnih pravnih subjekata s poslovnim nastanom u Srbiji nakon što s njima potpiše sporazume o dodjeli bespovratnih sredstava; i

c) jamstva da nijedan rezultat, tehnologija, usluga ni proizvod koje će subjekti s poslovnim nastanom u Srbiji razviti u okviru predmetnog djelovanja neće podlijegati ograničenjima na izvoz u države članice EU-a za vrijeme djelovanja i četiri godine nakon završetka djelovanja. Srbija će svake godine tijekom djelovanja i četiri godine nakon završetka djelovanja dostaviti ažurirani popis predmeta na koje se odnose nacionalna ograničenja izvoza.

4. Pravni subjekti s poslovnim nastanom u Srbiji mogu sudjelovati u aktivnostima Zajedničkog istraživačkog centra (JRC) pod uvjetima koji su jednaki onima koji se primjenjuju na pravne subjekte s poslovnim nastanom u Europskoj uniji, osim ako su ograničenja nužna radi osiguravanja dosljednosti s opsegom sudjelovanja koji proizlazi iz provedbe stavaka 2. i 3. ovog članka.

5. Ako Europska unija provodi program Obzor Europa primjenom članaka 185. i 187. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, Srbija i srpski pravni subjekti mogu sudjelovati u pravnim strukturama stvorenima na temelju tih odredbi u skladu s pravnim aktima Europske unije koji su u svrhu stvaranja tih pravnih struktura doneseni ili će biti doneseni.

6. Predstavnici Srbije imaju pravo sudjelovati u odboru iz članka 14. Odluke (EU) 2021/764 kao promatrači, bez glasačkih prava i za točke koje se odnose na Srbiju.

Predstavnici Srbije ne prisustvuju glasovanju tih odbora. Srbija će biti obaviještena o ishodu.

Sudjelovanje iz ovog stavka odvija se na isti način kao i sudjelovanje predstavnika država članica Europske unije, uključujući postupke za primanje informacija i dokumentacije.

7. Prava Srbije na zastupanje i sudjelovanje u Odboru za europski istraživački prostor i njegovim podskupinama prava su koja se primjenjuju na pridružene zemlje.

(7) Mjere ograničavanja EU-a donose se u skladu s člankom 29. Ugovora o Europskoj uniji ili člankom 215. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

8. Predstavnici Srbije imaju pravo sudjelovati u Vijeću guvernera JRC-a kao promatrači, bez glasačkih prava. Podložno tom uvjetu, takvo sudjelovanje podložno je istim pravilima i postupcima koji se primjenjuju na predstavnike država članica Europske unije, uključujući prava na riječ, primanje informacija i dokumentacije u vezi s pitanjem koje se odnosi na Srbiju.

9. Srbija može sudjelovati u Konzorciju europskih istraživačkih infrastruktura (ERIC) u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 723/2009 <sup>(8)</sup> u njezinoj najnovijoj verziji i s pravnim aktom o osnivanju ERIC-a.

10. Putne troškove i troškove boravka predstavnika i stručnjaka iz Srbije povezane s njihovim sudjelovanjem u ulozi promatrača u radu odbora iz članka 14. Odluke (EU) 2021/764 ili na drugim sastancima koji se odnose na provedbu programa Obzor Europa Europska unija nadoknađuje na istoj osnovi te u skladu s postupcima koji su na snazi za predstavnike država članica Europske unije.

11. Stranke u okviru postojećih odredbi poduzimaju sve što je u njihovoj moći da olakšaju slobodno kretanje i boravak znanstvenika koji sudjeluju u aktivnostima iz ovog Sporazuma te prekogranični protok robe i usluga namijenjenih za te aktivnosti.

12. Srbija poduzima sve potrebne mjere, prema potrebi, kako bi osigurala da su roba i usluge koje su kupljene u Srbiji ili uvezene u Srbiju, a djelomično ili u potpunosti financirane u skladu sa sporazumima o dodjeli bespovratnih sredstava i/ili ugovorima sklopljenima radi provedbe aktivnosti u skladu s ovim Sporazumom, oslobođene od carinskih pristojbi, uvoznih carina i drugih fiskalnih davanja, uključujući PDV, koji se primjenjuju u Srbiji.

### Članak 3.

#### Financijski doprinos

1. Sudjelovanje Srbije ili srpskih pravnih subjekata u programu Obzor Europa podliježe financijskom doprinosu Srbije tom programu i povezanim troškovima upravljanja i izvršenja te operativnim troškovima u okviru općeg proračuna Europske unije (dalje u tekstu „proračun Unije”).

2. Financijski doprinos jest zbroj:

a) operativnog doprinosa; i

b) naknade za sudjelovanje.

3. Financijski doprinos ima oblik godišnje naknade koja se plaća u dva obroka, najkasnije u svibnju i srpnju.

4. Operativnim doprinosom pokrivaju se operativni rashodi i rashodi za potporu programu te se on u obliku odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i odobrenih sredstava za plaćanje dodaje iznosima unesenima u proračun Unije koji je konačno donesen za program Obzor Europa, uključujući sva odobrena sredstva koja odgovaraju opozivima koji su ponovno stavljeni na raspolaganje u skladu s člankom 15. stavkom 3. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća <sup>(9)</sup>, u njezinoj najnovijoj verziji (dalje u tekstu „Financijska uredba”), i uvećana za vanjske namjenske prihode koji ne proizlaze iz financijskih doprinosa drugih donatora programu Obzor Europa <sup>(10)</sup>.

Za vanjski namjenski prihod dodijeljen programu Obzor Europa u skladu s člankom 3. stavkom 1. Uredbe Vijeća (EU) 2020/2094 o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 <sup>(11)</sup> to uvećanje odgovara godišnjim odobrenim sredstvima navedenima u dokumentima priloženima nacrtu proračuna u vezi s programom Obzor Europa.

<sup>(8)</sup> Uredba Vijeća (EZ) br. 723/2009 od 25. lipnja 2009. o pravnom okviru Zajednice za Konzorcij europskih istraživačkih infrastruktura (ERIC) (SL L 206, 8.8.2009., str. 1.).

<sup>(9)</sup> Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

<sup>(10)</sup> To osobito uključuje sredstva iz Instrumenta Europske unije za oporavak koji je uspostavljen Uredbom Vijeća (EU) 2020/2094 od 14. prosinca 2020. o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 (SL L 433 I, 22.12.2020., str. 23.).

<sup>(11)</sup> SL L 433 I, 22.12.2020., str. 23.



5. Početni operativni doprinos temelji se na ključu za uplatu doprinosa koji se definira kao omjer bruto domaćeg proizvoda (BDP) Srbije po tržišnim cijenama i BDP-a Europske unije po tržišnim cijenama. BDP-e po tržišnim cijenama koji se trebaju primjenjivati utvrđuju posebne službe Komisije na temelju najnovijih statističkih podataka dostupnih za izračun proračuna u godini prije godine u kojoj se mora platiti godišnja naknada. Odstupajući od toga, početni operativni doprinos za 2021. temelji se na BDP-u za 2019. po tržišnim cijenama. Prilagodbe ključa za uplatu doprinosa utvrđene su u Prilogu I.

6. Početni operativni doprinos izračunava se primjenom ključa za uplatu doprinosa, kako je prilagođen, na početna odobrena sredstva za preuzimanje obveza unesena u proračun Europske unije koji je konačno donesen za primjenjivu godinu za financiranje programa Obzor Europa, uvećana u skladu sa stavkom 4. ovog članka.

7. Naknada za sudjelovanje iznosi 4 % godišnjeg početnog operativnog doprinosa izračunatog u skladu sa stavcima 5. i 6. ovog članka te se uvodi postupno kako je utvrđeno u Prilogu I. Naknada za sudjelovanje ne podliježe naknadnim prilagodbama ni ispravcima.

8. Početni operativni doprinos za godinu N može se retroaktivno prilagoditi naviše ili naniže u sljedećoj godini ili sljedećim godinama na temelju proračunskih obveza preuzetih za odobrena sredstva za tu godinu N, uvećana u skladu sa stavkom 4. ovog članka, na temelju njihova izvršenja putem pravnih obveza i na temelju njihova opoziva. Detaljne odredbe o provedbi ovog članka navedene su u Prilogu I.

9. Europska unija Srbiji dostavlja informacije o njezinu financijskom sudjelovanju, kako su sadržane u proračunskim i računovodstvenim informacijama te informacijama o uspješnosti i evaluaciji dostavljenima proračunskim tijelima Europske unije i njezinim tijelima nadležnima za davanje razrješnice u vezi s programom Obzor Europa. Te se informacije dostavljaju uzimajući u obzir pravila Europske unije i Srbije o povjerljivosti i zaštiti podataka te se njima ne dovode u pitanje informacije na koje Srbija ima pravo na temelju Priloga III.

10. Svi doprinosi Srbije ili plaćanja Europske unije i izračun iznosa koje treba platiti ili primiti vrše se u eurima.

#### Članak 4.

##### **Automatski mehanizam korekcije**

1. Automatski mehanizam korekcije početnog operativnog doprinosa Srbije za godinu N, kako je prilagođen na temelju članka 3. stavka 8., primjenjuje se i izračunava u godini N+2. Temelji se na uspješnosti Srbije i srpskih pravnih subjekata u dijelovima programa Obzor Europa koji se provode s pomoću konkurentnih bespovratnih sredstava koja se financiraju odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza iz godine N, uvećanima u skladu s člankom 3. stavkom 4.

Iznos automatske korekcije izračunava se na temelju razlike između:

- a) početnih iznosa pravnih obveza u pogledu konkurentnih bespovratnih sredstava, koje su stvarno preuzete prema Srbiji ili srpskim pravnim subjektima i koje se financiraju odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza za godinu N, uvećanima u skladu s člankom 3. stavkom 4.; i
- b) odgovarajućeg operativnog doprinosa koji je Srbija uplatila za godinu N, kako je prilagođen na temelju članka 3. stavka 8., isključujući troškove neintervencije koji se financiraju odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza za godinu N, uvećanima u skladu s člankom 3. stavkom 4.

2. Ako iznos iz stavka 1., neovisno o tome je li pozitivan ili negativan, prelazi 8 % odgovarajućeg početnog operativnog doprinosa, kako je prilagođen na temelju članka 3. stavka 8., ispravlja se početni operativni doprinos Srbije za godinu N. Iznos koji Srbija duguje kao dodatni doprinos ili treba primiti kao smanjenje njezina doprinosa u okviru automatskog mehanizma korekcije jest iznos koji prelazi taj prag od 8 %. Iznos koji je manji od tog praga od 8 % neće se uzeti u obzir pri izračunu dodatnog doprinosa koji se duguje ili treba primiti.

3. Detaljna pravila o automatskom mehanizmu korekcije utvrđena su u Prilogu I.

#### Članak 5.

##### **Reciprocitet**

1. Pravni subjekti s poslovnim nastanom u Europskoj uniji mogu sudjelovati u srpskim programima i djelovanjima koji su istovrijedni programu Obzor Europa, u skladu sa zakonodavstvom Srbije.
2. Neiscrpan popis istovrijednih srpskih programa i djelovanja navodi se u Prilogu II.
3. Financiranje pravnih subjekata s poslovnim nastanom u Uniji koje provodi Srbija podliježe zakonodavstvu Srbije kojim se uređuje funkcioniranje istraživačkih i inovacijskih programa i djelovanja. Ako se financijska sredstva ne dodjeljuju, pravni subjekti s poslovnim nastanom u Uniji mogu sudjelovati s vlastitim sredstvima.

#### Članak 6.

##### **Otvorena znanost**

Stranke u svojim programima i djelovanjima uzajamno promiču i potiču prakse otvorene znanosti u skladu s pravilima programa Obzor Europa i zakonodavstvom Srbije.

#### Članak 7.

##### **Praćenje, evaluacija i izvješćivanje**

1. Ne dovodeći u pitanje odgovornosti Komisije, Europskog ureda za borbu protiv prijevara (OLAF) i Revizorskog suda Europske unije u pogledu praćenja i evaluacije programa Obzor Europa, sudjelovanje Srbije u programu kontinuirano se prati na temelju njezina partnerstva s Komisijom.
2. Pravila o dobrom financijskom upravljanju, uključujući financijsku kontrolu, povrat sredstava i druge mjere protiv prijevara u vezi s financiranjem sredstvima Europske unije na temelju ovog Sporazuma utvrđena su u Prilogu III.

#### Članak 8.

##### **Zajednički odbor EU-a i Srbije za istraživanje i inovacije**

1. Osniva se Zajednički odbor EU-a i Srbije za istraživanje i inovacije (dalje u tekstu „Zajednički odbor EU-a i Srbije“). Zadaće Zajedničkog odbora EU-a i Srbije uključuju:

a) ocjenjivanje, evaluaciju i preispitivanje provedbe ovog Sporazuma, osobito:

- i. sudjelovanja i uspješnosti pravnih subjekata Srbije u programu Obzor Europa;
- ii. razine (uzajamne) otvorenosti pravnih subjekata s poslovnim nastanom na području svake stranke za sudjelovanje u programima i djelovanjima druge stranke;
- iii. provedbe mehanizma financijskog doprinosa i automatskog mehanizma korekcije u skladu s člancima 3. i 4.;
- iv. razmjene informacija i ispitivanja svih mogućih pitanja o iskorištavanju rezultata, uključujući prava intelektualnog vlasništva;

b) raspravu, na zahtjev bilo koje stranke, o ograničenjima koja stranke primjenjuju ili planiraju u smislu pristupa njihovim programima istraživanja i inovacija, među ostalim osobito za djelovanja koja se odnose na njihovu stratešku imovinu, interese, autonomiju ili sigurnost;

- c) ispitivanje kako poboljšati i razviti suradnju;
  - d) zajedničku raspravu o budućem smjeru i prioritetima politika povezanih s istraživanjima i inovacijama te planiranju istraživanja od zajedničkog interesa; i
  - e) razmjenu informacija, *inter alia*, o novom zakonodavstvu, odlukama ili nacionalnim programima istraživanja i inovacija koji su relevantni za provedbu ovog Sporazuma.
2. Zajednički odbor EU-a i Srbije, koji čine predstavnici Europske unije i Srbije, donosi svoj Poslovnik.
  3. Zajednički odbor EU-a i Srbije može osnovati bilo koju stručnu radnu skupinu ili stručno savjetodavno tijelo na *ad hoc* osnovi koji mogu pružiti potporu u provedbi ovog Sporazuma.
  4. Zajednički odbor EU-a i Srbije sastaje se najmanje jednom godišnje i, kad god je to potrebno zbog posebnih okolnosti, na zahtjev bilo koje stranke. Europska unija i nacionalno tijelo Srbije izmjenjuju se kao organizator i domaćin tih sastanaka.
  5. Zajednički odbor EU-a i Srbije djeluje kontinuirano na temelju razmjene relevantnih informacija bilo kojim komunikacijskim sredstvima, osobito u vezi sa sudjelovanjem/uspješnosti pravnih subjekata Srbije. Zajednički odbor EU-a i Srbije osobito može obavljati svoje zadaće u pisanom obliku kad god je to potrebno.

#### Članak 9.

##### Završne odredbe

1. Ovaj Sporazum stupa na snagu na dan kad stranke jedna drugu obavijeste o završetku unutarnjih postupaka potrebnih u tu svrhu.
2. Ovaj Sporazum primjenjuje se od 1. siječnja 2021. Ostaje na snazi onoliko dugo koliko je potrebno da se završe svi projekti, djelovanja, aktivnosti ili njihovi dijelovi, koji se financiraju iz programa Obzor Europa, sve mjere koje su potrebne za zaštitu financijskih interesa Europske unije i sve financijske obveze koje proizlaze iz provedbe ovog Sporazuma između stranaka.
3. Europska unija i Srbija mogu privremeno primjenjivati ovaj Sporazum u skladu sa svojim unutarnjim postupcima i zakonodavstvom. Privremena primjena počinje na dan kad stranke jedna drugu obavijeste o završetku unutarnjih postupaka potrebnih u tu svrhu.
4. Ako Srbija obavijesti Komisiju, koja djeluje u ime Europske unije, da neće završiti svoje unutarnje postupke potrebne za stupanje na snagu ovog Sporazuma, ovaj se Sporazum prestaje privremeno primjenjivati na dan kad Komisija zaprimi tu obavijest te će se taj datum smatrati datumom prestanka u svrhu ovog Sporazuma.
5. Europska unija može suspendirati primjenu ovog Sporazuma u slučaju djelomičnog ili potpunog neplaćanja financijskog doprinosa koji Srbija treba platiti na temelju ovog Sporazuma.

U slučaju neplaćanja koje može znatno ugroziti provedbu programa Obzor Europa i upravljanje njime, Komisija šalje službenu opomenu. Ako se plaćanje ne izvrši u roku od 20 radnih dana nakon službene opomene, Komisija će obavijestiti Srbiju o suspenziji primjene ovog Sporazuma službenom obaviješću koja će stupiti na snagu 15 dana nakon što je Srbija zaprimi.

Ako se primjena ovog Sporazuma suspendira, pravni subjekti s poslovnim nastanom u Srbiji ne ispunjavaju uvjete za sudjelovanje u postupcima dodjele koji još nisu završeni na dan stupanja na snagu suspenzije. Postupak dodjele smatra se završenim kad se preuzmu pravne obveze koje nastanu slijedom tog postupka.

Suspenzija ne utječe na pravne obveze koje su s pravnim subjektima s poslovnim nastanom u Srbiji sklopljene prije stupanja na snagu te suspenzije. Ovaj se Sporazum nastavlja primjenjivati na takve pravne obveze.

Europska unija bez odgode obavješćuje Srbiju nakon što primi cijeli iznos financijskog doprinosa koji se duguje. Suspenzija se ukida s trenutačnim učinkom nakon te obavijesti.

Od dana ukidanja suspenzije pravni subjekti Srbije ponovno ispunjavaju uvjete u postupcima dodjele pokrenutima nakon tog datuma te postupcima dodjele pokrenutima prije tog datuma za koje nije istekao rok za podnošenje zahtjeva.

6. Svaka stranka može u bilo kojem trenutku raskinuti ovaj Sporazum dostavom pisane obavijesti o namjeri njegova raskida. Ovaj se Sporazum u tom slučaju otkazuje tri kalendarska mjeseca nakon dostave te pisane obavijesti primatelju. Datum stupanja na snagu raskida jest datum raskida za potrebe ovog Sporazuma.

7. Kad se ovaj Sporazum prestane privremeno primjenjivati u skladu sa stavkom 4. ovog članka ili se raskine u skladu sa stavkom 6. ovog članka, stranke su suglasne:

- (a) da se projekti, djelovanja, aktivnosti ili njihovi dijelovi, za koje su pravne obveze preuzete tijekom privremene primjene i/ili nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma, a prije prestanka njegove primjene ili njegova raskida, nastavljaju do njihova završetka pod uvjetima utvrđenima ovim Sporazumom;
- (b) da se godišnji financijski doprinos za godinu N tijekom koje se ovaj Sporazum prestane privremeno primjenjivati ili se raskine plaća u cijelosti u skladu s člankom 3. Operativni doprinos za godinu N prilagođava se u skladu s člankom 3. stavkom 8. i ispravlja u skladu s člankom 4. ovog Sporazuma. Naknada za sudjelovanje za godinu N ne prilagođava niti se ispravlja;
- (c) da se nakon godine u kojoj se ovaj Sporazum prestane privremeno primjenjivati ili se raskine, početni operativni doprinosi plaćeni za godine u kojima se ovaj Sporazum primjenjivao prilagođavaju u skladu s člankom 3. stavkom 8. te se automatski ispravljaju u skladu s člankom 4. ovog Sporazuma. i

Sve ostale posljedice otkazivanja ili prestanka privremene primjene ovog Sporazuma stranke rješavaju zajedničkom suglasnošću.

8. Ovaj se Sporazum može izmijeniti jedino pisanim putem uz suglasnost stranaka. Stupanje na snagu izmjena odvijat će se prema istom postupku kao što je onaj koji se primjenjuje na stupanje na snagu ovog Sporazuma.

9. Prilozi ovom Sporazumu njegov su sastavni dio.

Ovaj Sporazum sastavljen je u dva izvornika na engleskom i srpskom jeziku, pri čemu je svaki od tih tekstova jednako vjerodostojan. U slučaju razlika u tumačenju prednost ima engleski tekst.

Sastavljeno u Bruxellesu, dana 6. prosinca, i u Beogradu, dana 1. prosinca 2021.

Za Komisiju, u ime Europske unije,

Mariya GABRIEL

Povjerenica za inovacije, istraživanje, kulturu,  
obrazovanje i mlade

Za Vladu Republike Srbije,

Branko RUŽIĆ

Prvi potpredsjednik vlade i ministar obrazovanja,  
znanosti i tehnološkog razvoja

## PRILOG I.

**Pravila o financijskom doprinosu Srbije programu Obzor Europa (2021.–2027.)****I. Izračun financijskog doprinosa Srbije**

1. Financijski doprinos Srbije programu Obzor Europa utvrđuje se na godišnjoj razini proporcionalno i dodatno iznosu koji je svake godine u proračunu Unije dostupan za odobrena sredstva za preuzimanje obveza, koja su potrebna za upravljanje programom Obzor Europa, njegovo izvršenje i funkcioniranje, uvećana u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma.

2. Naknada za sudjelovanje iz članka 3. stavka 7. ovog Sporazuma uvodi se postupno kako slijedi:

— 2021.: 0,5 %,

— 2022.: 1 %,

— 2023.: 1,5 %,

— 2024.: 2 %,

— 2025.: 2,5 %,

— 2026.: 3 %,

— 2027.: 4 %.

3. U skladu s člankom 3. stavkom 5. ovog Sporazuma, početni operativni doprinos koji Srbija treba platiti za svoje sudjelovanje u programu Obzor Europa izračunat će se za odgovarajuće financijske godine primjenom prilagodbe ključa za uplatu doprinosa.

Prilagodba ključa za uplatu doprinosa glasi:

$$\text{Contribution Key Adjusted} = \text{Contribution Key} \times \text{Coefficient}$$

Koeficijent koji se upotrebljava za izračun prilagodbe ključa za uplatu doprinosa iznosi 0,45.

4. U skladu s člankom 3. stavkom 8. ovog Sporazuma prva prilagodba koja se odnosi na izvršenje proračuna za godinu N provodi se u godini N+1 kad se početni operativni doprinos za godinu N prilagođava naviše ili naniže za iznos razlike između:

a) prilagođenog doprinosa koji se izračunava primjenom prilagođenog ključa za uplatu doprinosa za godinu N na zbroj:

i. iznosa proračunskih obveza preuzetih u pogledu odobrenih sredstava za preuzimanje obveza za godinu N u okviru izglasanog proračuna Europske unije te u pogledu odobrenih sredstava za preuzimanje obveza, koja odgovaraju opozivima te su ponovno stavljena na raspolaganje; i

ii. svih odobrenih sredstava za preuzimanje obveza na temelju vanjskih namjenskih prihoda koji ne proizlaze iz financijskih doprinosa drugih donatora programu Obzor Europa, a koji su bili dostupni na kraju godine N <sup>(1)</sup>. Kad je riječ o vanjskim namjenskim prihodima dodijeljenima programu Obzor Europa na temelju članka 3. stavka 1. Uredbe Vijeća (EU) 2020/2094 o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 <sup>(2)</sup>, za potrebe izračuna prilagođenog doprinosa upotrebljavaju se godišnji okvirni iznosi u okviru izrade programa VFO-a.

<sup>(1)</sup> To osobito uključuje sredstva iz Instrumenta Europske unije za oporavak koji je uspostavljen Uredbom Vijeća (EU) 2020/2094 od 14. prosinca 2020. o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 (SL L 433 I, 22.12.2020., str. 23.).

<sup>(2)</sup> SL L 433 I, 22.12.2020., str. 23.

b) i početnog operativnog doprinosa za godinu N.

Počevši od godine N+2 i svake sljedeće godine sve dok se ne plate ili opozovu sve proračunske obveze koje se financiraju odobrenim sredstvima koja potječu iz godine N, uvećanima u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma, i najdulje tri godine nakon završetka programa Obzor Europa, Unija izračunava prilagodbu operativnog doprinosa za godinu N na način da operativni doprinos Srbije smanji za iznos dobiven primjenom prilagođenog ključa za uplatu doprinosa za godinu N na opozive koji se svake godine izvršavaju u pogledu obveza za godinu N koje se financiraju iz proračuna Unije ili iz opoziva koji su ponovno stavljeni na raspolaganje.

Ako se otkazu iznosi koji potječu od vanjskih namjenskih prihoda za godinu N (kako bi se uključila odobrena sredstva za preuzimanje obveza i, kad je riječ o iznosima na temelju Uredbe Vijeća (EU) 2020/2094, godišnji okvirni iznosi u okviru izrade programa VFO-a) koji ne proizlaze iz financijskih doprinosa drugih donatora programu Obzor Europa, operativni doprinos Srbije smanjuje se za iznos dobiven primjenom prilagođenog ključa za uplatu doprinosa za godinu N na otkazani iznos.

## II. Automatska korekcija operativnog doprinosa Srbije

1. Na izračun automatske korekcije iz članka 4. ovog Sporazuma primjenjuju se sljedeći uvjeti:

- a) „konkurentna bespovratna sredstva” znači bespovratna sredstva dodijeljena putem poziva na podnošenje prijedloga pri čemu se krajnji korisnici mogu utvrditi u trenutku izračuna automatske korekcije. To ne obuhvaća financijske potpore trećim stranama kako je definirano u članku 204. Financijske uredbe;
- b) ako je pravna obveza potpisana s konzorcijem, iznosi upotrijebljeni za utvrđivanje početnih iznosa pravne obveze kumulativni su iznosi dodijeljeni korisnicima koji su srpski subjekti u skladu s indikativnom raščlambom proračuna sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava;
- c) svi iznosi pravnih obveza koji odgovaraju konkurentnim bespovratnim sredstvima utvrđuju se primjenom elektroničkog sustava Europske komisije eCorda te se izdvajaju druge srijede u veljači u godini N+2;
- d) „troškovi neintervencije” znači troškovi programa koji nisu konkurentna bespovratna sredstva, uključujući rashode za potporu, administraciju pojedinih programa i druga djelovanja <sup>(3)</sup>;
- e) iznosi dodijeljeni međunarodnim organizacijama kao pravnim subjektima koji su krajnji korisnici <sup>(4)</sup> smatraju se troškovima neintervencije.

2. Mehanizam se primjenjuje kako slijedi:

- a) automatske korekcije za godinu N u vezi s izvršenjem odobrenih sredstava za preuzimanje obveza za godinu N, uvećanih u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma, primjenjuju se na temelju podataka o godini N i godini N+1 iz sustava eCorda iz točke II. stavka 1. točke (c) ovog Priloga u godini N+2 nakon što se na doprinos Srbije programu Obzor Europa primijene sve prilagodbe u skladu s člankom 3. stavkom 8. ovog Sporazuma. Razmatrani iznos bit će iznos konkurentnih bespovratnih sredstava za koja su podaci dostupni u trenutku izračuna korekcije.

<sup>(3)</sup> Druga djelovanja osobito uključuju nabavu, nagrade, financijske instrumente, izravna djelovanja Zajedničkog istraživačkog centra, pretplate (OECD, Eureka, IPEEC, IEA, ...), stručnjake (evaluatori, praćenje projekata) itd.

<sup>(4)</sup> Međunarodne organizacije smatraju se troškovima neintervencije samo ako su krajnji korisnici. To se ne primjenjuje ako je međunarodna organizacija koordinator projekta (raspodjela sredstava drugim koordinatorima).

b) Počevši od godine N+2 pa do 2029. iznos automatske korekcije izračunava se za godinu N na temelju razlike između:

i. ukupnog iznosa konkurentnih bespovratnih sredstava dodijeljenih Srbiji ili srpskim pravnim subjektima kao preuzete obveze za proračunska odobrena sredstva za godinu N; i

ii. iznosa prilagođenog operativnog doprinosa Srbije za godinu N pomnoženog s omjerom između:

A. iznosa konkurentnih bespovratnih sredstava za odobrena sredstva za preuzimanje obveza za godinu N, uvećana u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma; i

B. ukupnih proračunskih odobrenih sredstava godinu N, uključujući troškove neintervencije.

**III. Plaćanje financijskog doprinosa Srbije, plaćanje prilagodbi operativnog doprinosa Srbije i plaćanje automatske korekcije koja se primjenjuje na operativni doprinos Srbije**

1. Komisija Srbiji što prije, a najkasnije prilikom izdavanja prvog poziva za osiguravanje sredstava za financijsku godinu, dostavlja sljedeće informacije:

a. iznose odobrenih sredstava za preuzimanje obveza u proračunu Unije konačno donesenom za predmetnu godinu za proračunske linije koje pokrivaju sudjelovanje Srbije u programu Obzor Europa, po potrebi uvećanih u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma;

b. iznos naknade za sudjelovanje iz članka 3. stavka 7. ovog Sporazuma;

c. od godine N+1 provedbe programa Obzor Europa, izvršavanje odobrenih sredstava za preuzimanje obveza koje odgovara proračunskoj godini N, uvećanih u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma, i razinu opoziva;

d. za dio programa Obzor Europa za koji su takve informacije potrebne radi izračuna automatske korekcije, razinu obveza preuzetih u korist srpskih pravnih subjekata raščlanjenih prema odgovarajućoj godini odobrenih proračunskih sredstava i s tim povezanim ukupnim iznosom preuzetih obveza.

Komisija na temelju svojeg nacrtu proračuna što prije, a najkasnije do 1. rujna financijske godine, dostavlja procjenu informacija za sljedeću godinu u skladu s točkama (a) i (b).

2. Komisija najkasnije u travnju i lipnju svake financijske godine Srbiji izdaje poziv za osiguravanje sredstava u iznosu koji odgovara njezinu doprinosu u okviru ovog Sporazuma.

Svakim pozivom za osiguravanje sredstava predviđa se plaćanje šest dvanaestina doprinosa Srbije najkasnije 30 dana od izdavanja poziva.

Za prvu godinu provedbe ovog Sporazuma Komisija objavljuje jedinstveni poziv za osiguravanje sredstava u roku od 60 dana od datuma na koji je ovaj Sporazum počeo proizvoditi pravne učinke.

3. Svake godine počevši od 2023. pozivi za osiguravanje sredstava odražavaju i iznos automatske korekcije primjenjive na operativni doprinos plaćen za godinu N-2.

Poziv za osiguravanje sredstava izdan najkasnije u travnju može uključivati i prilagodbe financijskog doprinosa koji je Srbija platila za provedbu, upravljanje i funkcioniranje prethodnih okvirnih programa za istraživanja i inovacije u kojima je Srbija sudjelovala.

Za svaku od financijskih godina 2028., 2029. i 2030. Srbija treba primiti ili platiti iznos koji proizlazi iz automatske korekcije primijenjene na operativne doprinose koje je Srbija platila 2026. i 2027. ili iz prilagodbi u skladu s člankom 3. stavkom 8. ovog Sporazuma.

4. Srbija plaća svoj financijski doprinos na temelju ovog Sporazuma u skladu s točkom III. ovog Priloga. Ako Srbija ne plati svoj financijski doprinos do datuma dospijeca, Komisija šalje službenu opomenu.

Za svako kašnjenje u plaćanju financijskog doprinosa Srbiji se na nepodmireni iznos od datuma dospijeca obračunavaju zatezne kamate.

Kamatna stopa na dug koji na dan dospijeca nije podmiren stopa je koju Europska središnja banka primjenjuje na svoje glavne operacije refinanciranja, kako je objavljeno u seriji C *Službenog lista Europske unije*, a koja je na snazi prvoga kalendarskog dana mjeseca datuma dospijeca, uvećana za jedan i pol postotni bod.

---



*PRILOG II.***Neiscrpan popis istovrijednih srpskih programa i djelovanja**

Srpski programi i djelovanja koji se nalaze na sljedećem neiscrpnom popisu smatraju se jednakovrijednima programu Obzor Europa:

programi istraživanja, razvoja i inovacija koje objavljuju:

- Ministarstvo obrazovanja, znanosti i tehnološkog razvoja;
  - Srpski fond za inovacije;
  - Fond za znanost Vlade Republike Srbije;
  - Ministarstvo gospodarstva;
  - Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede;
  - Ministarstvo zaštite okoliša.
-

## PRILOG III.

**Dobro financijsko upravljanje**

Zaštita financijskih interesa i povrat sredstava

## Članak 1.

**Preispitivanja i revizije**

1. Europska unija ima pravo provoditi, u skladu s primjenjivim propisima jedne ili više institucija Unije ili njezinih tijela te kako je predviđeno u relevantnim sporazumima i/ili ugovorima, tehničke, znanstvene, financijske ili druge vrste preispitivanja i revizija u prostorijama svake fizičke osobe s boravištem u Srbiji ili pravne osobe s poslovnim nastanom u Srbiji koja prima sredstva Europske unije te bilo koje treće strane s boravištem ili poslovnim nastanom u Srbiji koja je uključena u izvršenje sredstava Unije. Takva preispitivanja i revizije mogu provoditi službenici institucija i tijela Europske unije, posebno Europske komisije i Europskog revizorskog suda, ili druge osobe koje je ovlastila Europska komisija.
2. Službenici institucija i tijela Europske unije, posebno Europske komisije i Europskog revizorskog suda, kao i druge osobe koje je ovlastila Europska komisija, imaju odgovarajući pristup lokacijama, radovima i dokumentima (u elektroničkom i papirnatom obliku) te svim informacijama potrebnima za provedbu takvih revizija, uključujući pravo na dobivanje fizičkih/elektroničkih preslika i izvadaka iz bilo kojeg dokumenta ili sadržaja bilo kojeg podatkovnog medija u posjedu fizičkih ili pravnih osoba koje su predmet revizije ili treće strane koja je predmet revizije.
3. Kako bi mogli izvršavati svoje dužnosti iz ovog članka, službenicima i drugim osobama iz stavka 2. Srbija ne uskraćuje pravo ulaska u Srbiju ni pristup prostorijama niti za to postavlja prepreke.
4. Preispitivanja i revizije mogu se provesti i nakon suspenzije primjene ovog Sporazuma u skladu s njegovim člankom 9. stavkom 5., nakon prekida privremene primjene ili nakon njegova raskida, pod uvjetima utvrđenima u primjenjivim propisima jedne ili više institucija Europske unije ili njezinih tijela te kako je predviđeno u relevantnim sporazumima i/ili ugovorima povezanim s bilo kojom pravnom obvezom kojom se izvršava proračun Europske unije, a koju je Europska unija preuzela prije datuma stupanja na snagu suspenzije primjene ovog Sporazuma u skladu s njegovim člankom 9. stavkom 5., prekida privremene primjene ili njegova raskida.

## Članak 2.

**Borba protiv nepravilnosti, prijevара i drugih kaznenih djela koja utječu na financijske interese Unije**

1. Europska komisija i Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF) ovlaštene su provoditi upravne istrage, uključujući provjere i inspekcije na terenu, na državnom području Srbije. Te se istrage provode u skladu s uvjetima utvrđenima u primjenjivim propisima jedne ili više institucija Unije.
2. Nadležna tijela Srbije u razumnom roku obavješćuju Europsku komisiju ili OLAF o svakoj uočenoj činjenici ili sumnji koja se odnosi na nepravilnost, prijevaru ili drugu nezakonitu aktivnost koja utječe na financijske interese Unije.
3. Provjere i inspekcije na terenu mogu se provoditi u prostorijama bilo koje fizičke osobe s boravištem u Srbiji ili pravne osobe s poslovnim nastanom u Srbiji koje primaju sredstva Unije, kao i prostorijama bilo koje treće strane s boravištem ili poslovnim nastanom u Srbiji uključene u izvršenje sredstava Unije.
4. Europska komisija ili OLAF provjere i inspekcije na terenu pripremaju i provode u bliskoj suradnji s nadležnim srpskim tijelom koje odredi srpska vlada. Kako bi moglo pružiti pomoć, to se nadležno tijelo unaprijed u razumnom roku obavješćuje o predmetu, svrsi i pravnom temelju provjera i inspekcija. U tu svrhu službenici nadležnih srpskih tijela mogu sudjelovati u terenskim provjerama i pregledima.
5. Na zahtjev srpskih nadležnih tijela, provjere i inspekcije na terenu mogu se provoditi zajedno s Europskom komisijom ili OLAF-om.

6. Službenici Komisije i OLAF-ovo osoblje imaju pristup svim informacijama i dokumentaciji, uključujući računalne podatke o predmetnim operacijama, koje su potrebne za pravilnu provedbu provjera i inspekcija na terenu. Oni osobito mogu kopirati relevantne dokumente.

7. Ako osoba, subjekt ili neka treća strana odbiju provjeru ili inspekciju na terenu, srpska tijela, djelujući u skladu s nacionalnim pravilima i propisima, dužna su Europskoj komisiji ili OLAF-u pomoći da im se omogući obavljanje tih provjera ili inspekcija. Ta pomoć uključuje poduzimanje odgovarajućih mjera predostrožnosti u skladu s nacionalnim pravom, među ostalim kako bi se zaštitili dokazi.

8. Europska komisija ili OLAF obavješćuje nadležna srpska tijela o rezultatu takvih provjera ili inspekcija. Konkretno, Europska komisija ili OLAF u najkraćem mogućem roku izvješćuje nadležno srpsko tijelo o svim činjenicama ili sumnjama koje se odnose na nepravilnost za koju su doznali tijekom provjere ili inspekcije na terenu.

9. Ne dovodeći u pitanje primjenu srpskog kaznenog prava, Europska komisija u skladu sa zakonodavstvom Europske unije može izreći administrativne mjere i sankcije pravnim ili fizičkim osobama u Srbiji koje sudjeluju u provedbi programa ili aktivnosti.

10. U svrhu pravilne provedbe ovog članka, Europska komisija ili OLAF i srpska nadležna tijela redovito razmjenjuju informacije te se, na zahtjev jedne od stranaka ovog Sporazuma, međusobno savjetuju.

11. Kako bi se olakšala učinkovita suradnja i razmjena informacija s OLAF-om, za kontaktnu točku sa Srbijom određena je srpska Služba za koordinaciju borbe protiv prijevara (AFCOS).

12. Razmjena informacija između Europske komisije ili OLAF-a i srpskih nadležnih tijela odvija se u skladu sa zahtjevima o povjerljivosti. Osobni podaci uključeni u razmjenu informacija zaštićeni su u skladu s primjenjivim pravilima.

13. Srpska nadležna tijela surađuju s Uredom europskog javnog tužitelja kako bi mu omogućila ispunjavanje njegove obveze provedbe istrage, kaznenog progona i podizanja optužnica protiv počinitelja i sudionika kaznenih djela koja utječu na financijske interese Europske unije u skladu s primjenjivim zakonodavstvom.

### Članak 3.

#### **Povrat sredstava i izvršenje**

1. Odluke koje donese Europska komisija, kojima se pravnim ili fizičkim osobama koje nisu države nameće novčana obveza u vezi sa svim potraživanjima koja proizlaze iz programa Obzor Europa, izvršive su u Srbiji. Nalog za izvršenje prilaže se uz odluku, bez ikakvih drugih formalnosti osim provjere vjerodostojnosti odluke, koju provodi srpsko nadležno tijelo koje u tu svrhu imenuje vlada Srbije. Vlada Srbije obavješćuje Komisiju i Sud Europske unije o nacionalnom tijelu koje je odredila. U skladu s člankom 4. Europska komisija o takvim izvršivim odlukama ima pravo izravno obavijestiti osobe s boravištem i pravne subjekte s poslovnim nastanom u Srbiji. Provedba se odvija u skladu sa srpskim zakonom i poslovníkom.

2. Presude i rješenja koje Sud Europske unije donese u skladu s arbitražnom klauzulom sadržanom u ugovoru ili sporazumu koji se odnose na programe, aktivnosti, djelovanja ili projekte Unije izvršive su u Srbiji na isti način kao i odluke Europske komisije iz stavka 1.

3. Sud Europske unije nadležan je za preispitivanje zakonitosti odluka Komisije iz stavka 1. i za suspenziju njihova izvršenja. Međutim, sudovi Srbije nadležni su za pritužbe da je izvršenje provedeno na nepravilan način.

*Članak 4.***Komunikacija i razmjena podataka**

Institucije i tijela Europske unije uključeni u provedbu programa Obzor Europa ili u kontrolu nad tim programom imaju pravo izravno komunicirati, među ostalim putem elektroničkih sustava razmjene, sa svakom fizičkom osobom s boravištem u Srbiji ili pravnom osobom s poslovnim nastanom u Srbiji koja prima sredstva Unije te s bilo kojom trećom stranom s boravištem ili poslovnim nastanom u Srbiji koja je uključena u izvršenje sredstava Unije. Takve osobe, subjekti i treće strane mogu izravno dostaviti institucijama i tijelima Europske unije sve relevantne informacije i dokumentaciju koje su dužni dostaviti na temelju zakonodavstva Europske unije koje se primjenjuje na program Unije ili ugovora odnosno sporazuma sklopljenih radi provedbe tog programa.

---

**MEĐUNARODNI SPORAZUM****između Europske unije, s jedne strane, i Bosne i Hercegovine, s druge strane, o sudjelovanju Bosne i Hercegovine u Okvirnom programu Unije za istraživanja i inovacije Obzor Europa**

Europska komisija (dalje u tekstu „Komisija“), u ime Europske unije,

s jedne strane,

i

Bosna i Hercegovina (dalje u tekstu „Bosna i Hercegovina“),

s druge strane,

dalje u tekstu „stranke“,

BUDUĆI DA se Okvirnim sporazumom između Europske zajednice i Bosne i Hercegovine o općim načelima sudjelovanja Bosne i Hercegovine u programima Zajednice <sup>(1)</sup> propisuje da se posebni uvjeti za sudjelovanje Bosne i Hercegovine u svakom posebnom programu, posebno u pogledu financijskog doprinosa koji treba platiti, utvrđuju sporazumom u obliku memoranduma o razumijevanju <sup>(2)</sup> između Europske komisije i Bosne i Hercegovine;

BUDUĆI DA je Uredbom (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća <sup>(3)</sup> uspostavljen Unijin Okvirni program za istraživanja i inovacije Obzor Europa (dalje u tekstu „program Obzor Europa“);

UZIMAJUĆI U OBZIR napore Europske unije da udruživanjem snaga s međunarodnim partnerima predvodi odgovor na globalne izazove u skladu s akcijskim planom za ljude, planet i blagostanje u okviru programa Ujedinjenih naroda „Promijeniti svijet: Program održivog razvoja do 2030.“ i potvrđujući da su istraživanja i inovacije glavni pokretači i ključna sredstva za održivi rast koji se temelji na inovacijama te za gospodarsku konkurentnost i privlačnost;

PRIZNAJUĆI opća načela kako su utvrđena u Uredbi (EU) 2021/695;

POTVRĐUJUĆI ciljeve obnovljenog europskog istraživačkog prostora da se izgradi zajedničko znanstveno i tehnološko područje, stvori jedinstveno tržište za istraživanja i inovacije, potiču i olakšaju suradnja među sveučilištima i razmjena najboljih praksi te privlačne istraživačke karijere, olakša prekogranična i međusektorska mobilnost istraživača, potiče slobodno kretanje znanstvenog znanja i inovacija, promiče poštovanje akademske slobode i slobode znanstvenog istraživanja, podupiru djelatnosti znanstvenog obrazovanja i znanstvene komunikacije i potiču konkurentnost i privlačnost gospodarstava koja sudjeluju te potvrđuju činjenicu da su pridružene zemlje ključni partneri u tom nastojanju;

ISTIČUĆI ulogu europskih partnerstava u rješavanju nekih od gorućih problema Europe zajedničkim istraživačkim i inovacijskim inicijativama kojima se znatno pridonosi onim prioritetima Europske unije u području istraživanja i inovacija za koje su potrebne kritična masa i dugoročna vizija te ističući važnost sudjelovanja pridruženih zemalja u tim partnerstvima;

UZIMAJUĆI U OBZIR da su se istraživanja i inovacije pokazali ključnima u regiji zapadnog Balkana za suradnju i financiranje zajedničkih istraživačkih i inovacijskih projekata koji omogućuju uzajamni pristup izvrsnosti, znanju, inovacijama, mrežama i istraživačkim resursima. Osigurali su dragocjene prilike za ljudski razvoj povećavajući izgleda za uspjeh u pronalaženju zajedničkih rješenja za regionalne i globalne izazove;

<sup>(1)</sup> SL L 192, 22.7.2005., str. 9.

<sup>(2)</sup> Ovaj Sporazum čini i ima jednake pravne učinke kao Memorandum o razumijevanju naveden u Okvirnom sporazumu između Europske zajednice i Bosne i Hercegovine o općim načelima sudjelovanja Bosne i Hercegovine u programima Zajednice.

<sup>(3)</sup> Uredba (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa, o utvrđivanju pravila za sudjelovanje i širenje rezultata te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1290/2013 i (EU) br. 1291/2013 (SL L 170, 12.5.2021., str. 1.).

NASTOJEĆI uspostaviti obostrano povoljne uvjete kako bi se stvorila radna mjesta, ojačali i poduprli inovacijski ekosustavi stranaka pružanjem potpore poduzećima u inovacijama i razvoju na tržištima stranaka te olakšavajući prihvaćanje, uvođenje i dostupnost inovacija, uključujući aktivnosti izgradnje kapaciteta;

PREPOZNAJUĆI da bi uzajamno sudjelovanje u programima istraživanja i inovacija trebalo donijeti obostranu korist; i pritom potvrđujući da stranke zadržavaju svoja prava na ograničavanje ili uvjetovanje sudjelovanja u svojim programima istraživanja i inovacija, među ostalim osobito za djelovanja koja se odnose na njihovu stratešku imovinu, interese, autonomiju ili sigurnost;

UZIMAJUĆI U OBZIR zajedničke ciljeve, vrijednosti i snažnu povezanost stranaka u području istraživanja i inovacija, koja je u prošlosti uspostavljena sporazumima o pridruživanju i naknadnim okvirnim programima, te prepoznajući zajedničku želju stranaka da dodatno razviju, ojačaju, potaknu i prošire odnose i suradnju u tom području,

SPORAZUMJELE SU SE KAKO SLIJEDI:

#### Članak 1.

##### Područje primjene pridruživanja

1. Bosna i Hercegovina kao pridružena zemlja daje doprinos i sudjeluje u svim dijelovima Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa (program Obzor Europa) koji se navode u članku 4. Uredbe (EU) 2021/695 i koji se provode posebnim programom uspostavljenim Odlukom (EU) 2021/764 <sup>(4)</sup>, u njihovim najnovijim verzijama, i financijskim doprinosom Europskom institutu za inovacije i tehnologiju.

2. Uredba (EU) 2021/819 Europskog parlamenta i Vijeća <sup>(5)</sup> i Odluka (EU) br. 2021/820 <sup>(6)</sup> primjenjuju se, u svojim najnovijim verzijama, na sudjelovanje pravnih subjekata s poslovnim nastanom u Bosni i Hercegovini <sup>(7)</sup> u zajednicama znanja i inovacija.

#### Članak 2.

##### Uvjeti sudjelovanja u programu Obzor Europa

1. Bosna i Hercegovina sudjeluje u programu Obzor Europa u skladu s uvjetima utvrđenima u Okvirnom sporazumu između Europske zajednice i Bosne i Hercegovine o općim načelima sudjelovanja Bosne i Hercegovine u programima Zajednice, te u skladu s uvjetima utvrđenima u ovom Sporazumu, pravnim aktima iz članka 1. ovog Sporazuma te u svim drugim pravilima koja se odnose na provedbu programa Obzor Europa, u njihovim najnovijim verzijama.

2. Ako nije drukčije predviđeno u uvjetima iz stavka 1. ovog članka, među ostalim u okviru provedbe članka 22. stavka 5. Uredbe (EU) 2021/695, pravni subjekti s poslovnim nastanom u Bosni i Hercegovini mogu sudjelovati u neizravnim djelovanjima programa Obzor Europa pod uvjetima koji su jednaki onima koji se primjenjuju na pravne subjekte s poslovnim nastanom u Europskoj uniji, uključujući poštovanje mjera ograničavanja Europske unije <sup>(8)</sup>.

3. Prije nego što odluči ispunjavaju li pravni subjekti s poslovnim nastanom u Bosni i Hercegovini uvjete za sudjelovanje u djelovanju koje se odnosi na stratešku imovinu, interese, autonomiju ili sigurnost Europske unije na temelju članka 22. stavka 5. Uredbe (EU) 2021/695, Komisija može zatražiti određene informacije ili jamstva, kao što su:

a) informacije o tome je li se pravnim subjektima s poslovnim nastanom u Europskoj uniji odobrio, odnosno hoće li im se odobriti, uzajamni pristup postojećim i planiranim bosanskohercegovačkim programima ili projektima koji su istovrijedni predmetnom djelovanju programa Obzor Europa;

<sup>(4)</sup> Odluka Vijeća (EU) 2021/764 od 10. svibnja 2021. o uspostavi posebnog programa za provedbu Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa te o stavljanju izvan snage Odluke 2013/743/EU (SL L 167 I, 12.5.2021., str. 1.).

<sup>(5)</sup> Uredba (EU) 2021/819 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o Europskom institutu za inovacije i tehnologiju (preinaka) (SL L 189, 28.5.2021., str. 61.).

<sup>(6)</sup> Odluka (EU) 2021/820 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o Strateškom inovacijskom programu Europskog instituta za inovacije i tehnologiju (EIT) za razdoblje 2021.–2027.: jačanje europskog inovacijskog talenta i kapaciteta te o stavljanju izvan snage Odluke br. 1312/2013/EU (SL L 189, 28.5.2021., str. 91.).

<sup>(7)</sup> Pravni subjekti znači sve fizičke ili pravne osobe u skladu s člankom 2. stavkom 16. Programa Obzor Europa. Pojam pravni subjekti ne odnosi se izravno ili neizravno na dva entiteta koji čine Bosnu i Hercegovinu: Federaciju Bosne i Hercegovine i Republiku Srpsku.

<sup>(8)</sup> Mjere ograničavanja EU-a donose se u skladu s člankom 29. Ugovora o Europskoj uniji ili člankom 215. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

- b) informacije o tome ima li Bosna i Hercegovina uspostavljen nacionalni mehanizam za provjeru ulaganja i jamstva da će nadležna tijela Bosne i Hercegovine izvijestiti Komisiju te se s njome savjetovati o svim mogućim slučajevima u kojima su primjenom takvog mehanizma saznala za planirano strano ulaganje/preuzimanje koje će nad bosansko-hercegovačkim pravnim subjektom, koji je primio sredstva iz programa Obzor Europa u okviru djelovanja koja se odnose na stratešku imovinu, interese, autonomiju ili sigurnost Europske unije, provesti subjekt koji ima poslovni nastan izvan Bosne i Hercegovine ili je pod kontrolom takvog subjekta, pod uvjetom da Komisija Bosni i Hercegovini dostavi popis relevantnih pravnih subjekata s poslovnim nastanom u Bosni i Hercegovini nakon što s njima potpiše sporazume o dodjeli bespovratnih sredstava; i
- c) jamstva da nijedan rezultat, tehnologija, usluga ni proizvod koje će subjekti s poslovnim nastanom u Bosni i Hercegovini razviti u okviru predmetnog djelovanja neće podlijegati ograničenjima na izvoz u države članice EU-a za vrijeme djelovanja i četiri godine nakon završetka djelovanja. Bosna i Hercegovina će svake godine tijekom djelovanja i četiri godine nakon završetka djelovanja dostaviti ažurirani popis predmeta na koje se odnose nacionalna ograničenja izvoza.
4. Pravni subjekti s poslovnim nastanom u Bosni i Hercegovini mogu sudjelovati u aktivnostima Zajedničkog istraživačkog centra (JRC) pod uvjetima koji su jednaki onima koji se primjenjuju na pravne subjekte s poslovnim nastanom u Europskoj uniji, osim ako su ograničenja nužna radi osiguravanja dosljednosti s opsegom sudjelovanja koji proizlazi iz provedbe stavaka 2. i 3. ovog članka.
5. Ako Europska unija provodi program Obzor Europa primjenom članka 185. i 187. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, Bosna i Hercegovina i pravni subjekti s poslovnim nastanom u Bosni i Hercegovini mogu sudjelovati u pravnim strukturama stvorenima na temelju tih odredbi u skladu s pravnim aktima Europske unije koji su u svrhu stvaranja tih pravnih struktura doneseni ili će biti doneseni.
6. Predstavnici Bosne i Hercegovine imaju pravo sudjelovati u odboru iz članka 14. Odluke (EU) 2021/764 kao promatrači, bez glasačkih prava i za točke koje se odnose na Bosnu i Hercegovinu.
- Predstavnici Bosne i Hercegovine ne prisustvuju glasovanju tih odbora.
- Bosna i Hercegovina će biti obaviještena o ishodu. Sudjelovanje iz ovog stavka odvija se na isti način kao i sudjelovanje predstavnika država članica Europske unije, uključujući postupke za primanje informacija i dokumentacije.
7. Prava Bosne i Hercegovine na zastupanje i sudjelovanje u Odboru za europski istraživački prostor i njegovim podskupinama prava su koja se primjenjuju na pridružene zemlje.
8. Predstavnici Bosne i Hercegovine imaju pravo sudjelovati u Vijeću guvernera JRC-a kao promatrači, bez glasačkih prava. Podložno tom uvjetu, takvo sudjelovanje podložno je istim pravilima i postupcima koji se primjenjuju na predstavnike država članica Europske unije, uključujući prava na riječ, primanje informacija i dokumentacije u vezi s pitanjem koje se odnosi na Bosnu i Hercegovinu.
9. Bosna i Hercegovina može sudjelovati u Konzorciju europskih istraživačkih infrastruktura (ERIC) u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 723/2009 <sup>(9)</sup> u njezinoj najnovijoj verziji i s pravnim aktom o osnivanju ERIC-a.
10. Putne troškove i troškove boravka predstavnika i stručnjaka iz Bosne i Hercegovine povezane s njihovim sudjelovanjem u ulozi promatrača u radu odbora iz članka 14. Odluke (EU) 2021/764 ili na drugim sastancima koji se odnose na provedbu programa Obzor Europa Europska unija nadoknađuje na istoj osnovi te u skladu s postupcima koji su na snazi za predstavnike država članica Europske unije.
11. Stranke u okviru postojećih odredbi poduzimaju sve što je u njihovoj moći da olakšaju slobodno kretanje i boravak znanstvenika koji sudjeluju u aktivnostima iz ovog Sporazuma te prekogranični protok robe i usluga namijenjenih za te aktivnosti.

<sup>(9)</sup> Uredba Vijeća (EZ) br. 723/2009 od 25. lipnja 2009. o pravnom okviru Zajednice za Konzorcij europskih istraživačkih infrastruktura (ERIC) (SL L 206, 8.8.2009., str. 1.).



12. Bosna i Hercegovina poduzima sve potrebne mjere, prema potrebi, kako bi osigurala da su roba i usluge koje su kupljene u Bosni i Hercegovini ili uvezene u Bosnu i Hercegovinu, a djelomično ili u potpunosti financirane u skladu sa sporazumima o dodjeli bespovratnih sredstava i/ili ugovorima sklopljenima radi provedbe aktivnosti u skladu s ovim Sporazumom, oslobođene od carinskih pristojbi, uvoznih carina i drugih fiskalnih davanja, uključujući PDV, koji se primjenjuju u Bosni i Hercegovini.

### Članak 3.

#### Financijski doprinos

1. Sudjelovanje Bosne i Hercegovine ili pravnih subjekata s nastanom u Bosni i Hercegovini u programu Obzor Europa podliježe financijskom doprinosu Bosne i Hercegovine tom programu i povezanim troškovima upravljanja i izvršenja te operativnim troškovima u okviru općeg proračuna Europske unije (dalje u tekstu „proračun Unije”).

2. Financijski doprinos jest zbroj:

a) operativnog doprinosa; i

b) naknade za sudjelovanje.

3. Financijski doprinos ima oblik godišnje naknade koja se plaća u dva obroka, najkasnije u svibnju i srpnju.

4. Operativnim doprinosom pokrivaju se operativni rashodi i rashodi za potporu programu te se on u obliku odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i odobrenih sredstava za plaćanje dodaje iznosima unesenima u proračun Unije koji je konačno donesen za program Obzor Europa, uključujući sva odobrena sredstva koja odgovaraju opozivima koji su ponovno stavljeni na raspolaganje u skladu s člankom 15. stavkom 3. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća<sup>(10)</sup>, u njezinoj najnovijoj verziji (dalje u tekstu „Financijska uredba”), i uvećana za vanjske namjenske prihode koji ne proizlaze iz financijskih doprinosa drugih donatora programu Obzor Europa<sup>(11)</sup>.

Za vanjski namjenski prihod dodijeljen programu Obzor Europa u skladu s člankom 3. stavkom 1. Uredbe Vijeća (EU) 2020/2094 o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19<sup>(12)</sup> to uvećanje odgovara godišnjim odobrenim sredstvima navedenima u dokumentima priloženima nacrtu proračuna u vezi s programom Obzor Europa.

5. Početni operativni doprinos temelji se na ključu za uplatu doprinosa koji se definira kao omjer bruto domaćeg proizvoda (BDP) Bosne i Hercegovine po tržišnim cijenama i BDP-a Europske unije po tržišnim cijenama. BDP-e po tržišnim cijenama koji se trebaju primjenjivati utvrđuju posebne službe Komisije na temelju najnovijih statističkih podataka dostupnih za izračun proračuna u godini prije godine u kojoj se mora platiti godišnja naknada. Odstupajući od toga, početni operativni doprinos za 2021. temelji se na BDP-u za 2019. po tržišnim cijenama. Prilagodbe ključa za uplatu doprinosa utvrđene su u Prilogu I.

6. Početni operativni doprinos izračunava se primjenom ključa za uplatu doprinosa, kako je prilagođen, na početna odobrena sredstva za preuzimanje obveza unesena u proračun Europske unije koji je konačno donesen za primjenjivu godinu za financiranje programa Obzor Europa, uvećana u skladu sa stavkom 4. ovog članka.

7. Naknada za sudjelovanje iznosi 4 % godišnjeg početnog operativnog doprinosa izračunatog u skladu sa stavicama 5. i 6. ovog članka te se uvodi postupno kako je utvrđeno u Prilogu I. Naknada za sudjelovanje ne podliježe naknadnim prilagodbama ni ispravcima.

8. Početni operativni doprinos za godinu N može se retroaktivno prilagoditi naviše ili naniže u sljedećoj godini ili sljedećim godinama na temelju proračunskih obveza preuzetih za odobrena sredstva za tu godinu N, uvećana u skladu sa stavkom 4. ovog članka, na temelju njihova izvršenja putem pravnih obveza i na temelju njihova opoziva. Detaljne odredbe o provedbi ovog članka navedene su u Prilogu I.

<sup>(10)</sup> Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredbi (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1).

<sup>(11)</sup> To osobito uključuje sredstva iz Instrumenta Europske unije za oporavak koji je uspostavljen Uredbom Vijeća (EU) 2020/2094 od 14. prosinca 2020. o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 (SL L 433 I, 22.12.2020., str. 23.).

<sup>(12)</sup> SL L 433 I, 22.12.2020., str. 23.



9. Europska unija Bosni i Hercegovini dostavlja informacije o njezinu financijskom sudjelovanju, kako su sadržane u proračunskim i računovodstvenim informacijama te informacijama o uspješnosti i evaluaciji dostavljenima proračunskim tijelima Europske unije i njezinim tijelima nadležnima za davanje razrješenice u vezi s programom Obzor Europa. Te se informacije dostavljaju uzimajući u obzir pravila Europske unije i Bosne i Hercegovine o povjerljivosti i zaštiti podataka te se njima ne dovode u pitanje informacije na koje Bosna i Hercegovina ima pravo na temelju Priloga III.

10. Svi doprinosi Bosne i Hercegovine ili plaćanja Europske unije i izračun iznosa koje treba platiti ili primiti vrše se u eurima.

#### Članak 4.

##### Automatski mehanizam korekcije

1. Automatski mehanizam korekcije početnog operativnog doprinosa Bosne i Hercegovine za godinu N, kako je prilagođen na temelju članka 3. stavka 8., primjenjuje se i izračunava u godini N+2. Temelji se na uspješnosti Bosne i Hercegovine i pravnih subjekata s poslovnim nastanom u Bosni i Hercegovini u dijelovima programa Obzor Europa koji se provode s pomoću konkurentnih bespovratnih sredstava koja se financiraju odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza iz godine N, uvećanima u skladu s člankom 3. stavkom 4.

Iznos automatske korekcije izračunava se na temelju razlike između:

- a) početnih iznosa pravnih obveza u pogledu konkurentnih bespovratnih sredstava, koje su stvarno preuzete prema Bosni i Hercegovini ili pravnim subjektima s poslovnim nastanom u Bosni i Hercegovini i koje se financiraju odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza za godinu N, uvećanima u skladu s člankom 3. stavkom 4.; i
- b) odgovarajućeg operativnog doprinosa koji je Bosna i Hercegovina uplatila za godinu N, kako je prilagođen na temelju članka 3. stavka 8., isključujući troškove neintervencije koji se financiraju odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza za godinu N, uvećanima u skladu s člankom 3. stavkom 4.

2. Ako iznos iz stavka 1., neovisno o tome je li pozitivan ili negativan, prelazi 8 % odgovarajućeg početnog operativnog doprinosa, kako je prilagođen na temelju članka 3. stavka 8., ispravlja se početni operativni doprinos Bosne i Hercegovine za godinu N. Iznos koji Bosna i Hercegovina duguje kao dodatni doprinos ili treba primiti kao smanjenje njezina doprinosa u okviru automatskog mehanizma korekcije jest iznos koji prelazi taj prag od 8 %. Iznos koji je manji od tog praga od 8 % neće se uzeti u obzir pri izračunu dodatnog doprinosa koji se duguje ili treba primiti.

3. Detaljna pravila o automatskom mehanizmu korekcije utvrđena su u Prilogu I.

#### Članak 5.

##### Reciprocitet

1. Pravni subjekti s poslovnim nastanom u Europskoj uniji mogu sudjelovati u programima i projektima Bosne i Hercegovine koji su istovrijedni programu Obzor Europa, u skladu sa zakonodavstvom Bosne i Hercegovine.

2. Popis istovrijednih programa ili projekata Bosne i Hercegovine u kojima mogu sudjelovati pravni subjekti s poslovnim nastanom u Europskoj uniji naveden navodi se u Prilogu II.

3. Financiranje pravnih subjekata s poslovnim nastanom u Uniji koje provodi Bosna i Hercegovina podliježe zakonodavstvu Bosne i Hercegovine kojim se uređuje funkcioniranje istraživačkih i inovacijskih programa ili projekata. Ako se financijska sredstva ne dodjeljuju, pravni subjekti s poslovnim nastanom u Uniji mogu sudjelovati s vlastitim sredstvima.

#### Članak 6.

##### Otvorena znanost

Stranke u svojim programima ili projektima uzajamno promiču i potiču prakse otvorene znanosti u skladu s pravilima programa Obzor Europa i zakonodavstvom Bosne i Hercegovine.

## Članak 7.

**Praćenje, evaluacija i izvješćivanje**

1. Ne dovodeći u pitanje odgovornosti Komisije, Europskog ureda za borbu protiv prijevара (OLAF) i Revizorskog suda Europske unije u pogledu praćenja i evaluacije programa Obzor Europa, sudjelovanje Bosne i Hercegovine u programu kontinuirano se prati na temelju njezina partnerstva s Komisijom.
2. Pravila o dobrom financijskom upravljanju, uključujući financijsku kontrolu, povrat sredstava i druge mjere protiv prijevара u vezi s financiranjem sredstvima Europske unije na temelju ovog Sporazuma utvrđena su u Prilogu III.

## Članak 8.

**Zajednički odbor EU-a i Bosne i Hercegovine za istraživanje i inovacije**

1. Osniva se Zajednički odbor EU-a i Bosne i Hercegovine za istraživanje i inovacije (dalje u tekstu „Zajednički odbor EU-a i Bosne i Hercegovine“). Zadaće Zajedničkog odbora EU-a i Bosne i Hercegovine uključuju:
  - a) ocjenjivanje, evaluaciju i preispitivanje provedbe ovog Sporazuma, osobito:
    - i. sudjelovanja i uspješnosti pravnih subjekata s poslovnim nastanom u Bosni i Hercegovini u programu Obzor Europa;
    - ii. razine (uzajamne) otvorenosti pravnih subjekata s poslovnim nastanom na području svake stranke za sudjelovanje u programima ili projektima druge stranke;
    - iii. provedbe mehanizma financijskog doprinosa i automatskog mehanizma korekcije u skladu s člancima 3. i 4.;
    - iv. razmjene informacija i ispitivanja svih mogućih pitanja o iskorištavanju rezultata, uključujući prava intelektualnog vlasništva;
  - b) raspravu, na zahtjev bilo koje stranke, o ograničenjima koja stranke primjenjuju ili planiraju u smislu pristupa njihovim programima istraživanja i inovacija, među ostalim osobito za djelovanja koja se odnose na njihovu stratešku imovinu, interese, autonomiju ili sigurnost;
  - c) ispitivanje kako poboljšati i razviti suradnju; i
  - d) zajedničku raspravu o budućem smjeru i prioritetima politika povezanih s istraživanjima i inovacijama te planiranju istraživanja od zajedničkog interesa;
  - e) razmjenu informacija, *inter alia*, o novom zakonodavstvu, odlukama ili nacionalnim programima istraživanja i inovacija koji su relevantni za provedbu ovog Sporazuma.
2. Zajednički odbor EU-a i Bosne i Hercegovine, koji čine predstavnici Europske unije i Bosne i Hercegovine, donosi svoj Poslovnik.
3. Zajednički odbor EU-a i Bosne i Hercegovine može osnovati bilo koju stručnu radnu skupinu ili stručno savjetodavno tijelo na *ad hoc* osnovi koji mogu pružiti potporu u provedbi ovog Sporazuma.
4. Zajednički odbor EU-a i Bosne i Hercegovine sastaje se najmanje jednom godišnje i, kad god je to potrebno zbog posebnih okolnosti, na zahtjev bilo koje stranke. Europska unija i Bosna i Hercegovina izmjenjuju se kao organizator i domaćin tih sastanaka.
5. Zajednički odbor EU-a i Bosne i Hercegovine kontinuirano na temelju razmjene relevantnih informacija bilo kojim komunikacijskim sredstvima, osobito u vezi sa sudjelovanjem/uspješnosti pravnih subjekata s poslovnim nastanom u Bosni i Hercegovini. Zajednički odbor EU-a i Bosne i Hercegovine osobito može obavljati svoje zadaće u pisanom obliku kad god je to potrebno.

## Članak 9.

**Završne odredbe**

1. Ovaj Sporazum stupa na snagu na dan kad stranke jedna drugu obavijeste o završetku unutarnjih postupaka potrebnih u tu svrhu.

2. Ovaj Sporazum primjenjuje se od 1. siječnja 2021. Ostaje na snazi onoliko dugo koliko je potrebno da se završe svi projekti, djelovanja, aktivnosti ili njihovi dijelovi, koji se financiraju iz programa Obzor Europa, sve mjere koje su potrebne za zaštitu financijskih interesa Europske unije i sve financijske obveze koje proizlaze iz provedbe ovog Sporazuma između stranaka.

3. Europska unija i Bosna i Hercegovina mogu privremeno primjenjivati ovaj Sporazum u skladu sa svojim unutarnjim postupcima i zakonodavstvom. Privremena primjena počinje na dan kad stranke jedna drugu obavijeste o završetku unutarnjih postupaka potrebnih u tu svrhu.

4. Ako Bosna i Hercegovina obavijesti Komisiju, koja djeluje u ime Europske unije, da neće završiti svoje unutarnje postupke potrebne za stupanje na snagu ovog Sporazuma, ovaj se Sporazum prestaje privremeno primjenjivati na dan kad Komisija zaprimi tu obavijest te će se taj datum smatrati datumom prestanka u svrhu ovog Sporazuma.

5. Europska unija može suspendirati primjenu ovog Sporazuma u slučaju djelomičnog ili potpunog neplaćanja financijskog doprinosa koji Bosna i Hercegovina treba platiti na temelju ovog Sporazuma.

U slučaju neplaćanja koje može znatno ugroziti provedbu programa Obzor Europa i upravljanje njime, Komisija šalje službenu opomenu. Ako se plaćanje ne izvrši u roku od 20 radnih dana nakon službene opomene, Komisija će obavijestiti Bosnu i Hercegovinu o suspenziji primjene ovog Sporazuma službenom obaviješću koja će stupiti na snagu 15 dana nakon što je Bosna i Hercegovina zaprimi.

Ako se primjena ovog Sporazuma suspendira, pravni subjekti s poslovnim nastanom u Bosni i Hercegovini ne ispunjavaju uvjete za sudjelovanje u postupcima dodjele koji još nisu završeni na dan stupanja na snagu suspenzije. Postupak dodjele smatra se završenim kad se preuzmu pravne obveze koje nastanu slijedom tog postupka.

Suspenzija ne utječe na pravne obveze koje su s pravnim subjektima s poslovnim nastanom u Bosni i Hercegovini sklopljene prije stupanja na snagu te suspenzije. Ovaj se Sporazum nastavlja primjenjivati na takve pravne obveze.

Europska unija bez odgode obavješćuje Bosnu i Hercegovinu nakon što primi cijeli iznos financijskog doprinosa koji se duguje. Suspenzija se ukida s trenutačnim učinkom nakon te obavijesti.

Od dana ukidanja suspenzije pravni subjekti s poslovnim nastanom u Bosni i Hercegovini ponovno ispunjavaju uvjete u postupcima dodjele pokrenutima nakon tog datuma te postupcima dodjele pokrenutima prije tog datuma za koje nije istekao rok za podnošenje zahtjeva.

6. Svaka stranka može u bilo kojem trenutku raskinuti ovaj Sporazum dostavom pisane obavijesti o namjeri njegova raskida. Ovaj se Sporazum u tom slučaju otkazuje tri kalendarska mjeseca nakon dostave te pisane obavijesti primatelju. Datum stupanja na snagu raskida jest datum raskida za potrebe ovog Sporazuma.

7. Kad se ovaj Sporazum prestane privremeno primjenjivati u skladu sa stavkom 4. ovog članka ili se raskine u skladu sa stavkom 6. ovog članka, stranke su suglasne:

- (a) da se projekti, djelovanja, aktivnosti ili njihovi dijelovi, za koje su pravne obveze preuzete tijekom privremene primjene i/ili nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma, a prije prestanka njegove primjene ili njegova raskida, nastavlja do njihova završetka pod uvjetima utvrđenima ovim Sporazumom;
- (b) da se godišnji financijski doprinos za godinu N tijekom koje se ovaj Sporazum prestane privremeno primjenjivati ili se raskine plaća u cijelosti u skladu s člankom 3. Operativni doprinos za godinu N prilagođava se u skladu s člankom 3. stavkom 8. i ispravlja u skladu s člankom 4. ovog Sporazuma. Naknada za sudjelovanje za godinu N ne prilagođava niti se ispravlja; i
- (c) da se nakon godine u kojoj se ovaj Sporazum prestane privremeno primjenjivati ili se raskine, početni operativni doprinosi plaćeni za godine u kojima se ovaj Sporazum primjenjivao prilagođavaju u skladu s člankom 3. stavkom 8. te se automatski ispravlja u skladu s člankom 4. ovog Sporazuma.

Sve ostale posljedice otkazivanja ili prestanka privremene primjene ovog Sporazuma stranke rješavaju zajedničkom suglasnošću.

8. Ovaj se Sporazum može izmijeniti jedino pisanim putem uz suglasnost stranaka. Stupanje na snagu izmjena odvijat će se prema istom postupku kao što je onaj koji se primjenjuje na stupanje na snagu ovog Sporazuma.

9. Prilozi ovom Sporazumu njegov su sastavni dio.

Ovaj Sporazum sastavljen je u dva izvornika na engleskom, bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku, pri čemu je svaki od tih tekstova jednako vjerodostojan. U slučaju razlika u tumačenju prednost ima engleski tekst.

Sastavljeno u Bruxellesu, dana 6. prosinca 2021. i u Sarajevu, 22. prosinca 2021.

*Za Komisiju, u ime Europske unije,*

Mariya GABRIEL

*Povjerenica za inovacije, istraživanje, kulturu,  
obrazovanje i mlade*

*Za Bosnu i Hercegovinu,*

Ankica GUDELJEVIĆ

*Ministrica civilnih poslova Bosne i Hercegovine*

---

## PRILOG I.

**Pravila o financijskom doprinosu Bosne i Hercegovine programu Obzor Europa (2021.–2027.)****I. Izračun financijskog doprinosa Bosne i Hercegovine**

1. Financijski doprinos Bosne i Hercegovine programu Obzor Europa utvrđuje se na godišnjoj razini proporcionalno i dodatno iznosu koji je svake godine u proračunu Unije dostupan za odobrena sredstva za preuzimanje obveza, koja su potrebna za upravljanje programom Obzor Europa, njegovo izvršenje i funkcioniranje, uvećana u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma.

2. Naknada za sudjelovanje iz članka 3. stavka 7. ovog Sporazuma uvodi se postupno kako slijedi:

— 2021.: 0,5 %,

— 2022.: 1 %,

— 2023.: 1,5 %,

— 2024.: 2 %,

— 2025.: 2,5 %,

— 2026.: 3 %,

— 2027.: 4 %.

3. U skladu s člankom 3. stavkom 5. ovog Sporazuma, početni operativni doprinos koji Bosna i Hercegovina treba platiti za svoje sudjelovanje u programu Obzor Europa izračunat će se za odgovarajuće financijske godine primjenom prilagodbe ključa za uplatu doprinosa.

Prilagodba ključa za uplatu doprinosa glasi:

$$\text{Contribution Key Adjusted} = \text{Contribution Key} \times \text{Coefficient}$$

Koeficijent koji se upotrebljava za izračun prilagodbe ključa za uplatu doprinosa iznosi 0,09.

4. U skladu s člankom 3. stavkom 8. ovog Sporazuma prva prilagodba koja se odnosi na izvršenje proračuna za godinu N provodi se u godini N+1 kad se početni operativni doprinos za godinu N prilagođava naviše ili naniže za iznos razlike između:

a) prilagođenog doprinosa koji se izračunava primjenom prilagođenog ključa za uplatu doprinosa za godinu N na zbroj:

i. iznosa proračunskih obveza preuzetih u pogledu odobrenih sredstava za preuzimanje obveza za godinu N u okviru izglasanog proračuna Europske unije te u pogledu odobrenih sredstava za preuzimanje obveza, koja odgovaraju opozivima te su ponovno stavljena na raspolaganje; i

ii. svih odobrenih sredstava za preuzimanje obveza na temelju vanjskih namjenskih prihoda koji ne proizlaze iz financijskih doprinosa drugih donatora programu Obzor Europa, a koji su bili dostupni na kraju godine N<sup>(1)</sup>. Kad je riječ o vanjskim namjenskim prihodima dodijeljenima programu Obzor Europa na temelju članka 3. stavka 1. Uredbe Vijeća (EU) 2020/2094 o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19<sup>(2)</sup>, za potrebe izračuna prilagođenog doprinosa upotrebljavaju se godišnji okvirni iznosi u okviru izrade programa VFO-a.

(<sup>1</sup>) To osobito uključuje sredstva iz Instrumenta Europske unije za oporavak koji je uspostavljen Uredbom Vijeća (EU) 2020/2094 od 14. prosinca 2020. o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 (SL L 433 I, 22.12.2020., str. 23.).

(<sup>2</sup>) SL L 433 I, 22.12.2020., str. 23.

b) i početnog operativnog doprinosa za godinu N.

Počevši od godine N+2 i svake sljedeće godine sve dok se ne plate ili opozovu sve proračunske obveze koje se financiraju odobrenim sredstvima koja potječu iz godine N, uvećanima u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma, i najdulje tri godine nakon završetka programa Obzor Europa, Unija izračunava prilagodbu operativnog doprinosa za godinu N na način da operativni doprinos Bosne i Hercegovine smanji za iznos dobiven primjenom prilagođenog ključa za uplatu doprinosa za godinu N na opozive koji se svake godine izvršavaju u pogledu obveza za godinu N koje se financiraju iz proračuna Unije ili iz opoziva koji su ponovno stavljeni na raspolaganje.

Ako se otkazu iznosi koji potječu od vanjskih namjenskih prihoda za godinu N (kako bi se uključila odobrena sredstva za preuzimanje obveza i, kad je riječ o iznosima na temelju Uredbe Vijeća (EU) 2020/2094, godišnji okvirni iznosi u okviru izrade programa VFO-a) koji ne proizlaze iz financijskih doprinosa drugih donatora programu Obzor Europa, operativni doprinos Bosne i Hercegovine smanjuje se za iznos dobiven primjenom prilagođenog ključa za uplatu doprinosa za godinu N na otkazani iznos.

## II. Automatska korekcija financijskog doprinosa Bosne i Hercegovine

1. Na izračun automatske korekcije iz članka 4. ovog Sporazuma primjenjuju se sljedeći uvjeti:

- a) „konkurentna bespovratna sredstva” znači bespovratna sredstva dodijeljena putem poziva na podnošenje prijedloga pri čemu se krajnji korisnici mogu utvrditi u trenutku izračuna automatske korekcije. To ne obuhvaća financijske potpore trećim stranama kako je definirano u članku 204. Financijske uredbe;
- b) ako je pravna obveza potpisana s konzorcijem, iznosi upotrijebljeni za utvrđivanje početnih iznosa pravne obveze kumulativni su iznosi dodijeljeni korisnicima koji su pravni subjekti s poslovnim nastanom u Bosni i Hercegovini u skladu s indikativnom raščlambom proračuna sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava;
- c) svi iznosi pravnih obveza koji odgovaraju konkurentnim bespovratnim sredstvima utvrđuju se primjenom elektroničkog sustava Europske komisije eCorda te se izdvajaju druge srijede u veljači u godini N+2;
- d) „troškovi neintervencije” znači troškovi programa koji nisu konkurentna bespovratna sredstva, uključujući rashode za potporu, administraciju pojedinih programa i druga djelovanja <sup>(3)</sup>;
- e) iznosi dodijeljeni međunarodnim organizacijama kao pravnim subjektima koji su krajnji korisnici <sup>(4)</sup> smatraju se troškovima neintervencije.

2. Mehanizam se primjenjuje kako slijedi:

- a) automatske korekcije za godinu N u vezi s izvršenjem odobrenih sredstava za preuzimanje obveza za godinu N, uvećanih u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma, primjenjuju se na temelju podataka o godini N i godini N+1 iz sustava eCorda iz točke II. stavka 1. točke (c) ovog Priloga u godini N+2 nakon što se na doprinos Bosne i Hercegovine programu Obzor Europa primijene sve prilagodbe u skladu s člankom 3. stavkom 8. ovog Sporazuma. Razmatrani iznos bit će iznos konkurentnih bespovratnih sredstava za koja su podaci dostupni u trenutku izračuna korekcije.

<sup>(3)</sup> Druga djelovanja osobito uključuju nabavu, nagrade, financijske instrumente, izravna djelovanja Zajedničkog istraživačkog centra, pretplate (OECD, Eureka, IPEEC, IEA, ...), stručnjake (evaluatori, praćenje projekata) itd.

<sup>(4)</sup> Međunarodne organizacije smatraju se troškovima neintervencije samo ako su krajnji korisnici. To se ne primjenjuje ako je međunarodna organizacija koordinator projekta (raspodjela sredstava drugim koordinatorima).

b) Počevši od godine N+2 pa do 2029. iznos automatske korekcije izračunava se za godinu N na temelju razlike između:

i. ukupnog iznosa konkurentnih bespovratnih sredstava dodijeljenih Bosni i Hercegovini ili pravnim subjektima s poslovnim nastanom u Bosni i Hercegovini kao preuzete obveze za proračunska odobrena sredstva za godinu N; i

ii. iznosa prilagođenog operativnog doprinosa Bosne i Hercegovine za godinu N pomnoženog s omjerom između:

A. iznosa konkurentnih bespovratnih sredstava za odobrena sredstva za preuzimanje obveza za godinu N, uvećana u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma; i

B. ukupnih proračunskih odobrenih sredstava godinu N, uključujući troškove neintervencije.

**III. Plaćanje financijskog doprinosa Bosne i Hercegovine, plaćanje prilagodbi operativnog doprinosa Bosne i Hercegovine i plaćanje automatske korekcije koja se primjenjuje na operativni doprinos Bosne i Hercegovine**

1. Komisija Bosni i Hercegovini što prije, a najkasnije prilikom izdavanja prvog poziva za osiguravanje sredstava za financijsku godinu, dostavlja sljedeće informacije:

a. iznose odobrenih sredstava za preuzimanje obveza u proračunu Unije konačno donesenom za predmetnu godinu za proračunske linije koje pokrivaju sudjelovanje Bosne i Hercegovine u programu Obzor Europa, po potrebi uvećanih u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma;

b. iznos naknade za sudjelovanje iz članka 3. stavka 7. ovog Sporazuma;

c. od godine N+1 provedbe programa Obzor Europa, izvršavanje odobrenih sredstava za preuzimanje obveza koje odgovara proračunskoj godini N, uvećanih u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma, i razinu opoziva;

d. za dio programa Obzor Europa za koji su takve informacije potrebne radi izračuna automatske korekcije, razinu obveza preuzetih u korist pravnih subjekata Bosne i Hercegovine raščlanjenih prema odgovarajućoj godini odobrenih proračunskih sredstava i s tim povezanim ukupnim iznosom preuzetih obveza.

Komisija na temelju svojeg nacrtu proračuna što prije, a najkasnije do 1. rujna financijske godine, dostavlja procjenu informacija za sljedeću godinu u skladu s točkama (a) i (b).

2. Komisija najkasnije u travnju i lipnju svake financijske godine Bosni i Hercegovini izdaje poziv za osiguravanje sredstava u iznosu koji odgovara njezinu doprinosu u okviru ovog Sporazuma.

Svakim pozivom za osiguravanje sredstava predviđa se plaćanje šest dvanaestina doprinosa Bosne i Hercegovine najkasnije 45 dana od izdavanja poziva.

Za prvu godinu provedbe ovog Sporazuma Komisija objavljuje jedinstveni poziv za osiguravanje sredstava u roku od 90 dana od datuma na koji je ovaj Sporazum počeo proizvoditi pravne učinke.

3. Svake godine počevši od 2023. pozivi za osiguravanje sredstava odražavaju i iznos automatske korekcije primjenjive na operativni doprinos plaćen za godinu N-2.

Poziv za osiguravanje sredstava izdan najkasnije u travnju može uključivati i prilagodbe financijskog doprinosa koji je Bosna i Hercegovina platila za provedbu, upravljanje i funkcioniranje prethodnih okvirnih programa za istraživanja i inovacije u kojima je Bosna i Hercegovina sudjelovala.

Za svaku od financijskih godina 2028., 2029. i 2030. Bosna i Hercegovina treba primiti ili platiti iznos koji proizlazi iz automatske korekcije primijenjene na operativne doprinose koje je Bosna i Hercegovina platila 2026. i 2027. ili iz prilagodbi u skladu s člankom 3. stavkom 8. ovog Sporazuma.

4. Bosna i Hercegovina plaća svoj financijski doprinos na temelju ovog Sporazuma u skladu s točkom III. ovog Priloga. Ako Bosna i Hercegovina ne plati svoj financijski doprinos do datuma dospijeca, Komisija šalje službenu opomenu.

Za svako kašnjenje u plaćanju financijskog doprinosa Bosni i Hercegovini se na nepodmireni iznos od datuma dospijeca obračunavaju zatezne kamate.

Kamatna stopa na dug koji na dan dospijeca nije podmiren stopa je koju Europska središnja banka primjenjuje na svoje glavne operacije refinanciranja, kako je objavljeno u seriji C *Službenog lista Europske unije*, a koja je na snazi prvoga kalendarskog dana mjeseca datuma dospijeca, uvećana za jedan i pol postotni bod.

---



*PRILOG II.***Neiscrpan popis istovrijednih programa ili projekata Bosne i Hercegovine**

Programi, projekti, djelovanja i aktivnosti Bosne i Hercegovine koji se nalaze na sljedećem neiscrpnom popisu smatraju se jednakovrijednima programu Obzor Europa:

[...]

---

## PRILOG III.

**Dobro financijsko upravljanje**

Zaštita financijskih interesa i povrat sredstava

## Članak 1.

**Preispitivanja i revizije**

1. Europska unija ima pravo provoditi, u skladu s primjenjivim propisima jedne ili više institucija Unije ili njezinih tijela te kako je predviđeno u relevantnim sporazumima i/ili ugovorima, tehničke, znanstvene, financijske ili druge vrste preispitivanja i revizija u prostorijama svake fizičke osobe s boravištem u Bosni i Hercegovini ili pravne osobe s poslovnim nastanom u Bosni i Hercegovini koja prima sredstva Europske unije te bilo koje treće strane s boravištem ili poslovnim nastanom u Bosni i Hercegovini koja je uključena u izvršenje sredstava Unije. Takva preispitivanja i revizije mogu provoditi službenici institucija i tijela Europske unije, posebno Europske komisije i Europskog revizorskog suda, ili druge osobe koje je ovlastila Europska komisija.
2. Službenici institucija i tijela Europske unije, posebno Europske komisije i Europskog revizorskog suda, kao i druge osobe koje je ovlastila Europska komisija, imaju odgovarajući pristup lokacijama, radovima i dokumentima (u elektroničkom i papirnatom obliku) te svim informacijama potrebnima za provedbu takvih revizija, uključujući pravo na dobivanje fizičkih/elektroničkih preslika i izvadaka iz bilo kojeg dokumenta ili sadržaja bilo kojeg podatkovnog medija u posjedu fizičkih ili pravnih osoba koje su predmet revizije ili treće strane koja je predmet revizije.
3. Kako bi mogli izvršavati svoje dužnosti iz ovog članka, službenicima i drugim osobama iz stavka 2. Bosna i Hercegovina ne uskraćuje pravo ulaska u Bosnu i Hercegovinu ni pristup prostorijama niti za to postavlja prepreke.
4. Preispitivanja i revizije mogu se provesti i nakon suspenzije primjene ovog Sporazuma u skladu s njegovim člankom 9. stavkom 5., nakon prekida privremene primjene ili nakon njegova raskida, pod uvjetima utvrđenima u primjenjivim propisima jedne ili više institucija Europske unije ili njezinih tijela te kako je predviđeno u relevantnim sporazumima i/ili ugovorima povezanim s bilo kojom pravnom obvezom kojom se izvršava proračun Europske unije, a koju je Europska unija preuzela prije datuma stupanja na snagu suspenzije primjene ovog Sporazuma u skladu s njegovim člankom 9. stavkom 5., prekida privremene primjene ili njegova raskida.

## Članak 2.

**Borba protiv nepravilnosti, prijevара i drugih kaznenih djela koja utječu na financijske interese Unije**

1. Europska komisija i Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) ovlaštene su provoditi upravne istrage, uključujući provjere i inspekcije na terenu, na državnom području Bosne i Hercegovine. Te se istrage provode u skladu s uvjetima utvrđenima u primjenjivim propisima jedne ili više institucija Unije.
2. Nadležna tijela Bosne i Hercegovine u razumnom roku obavješćuju Europsku komisiju ili OLAF o svakoj uočenoj činjenici ili sumnji koja se odnosi na nepravilnost, prijevaru ili drugu nezakonitu aktivnost koja utječe na financijske interese Unije.
3. Provjere i inspekcije na terenu mogu se provoditi u prostorijama bilo koje fizičke osobe s boravištem u Bosni i Hercegovini ili pravne osobe s poslovnim nastanom u Bosni i Hercegovini koje primaju sredstva Unije, kao i prostorijama bilo koje treće strane s boravištem ili poslovnim nastanom u Bosni i Hercegovini uključene u izvršenje sredstava Unije.
4. Europska komisija ili OLAF provjere i inspekcije na terenu pripremaju i provode u bliskoj suradnji s nadležnim tijelom Bosne i Hercegovine koje odredi Vijeće ministara Bosne i Hercegovine. Kako bi moglo pružiti pomoć, to se nadležno tijelo unaprijed u razumnom roku obavješćuje o predmetu, svrsi i pravnom temelju provjera i inspekcija. U tu svrhu službenici nadležnih tijela Bosne i Hercegovine mogu sudjelovati u provjerama i inspekcijama na terenu.
5. Na zahtjev nadležnih tijela Bosne i Hercegovine, provjere i inspekcije na terenu mogu se provoditi zajedno s Europskom komisijom ili OLAF-om.

6. Službenici Komisije i OLAF-ovo osoblje imaju pristup svim informacijama i dokumentaciji, uključujući računalne podatke o predmetnim operacijama, koje su potrebne za pravilnu provedbu provjera i inspekcija na terenu. Oni osobito mogu kopirati relevantne dokumente.
7. Ako osoba, subjekt ili neka treća strana odbiju provjeru ili inspekciju na terenu, nadležna tijela Bosne i Hercegovine, djelujući u skladu s nacionalnim pravilima i propisima, dužna su Europskoj komisiji ili OLAF-u pomoći da im se omogući obavljanje tih provjera ili inspekcija. Ta pomoć uključuje poduzimanje odgovarajućih mjera predostrožnosti u skladu s nacionalnim pravom, među ostalim kako bi se zaštitili dokazi.
8. Europska komisija ili OLAF obavješćuje nadležna tijela Bosne i Hercegovine o rezultatu takvih provjera ili inspekcija. Konkretno, Europska komisija ili OLAF u najkraćem mogućem roku izvješćuje nadležno tijelo Bosne i Hercegovine o svim činjenicama ili sumnjama koje se odnose na nepravilnost za koju su doznali tijekom provjere ili inspekcije na terenu.
9. Ne dovodeći u pitanje primjenu kaznenog prava Bosne i Hercegovine, Europska komisija u skladu sa zakonodavstvom Europske unije može izreći administrativne mjere i sankcije pravnim ili fizičkim osobama u Bosni i Hercegovini koje sudjeluju u provedbi programa ili aktivnosti.
10. U svrhu pravilne provedbe ovog članka, Europska komisija ili OLAF i nadležna tijela Bosne i Hercegovine redovito razmjenjuju informacije te se, na zahtjev jedne od stranaka ovog Sporazuma, međusobno savjetuju.
11. Kako bi se olakšala učinkovita suradnja i razmjena informacija s OLAF-om, Bosna i Hercegovina određuje kontaktnu točku.
12. Razmjena informacija između Europske komisije ili OLAF-a i nadležnih tijela Bosne i Hercegovine odvija se u skladu sa zahtjevima o povjerljivosti. Osobni podaci uključeni u razmjenu informacija zaštićeni su u skladu s primjenjivim pravilima.
13. Nadležna tijela Bosne i Hercegovine surađuju s Uredom europskog javnog tužitelja kako bi mu omogućila ispunjavanje njegove obveze provedbe istrage, kaznenog progona i podizanja optužnica protiv počinitelja i sudionika kaznenih djela koja utječu na financijske interese Europske unije u skladu s primjenjivim zakonodavstvom.

### Članak 3.

#### **Povrat sredstava i izvršenje**

1. Odluke koje donese Europska komisija, kojima se pravnim ili fizičkim osobama koje nisu države nameće novčana obveza u vezi sa svim potraživanjima koja proizlaze iz programa Obzor Europa, izvršive su u Bosni i Hercegovini. Nalog za izvršenje prilaže se uz odluku, bez ikakvih drugih formalnosti osim provjere vjerodostojnosti odluke, koju provodi nacionalno nadležno tijelo koje u tu svrhu imenuje vlada Vijeće ministara Bosne i Hercegovine. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine obavješćuje Komisiju i Sud Europske unije o nacionalnom tijelu koje je odredila. U skladu s člankom 4. Europska komisija o takvim izvršivim odlukama ima pravo izravno obavijestiti osobe s boravištem i pravne subjekte s poslovnim nastanom u Bosni i Hercegovini. Provedba se odvija u skladu sa zakonom i poslovníkom Bosne i Hercegovine.
2. Presude i rješenja koje Sud Europske unije donese u skladu s arbitražnom klauzulom sadržanom u ugovoru ili sporazumu koji se odnose na programe, aktivnosti, djelovanja ili projekte Unije izvršive su u Bosni i Hercegovini na isti način kao i odluke Europske komisije iz stavka 1.
3. Sud Europske unije nadležan je za preispitivanje zakonitosti odluka Komisije iz stavka 1. i za suspenziju njihova izvršenja. Međutim, sudovi Bosne i Hercegovine nadležni su za pritužbe da se izvršenje nepravilno provodi.

*Članak 4.***Komunikacija i razmjena podataka**

Institucije i tijela Europske unije uključeni u provedbu programa Obzor Europa ili u kontrolu nad tim programom imaju pravo izravno komunicirati, među ostalim putem elektroničkih sustava razmjene, sa svakom fizičkom osobom s boravištem u Bosni i Hercegovini ili pravnom osobom s poslovnim nastanom u Bosni i Hercegovini koja prima sredstva Unije te s bilo kojom trećom stranom s boravištem ili poslovnim nastanom u Bosni i Hercegovini koja je uključena u izvršenje sredstava Unije. Takve osobe, subjekti i treće strane mogu izravno dostaviti institucijama i tijelima Europske unije sve relevantne informacije i dokumentaciju koje su dužni dostaviti na temelju zakonodavstva Europske unije koje se primjenjuje na program Unije ili ugovora odnosno sporazuma sklopljenih radi provedbe tog programa.

---

## MEĐUNARODNI SPORAZUM

**između Europske unije, s jedne strane, i Kosova\*, s druge strane, o sudjelovanju Kosova u Okvirnom programu Unije za istraživanja i inovacije Obzor Europa**

Europska komisija (dalje u tekstu „Komisija“), u ime Europske unije,

s jedne strane,

i

Vlada Kosova (dalje u tekstu „Kosovo“),

s druge strane,

dalje u tekstu „stranke“,

BUDUĆI DA se okvirnim sporazumom između Europske unije i Kosova o općim načelima sudjelovanja Kosova u programima Unije<sup>(1)</sup> propisuje da se posebni uvjeti za sudjelovanje Kosova u svakom posebnom programu, posebno u pogledu financijskog doprinosa koji treba platiti, utvrđuju sporazumom između Europske komisije i nadležnih tijela Kosova;

BUDUĆI DA je Okvirni program Europske unije za istraživanja i inovacije Obzor Europa uspostavljen Uredbom (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća<sup>(2)</sup> (dalje u tekstu „program Obzor Europa“);

UZIMAJUĆI U OBZIR napore Europske unije da udruživanjem snaga s međunarodnim partnerima predvodi odgovor na globalne izazove u skladu s akcijskim planom za ljude, planet i blagostanje u okviru programa Ujedinjenih naroda „Promijeniti svijet: Program održivog razvoja do 2030.“ i potvrđujući da su istraživanja i inovacije glavni pokretači i ključna sredstva za održivi rast koji se temelji na inovacijama te za gospodarsku konkurentnost i privlačnost;

PREPOZNAJUĆI opća načela utvrđena u Uredbi (EU) 2021/695;

POTVRĐUJUĆI ciljeve obnovljenog europskog istraživačkog prostora da se izgradi zajedničko znanstveno i tehnološko područje, stvori jedinstveno tržište za istraživanja i inovacije, potiču i olakšaju suradnja među sveučilištima i razmjena najboljih praksi te privlačne istraživačke karijere, olakša prekogranična i međusektorska mobilnost istraživača, potiče slobodno kretanje znanstvenog znanja i inovacija, promiče poštovanje akademske slobode i slobode znanstvenog istraživanja, podupiru djelatnosti znanstvenog obrazovanja i znanstvene komunikacije i potiču konkurentnost i privlačnost gospodarstava koja sudjeluju te potvrđuju činjenicu da su pridružene zemlje ključni partneri u tom nastojanju;

ISTIČUĆI ulogu europskih partnerstava u rješavanju nekih od gorućih problema Europe zajedničkim istraživačkim i inovacijskim inicijativama kojima se znatno pridonosi onim prioritetima Europske unije u području istraživanja i inovacija za koje su potrebne kritična masa i dugoročna vizija te ističući važnost sudjelovanja pridruženih zemalja u tim partnerstvima;

UZIMAJUĆI U OBZIR da su se istraživanja i inovacije pokazali ključnima u regiji zapadnog Balkana za suradnju i financiranje zajedničkih istraživačkih i inovacijskih projekata koji omogućuju uzajamni pristup izvrsnosti, znanju, inovacijama, mrežama i istraživačkim resursima. Osigurali su dragocjene prilike za ljudski razvoj povećavajući izgleda za uspjeh u pronalaženju zajedničkih rješenja za regionalne i globalne izazove;

\* Ovim se nazivom ne dovode u pitanje stajališta o statusu te je on u skladu s RVSUN-om 1244/1999 i mišljenjem Međunarodnog suda o proglašenju neovisnosti Kosova.

<sup>(1)</sup> Okvirni sporazum između Europske unije i Kosova\* o općim načelima sudjelovanja Kosova u programima Unije (SL L 195, 27.7.2017. str. 3.).

<sup>(2)</sup> Uredba (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa, o utvrđivanju pravila za sudjelovanje i širenje rezultata te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1290/2013 i (EU) br. 1291/2013 (SL L 170, 12.5.2021., str. 1.).

NASTOJEĆI uspostaviti obostrano povoljne uvjete kako bi se stvorila radna mjesta, ojačali i poduprli inovacijski ekosustavi stranaka pružanjem potpore poduzećima u inovacijama i razvoju na tržištima stranaka te olakšavajući prihvaćanje, uvođenje i dostupnost inovacija, uključujući aktivnosti izgradnje kapaciteta;

PREPOZNAJUĆI da bi uzajamno sudjelovanje u programima istraživanja i inovacija trebalo donijeti obostranu korist; i pritom potvrđujući da stranke zadržavaju svoja prava na ograničavanje ili uvjetovanje sudjelovanja u svojim programima istraživanja i inovacija, među ostalim osobito za djelovanja koja se odnose na njihovu stratešku imovinu, interese, autonomiju ili sigurnost;

UZIMAJUĆI U OBZIR zajedničke ciljeve, vrijednosti i snažnu povezanost stranaka u području istraživanja i inovacija te prepoznajući zajedničku želju stranaka da dodatno razviju, ojačaju, potaknu i prošire odnose i suradnju u tom području,

SPORAZUMJELE SU SE KAKO SLIJEDI:

#### Članak 1.

##### Područje primjene pridruživanja

1. Kosovo kao pridružena zemlja daje doprinos i sudjeluje u svim dijelovima Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa (program Obzor Europa) koji se navode u članku 4. Uredbe (EU) 2021/695 i koji se provode posebnim programom uspostavljenim Odlukom (EU) 2021/764 <sup>(3)</sup>, u njihovim najnovijim verzijama, i financijskim doprinosom Europskom institutu za inovacije i tehnologiju.
2. Uredba (EU) 2021/819 Europskog parlamenta i Vijeća <sup>(4)</sup> i Odluka (EZ) br. 2021/820 <sup>(5)</sup> primjenjuju se, u svojim najnovijim verzijama, na sudjelovanje kosovskih pravnih subjekata u zajednicama znanja i inovacija.

#### Članak 2.

##### Uvjeti sudjelovanja u programu Obzor Europa

1. Kosovo sudjeluje u programu Obzor Europa u skladu s uvjetima utvrđenima u Okvirnom sporazumu između Europske unije i Kosova o općim načelima sudjelovanja Kosova u programima Unije, te u skladu s uvjetima utvrđenima u ovom Sporazumu, pravnim aktima iz članka 1. ovog Sporazuma te u svim drugim pravilima koja se odnose na provedbu programa Obzor Europa, u njihovim najnovijim verzijama.
2. Ako nije drukčije predviđeno u uvjetima iz stavka 1. ovog članka, među ostalim u okviru provedbe članka 22. stavka 5. Uredbe (EU) 2021/695, pravni subjekti s poslovnim nastanom u Kosovu mogu sudjelovati u neizravnim djelovanjima programa Obzor Europa pod uvjetima koji su jednaki onima koji se primjenjuju na pravne subjekte s poslovnim nastanom u Europskoj uniji, uključujući poštovanje mjera ograničavanja Europske unije <sup>(6)</sup>.
3. Prije nego što odluči ispunjavaju li pravni subjekti s poslovnim nastanom u Kosovu uvjete za sudjelovanje u djelovanju koje se odnosi na stratešku imovinu, interese, autonomiju ili sigurnost Europske unije na temelju članka 22. stavka 5. Uredbe (EU) 2021/695, Komisija može zatražiti određene informacije ili jamstva, kao što su:
  - a) informacije o tome je li se pravnim subjektima s poslovnim nastanom u Europskoj uniji odobrio, odnosno hoće li im se odobriti, uzajamni pristup postojećim i planiranim kosovskim programima, projektima, djelovanjima ili njihovim dijelovima koji su istovrijedni predmetnom djelovanju programa Obzor Europa;

<sup>(3)</sup> Odluka Vijeća (EU) 2021/764 od 10. svibnja 2021. o uspostavi posebnog programa za provedbu Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa te o stavljanju izvan snage Odluke 2013/743/EU (SL L 167 I, 12.5.2021., str. 1.).

<sup>(4)</sup> Uredba (EU) 2021/819 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o Europskom institutu za inovacije i tehnologiju (preinaka) (SL L 189, 28.5.2021., str. 61.).

<sup>(5)</sup> Odluka (EU) 2021/820 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o Strateškom inovacijskom programu Europskog instituta za inovacije i tehnologiju (EIT) za razdoblje 2021.–2027.: jačanje europskog inovacijskog talenta i kapaciteta te o stavljanju izvan snage Odluke br. 1312/2013/EU (SL L 189, 28.5.2021., str. 91.).

<sup>(6)</sup> Mjere ograničavanja EU-a donose se u skladu s člankom 29. Ugovora o Europskoj uniji ili člankom 215. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

- b) informacije o tome ima li Kosovo uspostavljen mehanizam za provjeru ulaganja i jamstva da će nadležna tijela Kosova izvijestiti Komisiju te se s njome savjetovati o svim mogućim slučajevima u kojima su primjenom takvog mehanizma saznala za planirano strano ulaganje/preuzimanje koje će nad kosovskim pravnim subjektom, koji je primio sredstva iz programa Obzor Europa u okviru djelovanja koja se odnose na stratešku imovinu, interese, autonomiju ili sigurnost Europske unije, provesti subjekt koji ima poslovni nastan izvan Kosova ili je pod kontrolom takvog subjekta, pod uvjetom da Komisija Kosovu dostavi popis relevantnih pravnih subjekata s poslovnim nastanom u Kosovu nakon što s njima potpiše sporazume o dodjeli bespovratnih sredstava; i
- c) jamstva da nijedan rezultat, tehnologija, usluga ni proizvod koje će subjekti s poslovnim nastanom u Kosovu razviti u okviru predmetnog djelovanja neće podlijegati ograničenjima na izvoz u države članice EU-a za vrijeme djelovanja i četiri godine nakon završetka djelovanja. Kosovo će svake godine tijekom djelovanja i četiri godine nakon završetka djelovanja dostaviti ažurirani popis predmeta na koje se odnose nacionalna ograničenja izvoza.

4. Pravni subjekti s poslovnim nastanom u Kosovu mogu sudjelovati u aktivnostima Zajedničkog istraživačkog centra (JRC) pod uvjetima koji su jednaki onima koji se primjenjuju na pravne subjekte s poslovnim nastanom u Europskoj uniji, osim ako su ograničenja nužna radi osiguravanja dosljednosti s opsegom sudjelovanja koji proizlazi iz provedbe stavaka 2. i 3. ovog članka.

5. Ako Europska unija provodi program Obzor Europa primjenom članka 185. i 187. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, Kosovo i kosovski pravni subjekti mogu sudjelovati u pravnim strukturama stvorenima na temelju tih odredbi u skladu s pravnim aktima Europske unije koji su u svrhu stvaranja tih pravnih struktura doneseni ili će biti doneseni.

6. Predstavnici Kosova imaju pravo sudjelovati u odboru iz članka 14. Odluke (EU) 2021/764 kao promatrači, bez glasačkih prava i za točke koje se odnose na Kosovo.

Predstavnici Kosova ne prisustvuju glasovanju tih odbora.

Kosovo će biti obaviješteno o ishodu.

Sudjelovanje iz ovog stavka odvija se na isti način kao i sudjelovanje predstavnika država članica Europske unije, uključujući postupke za primanje informacija i dokumentacije.

7. Prava Kosova na zastupanje i sudjelovanje u Odboru za europski istraživački prostor i njegovim podskupinama prava su koja se primjenjuju na pridružene zemlje.

8. Predstavnici Kosova imaju pravo sudjelovati u Vijeću guvernera JRC-a kao promatrači, bez glasačkih prava. Podložno tom uvjetu, takvo sudjelovanje podložno je istim pravilima i postupcima koji se primjenjuju na predstavnike država članica Europske unije, uključujući prava na riječ, primanje informacija i dokumentacije u vezi s pitanjem koje se odnosi na Kosovo.

9. Kosovo može sudjelovati u Konzorciju europskih istraživačkih infrastruktura (ERIC) u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 723/2009 <sup>(7)</sup> u njezinoj najnovijoj verziji i s pravnim aktom o osnivanju ERIC-a.

10. Putne troškove i troškove boravka predstavnika i stručnjaka iz Kosova povezane s njihovim sudjelovanjem u ulozi promatrača u radu odbora iz članka 14. Odluke (EU) 2021/764 ili na drugim sastancima koji se odnose na provedbu programa Obzor Europa Europska unija nadoknađuje na istoj osnovi te u skladu s postupcima koji su na snazi za predstavnike država članica Europske unije.

11. Stranke u okviru postojećih odredbi poduzimaju sve što je u njihovoj moći da olakšaju slobodno kretanje i boravak znanstvenika koji sudjeluju u aktivnostima iz ovog Sporazuma te prekogranični protok robe i usluga namijenjenih za te aktivnosti.

<sup>(7)</sup> Uredba Vijeća (EZ) br. 723/2009 od 25. lipnja 2009. o pravnom okviru Zajednice za Konzorcij europskih istraživačkih infrastruktura (ERIC) (SL L 206, 8.8.2009., str. 1.).

12. Kosovo poduzima sve potrebne mjere, prema potrebi, kako bi osiguralo da su roba i usluge koje su kupljene u Kosovu ili uvezene u Kosovo, a djelomično ili u potpunosti financirane u skladu sa sporazumima o dodjeli bespovratnih sredstava i/ili ugovorima sklopljenima radi provedbe aktivnosti u skladu s ovim Sporazumom, oslobođene od carinskih pristojbi, uvoznih carina i drugih fiskalnih davanja, uključujući PDV, koji se primjenjuju u Kosovu.

### Članak 3.

#### Financijski doprinos

1. Sudjelovanje Kosova ili kosovskih pravnih subjekata u programu Obzor Europa podliježe financijskom doprinosu Kosova tom programu i povezanim troškovima upravljanja i izvršenja te operativnim troškovima u okviru općeg proračuna Europske unije (dalje u tekstu „proračun Unije”).

2. Financijski doprinos jest zbroj:

a) operativnog doprinosa; i

b) naknade za sudjelovanje.

3. Financijski doprinos ima oblik godišnje naknade koja se plaća u dva obroka, najkasnije u svibnju i srpnju.

4. Operativnim doprinosom pokrivaju se operativni rashodi i rashodi za potporu programu te se on u obliku odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i odobrenih sredstava za plaćanje dodaje iznosima unesenima u proračun Unije koji je konačno donesen za program Obzor Europa, uključujući sva odobrena sredstva koja odgovaraju opozivima koji su ponovno stavljeni na raspolaganje u skladu s člankom 15. stavkom 3. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća <sup>(8)</sup>, u njezinoj najnovijoj verziji (dalje u tekstu „Financijska uredba”), i uvećana za vanjske namjenske prihode koji ne proizlaze iz financijskih doprinosa drugih donatora programu Obzor Europa <sup>(9)</sup>.

Kad je riječ o vanjskim namjenskim prihodima dodijeljenima programu Obzor Europa na temelju članka 3.1. Uredbe Vijeća (EU) 2020/2094 o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 <sup>(10)</sup>, to povećanje odgovara godišnjim odobrenim sredstvima navedenima u dokumentima uz nacrt proračuna za program Obzor Europa.

5. Početni operativni doprinos temelji se na ključu za uplatu doprinosa koji se definira kao omjer bruto domaćeg proizvoda (BDP) Kosova po tržišnim cijenama i BDP-a Europske unije po tržišnim cijenama. BDP-e po tržišnim cijenama koji se trebaju primjenjivati utvrđuju posebne službe Komisije na temelju najnovijih statističkih podataka dostupnih za izračun proračuna u godini prije godine u kojoj se mora platiti godišnja naknada. Odstupajući od toga, početni operativni doprinos za 2021. temelji se na BDP-u za 2019. po tržišnim cijenama. Prilagodbe ključa za uplatu doprinosa utvrđene su u Prilogu I.

6. Početni operativni doprinos izračunava se primjenom ključa za uplatu doprinosa, kako je prilagođen, na početna odobrena sredstva za preuzimanje obveza unesena u proračun Europske unije koji je konačno donesen za primjenjivu godinu za financiranje programa Obzor Europa, uvećana u skladu sa stavkom 4. ovog članka.

7. Naknada za sudjelovanje iznosi 4 % godišnjeg početnog operativnog doprinosa izračunatog u skladu sa stavcima 5. i 6. ovog članka te se uvodi postupno kako je utvrđeno u Prilogu I. Naknada za sudjelovanje ne podliježe naknadnim prilagodbama ni ispravcima.

8. Početni operativni doprinos za godinu N može se retroaktivno prilagoditi naviše ili naniže u sljedećoj godini ili sljedećim godinama na temelju proračunskih obveza preuzetih za odobrena sredstva za tu godinu N, uvećana u skladu sa stavkom 4. ovog članka, na temelju njihova izvršenja putem pravnih obveza i na temelju njihova opoziva. Detaljne odredbe o provedbi ovog članka navedene su u Prilogu I.

<sup>(8)</sup> Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uređaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1).

<sup>(9)</sup> To osobito uključuje sredstva iz Instrumenta Europske unije za oporavak koji je uspostavljen Uredbom Vijeća (EU) 2020/2094 od 14. prosinca 2020. o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 (SL L 433 I, 22.12.2020., str. 23.).

<sup>(10)</sup> SL L 433 I, 22.12.2020., str. 23.



9. Europska unija Kosovu dostavlja informacije o njegovu financijskom sudjelovanju, kako su sadržane u proračunskim i računovodstvenim informacijama te informacijama o uspješnosti i evaluaciji dostavljenima proračunskim tijelima Europske unije i njezinim tijelima nadležnima za davanje razrješnice u vezi s programom Obzor Europa. Te se informacije dostavljaju uzimajući u obzir pravila Europske unije i Kosova o povjerljivosti i zaštiti podataka te se njima ne dovode u pitanje informacije na koje Kosovo ima pravo na temelju Priloga III.

10. Svi doprinosi Kosova ili plaćanja Europske unije i izračun iznosa koje treba platiti ili primiti uplaćuju se u eurima.

#### Članak 4.

##### **Automatski mehanizam korekcije**

1. Automatski mehanizam korekcije početnog operativnog doprinosa Kosova za godinu N, kako je prilagođen na temelju članka 3. stavka 8., primjenjuje se i izračunava u godini N+2. Temelji se na uspješnosti Kosova i kosovskih pravnih subjekata u dijelovima programa Obzor Europa koji se provode s pomoću konkurentnih bespovratnih sredstava koja se financiraju odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza iz godine N, uvećanima u skladu s člankom 3. stavkom 4.

Iznos automatske korekcije izračunava se na temelju razlike između:

- a) početnih iznosa pravnih obveza u pogledu konkurentnih bespovratnih sredstava, koje su stvarno preuzete prema Kosovu ili kosovskim pravnim subjektima i koje se financiraju odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza za godinu N, uvećanima u skladu s člankom 3. stavkom 4.; i
- b) odgovarajućeg operativnog doprinosa koji je Kosovo uplatilo za godinu N, kako je prilagođen na temelju članka 3. stavka 8., isključujući troškove neintervencije koji se financiraju odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza za godinu N, uvećanima u skladu s člankom 3. stavkom 4.

2. Ako iznos iz stavka 1., neovisno o tome je li pozitivan ili negativan, prelazi 8 % odgovarajućeg početnog operativnog doprinosa, kako je prilagođen na temelju članka 3. stavka 8., ispravlja se početni operativni doprinos Kosova za godinu N. Iznos koji Kosovo duguje kao dodatni doprinos ili treba primiti kao smanjenje njegova doprinosa u okviru automatskog mehanizma korekcije jest iznos koji prelazi taj prag od 8 %. Iznos koji je manji od tog praga od 8 % neće se uzeti u obzir pri izračunu dodatnog doprinosa koji se duguje ili treba primiti.

3. Detaljna pravila o automatskom mehanizmu korekcije utvrđena su u Prilogu I.

#### Članak 5.

##### **Reciprocitet**

1. Pravni subjekti s poslovnim nastanom u Europskoj uniji mogu sudjelovati u kosovskim programima, projektima, djelovanjima ili njihovim dijelovima koji su istovrijedni programu Obzor Europa, u skladu sa zakonodavstvom Kosova.

2. Neiscrpan popis istovrijednih kosovskih programa, projekata, djelovanja ili njihovih dijelova navodi se u Prilogu II.

3. Financiranje pravnih subjekata s poslovnim nastanom u Uniji koje provodi Kosovo podliježe zakonodavstvu Kosova kojim se uređuje funkcioniranje istraživačkih i inovacijskih programa, projekata, djelovanja ili njihovih dijelova. Ako se financijska sredstva ne dodjeljuju, pravni subjekti s poslovnim nastanom u Uniji mogu sudjelovati s vlastitim sredstvima.

#### Članak 6.

##### **Otvorena znanost**

Stranke u svojim programima, projekatima, djelovanjima ili njihovim dijelovima uzajamno promiču i potiču prakse otvorene znanosti u skladu s pravilima programa Obzor Europa i zakonodavstvom Kosova.

## Članak 7.

**Praćenje, evaluacija i izvješćivanje**

1. Ne dovodeći u pitanje odgovornosti Komisije, Europskog ureda za borbu protiv prijevara (OLAF) i Revizorskog suda Europske unije u pogledu praćenja i evaluacije programa Obzor Europa, sudjelovanje Kosova u programu kontinuirano se prati na temelju njegova partnerstva s Komisijom.
2. Pravila o dobrom financijskom upravljanju, uključujući financijsku kontrolu, povrat sredstava i druge mjere protiv prijevara u vezi s financiranjem sredstvima Europske unije na temelju ovog Sporazuma utvrđena su u Prilogu III.

## Članak 8.

**Zajednički odbor EU-a i Kosova za istraživanje i inovacije**

1. Osniva se Zajednički odbor EU-a i Kosova za istraživanje i inovacije (dalje u tekstu „Zajednički odbor EU-a i Kosova“). Zadaće Zajedničkog odbora EU-a i Kosova uključuju:

- a) ocjenjivanje, evaluaciju i preispitivanje provedbe ovog Sporazuma, osobito:
  - i. sudjelovanja i uspješnosti pravnih subjekata Kosova u programu Obzor Europa;
  - ii. razine (uzajamne) otvorenosti pravnih subjekata s poslovnim nastanom na području svake stranke za sudjelovanje u programima, projektima, djelovanjima ili njihovim dijelovima druge stranke;
  - iii. provedbe mehanizma financijskog doprinosa i automatskog mehanizma korekcije u skladu s člancima 3. i 4.;
  - iv. razmjene informacija i ispitivanja svih mogućih pitanja o iskorištavanju rezultata, uključujući prava intelektualnog vlasništva;
- b) raspravu, na zahtjev bilo koje stranke, o ograničenjima koja stranke primjenjuju ili planiraju u smislu pristupa njihovim programima istraživanja i inovacija, među ostalim osobito za djelovanja koja se odnose na njihovu stratešku imovinu, interese, autonomiju ili sigurnost;
- c) ispitivanje kako poboljšati i razviti suradnju;
- d) zajedničku raspravu o budućem smjeru i prioritetima politika povezanih s istraživanjima i inovacijama te planiranju istraživanja od zajedničkog interesa; i
- e) razmjenu informacija, inter alia, o novom zakonodavstvu, odlukama ili programima istraživanja i inovacija koji su relevantni za provedbu ovog Sporazuma.

2. Zajednički odbor EU-a i Kosova, koji čine predstavnici Europske unije i Kosova, donosi svoj Poslovnik.

3. Zajednički odbor EU-a i Kosova može osnovati bilo koju stručnu radnu skupinu ili stručno savjetodavno tijelo na *ad hoc* osnovi koji mogu pružiti potporu u provedbi ovog Sporazuma.

4. Zajednički odbor EU-a i Kosova sastaje se najmanje jednom godišnje i, kad god je to potrebno zbog posebnih okolnosti, na zahtjev bilo koje stranke. Europska unija i Kosovo izmjenjuju se kao organizator i domaćin tih sastanaka.

5. Zajednički odbor EU-a i Kosova djeluje kontinuirano na temelju razmjene relevantnih informacija bilo kojim komunikacijskim sredstvima, osobito u vezi sa sudjelovanjem/uspješnosti pravnih subjekata Kosova. Zajednički odbor EU-a i Kosova osobito može obavljati svoje zadaće u pisanom obliku kad god je to potrebno.

## Članak 9.

**Završne odredbe**

1. Ovaj Sporazum stupa na snagu na dan kad stranke jedna drugu obavijeste o završetku unutarnjih postupaka potrebnih u tu svrhu.
2. Ovaj Sporazum primjenjuje se od 1. siječnja 2021. Ostaje na snazi onoliko dugo koliko je potrebno da se završe svi projekti, djelovanja ili njihovi dijelovi, koji se financiraju iz programa Obzor Europa, sve mjere koje su potrebne za zaštitu financijskih interesa Europske unije i sve financijske obveze koje proizlaze iz provedbe ovog Sporazuma između stranaka.
3. Europska unija i Kosovo mogu privremeno primjenjivati ovaj Sporazum u skladu sa svojim unutarnjim postupcima i zakonodavstvom. Privremena primjena počinje na dan kad stranke jedna drugu obavijeste o završetku unutarnjih postupaka potrebnih u tu svrhu.
4. Ako Kosovo obavijesti Komisiju, koja djeluje u ime Europske unije, da neće završiti svoje unutarnje postupke potrebne za stupanje na snagu ovog Sporazuma, ovaj se Sporazum prestaje privremeno primjenjivati na dan kad Komisija zaprimi tu obavijest te će se taj datum smatrati datumom prestanka u svrhu ovog Sporazuma.
5. Europska unija može suspendirati primjenu ovog Sporazuma u slučaju djelomičnog ili potpunog neplaćanja financijskog doprinosa koji Kosovo treba platiti na temelju ovog Sporazuma.

U slučaju neplaćanja koje može znatno ugroziti provedbu programa Obzor Europa i upravljanje njime, Komisija šalje službenu opomenu. Ako se plaćanje ne izvrši u roku od 20 radnih dana nakon službene opomene, Komisija će obavijestiti Kosovo o suspenziji primjene ovog Sporazuma službenom obaviješću koja će stupiti na snagu 15 dana nakon što je Kosovo zaprimi.

Ako se primjena ovog Sporazuma suspendira, pravni subjekti s poslovnim nastanom u Kosovu ne ispunjavaju uvjete za sudjelovanje u postupcima dodjele koji još nisu završeni na dan stupanja na snagu suspenzije. Postupak dodjele smatra se završenim kad se preuzmu pravne obveze koje nastanu slijedom tog postupka.

Suspenzija ne utječe na pravne obveze koje su s pravnim subjektima s poslovnim nastanom u Kosovu sklopljene prije stupanja na snagu te suspenzije. Ovaj se Sporazum nastavlja primjenjivati na takve pravne obveze.

Europska unija bez odgode obavješćuje Kosovo nakon što primi cijeli iznos financijskog doprinosa koji se duguje. Suspenzija se ukida s trenutačnim učinkom nakon te obavijesti.

Od dana ukidanja suspenzije pravni subjekti Kosova ponovno ispunjavaju uvjete u postupcima dodjele pokrenutima nakon tog datuma te postupcima dodjele pokrenutima prije tog datuma za koje nije istekao rok za podnošenje zahtjeva.

6. Svaka stranka može u bilo kojem trenutku raskinuti ovaj Sporazum dostavom pisane obavijesti o namjeri njegova raskida. Ovaj se Sporazum u tom slučaju otkazuje tri kalendarska mjeseca nakon dostave te pisane obavijesti primatelju. Datum stupanja na snagu raskida jest datum raskida za potrebe ovog Sporazuma.

7. Kad se ovaj Sporazum prestane privremeno primjenjivati u skladu sa stavkom 4. ovog članka ili se raskine u skladu sa stavkom 6. ovog članka, stranke su suglasne:

- (a) da se projekti, djelovanja ili njihovi dijelovi, za koje su pravne obveze preuzete tijekom privremene primjene i/ili nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma, a prije prestanka njegove primjene ili njegova raskida, nastavljaju do njihova završetka pod uvjetima utvrđenima ovim Sporazumom;

- (b) da se godišnji financijski doprinos za godinu N tijekom koje se ovaj Sporazum prestane privremeno primjenjivati ili se raskine plaća u cijelosti u skladu s člankom 3. Operativni doprinos za godinu N prilagođava se u skladu s člankom 3. stavkom 8. i ispravlja u skladu s člankom 4. ovog Sporazuma. Naknada za sudjelovanje za godinu N ne prilagođava niti se ispravlja;
- (c) da se nakon godine u kojoj se ovaj Sporazum prestane privremeno primjenjivati ili se raskine, početni operativni doprinosi plaćeni za godine u kojima se ovaj Sporazum primjenjivao prilagođavaju u skladu s člankom 3. stavkom 8. te se automatski ispravljaju u skladu s člankom 4. ovog Sporazuma.

Sve ostale posljedice otkazivanja ili prestanka privremene primjene ovog Sporazuma stranke rješavaju zajedničkom suglasnošću.

8. Ovaj se Sporazum može izmijeniti jedino pisanim putem uz suglasnost stranaka. Stupanje na snagu izmjena odvijat će se prema istom postupku kao što je onaj koji se primjenjuje na stupanje na snagu ovog Sporazuma.

9. Prilozi ovom Sporazumu njegov su sastavni dio.

Ovaj Sporazum sastavljen je u dva izvornika na engleskom jeziku.

Sastavljeno u Bruxellesu, dana 7. prosinca, te u Prištini, dana 23. studenoga 2021.

Za Komisiju, u ime Europske unije,

Mariya GABRIEL,

Povjerenica za inovacije, istraživanje, kulturu,  
obrazovanje i mlade

Za Kosovo,

Arbërie NAGAVCI,

Ministrica obrazovanja, znanosti, tehnologije i  
inovacija

## PRILOG I.

**Pravila o financijskom doprinosu Kosova programu Obzor Europa (2021.–2027.)****I. Izračun financijskog doprinosa kosova**

1. Financijski doprinos Kosova programu Obzor Europa utvrđuje se na godišnjoj razini proporcionalno i dodatno iznosu koji je svake godine u proračunu Unije dostupan za odobrena sredstva za preuzimanje obveza, koja su potrebna za upravljanje programom Obzor Europa, njegovo izvršenje i funkcioniranje, uvećana u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma.

2. Naknada za sudjelovanje iz članka 3. stavka 7. ovog Sporazuma uvodi se postupno kako slijedi:

— 2021.: 0,5 %,

— 2022.: 1 %,

— 2023.: 1,5 %,

— 2024.: 2 %,

— 2025.: 2,5 %,

— 2026.: 3 %,

— 2027.: 4 %.

3. U skladu s člankom 3. stavkom 5. ovog Sporazuma, početni operativni doprinos koji Kosovo treba platiti za svoje sudjelovanje u programu Obzor Europa izračunat će se za odgovarajuće financijske godine primjenom prilagodbe ključa za uplatu doprinosa.

Prilagodba ključa za uplatu doprinosa glasi:

$$\text{Contribution Key Adjusted} = \text{Contribution Key} \times \text{Coefficient}$$

Koeficijent koji se upotrebljava za izračun prilagodbe ključa za uplatu doprinosa iznosi 0,09.

4. U skladu s člankom 3. stavkom 8. ovog Sporazuma prva prilagodba koja se odnosi na izvršenje proračuna za godinu N provodi se u godini N+1 kad se početni operativni doprinos za godinu N prilagođava naviše ili naniže za iznos razlike između:

a) prilagođenog doprinosa koji se izračunava primjenom prilagođenog ključa za uplatu doprinosa za godinu N na zbroj:

i. iznosa proračunskih obveza preuzetih u pogledu odobrenih sredstava za preuzimanje obveza za godinu N u okviru izglasanog proračuna Europske unije te u pogledu odobrenih sredstava za preuzimanje obveza, koja odgovaraju opozivima te su ponovno stavljena na raspolaganje; i

ii. svih odobrenih sredstava za preuzimanje obveza na temelju vanjskih namjenskih prihoda koji ne proizlaze iz financijskih doprinosa drugih donatora programu Obzor Europa, a koji su bili dostupni na kraju godine N <sup>(1)</sup>. Kad je riječ o vanjskim namjenskim prihodima dodijeljenima programu Obzor Europa na temelju članka 3. stavka 1. Uredbe Vijeća (EU) 2020/2094 o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 <sup>(2)</sup>, za potrebe izračuna prilagođenog doprinosa upotrebljavaju se godišnji okvirni iznosi u okviru izrade programa VFO-a.

<sup>(1)</sup> To osobito uključuje sredstva iz Instrumenta Europske unije za oporavak koji je uspostavljen Uredbom Vijeća (EU) 2020/2094 od 14. prosinca 2020. o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 (SL L 433 I, 22.12.2020., str. 27.).

<sup>(2)</sup> SL L 433 I, 22.12.2020., str. 23.

b) i početnog operativnog doprinosa za godinu N.

Počevši od godine N+2 i svake sljedeće godine sve dok se ne plate ili opozovu sve proračunske obveze koje se financiraju odobrenim sredstvima koja potječu iz godine N, uvećanima u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma, i najdulje tri godine nakon završetka programa Obzor Europa, Unija izračunava prilagodbu operativnog doprinosa za godinu N na način da operativni doprinos Kosova smanji za iznos dobiven primjenom prilagođenog ključa za uplatu doprinosa za godinu N na opozive koji se svake godine izvršavaju u pogledu obveza za godinu N koje se financiraju iz proračuna Unije ili iz opoziva koji su ponovno stavljeni na raspolaganje.

Ako se otkazu iznosi koji potječu od vanjskih namjenskih prihoda za godinu N (kako bi se uključila odobrena sredstva za preuzimanje obveza i, kad je riječ o iznosima na temelju Uredbe Vijeća (EU) 2020/2094, godišnji okvirni iznosi u okviru izrade programa VFO-a) koji ne proizlaze iz financijskih doprinosa drugih donatora programu Obzor Europa, operativni doprinos Kosova smanjuje se za iznos dobiven primjenom prilagođenog ključa za uplatu doprinosa za godinu N na otkazani iznos.

## II. Automatska korekcija operativnog doprinosa kosova

1. Na izračun automatske korekcije iz članka 4. ovog Sporazuma primjenjuju se sljedeći uvjeti:

- a) „konkurentna bespovratna sredstva” znači bespovratna sredstva dodijeljena putem poziva na podnošenje prijedloga pri čemu se krajnji korisnici mogu utvrditi u trenutku izračuna automatske korekcije. To ne obuhvaća financijske potpore trećim stranama kako je definirano u članku 204. Financijske uredbe;
- b) ako je pravna obveza potpisana s konzorcijem, iznosi upotrijebljeni za utvrđivanje početnih iznosa pravne obveze kumulativni su iznosi dodijeljeni korisnicima koji su kosovski subjekti u skladu s indikativnom raščlambom proračuna sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava;
- c) svi iznosi pravnih obveza koji odgovaraju konkurentnim bespovratnim sredstvima utvrđuju se primjenom elektroničkog sustava Europske komisije eCorda te se izdvajaju druge srijede u veljači u godini N+2;
- d) „troškovi neintervencije” znači troškovi programa koji nisu konkurentna bespovratna sredstva, uključujući rashode za potporu, administraciju pojedinih programa i druga djelovanja <sup>(3)</sup>;
- e) iznosi dodijeljeni međunarodnim organizacijama kao pravnim subjektima koji su krajnji korisnici <sup>(4)</sup> smatraju se troškovima neintervencije.

2. Mehanizam se primjenjuje kako slijedi:

- a) automatske korekcije za godinu N u vezi s izvršenjem odobrenih sredstava za preuzimanje obveza za godinu N, uvećanih u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma, primjenjuju se na temelju podataka o godini N i godini N+1 iz sustava eCorda iz točke II. stavka 1. točke (c) ovog Priloga u godini N+2 nakon što se na doprinos Kosova programu Obzor Europa primijene sve prilagodbe u skladu s člankom 3. stavkom 8. ovog Sporazuma. Razmatrani iznos bit će iznos konkurentnih bespovratnih sredstava za koja su podaci dostupni u trenutku izračuna korekcije.
- b) Počevši od godine N+2 pa do 2029. iznos automatske korekcije izračunava se za godinu N na temelju razlike između:
  - i. ukupnog iznosa konkurentnih bespovratnih sredstava dodijeljenih Kosovu ili kosovskim pravnim subjektima kao preuzete obveze za proračunska odobrena sredstva za godinu N; i

<sup>(3)</sup> Druga djelovanja osobito uključuju nabavu, nagrade, financijske instrumente, izravna djelovanja Zajedničkog istraživačkog centra, pretplate (OECD, Eureka, IPEEC, IEA, ...), stručnjake (evaluatori, praćenje projekata) itd.

<sup>(4)</sup> Međunarodne organizacije smatraju se troškovima neintervencije samo ako su krajnji korisnici. To se ne primjenjuje ako je međunarodna organizacija koordinator projekta (raspodjela sredstava drugim koordinatorima).

ii. iznosa prilagođenog operativnog doprinosa Kosova za godinu N pomnoženog s omjerom između:

A. iznosa konkurentnih bespovratnih sredstava za odobrena sredstva za preuzimanje obveza za godinu N, uvećana u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma; i

B. ukupnih proračunskih odobrenih sredstava godinu N, uključujući troškove neintervencije.

### III. Plaćanje financijskog doprinosa Kosova, plaćanje prilagodbi operativnog doprinosa Kosova i plaćanje automatske korekcije koja se primjenjuje na operativni doprinos Kosova

1. Komisija Kosovu što prije, a najkasnije prilikom izdavanja prvog poziva za osiguravanje sredstava za financijsku godinu, dostavlja sljedeće informacije:

- a. iznose odobrenih sredstava za preuzimanje obveza u proračunu Unije konačno donesenom za predmetnu godinu za proračunske linije koje pokrivaju sudjelovanje Kosova u programu Obzor Europa, po potrebi uvećanih u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma;
- b. iznos naknade za sudjelovanje iz članka 3. stavka 7. ovog Sporazuma;
- c. od godine N+1 provedbe programa Obzor Europa, izvršavanje odobrenih sredstava za preuzimanje obveza koje odgovara proračunskoj godini N, uvećanih u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma, i razinu opoziva;
- d. za dio programa Obzor Europa za koji su takve informacije potrebne radi izračuna automatske korekcije, razinu obveza preuzetih u korist kosovskih pravnih subjekata raščlanjenih prema odgovarajućoj godini odobrenih proračunskih sredstava i s tim povezanim ukupnim iznosom preuzetih obveza.

Komisija na temelju svojeg nacрта proračuna što prije, a najkasnije do 1. rujna financijske godine, dostavlja procjenu informacija za sljedeću godinu u skladu s točkama (a) i (b).

2. Komisija najkasnije u travnju i lipnju svake financijske godine Kosovu izdaje poziv za osiguravanje sredstava u iznosu koji odgovara njegovu doprinosu u okviru ovog Sporazuma.

Svakim pozivom za osiguravanje sredstava predviđa se plaćanje šest dvanaestina doprinosa Kosova najkasnije 30 dana od izdavanja poziva.

Za prvu godinu provedbe ovog Sporazuma Komisija objavljuje jedinstveni poziv za osiguravanje sredstava u roku od 60 dana od datuma na koji je ovaj Sporazum počeo proizvoditi pravne učinke.

3. Svake godine počevši od 2023. poziv za osiguravanje sredstava odražava i iznos automatske korekcije primjenjive na operativni doprinos plaćen za godinu N-2.

Poziv za osiguravanje sredstava izdan najkasnije u travnju može uključivati i prilagodbe financijskog doprinosa koji je Kosovo platilo za provedbu, upravljanje i funkcioniranje prethodnih okvirnih programa za istraživanja i inovacije u kojima je Kosovo sudjelovalo.

Za svaku od financijskih godina 2028., 2029. i 2030. Kosovo treba primiti ili platiti iznos koji proizlazi iz automatske korekcije primijenjene na operativne doprinose koje je Kosovo platilo 2026. i 2027. ili iz prilagodbi u skladu s člankom 3. stavkom 8. ovog Sporazuma.

4. Kosovo plaća svoj financijski doprinos na temelju ovog Sporazuma u skladu s točkom III. ovog Priloga. Ako Kosovo ne plati svoj financijski doprinos do datuma dospijeca, Komisija šalje službenu opomenu.

Za svako kašnjenje u plaćanju financijskog doprinosa Kosovu se na nepodmireni iznos od datuma dospijeca obračunavaju zatezne kamate.

Kamatna stopa na dug koji na dan dospijeca nije podmiren stopa je koju Europska središnja banka primjenjuje na svoje glavne operacije refinanciranja, kako je objavljeno u seriji C *Službenog lista Europske unije*, a koja je na snazi prvoga kalendarskog dana mjeseca datuma dospijeca, uvećana za jedan i pol postotni bod.

## PRILOG II.

**Neiscrpan popis istovrijednih kosovskih programa, projekata i djelovanja ili njihovih dijelova**

Kosovski programi, projekti, djelovanja i aktivnosti koji se nalaze na sljedećem neiscrpnom popisu smatraju se jednako-vrijednima programu Obzor Europa:

**1. Bespovratna sredstva za kratkoročnu mobilnost**

Uređeno upravnom uputom MESTI br. 28/2016 <sup>(1)</sup>

U okviru tog programa podupiru se kratkotrajni boravci kosovskih istraživača u akademskim i istraživačkim institucijama izvan Kosova te sudjelovanje kosovskih istraživača na međunarodnim konferencijama koje se održavaju izvan Kosova.

**2. Program dodjele bespovratnih sredstava za istraživanja manjeg opsega**

Uređeno upravnom uputom MESTI br. 26/2016 <sup>(2)</sup>

Programom se osiguravaju sredstva kosovskim istraživačkim subjektima za manje istraživačke projekte u trajanju od 6 do 12 mjeseci, pri čemu ukupna vrijednost bespovratnih sredstava iznosi do 10 000 EUR. Uvjet je sudjelovanje međunarodnih stručnjaka u svojstvu savjetnika.

**3. Financijska potpora za znanstvene publikacije**

Uređeno upravnom uputom MESTI br. 27/2016 <sup>(3)</sup>

Programom se osiguravaju sredstva za objavljivanje znanstvenih monografija u iznosu do 3 000 EUR. Trenutačno je dostupan pravnim subjektima i fizičkim osobama aktivnima na Kosovu.

**4. Financijska potpora za publikacije u časopisima s čimbenikom utjecaja**

Uređeno upravnom uputom MESTI br. 1/2017 <sup>(4)</sup>

Programom se osiguravaju sredstva za objavljivanja radova koji su nastali na temelju istraživanja provedenih u Kosovu u časopisima indeksiranim na platformama Web of Science i Scopus. Sredstvima se pokriva do 80 % troškova objavljivanja.

---

<sup>(1)</sup> <https://masht.rks-gov.net/uploads/2017/01/28-ua-masht-nr-28-per-grandet-afatshkurta-te-mobiliteteve-rotated.pdf>

<sup>(2)</sup> <https://masht.rks-gov.net/uploads/2017/01/ua-per-aplikim-ne-projektet-e-vogla-shkencore-rotated-1.pdf>

<sup>(3)</sup> <https://masht.rks-gov.net/uploads/2016/12/rotated-1.pdf>

<sup>(4)</sup> <https://masht.rks-gov.net/uploads/2017/08/1-2017-ua-per-publikime-dhe-botime-shkencore-rotated.pdf>



## PRILOG III.

**Dobro financijsko upravljanje**

Zaštita financijskih interesa i povrat sredstava

## Članak 1.

**Preispitivanja i revizije**

1. Europska unija ima pravo provoditi, u skladu s primjenjivim propisima jedne ili više institucija Unije ili njezinih tijela te kako je predviđeno u relevantnim sporazumima i/ili ugovorima, tehničke, znanstvene, financijske ili druge vrste preispitivanja i revizija u prostorijama svake fizičke osobe s boravištem u Kosovu ili pravne osobe s poslovnim nastanom u Kosovu koja prima sredstva Europske unije te bilo koje treće strane s boravištem ili poslovnim nastanom u Kosovu koja je uključena u izvršenje sredstava Unije. Takva preispitivanja i revizije mogu provoditi službenici institucija i tijela Europske unije, posebno Europske komisije i Europskog revizorskog suda, ili druge osobe koje je ovlastila Europska komisija.

2. Službenici institucija i tijela Europske unije, posebno Europske komisije i Europskog revizorskog suda, kao i druge osobe koje je ovlastila Europska komisija, imaju odgovarajući pristup lokacijama, radovima i dokumentima (u elektroničkom i papirnatom obliku) te svim informacijama potrebnima za provedbu takvih revizija, uključujući pravo na dobivanje fizičkih/elektroničkih preslika i izvadaka iz bilo kojeg dokumenta ili sadržaja bilo kojeg podatkovnog medija u posjedu fizičkih ili pravnih osoba koje su predmet revizije ili treće strane koja je predmet revizije.

3. Kako bi mogli izvršavati svoje dužnosti iz ovog članka, službenicima i drugim osobama iz stavka 2. Kosovo ne uskraćuje pravo ulaska u Kosovo ni pristup prostorijama niti za to postavlja prepreke.

4. Preispitivanja i revizije mogu se provesti i nakon suspenzije primjene ovog Sporazuma u skladu s njegovim člankom 9. stavkom 5., nakon prekida privremene primjene ili nakon njegova raskida, pod uvjetima utvrđenima u primjenjivim propisima jedne ili više institucija Europske unije ili njezinih tijela te kako je predviđeno u relevantnim sporazumima i/ili ugovorima povezanim s bilo kojom pravnom obvezom kojom se izvršava proračun Europske unije, a koju je Europska unija preuzela prije datuma stupanja na snagu suspenzije primjene ovog Sporazuma u skladu s njegovim člankom 9. stavkom 5., prekida privremene primjene ili njegova raskida.

## Članak 2.

**Borba protiv nepravilnosti, prijevара i drugih kaznenih djela koja utječu na financijske interese Unije**

1. Europska komisija i Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF) ovlaštени su provoditi upravne istrage, uključujući provjere i inspekcije na terenu, na državnom području Kosova. Te se istrage provode u skladu s uvjetima utvrđenima u primjenjivim propisima jedne ili više institucija Unije.

2. Nadležna tijela Kosova u razumnom roku obavješćuju Europsku komisiju ili OLAF o svakoj uočenoj činjenici ili sumnji koja se odnosi na nepravilnost, prijevaru ili drugu nezakonitu aktivnost koja utječe na financijske interese Unije.

3. Provjere i inspekcije na terenu mogu se provoditi u prostorijama bilo koje fizičke osobe s boravištem u Kosovu ili pravne osobe s poslovnim nastanom u Kosovu koje primaju sredstva Unije, kao i prostorijama bilo koje treće strane s boravištem ili poslovnim nastanom u Kosovu uključene u izvršenje sredstava Unije.

4. Europska komisija ili OLAF provjere i inspekcije na terenu pripremaju i provode u bliskoj suradnji s nadležnim kosovskim tijelom koje odredi kosovska vlada. Kako bi moglo pružiti pomoć, to se nadležno tijelo unaprijed u razumnom roku obavješćuje o predmetu, svrsi i pravnom temelju provjera i inspekcija. U tu svrhu službenici nadležnih tijela Kosova mogu sudjelovati u provjerama i inspekcijama na terenu.

5. Na zahtjev kosovskih nadležnih tijela, provjere i inspekcije na terenu mogu se provoditi zajedno s Europskom komisijom ili OLAF-om.

6. Službenici Komisije i OLAF-ovo osoblje imaju pristup svim informacijama i dokumentaciji, uključujući računalne podatke o predmetnim operacijama, koje su potrebne za pravilnu provedbu provjera i inspekcija na terenu. Oni osobito mogu kopirati relevantne dokumente.
7. Ako osoba, subjekt ili neka treća strana odbiju provjeru ili inspekciju na terenu, kosovska tijela, djelujući u skladu s kosovskim pravilima i propisima, dužna su Europskoj komisiji ili OLAF-u pomoći da im se omogući obavljanje tih provjera ili inspekcija. Ta pomoć uključuje poduzimanje odgovarajućih mjera predostrožnosti u skladu s kosovskim pravom, među ostalim kako bi se zaštitili dokazi.
8. Europska komisija ili OLAF obavješćuje nadležna kosovska tijela o rezultatu takvih provjera ili inspekcija. Konkretno, Europska komisija ili OLAF u najkraćem mogućem roku izvješćuje nadležno kosovsko tijelo o svim činjenicama ili sumnjama koje se odnose na nepravilnost za koju su doznali tijekom provjere ili inspekcije na terenu.
9. Ne dovodeći u pitanje primjenu kosovskog kaznenog prava, Europska komisija u skladu sa zakonodavstvom Europske unije može izreći administrativne mjere i sankcije pravnim ili fizičkim osobama u Kosovu koje sudjeluju u provedbi programa ili aktivnosti.
10. U svrhu pravilne provedbe ovog članka, Europska komisija ili OLAF i kosovska nadležna tijela redovito razmjenjuju informacije te se, na zahtjev jedne od stranaka ovog Sporazuma, međusobno savjetuju.
11. Kako bi se olakšala učinkovita suradnja i razmjena informacija s OLAF-om, Kosovo određuje kontaktnu točku.
12. Razmjena informacija između Europske komisije ili OLAF-a i kosovskih nadležnih tijela odvija se u skladu sa zahtjevima o povjerljivosti. Osobni podaci uključeni u razmjenu informacija zaštićeni su u skladu s primjenjivim pravilima.
13. Kosovska nadležna tijela surađuju s Uredom europskog javnog tužitelja kako bi mu omogućila ispunjavanje njegove obveze provedbe istrage, kaznenog progona i podizanja optužnica protiv počinitelja i sudionika kaznenih djela koja utječu na financijske interese Europske unije u skladu s primjenjivim zakonodavstvom.

### Članak 3.

#### **Povrat sredstava i izvršenje**

1. Odluke koje donese Europska komisija, kojima se pravnim ili fizičkim osobama koje nisu države nameće novčana obveza u vezi sa svim potraživanjima koja proizlaze iz programa Obzor Europa, izvršive su u Kosovu. Nalog za izvršenje prilaže se uz odluku, bez ikakvih drugih formalnosti osim provjere vjerodostojnosti odluke, koju provodi kosovsko nadležno tijelo koje u tu svrhu imenuje vlada Kosova. Vlada Kosova obavješćuje Komisiju i Sud Europske unije o nacionalnom tijelu koje je odredila. U skladu s člankom 4. Europska komisija o takvim izvršivim odlukama ima pravo izravno obavijestiti osobe s boravištem i pravne subjekte s poslovnim nastanom u Kosovu. Izvršenje se provodi u skladu sa zakonodavstvom i pravilima procesnog prava Kosova.
2. Presude i rješenja koje Sud Europske unije donese u skladu s arbitražnom klauzulom sadržanom u ugovoru ili sporazumu koji se odnose na programe, aktivnosti, djelovanja ili projekte Unije izvršive su u Kosovu na isti način kao i odluke Europske komisije iz stavka 1.
3. Sud Europske unije nadležan je za preispitivanje zakonitosti odluka Komisije iz stavka 1. i za suspenziju njihova izvršenja. Međutim, sudovi Kosova nadležni su za pritužbe da je izvršenje provedeno na nepravilan način.

*Članak 4.***Komunikacija i razmjena podataka**

Institucije i tijela Europske unije uključeni u provedbu programa Obzor Europa ili u kontrolu nad tim programom imaju pravo izravno komunicirati, među ostalim putem elektroničkih sustava razmjene, sa svakom fizičkom osobom s boravištem u Kosovu ili pravnom osobom s poslovnim nastanom u Kosovu koja prima sredstva Unije te s bilo kojom trećom stranom s boravištem ili poslovnim nastanom u Kosovu koja je uključena u izvršenje sredstava Unije. Takve osobe, subjekti i treće strane mogu izravno dostaviti institucijama i tijelima Europske unije sve relevantne informacije i dokumentaciju koje su dužni dostaviti na temelju zakonodavstva Europske unije koje se primjenjuje na program Unije ili ugovora odnosno sporazuma sklopljenih radi provedbe tog programa.

---

**MEĐUNARODNI SPORAZUM****između Europske unije, s jedne strane, i Crne Gore, s druge strane, o sudjelovanju Crne Gore u Okvirnom programu Unije za istraživanja i inovacije Obzor Europa**

Europska komisija (dalje u tekstu „Komisija”), u ime Europske unije,

s jedne strane,

i

Vlada Crne Gore (dalje u tekstu „Crna Gora”),

s druge strane,

dalje u tekstu „stranke”,

BUDUĆI DA se Protokolom 8. uz Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Crne Gore, s druge strane, o općim načelima sudjelovanja Crne Gore u programima Zajednice <sup>(1)</sup> propisuje da se posebni uvjeti za sudjelovanje Crne Gore u svakom posebnom programu, posebno u pogledu financijskog doprinosa koji treba platiti, utvrđuju sporazumom, u obliku memoranduma o razumijevanju <sup>(2)</sup> između Komisije, koja djeluje u ime Zajednice i Crne Gore;

BUDUĆI DA je Okvirni program Europske unije za istraživanja i inovacije Obzor Europa uspostavljen Uredbom (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća <sup>(3)</sup> (dalje u tekstu „program Obzor Europa”);

UZIMAJUĆI U OBZIR napore Europske unije da udruživanjem snaga s međunarodnim partnerima predvodi odgovor na globalne izazove u skladu s akcijskim planom za ljude, planet i blagostanje u okviru programa Ujedinjenih naroda „Promijeniti svijet: Program održivog razvoja do 2030.” i potvrđujući da su istraživanja i inovacije glavni pokretači i ključna sredstva za održivi rast koji se temelji na inovacijama te za gospodarsku konkurentnost i privlačnost;

PREPOZNAJUĆI opća načela utvrđena u Uredbi (EU) 2021/695;

POTVRĐUJUĆI ciljeve obnovljenog europskog istraživačkog prostora da se izgradi zajedničko znanstveno i tehnološko područje, stvori jedinstveno tržište za istraživanja i inovacije, potiču i olakšaju suradnja među sveučilištima i razmjena najboljih praksi te privlačne istraživačke karijere, olakša prekogranična i međusektorska mobilnost istraživača, potiče slobodno kretanje znanstvenog znanja i inovacija, promiče poštovanje akademske slobode i slobode znanstvenog istraživanja, podupiru djelatnosti znanstvenog obrazovanja i znanstvene komunikacije i potiču konkurentnost i privlačnost gospodarstava koja sudjeluju te potvrđuju činjenicu da su pridružene zemlje ključni partneri u tom nastojanju;

ISTIČUĆI ulogu europskih partnerstava u rješavanju nekih od gorućih problema Europe zajedničkim istraživačkim i inovacijskim inicijativama kojima se znatno pridonosi onim prioritetima Europske unije u području istraživanja i inovacija za koje su potrebne kritična masa i dugoročna vizija te ističući važnost sudjelovanja pridruženih zemalja u tim partnerstvima;

UZIMAJUĆI U OBZIR da su se istraživanja i inovacije pokazali ključnima u regiji zapadnog Balkana za suradnju i financiranje zajedničkih istraživačkih i inovacijskih projekata koji omogućuju uzajamni pristup izvrsnosti, znanju, inovacijama, mrežama i istraživačkim resursima. Osigurali su dragocjene prilike za ljudski razvoj povećavajući izgleda za uspjeh u pronalaženju zajedničkih rješenja za regionalne i globalne izazove;

<sup>(1)</sup> SL L 108, 29.4.2010., str.1.

<sup>(2)</sup> Ovaj Sporazum čini i ima jednake pravne učinke kao Memorandum o razumijevanju naveden u Protokolu 8. uz Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Crne Gore, s druge strane, o općim načelima za sudjelovanje Crne Gore u programima Unije.

<sup>(3)</sup> Uredba (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa, o utvrđivanju pravila za sudjelovanje i širenje rezultata te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1290/2013 i (EU) br. 1291/2013 (SL L 170, 12.5.2021., str. 1.).

NASTOJEĆI uspostaviti obostrano povoljne uvjete kako bi se stvorila dostojna radna mjesta, ojačali i poduprli inovacijski ekosustavi stranaka pružanjem potpore poduzećima u inovacijama i razvoju na tržištima stranaka te olakšavajući prihvaćanje, uvođenje i dostupnost inovacija, uključujući aktivnosti izgradnje kapaciteta;

PREPOZNAJUĆI da bi uzajamno sudjelovanje u programima istraživanja i inovacija trebalo donijeti obostranu korist; i pritom potvrđujući da stranke zadržavaju svoja prava na ograničavanje ili uvjetovanje sudjelovanja u svojim programima istraživanja i inovacija, među ostalim osobito za djelovanja koja se odnose na njihovu stratešku imovinu, interese, autonomiju ili sigurnost;

UZIMAJUĆI U OBZIR zajedničke ciljeve, vrijednosti i snažnu povezanost stranaka u području istraživanja i inovacija, koja je u prošlosti uspostavljena sporazumima o pridruživanju i naknadnim okvirnim programima, te prepoznajući zajedničku želju stranaka da dodatno razvijaju, ojačaju, potaknu i prošire odnose i suradnju u tom području,

SPORAZUMJELE SU SE KAKO SLIJEDI:

#### Članak 1.

##### Područje primjene pridruživanja

1. Crna Gora kao pridružena zemlja daje doprinos i sudjeluje u svim dijelovima Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa (program Obzor Europa) koji se navode u članku 4. Uredbe (EU) 2021/695 i koji se provode posebnim programom uspostavljenim Odlukom (EU) 2021/764 <sup>(4)</sup>, u njihovim najnovijim verzijama, i financijskim doprinosom Europskom institutu za inovacije i tehnologiju.
2. Uredba (EU) 2021/819 Europskog parlamenta i Vijeća <sup>(5)</sup> i Odluka (EU) br. 2021/820 <sup>(6)</sup> primjenjuju se, u svojim najnovijim verzijama, na sudjelovanje crnogorskih pravnih subjekata u zajednicama znanja i inovacija.

#### Članak 2.

##### Uvjeti sudjelovanja u programu Obzor Europa

1. Crna Gora sudjeluje u programu Obzor Europa u skladu s uvjetima utvrđenima u Protokolu 8. uz Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Crne Gore, s druge strane, o općim načelima sudjelovanja Crne Gore u programima Zajednice, te u skladu s uvjetima utvrđenima u ovom Sporazumu, pravnim aktima iz članka 1. ovog Sporazuma te u svim drugim pravilima koja se odnose na provedbu programa Obzor Europa, u njihovim najnovijim verzijama.
2. Ako nije drukčije predviđeno u uvjetima iz stavka 1. ovog članka, među ostalim u okviru provedbe članka 22. stavka 5. Uredbe (EU) 2021/695, pravni subjekti s poslovnim nastanom u Crnoj Gori mogu sudjelovati u neizravnim djelovanjima programa Obzor Europa pod uvjetima koji su jednaki onima koji se primjenjuju na pravne subjekte s poslovnim nastanom u Europskoj uniji, uključujući poštovanje mjera ograničavanja Europske unije <sup>(7)</sup>.
3. Prije nego što odluči ispunjavaju li pravni subjekti s poslovnim nastanom u Crnoj Gori uvjete za sudjelovanje u djelovanju koje se odnosi na stratešku imovinu, interese, autonomiju ili sigurnost Europske unije na temelju članka 22. stavka 5. Uredbe (EU) 2021/695, Komisija može zatražiti određene informacije ili jamstva, kao što su:
  - a) informacije o tome je li se pravnim subjektima s poslovnim nastanom u Europskoj uniji odobrio, odnosno hoće li im se odobriti, uzajamni pristup postojećim i planiranim crnogorskim programima, projektima, djelovanjima, aktivnostima ili njihovim dijelovima koji su istovrijedni predmetnom djelovanju programa Obzor Europa;

<sup>(4)</sup> Odluka Vijeća (EU) 2021/764 od 10. svibnja 2021. o uspostavi posebnog programa za provedbu Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa te o stavljanju izvan snage Odluke 2013/743/EU (SL L 167 I, 12.5.2021., str. 1.).

<sup>(5)</sup> Uredba (EU) 2021/819 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o Europskom institutu za inovacije i tehnologiju (preinaka) (SL L 189, 28.5.2021., str. 61.).

<sup>(6)</sup> Odluka (EU) 2021/820 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o Strateškom inovacijskom programu Europskog instituta za inovacije i tehnologiju (EIT) za razdoblje 2021.–2027.: jačanje europskog inovacijskog talenta i kapaciteta te o stavljanju izvan snage Odluke br. 1312/2013/EU (SL L 189, 28.5.2021., str. 91.).

<sup>(7)</sup> Mjere ograničavanja EU-a donose se u skladu s člankom 29. Ugovora o Europskoj uniji ili člankom 215. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

- b) informacije o tome ima li Crna Gora uspostavljen nacionalni mehanizam za provjeru ulaganja i jamstva da će nadležna tijela Crne Gore izvjestiti Komisiju te se s njome savjetovati o svim mogućim slučajevima u kojima su primjenom takvog mehanizma saznala za planirano strano ulaganje/preuzimanje koje će nad crnogorskim pravnim subjektom, koji je primio sredstva iz programa Obzor Europa u okviru djelovanja koja se odnose na stratešku imovinu, interese, autonomiju ili sigurnost Europske unije, provesti subjekt koji ima poslovni nastan izvan Crne Gore ili je pod kontrolom takvog subjekta, pod uvjetom da Komisija Crnoj Gori dostavi popis relevantnih pravnih subjekata s poslovnim nastanom u Crnoj Gori nakon što s njima potpiše sporazume o dodjeli bespovratnih sredstava; i
- c) jamstva da nijedan rezultat, tehnologija, usluga ni proizvod koje će subjekti s poslovnim nastanom u Crnoj Gori razviti u okviru predmetnog djelovanja neće podlijeći ograničenjima na izvoz u države članice EU-a za vrijeme djelovanja i četiri godine nakon završetka djelovanja. Crna Gora će svake godine tijekom djelovanja i četiri godine nakon završetka djelovanja dostaviti ažurirani popis predmeta na koje se odnose nacionalna ograničenja izvoza.

4. Pravni subjekti s poslovnim nastanom u Crnoj Gori mogu sudjelovati u aktivnostima Zajedničkog istraživačkog centra (JRC) pod uvjetima koji su jednaki onima koji se primjenjuju na pravne subjekte s poslovnim nastanom u Europskoj uniji, osim ako su ograničenja nužna radi osiguravanja dosljednosti s opsegom sudjelovanja koji proizlazi iz provedbe stavaka 2. i 3. ovog članka.

5. Ako Europska unija provodi program Obzor Europa primjenom članaka 185. i 187. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, Crna Gora i crnogorski pravni subjekti mogu sudjelovati u pravnim strukturama stvorenima na temelju tih odredbi u skladu s pravnim aktima Europske unije koji su u svrhu stvaranja tih pravnih struktura doneseni ili će biti doneseni.

6. Predstavnici Crne Gore imaju pravo sudjelovati u odboru iz članka 14. Odluke (EU) 2021/764 kao promatrači, bez glasačkih prava i za točke koje se odnose na Crnu Goru.

Predstavnici Crne Gore ne prisustvuju glasanju tih odbora. Crna Gora će biti obaviještena o ishodu.

Sudjelovanje iz ovog stavka odvija se na isti način kao i sudjelovanje predstavnika država članica Europske unije, uključujući postupke za primanje informacija i dokumentacije.

7. Prava Crne Gore na zastupanje i sudjelovanje u Odboru za europski istraživački prostor i njegovim podskupinama prava su koja se primjenjuju na pridružene zemlje.

8. Predstavnici Crne Gore imaju pravo sudjelovati u Vijeću guvernera JRC-a kao promatrači, bez glasačkih prava. Podložno tom uvjetu, takvo sudjelovanje podložno je istim pravilima i postupcima koji se primjenjuju na predstavnike država članica Europske unije, uključujući prava na riječ, primanje informacija i dokumentacije u vezi s pitanjem koje se odnosi na Crnu Goru.

9. Crna Gora može sudjelovati u Konzorciju europskih istraživačkih infrastruktura (ERIC) u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 723/2009 <sup>(8)</sup> u njezinoj najnovijoj verziji i s pravnim aktom o osnivanju ERIC-a.

10. Putne troškove i troškove boravka predstavnika i stručnjaka iz Crne Gore povezane s njihovim sudjelovanjem u ulozi promatrača u radu odbora iz članka 14. Odluke (EU) 2021/764 ili na drugim sastancima koji se odnose na provedbu programa Obzor Europa Europska unija nadoknađuje na istoj osnovi te u skladu s postupcima koji su na snazi za predstavnike država članica Europske unije.

11. Stranke u okviru postojećih odredbi poduzimaju sve što je u njihovoj moći da olakšaju slobodno kretanje i boravak znanstvenika koji sudjeluju u aktivnostima iz ovog Sporazuma te prekogranični protok robe i usluga namijenjenih za te aktivnosti.

<sup>(8)</sup> Vidjeti Uredbu Vijeća (EZ) br. 723/2009 od 25. lipnja 2009. o pravnom okviru Zajednice za Konzorcij europskih istraživačkih infrastruktura (ERIC) (SL L 206, 8.8.2009., str. 1.).

12. Crna Gora poduzima sve potrebne mjere, prema potrebi, kako bi osigurala da su roba i usluge koje su kupljene u Crnoj Gori ili uvezene u Crnu Goru, a djelomično ili u potpunosti financirane u skladu sa sporazumima o dodjeli bespovratnih sredstava i/ili ugovorima sklopljenima radi provedbe aktivnosti u skladu s ovim Sporazumom, oslobođene od carinskih pristojbi, uvoznih carina i drugih fiskalnih davanja, uključujući PDV, koji se primjenjuju u Crnoj Gori.

### Članak 3.

#### Financijski doprinos

1. Sudjelovanje Crne Gore ili crnogorskih pravnih subjekata u programu Obzor Europa podliježe financijskom doprinosu Crne Gore tom programu i povezanim troškovima upravljanja i izvršenja te operativnim troškovima u okviru općeg proračuna Europske unije (dalje u tekstu „proračun Unije”).

2. Financijski doprinos jest zbroj:

a) operativnog doprinosa; i

b) naknade za sudjelovanje.

3. Financijski doprinos ima oblik godišnje naknade koja se plaća u dva obroka, najkasnije u svibnju i srpnju.

4. Operativnim doprinosom pokrivaju se operativni rashodi i rashodi za potporu programu te se on u obliku odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i odobrenih sredstava za plaćanje dodaje iznosima unesenima u proračun Unije koji je konačno donesen za program Obzor Europa, uključujući sva odobrena sredstva koja odgovaraju opozivima koji su ponovno stavljeni na raspolaganje u skladu s člankom 15. stavkom 3. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća<sup>(9)</sup>, u njezinoj najnovijoj verziji (dalje u tekstu „Financijska uredba”), i uvećana za vanjske namjenske prihode koji ne proizlaze iz financijskih doprinosa drugih donatora programu Obzor Europa<sup>(10)</sup>.

Kad je riječ o vanjskim namjenskim prihodima dodijeljenima programu Obzor Europa na temelju članka 3.1. Uredbe Vijeća (EU) 2020/2094 o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19<sup>(11)</sup>, to povećanje odgovara godišnjim odobrenim sredstvima navedenima u dokumentima uz nacrt proračuna za program Obzor Europa.

5. Početni operativni doprinos temelji se na ključu za uplatu doprinosa koji se definira kao omjer bruto domaćeg proizvoda (BDP) Crne Gore po tržišnim cijenama i BDP-a Europske unije po tržišnim cijenama. BDP-e po tržišnim cijenama koji se trebaju primjenjivati utvrđuju posebne službe Komisije na temelju najnovijih statističkih podataka dostupnih za izračun proračuna u godini prije godine u kojoj se mora platiti godišnja naknada. Odstupajući od toga, početni operativni doprinos za 2021. temelji se na BDP-u za 2019. po tržišnim cijenama. Prilagodbe ključa za uplatu doprinosa utvrđene su u Prilogu I.

6. Početni operativni doprinos izračunava se primjenom ključa za uplatu doprinosa, kako je prilagođen, na početna odobrena sredstva za preuzimanje obveza unesena u proračun Europske unije koji je konačno donesen za primjenjivu godinu za financiranje programa Obzor Europa, uvećana u skladu sa stavkom 4. ovog članka.

7. Naknada za sudjelovanje iznosi 4 % godišnjeg početnog operativnog doprinosa izračunatog u skladu sa stavcima 5. i 6. ovog članka te se uvodi postupno kako je utvrđeno u Prilogu I. Naknada za sudjelovanje ne podliježe naknadnim prilagodbama ni ispravcima.

8. Početni operativni doprinos za godinu N može se retroaktivno prilagoditi naviše ili naniže u sljedećoj godini ili sljedećim godinama na temelju proračunskih obveza preuzetih za odobrena sredstva za tu godinu N, uvećana u skladu sa stavkom 4. ovog članka, na temelju njihova izvršenja putem pravnih obveza i na temelju njihova opoziva. Detaljne odredbe o provedbi ovog članka navedene su u Prilogu I.

<sup>(9)</sup> Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredbi (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

<sup>(10)</sup> To osobito uključuje sredstva iz Instrumenta Europske unije za oporavak koji je uspostavljen Uredbom Vijeća (EU) 2020/2094 od 14. prosinca 2020. o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 (SL L 433 I, 22.12.2020., str. 23.).

<sup>(11)</sup> SL L 433 I, 22.12.2020., str. 23.



9. Europska unija Crnoj Gori dostavlja informacije o njezinu financijskom sudjelovanju, kako su sadržane u proračunskim i računovodstvenim informacijama te informacijama o uspješnosti i evaluaciji dostavljenima proračunskim tijelima Europske unije i njezinim tijelima nadležnima za davanje razrješnice u vezi s programom Obzor Europa.

Te se informacije dostavljaju uzimajući u obzir pravila Europske unije i Crne Gore o povjerljivosti i zaštiti podataka te se njima ne dovode u pitanje informacije na koje Crna Gora ima pravo na temelju Priloga III.

10. Svi doprinosi Crne Gore ili plaćanja Europske unije i izračun iznosa koje treba platiti ili primiti vrše se u eurima.

#### Članak 4.

##### Automatski mehanizam korekcije

1. Automatski mehanizam korekcije početnog operativnog doprinosa Crne Gore za godinu N, kako je prilagođen na temelju članka 3. stavka 8., primjenjuje se i izračunava u godini N+2. Temelji se na uspješnosti Crne Gore i crnogorskih pravnih subjekata u dijelovima programa Obzor Europa koji se provode s pomoću konkurentnih bespovratnih sredstava koja se financiraju odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza iz godine N, uvećanima u skladu s člankom 3. stavkom 4.

Iznos automatske korekcije izračunava se na temelju razlike između:

- a) početnih iznosa pravnih obveza u pogledu konkurentnih bespovratnih sredstava, koje su stvarno preuzete prema Crnoj Gori ili crnogorskim pravnim subjektima i koje se financiraju odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza za godinu N, uvećanima u skladu s člankom 3. stavkom 4.; i
- b) odgovarajućeg operativnog doprinosa koji je Crna Gora uplatila za godinu N, kako je prilagođen na temelju članka 3. stavka 8., isključujući troškove neintervencije koji se financiraju odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza za godinu N, uvećanima u skladu s člankom 3. stavkom 4.

2. Ako iznos iz stavka 1., neovisno o tome je li pozitivan ili negativan, prelazi 8 % odgovarajućeg početnog operativnog doprinosa, kako je prilagođen na temelju članka 3. stavka 8., ispravlja se početni operativni doprinos Crne Gore za godinu N. Iznos koji Crna Gora duguje kao dodatni doprinos ili treba primiti kao smanjenje njezina doprinosa u okviru automatskog mehanizma korekcije jest iznos koji prelazi taj prag od 8 %. Iznos koji je manji od tog praga od 8 % neće se uzeti u obzir pri izračunu dodatnog doprinosa koji se duguje ili treba primiti.

3. Detaljna pravila o automatskom mehanizmu korekcije utvrđena su u Prilogu I.

#### Članak 5.

##### Reciprocitet

1. Pravni subjekti s poslovnim nastanom u Europskoj uniji mogu sudjelovati u crnogorskim programima, projektima, djelovanjima ili njihovim dijelovima koji su istovrijedni programu Obzor Europa, u skladu sa zakonodavstvom Crne Gore.

2. Neiscrpan popis istovrijednih crnogorskih programa, projekata, djelovanja, aktivnosti ili njihovih dijelova navodi se u Prilogu II.

3. Financiranje pravnih subjekata s poslovnim nastanom u Uniji koje provodi Crna Gora podliježe zakonima i propisima Crne Gore kojima se uređuje funkcioniranje istraživačkih i inovacijskih programa, projekata, djelovanja, aktivnosti ili njihovih dijelova. Ako se financijska sredstva ne dodjeljuju, pravni subjekti s poslovnim nastanom u Uniji mogu sudjelovati s vlastitim sredstvima.

#### Članak 6.

##### Otvorena znanost

Stranke u svojim programima, projektima, djelovanjima, aktivnostima ili njihovim dijelovima uzajamno promiču i potiču prakse otvorene znanosti u skladu s pravilima programa Obzor Europa i zakonima i propisima Crne Gore.



## Članak 7.

**Praćenje, evaluacija i izvješćivanje**

1. Ne dovodeći u pitanje odgovornosti Komisije, Europskog ureda za borbu protiv prijevара (OLAF) i Revizorskog suda Europske unije u pogledu praćenja i evaluacije programa Obzor Europa, sudjelovanje Crne Gore u programu kontinuirano se prati na temelju njezina partnerstva s Komisijom.
2. Pravila o dobrom financijskom upravljanju, uključujući financijsku kontrolu, povrat sredstava i druge mjere protiv prijevара u vezi s financiranjem sredstvima Europske unije na temelju ovog Sporazuma utvrđena su u Prilogu III.

## Članak 8.

**Zajednički odbor EU-a i Crne Gore za istraživanje i inovacije**

1. Osniva se Zajednički odbor EU-a i Crne Gore za istraživanje i inovacije (dalje u tekstu „Zajednički odbor EU-a i Crne Gore“). Zadaće Zajedničkog odbora EU-a i Crne Gore uključuju:

- a) ocjenjivanje, evaluaciju i preispitivanje provedbe ovog Sporazuma, osobito:
  - i. sudjelovanja i uspješnosti pravnih subjekata Crne Gore u programu Obzor Europa;
  - ii. razine (uzajamne) otvorenosti pravnih subjekata s poslovnim nastanom na području svake stranke za sudjelovanje u programima, projektima, djelovanjima, aktivnostima ili njihovim dijelovima druge stranke;
  - iii. provedbe mehanizma financijskog doprinosa i automatskog mehanizma korekcije u skladu s člancima 3. i 4.;
  - iv. razmjene informacija i ispitivanja svih mogućih pitanja o iskorištavanju rezultata, uključujući prava intelektualnog vlasništva;
- b) raspravu, na zahtjev bilo koje stranke, o ograničenjima koja stranke primjenjuju ili planiraju u smislu pristupa njihovim programima istraživanja i inovacija, među ostalim osobito za djelovanja koja se odnose na njihovu stratešku imovinu, interese, autonomiju ili sigurnost;
- c) ispitivanje kako poboljšati i razviti suradnju;
- d) zajedničku raspravu o budućem smjeru i prioritetima politika povezanih s istraživanjima i inovacijama te planiranju istraživanja od zajedničkog interesa; i
- e) razmjenu informacija, inter alia, o novom zakonodavstvu, odlukama ili nacionalnim programima istraživanja i inovacija koji su relevantni za provedbu ovog Sporazuma.

2. Zajednički odbor EU-a i Crne Gore, koji čine predstavnici Europske unije i Crne Gore, donosi svoj Poslovnik.
3. Zajednički odbor EU-a i Crne Gore može osnovati bilo koju stručnu radnu skupinu ili stručno savjetodavno tijelo na *ad hoc* osnovi koji mogu pružiti potporu u provedbi ovog Sporazuma.
4. Zajednički odbor EU-a i Crne Gore sastaje se najmanje jednom godišnje i, kad god je to potrebno zbog posebnih okolnosti, na zahtjev bilo koje stranke. Europska unija i nacionalno tijelo Crne Gore zaduženo za znanost i istraživanja izmjenjuju se kao organizator i domaćin tih sastanaka.
5. Zajednički odbor EU-a i Crne Gore djeluje kontinuirano na temelju razmjene relevantnih informacija bilo kojim komunikacijskim sredstvima, osobito u vezi sa sudjelovanjem/uspješnosti pravnih subjekata Crne Gore. Zajednički odbor EU-a i Crne Gore osobito može obavljati svoje zadaće u pisanom obliku kad god je to potrebno.

## Članak 9.

**Završne odredbe**

1. Ovaj Sporazum stupa na snagu na dan kad stranke jedna drugu obavijeste o završetku unutarnjih postupaka potrebnih u tu svrhu.
2. Ovaj Sporazum primjenjuje se od 1. siječnja 2021. Ostaje na snazi onoliko dugo koliko je potrebno da se završe svi projekti, djelovanja, aktivnosti ili njihovi dijelovi, koji se financiraju iz programa Obzor Europa, sve mjere koje su potrebne za zaštitu financijskih interesa Europske unije i sve financijske obveze koje proizlaze iz provedbe ovog Sporazuma između stranaka.
3. Europska unija i Crna Gora mogu privremeno primjenjivati ovaj Sporazum u skladu sa svojim unutarnjim postupcima i zakonodavstvom. Privremena primjena počinje na dan kad stranke jedna drugu obavijeste o završetku unutarnjih postupaka potrebnih u tu svrhu.
4. Ako Crna Gora obavijesti Komisiju, koja djeluje u ime Europske unije, da neće završiti svoje unutarnje postupke potrebne za stupanje na snagu ovog Sporazuma, ovaj se Sporazum prestaje privremeno primjenjivati na dan kad Komisija zaprimi tu obavijest te će se taj datum smatrati datumom prestanka u svrhu ovog Sporazuma.
5. Europska unija može suspendirati primjenu ovog Sporazuma u slučaju djelomičnog ili potpunog neplaćanja financijskog doprinosa koji Crna Gora treba platiti na temelju ovog Sporazuma.

U slučaju neplaćanja koje može znatno ugroziti provedbu programa Obzor Europa i upravljanje njime, Komisija šalje službenu opomenu. Ako se plaćanje ne izvrši u roku od 20 radnih dana nakon službene opomene, Komisija će obavijestiti Crnu Goru o suspenziji primjene ovog Sporazuma službenom obavješću koja će stupiti na snagu 15 dana nakon što je Crna Gora zaprimi.

Ako se primjena ovog Sporazuma suspendira, pravni subjekti s poslovnim nastanom u Crnoj Gori ne ispunjavaju uvjete za sudjelovanje u postupcima dodjele koji još nisu završeni na dan stupanja na snagu suspenzije. Postupak dodjele smatra se završenim kad se preuzmu pravne obveze koje nastanu slijedom tog postupka.

Suspenzija ne utječe na pravne obveze koje su s pravnim subjektima s poslovnim nastanom u Crnoj Gori sklopljene prije stupanja na snagu te suspenzije. Ovaj se Sporazum nastavlja primjenjivati na takve pravne obveze.

Europska unija bez odgode obavješćuje Crnu Goru nakon što primi cijeli iznos financijskog doprinosa koji se duguje. Suspenzija se ukida s trenutačnim učinkom nakon te obavijesti.

Od dana ukidanja suspenzije pravni subjekti Crne Gore ponovno ispunjavaju uvjete u postupcima dodjele pokrenutima nakon tog datuma te postupcima dodjele pokrenutima prije tog datuma za koje nije istekao rok za podnošenje zahtjeva.

6. Svaka stranka može u bilo kojem trenutku raskinuti ovaj Sporazum dostavom pisane obavijesti o namjeri njegova raskida. Ovaj se Sporazum u tom slučaju otkazuje tri kalendarska mjeseca nakon dostave te pisane obavijesti primatelju. Datum stupanja na snagu raskida jest datum raskida za potrebe ovog Sporazuma.

7. Kad se ovaj Sporazum prestane privremeno primjenjivati u skladu sa stavkom 4. ovog članka ili se raskine u skladu sa stavkom 6. ovog članka, stranke su suglasne:

- (a) da se projekti, djelovanja, aktivnosti ili njihovi dijelovi, za koje su pravne obveze preuzete tijekom privremene primjene i/ili nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma, a prije prestanka njegove primjene ili njegova raskida, nastavlja do njihova završetka pod uvjetima utvrđenima ovim Sporazumom;

- (b) da se godišnji financijski doprinos za godinu N tijekom koje se ovaj Sporazum prestane privremeno primjenjivati ili se raskine plaća u cijelosti u skladu s člankom 3. Operativni doprinos za godinu N prilagođava se u skladu s člankom 3. stavkom 8. i ispravlja u skladu s člankom 4. ovog Sporazuma. Naknada za sudjelovanje za godinu N ne prilagođava niti se ispravlja; i
- (c) da se nakon godine u kojoj se ovaj Sporazum prestane privremeno primjenjivati ili se raskine, početni operativni doprinosi plaćeni za godine u kojima se ovaj Sporazum primjenjivao prilagođavaju u skladu s člankom 3. stavkom 8. te se automatski ispravljaju u skladu s člankom 4. ovog Sporazuma.

Sve ostale posljedice otkazivanja ili prestanka privremene primjene ovog Sporazuma stranke rješavaju zajedničkom suglasnošću.

Ovaj se Sporazum može izmijeniti jedino pisanim putem uz suglasnost stranaka. Stupanje na snagu izmjena odvijat će se prema istom postupku kao što je onaj koji se primjenjuje na stupanje na snagu ovog Sporazuma.

8. Prilozi ovom Sporazumu njegov su sastavni dio.

Ovaj Sporazum sastavljen je u dva izvornika na engleskom i crnogorskom jeziku, pri čemu je svaki od tih tekstova jednako vjerodostojan. U slučaju razlika u tumačenju prednost ima engleski tekst.

Sastavljeno u Bruxellesu, dana 6. prosinca, i u Podgorici, dana 3. prosinca 2021.

*Za Komisiju, u ime Europske unije,*

Mariya GABRIEL

*Povjerenica za inovacije, istraživanje, kulturu,  
obrazovanje i mlade*

*Za Vladu Crne Gore,*

Vesna BRATIĆ

*Ministrica obrazovanja, znanosti, kulture i sporta*

\_\_\_\_\_

## PRILOG I.

**Pravila o financijskom doprinosu Crne Gore programu Obzor Europa (2021.–2027.)****I. Izračun financijskog doprinosa Crne Gore**

1. Financijski doprinos Crne Gore programu Obzor Europa utvrđuje se na godišnjoj razini proporcionalno i dodatno iznosu koji je svake godine u proračunu Unije dostupan za odobrena sredstva za preuzimanje obveza, koja su potrebna za upravljanje programom Obzor Europa, njegovo izvršenje i funkcioniranje, uvećana u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma.

2. Naknada za sudjelovanje iz članka 3. stavka 7. ovog Sporazuma uvodi se postupno kako slijedi:

— 2021.: 0,5 %,

— 2022.: 1 %,

— 2023.: 1,5 %,

— 2024.: 2 %,

— 2025.: 2,5 %,

— 2026.: 3 %,

— 2027.: 4 %.

3. U skladu s člankom 3. stavkom 5. ovog Sporazuma, početni operativni doprinos koji Crna Gora treba platiti za svoje sudjelovanje u programu Obzor Europa izračunat će se za odgovarajuće financijske godine primjenom prilagodbe ključa za uplatu doprinosa.

Prilagodba ključa za uplatu doprinosa glasi:

$$\text{Contribution Key Adjusted} = \text{Contribution Key} \times \text{Coefficient}$$

Koeficijent koji se upotrebljava za izračun prilagodbe ključa za uplatu doprinosa iznosi 0,18.

4. U skladu s člankom 3. stavkom 8. ovog Sporazuma prva prilagodba koja se odnosi na izvršenje proračuna za godinu N provodi se u godini N+1 kad se početni operativni doprinos za godinu N prilagođava naviše ili naniže za iznos razlike između:

a) prilagođenog doprinosa koji se izračunava primjenom prilagođenog ključa za uplatu doprinosa za godinu N na zbroj:

i. iznosa proračunskih obveza preuzetih u pogledu odobrenih sredstava za preuzimanje obveza za godinu N u okviru izglasanog proračuna Europske unije te u pogledu odobrenih sredstava za preuzimanje obveza, koja odgovaraju opozivima te su ponovno stavljena na raspolaganje; i

ii. svih odobrenih sredstava za preuzimanje obveza na temelju vanjskih namjenskih prihoda koji ne proizlaze iz financijskih doprinosa drugih donatora programu Obzor Europa, a koji su bili dostupni na kraju godine N <sup>(1)</sup>. Kad je riječ o vanjskim namjenskim prihodima dodijeljenima programu Obzor Europa na temelju članka 3. stavka 1. Uredbe Vijeća (EU) 2020/2094 o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 <sup>(2)</sup>, za potrebe izračuna prilagođenog doprinosa upotrebljavaju se godišnji okvirni iznosi u okviru izrade programa VFO-a.

<sup>(1)</sup> To osobito uključuje sredstva iz Instrumenta Europske unije za oporavak koji je uspostavljen Uredbom Vijeća (EU) 2020/2094 od 14. prosinca 2020. o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 (SL L 433 I, 22.12.2020., str. 23.).

<sup>(2)</sup> SL L 433 I, 22.12.2020., str. 23.

b) i početnog operativnog doprinosa za godinu N.

Počevši od godine N+2 i svake sljedeće godine sve dok se ne plate ili opozovu sve proračunske obveze koje se financiraju odobrenim sredstvima koja potječu iz godine N, uvećanima u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma, i najdulje tri godine nakon završetka programa Obzor Europa, Unija izračunava prilagodbu operativnog doprinosa za godinu N na način da operativni doprinos Crne Gore smanji za iznos dobiven primjenom prilagođenog ključa za uplatu doprinosa za godinu N na opozive koji se svake godine izvršavaju u pogledu obveza za godinu N koje se financiraju iz proračuna Unije ili iz opoziva koji su ponovno stavljeni na raspolaganje.

Ako se otkazu iznosi koji potječu od vanjskih namjenskih prihoda za godinu N (kako bi se uključila odobrena sredstva za preuzimanje obveza i, kad je riječ o iznosima na temelju Uredbe Vijeća (EU) 2020/2094, godišnji okvirni iznosi u okviru izrade programa VFO-a) koji ne proizlaze iz financijskih doprinosa drugih donatora programu Obzor Europa, operativni doprinos Crne Gore smanjuje se za iznos dobiven primjenom prilagođenog ključa za uplatu doprinosa za godinu N na otkazani iznos.

## II. Automatska korekcija operativnog doprinosa Crne Gore

1. Na izračun automatske korekcije iz članka 4. ovog Sporazuma primjenjuju se sljedeći uvjeti:

- a) „konkurentna bespovratna sredstva” znači bespovratna sredstva dodijeljena putem poziva na podnošenje prijedloga pri čemu se krajnji korisnici mogu utvrditi u trenutku izračuna automatske korekcije. To ne obuhvaća financijske potpore trećim stranama kako je definirano u članku 204. Financijske uredbe;
- b) ako je pravna obveza potpisana s konzorcijem, iznosi upotrijebljeni za utvrđivanje početnih iznosa pravne obveze kumulativni su iznosi dodijeljeni korisnicima koji su crnogorski subjekti u skladu s indikativnom raščlambom proračuna sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava;
- c) svi iznosi pravnih obveza koji odgovaraju konkurentnim bespovratnim sredstvima utvrđuju se primjenom elektroničkog sustava Europske komisije eCorda te se izdvajaju druge srijede u veljači u godini N+2;
- d) „troškovi neintervencije” znači troškovi programa koji nisu konkurentna bespovratna sredstva, uključujući rashode za potporu, administraciju pojedinih programa i druga djelovanja <sup>(3)</sup>;
- e) iznosi dodijeljeni međunarodnim organizacijama kao pravnim subjektima koji su krajnji korisnici <sup>(4)</sup> smatraju se troškovima neintervencije.

2. Mehanizam se primjenjuje kako slijedi:

- a) automatske korekcije za godinu N u vezi s izvršenjem odobrenih sredstava za preuzimanje obveza za godinu N, uvećanih u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma, primjenjuju se na temelju podataka o godini N i godini N+1 iz sustava eCorda iz točke II. stavka 1. točke (c) ovog Priloga u godini N+2 nakon što se na doprinos Crne Gore programu Obzor Europa primijene sve prilagodbe u skladu s člankom 3. stavkom 8. ovog Sporazuma. Razmatrani iznos bit će iznos konkurentnih bespovratnih sredstava za koja su podaci dostupni u trenutku izračuna korekcije.
- b) Počevši od godine N+2 pa do 2029. iznos automatske korekcije izračunava se za godinu N na temelju razlike između:
  - i. ukupnog iznosa konkurentnih bespovratnih sredstava dodijeljenih Crnoj Gori ili crnogorskim pravnim subjektima kao preuzete obveze za proračunska odobrena sredstva za godinu N; i

<sup>(3)</sup> Druga djelovanja osobito uključuju nabavu, nagrade, financijske instrumente, izravna djelovanja Zajedničkog istraživačkog centra, pretplate (OECD, Eureka, IPEEC, IEA, ...), stručnjake (evaluatori, praćenje projekata) itd.

<sup>(4)</sup> Međunarodne organizacije smatraju se troškovima neintervencije samo ako su krajnji korisnici. To se ne primjenjuje ako je međunarodna organizacija koordinator projekta (raspodjela sredstava drugim koordinatorima).

ii. iznosa prilagođenog operativnog doprinosa Crne Gore za godinu N pomnoženog s omjerom između:

A. iznosa konkurentnih bespovratnih sredstava za odobrena sredstva za preuzimanje obveza za godinu N, uvećana u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma; i

B. ukupnih proračunskih odobrenih sredstava godinu N, uključujući troškove neintervencije.

### III. Plaćanje financijskog doprinosa Crne Gore, plaćanje prilagodbi operativnog doprinosa Crne Gore i plaćanje automatske korekcije koja se primjenjuje na operativni doprinos Crne Gore

1. Komisija Crnoj Gori što prije, a najkasnije prilikom izdavanja prvog poziva za osiguravanje sredstava za financijsku godinu, dostavlja sljedeće informacije:

a. iznose odobrenih sredstava za preuzimanje obveza u proračunu Unije konačno donesenom za predmetnu godinu za proračunske linije koje pokrivaju sudjelovanje Crne Gore u programu Obzor Europa, po potrebi uvećanih u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma;

b. iznos naknade za sudjelovanje iz članka 3. stavka 7. ovog Sporazuma;

c. od godine N+1 provedbe programa Obzor Europa, izvršavanje odobrenih sredstava za preuzimanje obveza koje odgovara proračunskoj godini N, uvećanih u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma, i razinu opoziva;

d. za dio programa Obzor Europa za koji su takve informacije potrebne radi izračuna automatske korekcije, razinu obveza preuzetih u korist crnogorskih pravnih subjekata raščlanjenih prema odgovarajućoj godini odobrenih proračunskih sredstava i s tim povezanim ukupnim iznosom preuzetih obveza.

Komisija na temelju svojeg nacrtu proračuna što prije, a najkasnije do 1. rujna financijske godine, dostavlja procjenu informacija za sljedeću godinu u skladu s točkama (a) i (b).

2. Komisija najkasnije u travnju i lipnju svake financijske godine Crnoj Gori izdaje poziv za osiguravanje sredstava u iznosu koji odgovara njezinu doprinosu u okviru ovog Sporazuma.

Svakim pozivom za osiguravanje sredstava predviđa se plaćanje šest dvanaestina doprinosa Crne Gore najkasnije 30 dana od izdavanja poziva.

Za prvu godinu provedbe ovog Sporazuma Komisija objavljuje jedinstveni poziv za osiguravanje sredstava u roku od 60 dana od datuma na koji je ovaj Sporazum počeo proizvoditi pravne učinke.

3. Svake godine počevši od 2023. pozivi za osiguravanje sredstava odražavaju i iznos automatske korekcije primjenjive na operativni doprinos plaćen za godinu N-2.

Poziv za osiguravanje sredstava izdan najkasnije u travnju može uključivati i prilagodbe financijskog doprinosa koji je Crna Gora platila za provedbu, upravljanje i funkcioniranje prethodnih okvirnih programa za istraživanja i inovacije u kojima je Crna Gora sudjelovala.

Za svaku od financijskih godina 2028., 2029. i 2030. Crna Gora treba primiti ili platiti iznos koji proizlazi iz automatske korekcije primijenjene na operativne doprinose koje je Crna Gora platila 2026. i 2027. ili iz prilagodbi u skladu s člankom 3. stavkom 8. ovog Sporazuma.

4. Crna Gora plaća svoj financijski doprinos na temelju ovog Sporazuma u skladu s dijelom III. ovog Priloga. Ako Crna Gora ne plati svoj financijski doprinos do datuma dospijeca, Komisija šalje službenu opomenu.

Za svako kašnjenje u plaćanju financijskog doprinosa Crnoj Gori se na nepodmireni iznos od datuma dospijeca obračunavaju zatezne kamate.

Kamatna stopa na dug koji na dan dospijeca nije podmiren stopa je koju Europska središnja banka primjenjuje na svoje glavne operacije refinanciranja, kako je objavljeno u seriji C *Službenog lista Europske unije*, a koja je na snazi prvoga kalendarskog dana mjeseca datuma dospijeca, uvećana za jedan i pol postotni bod.

---

## PRILOG II.

**Neiscrpan popis istovrijednih crnogorskih programa, projekata, djelovanja, aktivnosti ili njihovih dijelova**

Crnogorski programi, projekti, djelovanja i aktivnosti koji se nalaze na sljedećem neiscrpnom popisu smatraju se jednakovrijednima programu Obzor Europa:

- program za centre izvrsnosti;
  - bespovratna sredstva za financiranje znanstveno-istraživačkih projekata;
  - suradnički program for inovacije 2019.–2024.;
  - program pomoći za pokretanje poslovanja novoosnovanih poduzeća
-



## PRILOG III.

**Dobro financijsko upravljanje**

Zaštita financijskih interesa i povrat sredstava

## Članak 1.

**Preispitivanja i revizije**

1. Europska unija ima pravo provoditi, u skladu s primjenjivim propisima jedne ili više institucija Unije ili njezinih tijela te kako je predviđeno u relevantnim sporazumima i/ili ugovorima, tehničke, znanstvene, financijske ili druge vrste preispitivanja i revizija u prostorijama svake fizičke osobe s boravištem u Crnoj Gori ili pravne osobe s poslovnim nastanom u Crnoj Gori koja prima sredstva Europske unije te bilo koje treće strane s boravištem ili poslovnim nastanom u Crnoj Gori koja je uključena u izvršenje sredstava Unije. Takva preispitivanja i revizije mogu provoditi službenici institucija i tijela Europske unije, posebno Europske komisije i Europskog revizorskog suda, ili druge osobe koje je ovlastila Europska komisija.

2. Službenici institucija i tijela Europske unije, posebno Europske komisije i Europskog revizorskog suda, kao i druge osobe koje je ovlastila Europska komisija, imaju odgovarajući pristup lokacijama, radovima i dokumentima (u elektroničkom i papirnatom obliku) te svim informacijama potrebnima za provedbu takvih revizija, uključujući pravo na dobivanje fizičkih/elektroničkih preslika i izvadaka iz bilo kojeg dokumenta ili sadržaja bilo kojeg podatkovnog medija u posjedu fizičkih ili pravnih osoba koje su predmet revizije ili treće strane koja je predmet revizije.

3. Kako bi mogli izvršavati svoje dužnosti iz ovog članka, službenicima i drugim osobama iz stavka 2. Crna Gora ne uskraćuje pravo ulaska u Crnu Goru ni pristup prostorijama niti za to postavlja prepreke.

4. Preispitivanja i revizije mogu se provesti i nakon suspenzije primjene ovog Sporazuma u skladu s njegovim člankom 9. stavkom 5., nakon prekida privremene primjene ili nakon njegova raskida, pod uvjetima utvrđenima u primjenjivim propisima jedne ili više institucija Europske unije ili njezinih tijela te kako je predviđeno u relevantnim sporazumima i/ili ugovorima povezanim s bilo kojom pravnom obvezom kojom se izvršava proračun Europske unije, a koju je Europska unija preuzela prije datuma stupanja na snagu suspenzije primjene ovog Sporazuma u skladu s njegovim člankom 9. stavkom 5., prekida privremene primjene ili njegova raskida.

## Članak 2.

**Borba protiv nepravilnosti, prijevара i drugih kaznenih djela koja utječu na financijske interese Unije**

1. Europska komisija i Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF) ovlašteni su provoditi upravne istrage, uključujući provjere i inspekcije na terenu, na državnom području Crne Gore. Te se istrage provode u skladu s uvjetima utvrđenima u primjenjivim propisima jedne ili više institucija Unije.

2. Nadležna tijela Crne Gore u razumnom roku obavješćuju Europsku komisiju ili OLAF o svakoj uočenoj činjenici ili sumnji koja se odnosi na nepravilnost, prijevaru ili drugu nezakonitu aktivnost koja utječe na financijske interese Unije.

3. Provjere i inspekcije na terenu mogu se provoditi u prostorijama bilo koje fizičke osobe s boravištem u Crnoj Gori ili pravne osobe s poslovnim nastanom u Crnoj Gori koje primaju sredstva Unije, kao i prostorijama bilo koje treće strane s boravištem ili poslovnim nastanom u Crnoj Gori uključene u izvršenje sredstava Unije.

4. Europska komisija ili OLAF provjere i inspekcije na terenu pripremaju i provode u bliskoj suradnji s nadležnim crnogorskim tijelom koje odredi crnogorska vlada. Kako bi moglo pružiti pomoć, to se nadležno tijelo unaprijed u razumnom roku obavješćuje o predmetu, svrsi i pravnom temelju provjera i inspekcija. U tu svrhu službenici nadležnih crnogorskih tijela mogu sudjelovati u terenskim provjerama i pregledima.

5. Na zahtjev crnogorskih nadležnih tijela, provjere i inspekcije na terenu mogu se provoditi zajedno s Europskom komisijom ili OLAF-om.

6. Službenici Komisije i OLAF-ovo osoblje imaju pristup svim informacijama i dokumentaciji, uključujući računalne podatke o predmetnim operacijama, koje su potrebne za pravilnu provedbu provjera i inspekcija na terenu. Oni osobito mogu kopirati relevantne dokumente.

7. Ako osoba, subjekt ili neka treća strana odbiju provjeru ili inspekciju na terenu, crnogorska tijela, djelujući u skladu s nacionalnim pravilima i propisima, dužna su Europskoj komisiji ili OLAF-u pomoći da im se omogući obavljanje tih provjera ili inspekcija. Ta pomoć uključuje poduzimanje odgovarajućih mjera predostrožnosti u skladu s nacionalnim pravom, među ostalim kako bi se zaštitili dokazi.

8. Europska komisija ili OLAF obavješćuje nadležna crnogorska tijela o rezultatu takvih provjera ili inspekcija. Konkretno, Europska komisija ili OLAF u najkraćem mogućem roku izvješćuje nadležno crnogorsko tijelo o svim činjenicama ili sumnjama koje se odnose na nepravilnost za koju su doznali tijekom provjere ili inspekcije na terenu.

9. Ne dovodeći u pitanje primjenu crnogorskog kaznenog prava, Europska komisija u skladu sa zakonodavstvom Europske unije može izreći administrativne mjere i sankcije pravnim ili fizičkim osobama u Crnoj Gori koje sudjeluju u provedbi programa ili aktivnosti.

10. U svrhu pravilne provedbe ovog članka, Europska komisija ili OLAF i crnogorska nadležna tijela redovito razmjenjuju informacije te se, na zahtjev jedne od stranaka ovog Sporazuma, međusobno savjetuju.

11. Kako bi se olakšala učinkovita suradnja i razmjena informacija s OLAF-om, Crna Gora određuje kontaktnu točku.

12. Razmjena informacija između Europske komisije ili OLAF-a i crnogorskih nadležnih tijela odvija se u skladu sa zahtjevima o povjerljivosti. Osobni podaci uključeni u razmjenu informacija zaštićeni su u skladu s primjenjivim pravilima.

13. Crnogorska nadležna tijela surađuju s Uredom europskog javnog tužitelja kako bi mu omogućila ispunjavanje njegove obveze provedbe istrage, kaznenog progona i podizanja optužnica protiv počinitelja i sudionika kaznenih djela koja utječu na financijske interese Europske unije u skladu s primjenjivim zakonodavstvom.

### Članak 3.

#### **Povrat sredstava i izvršenje**

1. Odluke koje donese Europska komisija, kojima se pravnim ili fizičkim osobama koje nisu države nameće novčana obveza u vezi sa svim potraživanjima koja proizlaze iz programa Obzor Europa, izvršive su u Crnoj Gori. Nalog za izvršenje prilaže se uz odluku, bez ikakvih drugih formalnosti osim provjere vjerodostojnosti odluke, koju provodi crnogorsko nadležno tijelo koje u tu svrhu imenuje vlada Crne Gore. Vlada Crne Gore obavješćuje Komisiju i Sud Europske unije o nacionalnom tijelu koje je odredila. U skladu s člankom 4. Europska komisija o takvim izvršivim odlukama ima pravo izravno obavijestiti osobe s boravištem i pravne subjekte s poslovnim nastanom u Crnoj Gori. Izvršenje se provodi u skladu sa zakonodavstvom i pravilima procesnog prava Crne Gore.

2. Presude i rješenja koje Sud Europske unije donese u skladu s arbitražnom klauzulom sadržanom u ugovoru ili sporazumu koji se odnose na programe, aktivnosti, djelovanja ili projekte Unije izvršive su u Crnoj Gori na isti način kao i odluke Europske komisije iz stavka 1.

3. Sud Europske unije nadležan je za preispitivanje zakonitosti odluka Komisije iz stavka 1. i za suspenziju njihova izvršenja. Međutim, sudovi Crne Gore nadležni su za pritužbe da je izvršenje provedeno na nepravilan način.

*Članak 4.***Komunikacija i razmjena podataka**

Institucije i tijela Europske unije uključeni u provedbu programa Obzor Europa ili u kontrolu nad tim programom imaju pravo izravno komunicirati, među ostalim putem elektroničkih sustava razmjene, sa svakom fizičkom osobom s boravištem u Crnoj Gori ili pravnom osobom s poslovnim nastanom u Crnoj Gori koja prima sredstva Unije te s bilo kojom trećom stranom s boravištem ili poslovnim nastanom u Crnoj Gori koja je uključena u izvršenje sredstava Unije. Takve osobe, subjekti i treće strane mogu izravno dostaviti institucijama i tijelima Europske unije sve relevantne informacije i dokumentaciju koje su dužni dostaviti na temelju zakonodavstva Europske unije koje se primjenjuje na program Unije ili ugovora odnosno sporazuma sklopljenih radi provedbe tog programa.

---

**MEĐUNARODNI SPORAZUM****između Europske unije, s jedne strane, i Republike Sjeverne Makedonije, s druge strane, o sudjelovanju Sjeverne Makedonije u Okvirnom programu Unije za istraživanja i inovacije Obzor Europa**

Europska komisija (dalje u tekstu „Komisija“), u ime Europske unije,

s jedne strane,

i

Vlada Republike Sjeverne Makedonije (dalje u tekstu „Sjeverna Makedonija“),

s druge strane,

dalje u tekstu „stranke“,

BUDUĆI DA se „Protokolom uz Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i bivše jugoslavenske republike Makedonije, s druge strane, o Okvirnom sporazumu između Europske zajednice i bivše jugoslavenske republike Makedonije o općim načelima sudjelovanja bivše jugoslavenske republike Makedonije u programima Zajednice <sup>(1)</sup> propisuje da se posebni uvjeti za sudjelovanje Sjeverne Makedonije u svakom posebnom programu, posebno u pogledu financijskog doprinosa koji treba platiti, utvrđuju sporazumom u obliku memoranduma o razumijevanju <sup>(2)</sup>, između Komisije i nadležnih tijela Sjeverne Makedonije;

BUDUĆI DA je Okvirni program Europske unije za istraživanja i inovacije Obzor Europa uspostavljen Uredbom (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća <sup>(3)</sup> (dalje u tekstu „program Obzor Europa“);

UZIMAJUĆI U OBZIR napore Europske unije da udruživanjem snaga s međunarodnim partnerima predvodi odgovor na globalne izazove u skladu s akcijskim planom za ljude, planet i blagostanje u okviru programa Ujedinjenih naroda „Promijeniti svijet: Program održivog razvoja do 2030.“ i potvrđujući da su istraživanja i inovacije glavni pokretači i ključna sredstva za održivi rast koji se temelji na inovacijama te za gospodarsku konkurentnost i privlačnost;

PREPOZNAJUĆI opća načela utvrđena u Uredbi (EU) 2021/695;

POTVRĐUJUĆI ciljeve obnovljenog europskog istraživačkog prostora da se izgradi zajedničko znanstveno i tehnološko područje, stvori jedinstveno tržište za istraživanja i inovacije, potiču i olakšaju suradnja među sveučilištima i razmjena najboljih praksi te privlačne istraživačke karijere, olakša prekogranična i međusektorska mobilnost istraživača, potiče slobodno kretanje znanstvenog znanja i inovacija, promiče poštovanje akademske slobode i slobode znanstvenog istraživanja, podupiru djelatnosti znanstvenog obrazovanja i znanstvene komunikacije i potiču konkurentnost i privlačnost gospodarstava koja sudjeluju te potvrđuju činjenicu da su pridružene zemlje ključni partneri u tom nastojanju;

<sup>(1)</sup> SL L 192, 22.7.2005., str. 23.

<sup>(2)</sup> Ovaj Sporazum čini i ima jednake pravne učinke kao Memorandum o razumijevanju naveden u Protokolu uz Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i bivše jugoslavenske republike Makedonije, s druge strane, o Okvirnom sporazumu između Europske zajednice i bivše jugoslavenske republike Makedonije o općim načelima sudjelovanja bivše jugoslavenske republike Makedonije u programima Zajednice.

<sup>(3)</sup> Uredba (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa, o utvrđivanju pravila za sudjelovanje i širenje rezultata te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1290/2013 i (EU) br. 1291/2013 (SL L 170, 12.5.2021, str. 1.)

ISTIČUĆI ulogu europskih partnerstava u rješavanju nekih od gorućih problema Europe zajedničkim istraživačkim i inovacijskim inicijativama kojima se znatno pridonosi onim prioritetima Europske unije u području istraživanja i inovacija za koje su potrebne kritična masa i dugoročna vizija te ističući važnost sudjelovanja pridruženih zemalja u tim partnerstvima;

UZIMAJUĆI U OBZIR da su se istraživanja i inovacije pokazali ključnima u regiji zapadnog Balkana za suradnju i financiranje zajedničkih istraživačkih i inovacijskih projekata koji omogućuju uzajamni pristup izvrsnosti, znanju, inovacijama, mrežama i istraživačkim resursima. Osigurali su dragocjene prilike za ljudski razvoj povećavajući izgleda za uspjeh u pronalaženju zajedničkih rješenja za regionalne i globalne izazove;

NASTOJEĆI uspostaviti obostrano povoljne uvjete kako bi se stvorila dostojna radna mjesta, ojačali i poduprli inovacijski ekosustavi stranaka pružanjem potpore poduzećima u inovacijama i razvoju na tržištima stranaka te olakšavajući prihvaćanje, uvođenje i dostupnost inovacija, uključujući aktivnosti izgradnje kapaciteta;

PREPOZNAJUĆI da bi uzajamno sudjelovanje u programima istraživanja i inovacija trebalo donijeti obostranu korist; i pritom potvrđujući da stranke zadržavaju svoja prava na ograničavanje ili uvjetovanje sudjelovanja u svojim programima istraživanja i inovacija, među ostalim osobito za djelovanja koja se odnose na njihovu stratešku imovinu, interese, autonomiju ili sigurnost;

UZIMAJUĆI U OBZIR zajedničke ciljeve, vrijednosti i snažnu povezanost stranaka u području istraživanja i inovacija, koja je u prošlosti uspostavljena sporazumima o pridruživanju i naknadnim okvirnim programima, te prepoznajući zajedničku želju stranaka da dodatno razviju, ojačaju, potaknu i prošire odnose i suradnju u tom području,

SPORAZUMJELE SU SE KAKO SLIJEDI:

#### Članak 1.

##### Područje primjene pridruživanja

1. Sjeverna Makedonija kao pridružena zemlja daje doprinos i sudjeluje u svim dijelovima Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa (program Obzor Europa) koji se navode u članku 4. Uredbe (EU) 2021/695 i koji se provode posebnim programom uspostavljenim Odlukom (EU) 2021/764 <sup>(4)</sup>, u njihovim najnovijim verzijama, i financijskim doprinosom Europskom institutu za inovacije i tehnologiju.
2. Uredba (EU) 2021/819 Europskog parlamenta i Vijeća <sup>(5)</sup> i Odluka (EU) br. 2021/820 <sup>(6)</sup> primjenjuju se, u svojim najnovijim verzijama, na sudjelovanje pravnih subjekata Sjeverne Makedonije u zajednicama znanja i inovacija.

#### Članak 2.

##### Uvjeti sudjelovanja u programu Obzor Europa

1. Sjeverna Makedonija sudjeluje u programu Obzor Europa u skladu s uvjetima utvrđenima u Protokolu uz Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i bivše jugoslavenske republike Makedonije, s druge strane, o Okvirnom sporazumu između Europske zajednice i bivše jugoslavenske republike Makedonije o općim načelima sudjelovanja bivše jugoslavenske republike Makedonije u programima Zajednice, te u skladu s uvjetima utvrđenima u ovom Sporazumu, pravnim aktima iz članka 1. ovog Sporazuma te u svim drugim pravilima koja se odnose na provedbu programa Obzor Europa, u njihovim najnovijim verzijama.

<sup>(4)</sup> Odluka Vijeća (EU) 2021/764 od 10. svibnja 2021. o uspostavi posebnog programa za provedbu Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa te o stavljanju izvan snage Odluke 2013/743/EU (SL L 167 I, 12.5.2021., str. 1.).

<sup>(5)</sup> Uredba (EU) 2021/819 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o Europskom institutu za inovacije i tehnologiju (preinaka) (SL L 189, 28.5.2021., str. 61.).

<sup>(6)</sup> Odluka (EU) 2021/820 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o Strateškom inovacijskom programu Europskog instituta za inovacije i tehnologiju (EIT) za razdoblje 2021.–2027.: jačanje europskog inovacijskog talenta i kapaciteta te o stavljanju izvan snage Odluke br. 1312/2013/EU (SL L 189, 28.5.2021., str. 91.).

2. Ako nije drukčije predviđeno u uvjetima iz stavka 1. ovog članka, među ostalim u okviru provedbe članka 22. stavka 5. Uredbe (EU) 2021/695, pravni subjekti s poslovnim nastanom u Sjevernoj Makedoniji mogu sudjelovati u neizravnim djelovanjima programa Obzor Europa pod uvjetima koji su jednaki onima koji se primjenjuju na pravne subjekte s poslovnim nastanom u Europskoj uniji, uključujući poštovanje mjera ograničavanja Europske unije (7).

3. Prije nego što odluči ispunjavaju li pravni subjekti s poslovnim nastanom u Sjevernoj Makedoniji uvjete za sudjelovanje u djelovanju koje se odnosi na stratešku imovinu, interese, autonomiju ili sigurnost Europske unije na temelju članka 22. stavka 5. Uredbe (EU) 2021/695, Komisija može zatražiti određene informacije ili jamstva, kao što su:

- a) informacije o tome je li se pravnim subjektima s poslovnim nastanom u Europskoj uniji odobrio, odnosno hoće li im se odobriti, uzajamni pristup postojećim i planiranim sjevernomakedonskim programima, mjerama, projektima, instrumentima ili njihovim dijelovima koji su istovrijedni predmetnom djelovanju programa Obzor Europa;
- b) informacije o tome ima li Sjeverna Makedonija uspostavljen nacionalni mehanizam za provjeru ulaganja i jamstva da će nadležna tijela Sjeverne Makedonije izvijestiti Komisiju te se s njome savjetovati o svim mogućim slučajevima u kojima su primjenom takvog mehanizma saznala za planirano strano ulaganje/preuzimanje koje će nad pravnim subjektom s poslovnim nastanom u Sjevernoj Makedoniji, koji je primio sredstva iz programa Obzor Europa u okviru djelovanja koja se odnose na stratešku imovinu, interese, autonomiju ili sigurnost Europske unije, provesti subjekt koji ima poslovni nastan izvan Sjeverne Makedonije ili je pod kontrolom takvog subjekta, pod uvjetom da Komisija Sjevernoj Makedoniji dostavi popis relevantnih pravnih subjekata s poslovnim nastanom u Sjevernoj Makedoniji nakon što s njima potpiše sporazume o dodjeli bespovratnih sredstava; i
- c) jamstva da nijedan rezultat, tehnologija, usluga ni proizvod koje će subjekti s poslovnim nastanom u Sjevernoj Makedoniji razviti u okviru predmetnog djelovanja neće podlijegati ograničenjima na izvoz u države članice EU-a za vrijeme djelovanja i četiri godine nakon završetka djelovanja. Sjeverna Makedonija će svake godine tijekom djelovanja i četiri godine nakon završetka djelovanja dostaviti ažurirani popis predmeta na koje se odnose nacionalna ograničenja izvoza.

4. Pravni subjekti s poslovnim nastanom u Sjevernoj Makedoniji mogu sudjelovati u aktivnostima Zajedničkog istraživačkog centra (JRC) pod uvjetima koji su jednaki onima koji se primjenjuju na pravne subjekte s poslovnim nastanom u Europskoj uniji, osim ako su ograničenja nužna radi osiguravanja dosljednosti s opsegom sudjelovanja koji proizlazi iz provedbe stavaka 2. i 3. ovog članka.

5. Ako Europska unija provodi program Obzor Europa primjenom članaka 185. i 187. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, Sjeverna Makedonija i sjevernomakedonski pravni subjekti mogu sudjelovati u pravnim strukturama stvorenima na temelju tih odredbi u skladu s pravnim aktima Europske unije koji su u svrhu stvaranja tih pravnih struktura doneseni ili će biti doneseni.

6. Predstavnici Sjeverne Makedonije imaju pravo sudjelovati u odboru iz članka 14. Odluke (EU) 2021/764 kao promatrači, bez glasačkih prava i za točke koje se odnose na Sjevernu Makedoniju.

Ti se odbori sastaju bez prisutnosti predstavnika Sjeverne Makedonije u vrijeme glasovanja. Sjeverna Makedonija će biti obaviještena o ishodu.

Sudjelovanje iz ovog stavka odvija se na isti način kao i sudjelovanje predstavnika država članica Europske unije, uključujući postupke za primanje informacija i dokumentacije.

7. Prava Sjeverne Makedonije na zastupanje i sudjelovanje u Odboru za europski istraživački prostor i njegovim podskupinama prava su koja se primjenjuju na pridružene zemlje.

(7) Mjere ograničavanja EU-a donose se u skladu s člankom 29. Ugovora o Europskoj uniji ili člankom 215. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

8. Predstavnici Sjeverne Makedonije imaju pravo sudjelovati u Vijeću guvernera JRC-a kao promatrači, bez glasačkih prava. Podložno tom uvjetu, takvo sudjelovanje podložno je istim pravilima i postupcima koji se primjenjuju na predstavnike država članica Europske unije, uključujući prava na riječ, primanje informacija i dokumentacije u vezi s pitanjem koje se odnosi na Sjevernu Makedoniju.
9. Sjeverna Makedonija može sudjelovati u Konzorciju europskih istraživačkih infrastruktura (ERIC) u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 723/2009 <sup>(8)</sup> u njezinoj najnovijoj verziji i s pravnim aktom o osnivanju ERIC-a.
10. Putne troškove i troškove boravka predstavnika i stručnjaka iz Sjeverne Makedonije povezane s njihovim sudjelovanjem u ulozi promatrača u radu odbora iz članka 14. Odluke (EU) 2021/764 ili na drugim sastancima koji se odnose na provedbu programa Obzor Europa Europska unija nadoknađuje na istoj osnovi te u skladu s postupcima koji su na snazi za predstavnike država članica Europske unije.
11. Stranke u okviru postojećih odredbi poduzimaju sve što je u njihovoj moći da olakšaju slobodno kretanje i boravak znanstvenika koji sudjeluju u aktivnostima iz ovog Sporazuma te prekogranični protok robe i usluga namijenjenih za te aktivnosti.
12. Sjeverna Makedonija poduzima sve potrebne mjere, prema potrebi, kako bi osigurala da su roba i usluge koje su kupljene u Sjevernoj Makedoniji ili uvezene u Sjevernu Makedoniju, a djelomično ili u potpunosti financirane u skladu sa sporazumima o dodjeli bespovratnih sredstava i/ili ugovorima sklopljenima radi provedbe aktivnosti u skladu s ovim Sporazumom, oslobođene od carinskih pristojbi, uvoznih carina i drugih fiskalnih davanja, uključujući PDV, koji se primjenjuju u Sjevernoj Makedoniji.

### Članak 3.

#### Financijski doprinos

1. Sudjelovanje Sjeverne Makedonije **ili** sjevernomakedonskih pravnih subjekata u programu Obzor Europa podliježe financijskom doprinosu Sjeverne Makedonije tom programu i povezanim troškovima upravljanja i izvršenja te operativnim troškovima u okviru općeg proračuna Europske unije (dalje u tekstu „proračun Unije”).
2. Financijski doprinos jest zbroj:
  - a) operativnog doprinosa; i
  - b) naknade za sudjelovanje.
3. Financijski doprinos ima oblik godišnje naknade koja se plaća u jednom obroku, najkasnije u svibnju.
4. Operativnim doprinosom pokrivaju se operativni rashodi i rashodi za potporu programu te se on u obliku odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i odobrenih sredstava za plaćanje dodaje iznosima unesenima u proračun Unije koji je konačno donesen za program Obzor Europa, uključujući sva odobrena sredstva koja odgovaraju opozivima koji su ponovno stavljeni na raspolaganje u skladu s člankom 15. stavkom 3. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća <sup>(9)</sup>, u njezinoj najnovijoj verziji (dalje u tekstu „Financijska uredba”), i uvećana za vanjske namjenske prihode koji ne proizlaze iz financijskih doprinosa drugih donatora programu Obzor Europa <sup>(10)</sup>.

Kad je riječ o vanjskim namjenskim prihodima dodijeljenima programu Obzor Europa na temelju članka 3.1. Uredbe Vijeća (EU) 2020/2094 o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 <sup>(11)</sup>, to povećanje odgovara godišnjim odobrenim sredstvima navedenima u dokumentima uz nacrt proračuna za program Obzor Europa.

<sup>(8)</sup> Uredba Vijeća (EZ) br. 723/2009 od 25. lipnja 2009. o pravnom okviru Zajednice za Konzorcij europskih istraživačkih infrastruktura (ERIC) (SL L 206, 8.8.2009., str. 1.).

<sup>(9)</sup> Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

<sup>(10)</sup> To osobito uključuje sredstva iz Instrumenta Europske unije za oporavak koji je uspostavljen Uredbom Vijeća (EU) 2020/2094 od 14. prosinca 2020. o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 (SL L 433 I, 22.12.2020., str. 23.).

<sup>(11)</sup> SL L 433 I, 22.12.2020., str. 23.



5. Početni operativni doprinos temelji se na ključu za uplatu doprinosa koji se definira kao omjer bruto domaćeg proizvoda (BDP) Sjeverne Makedonije po tržišnim cijenama i BDP-a Europske unije po tržišnim cijenama. BDP-e po tržišnim cijenama koji se trebaju primjenjivati utvrđuju posebne službe Komisije na temelju najnovijih statističkih podataka dostupnih za izračun proračuna u godini prije godine u kojoj se mora platiti godišnja naknada. Odstupajući od toga, početni operativni doprinos za 2021. temelji se na BDP-u za 2019. po tržišnim cijenama. Prilagodbe ključa za uplatu doprinosa utvrđene su u Prilogu I.

6. Početni operativni doprinos izračunava se primjenom ključa za uplatu doprinosa, kako je prilagođen, na početna odobrena sredstva za preuzimanje obveza unesena u proračun Europske unije koji je konačno donesen za primjenjivu godinu za financiranje programa Obzor Europa, uvećana u skladu sa stavkom 4. ovog članka.

7. Naknada za sudjelovanje iznosi 4 % godišnjeg početnog operativnog doprinosa izračunatog u skladu sa stavcima 5. i 6. ovog članka te se uvodi postupno kako je utvrđeno u Prilogu I. Naknada za sudjelovanje ne podliježe naknadnim prilagodbama ni ispravcima.

8. Početni operativni doprinos za godinu N može se retroaktivno prilagoditi naviše ili naniže u sljedećoj godini ili sljedećim godinama na temelju proračunskih obveza preuzetih za odobrena sredstva za tu godinu N, uvećana u skladu sa stavkom 4. ovog članka, na temelju njihova izvršenja putem pravnih obveza i na temelju njihova opoziva. Detaljne odredbe o provedbi ovog članka navedene su u Prilogu I.

9. Europska unija Sjevernoj Makedoniji dostavlja informacije o njezinu financijskom sudjelovanju, kako su sadržane u proračunskim i računovodstvenim informacijama te informacijama o uspješnosti i evaluaciji dostavljenima proračunskim tijelima Europske unije i njezinim tijelima nadležnima za davanje razrješenice u vezi s programom Obzor Europa. Te se informacije dostavljaju uzimajući u obzir pravila Europske unije i Sjeverne Makedonije o povjerljivosti i zaštiti podataka te se njima ne dovode u pitanje informacije na koje Sjeverna Makedonija ima pravo na temelju Priloga III.

10. Svi doprinosi Sjeverne Makedonije ili plaćanja Europske unije i izračun iznosa koje treba platiti ili primiti vrše se u eurima.

#### Članak 4.

#### **Automatski mehanizam korekcije**

1. Automatski mehanizam korekcije početnog operativnog doprinosa Sjeverne Makedonije za godinu N, kako je prilagođen na temelju članka 3. stavka 8., primjenjuje se i izračunava u godini N+2. Temelji se na uspješnosti *Sjeverne Makedonije* i sjevernomakedonskih pravnih subjekata u dijelovima programa Obzor Europa koji se provode s pomoću konkurentnih bespovratnih sredstava koja se financiraju odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza iz godine N, uvećanima u skladu s člankom 3. stavkom 4.

Iznos automatske korekcije izračunava se na temelju razlike između:

- a) početnih iznosa pravnih obveza u pogledu konkurentnih bespovratnih sredstava, koje su stvarno preuzete prema Sjevernoj Makedoniji ili sjevernomakedonskim pravnim subjektima i koje se financiraju odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza za godinu N, uvećanima u skladu s člankom 3. stavkom 4.; i
- b) odgovarajućeg operativnog doprinosa koji je Sjeverna Makedonija uplatila za godinu N, kako je prilagođen na temelju članka 3. stavka 8., isključujući troškove neintervencije koji se financiraju odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza za godinu N, uvećanima u skladu s člankom 3. stavkom 4.



2. Ako iznos iz stavka 1., neovisno o tome je li pozitivan ili negativan, prelazi 8 % odgovarajućeg početnog operativnog doprinosa, kako je prilagođen na temelju članka 3. stavka 8., ispravlja se početni operativni doprinos Sjeverne Makedonije za godinu N. Iznos koji Sjeverna Makedonija duguje kao dodatni doprinos ili treba primiti kao smanjenje njezina doprinosa u okviru automatskog mehanizma korekcije jest iznos koji prelazi taj prag od 8 %. Iznos koji je manji od tog praga od 8 % neće se uzeti u obzir pri izračunu dodatnog doprinosa koji se duguje ili treba primiti.

3. Detaljna pravila o automatskom mehanizmu korekcije utvrđena su u Prilogu I.

#### Članak 5.

##### **Reciprocitet**

1. Pravni subjekti s poslovnim nastanom u Europskoj uniji mogu sudjelovati u sjevernomakedonskim programima, mjerama, projektima, instrumentima ili njihovim dijelovima koji su istovrijedni programu Obzor Europa, u skladu s internim zakonodavnim propisima Sjeverne Makedonije.

2. Neiscrpan popis istovrijednih sjevernomakedonskih programa, mjera, projekata, instrumenata ili njihovih dijelova navodi se u Prilogu II.

3. Financiranje pravnih subjekata s poslovnim nastanom u Uniji koje provodi Sjeverna Makedonija podliježe zakonodavstvu Sjeverne Makedonije kojim se uređuje funkcioniranje istraživačkih i inovacijskih programa, mjera, projekata, instrumenata ili njihovih dijelova. Ako se financijska sredstva ne dodjeljuju, pravni subjekti s poslovnim nastanom u Uniji mogu sudjelovati s vlastitim sredstvima.

#### Članak 6.

##### **Otvorena znanost**

Stranke u svojim programima, mjerama, projektima i instrumentima uzajamno promiču i potiču prakse otvorene znanosti u skladu s pravilima programa Obzor Europa i internim zakonodavnim propisima Sjeverne Makedonije.

#### Članak 7.

##### **Praćenje, evaluacija i izvješćivanje**

1. Ne dovodeći u pitanje odgovornosti Komisije, Europskog ureda za borbu protiv prijevara (OLAF) i Revizorskog suda Europske unije u pogledu praćenja i evaluacije programa Obzor Europa, sudjelovanje Sjeverne Makedonije u programu kontinuirano se prati na temelju njezina partnerstva s Komisijom.

2. Pravila o dobrom financijskom upravljanju, uključujući financijsku kontrolu, povrat sredstava i druge mjere protiv prijevara u vezi s financiranjem sredstvima Europske unije na temelju ovog Sporazuma utvrđena su u Prilogu III.

#### Članak 8.

##### **Zajednički odbor EU-a i Sjeverne Makedonije za istraživanje i inovacije**

1. Osniva se Zajednički odbor EU-a i Sjeverne Makedonije za istraživanje i inovacije (dalje u tekstu „Zajednički odbor EU-a i Sjeverne Makedonije”). Zadaće Zajedničkog odbora EU-a i Sjeverne Makedonije uključuju:

a) ocjenjivanje, evaluaciju i preispitivanje provedbe ovog Sporazuma, osobito:

i. sudjelovanja i uspješnosti pravnih subjekata Sjeverne Makedonije u programu Obzor Europa;

ii. razine (uzajamne) otvorenosti pravnih subjekata s poslovnim nastanom na području svake stranke za sudjelovanje u programima, mjerama, projektima, instrumentima druge stranke ili njihovim dijelovima;

- iii. provedbe mehanizma financijskog doprinosa i automatskog mehanizma korekcije u skladu s člancima 3. i 4.;
  - iv. razmjene informacija i ispitivanja svih mogućih pitanja o iskorištavanju rezultata, uključujući prava intelektualnog vlasništva;
- b) raspravu, na zahtjev bilo koje stranke, o ograničenjima koja stranke primjenjuju ili planiraju u smislu pristupa njihovim programima istraživanja i inovacija, među ostalim osobito za djelovanja koja se odnose na njihovu stratešku imovinu, interese, autonomiju ili sigurnost;
  - c) ispitivanje kako poboljšati i razviti suradnju;
  - d) zajedničku raspravu o budućem smjeru i prioritetima politika povezanih s istraživanjima i inovacijama te planiranju istraživanja od zajedničkog interesa; i
  - e) razmjenu informacija, inter alia, o novom zakonodavstvu, odlukama ili nacionalnim programima istraživanja i inovacija koji su relevantni za provedbu ovog Sporazuma.
2. Zajednički odbor EU-a i Sjeverne Makedonije, koji čine predstavnici Europske unije i Sjeverne Makedonije, donosi svoj Poslovnik.
  3. Zajednički odbor EU-a i Sjeverne Makedonije može osnovati bilo koju stručnu radnu skupinu ili stručno savjetodavno tijelo na *ad hoc* osnovi koji mogu pružiti potporu u provedbi ovog Sporazuma.
  4. Zajednički odbor EU-a i Sjeverne Makedonije sastaje se najmanje jednom godišnje i, kad god je to potrebno zbog posebnih okolnosti, na zahtjev bilo koje stranke. Europska unija i nadležno nacionalno tijelo Sjeverne Makedonije izmjenjuju se kao organizator i domaćin tih sastanaka.
  5. Zajednički odbor EU-a i Sjeverne Makedonije djeluje kontinuirano na temelju razmjene relevantnih informacija bilo kojim komunikacijskim sredstvima, osobito u vezi sa sudjelovanjem/uspješnosti pravnih subjekata Sjeverne Makedonije. Zajednički odbor EU-a i Sjeverne Makedonije osobito može obavljati svoje zadaće u pisanom obliku kad god je to potrebno.

#### Članak 9.

##### Završne odredbe

1. Ovaj Sporazum stupa na snagu na dan kad stranke jedna drugu obavijeste o završetku unutarnjih postupaka potrebnih u tu svrhu.
2. Ovaj Sporazum primjenjuje se od 1. siječnja 2021. Ostaje na snazi onoliko dugo koliko je potrebno da se završe svi projekti, djelovanja, aktivnosti ili njihovi dijelovi, koji se financiraju iz programa Obzor Europa, sve mjere koje su potrebne za zaštitu financijskih interesa Europske unije i sve financijske obveze koje proizlaze iz provedbe ovog Sporazuma između stranaka.
3. Europska unija i Sjeverna Makedonija mogu privremeno primjenjivati ovaj Sporazum u skladu sa svojim unutarnjim postupcima i zakonodavstvom. Privremena primjena počinje na dan kad stranke jedna drugu obavijeste o završetku unutarnjih postupaka potrebnih u tu svrhu.
4. Ako Sjeverna Makedonija obavijesti Komisiju, koja djeluje u ime Europske unije, da neće završiti svoje unutarnje postupke potrebne za stupanje na snagu ovog Sporazuma, ovaj se Sporazum prestaje privremeno primjenjivati na dan kad Komisija zaprimi tu obavijest te će se taj datum smatrati datumom prestanka u svrhu ovog Sporazuma.

5. Europska unija može suspendirati primjenu ovog Sporazuma u slučaju djelomičnog ili potpunog neplaćanja financijskog doprinosa koji Sjeverna Makedonija treba platiti na temelju ovog Sporazuma.

U slučaju neplaćanja koje može znatno ugroziti provedbu programa Obzor Europa i upravljanje njime, Komisija šalje službenu opomenu. Ako se plaćanje ne izvrši u roku od 20 radnih dana nakon službene opomene, Komisija će obavijestiti Sjevernu Makedoniju o suspenziji primjene ovog Sporazuma službenom obaviješću koja će stupiti na snagu 15 dana nakon što je Sjeverna Makedonija zaprimila.

Ako se primjena ovog Sporazuma suspendira, pravni subjekti s poslovnim nastanom u Sjevernoj Makedoniji ne ispunjavaju uvjete za sudjelovanje u postupcima dodjele koji još nisu završeni na dan stupanja na snagu suspenzije. Postupak dodjele smatra se završenim kad se preuzmu pravne obveze koje nastanu slijedom tog postupka.

Suspenzija ne utječe na pravne obveze koje su s pravnim subjektima s poslovnim nastanom u Sjevernoj Makedoniji sklopljene prije stupanja na snagu te suspenzije. Ovaj se Sporazum nastavlja primjenjivati na takve pravne obveze.

Europska unija bez odgode obavješćuje Sjevernu Makedoniju nakon što primi cijeli iznos financijskog doprinosa koji se duguje. Suspenzija se ukida s trenutnim učinkom nakon te obavijesti.

Od dana ukidanja suspenzije pravni subjekti Sjeverne Makedonije ponovno ispunjavaju uvjete u postupcima dodjele pokrenutima nakon tog datuma te postupcima dodjele pokrenutima prije tog datuma za koje nije istekao rok za podnošenje zahtjeva.

6. Svaka stranka može u bilo kojem trenutku raskinuti ovaj Sporazum dostavom pisane obavijesti o namjeri njegova raskida. Ovaj se Sporazum u tom slučaju otkazuje tri kalendarska mjeseca nakon dostave te pisane obavijesti primatelju. Datum stupanja na snagu raskida jest datum raskida za potrebe ovog Sporazuma.

7. Kad se ovaj Sporazum prestane privremeno primjenjivati u skladu sa stavkom 4. ovog članka ili se raskine u skladu sa stavkom 6. ovog članka, stranke su suglasne:

- (a) da se projekti, djelovanja, aktivnosti ili njihovi dijelovi, za koje su pravne obveze preuzete tijekom privremene primjene i/ili nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma, a prije prestanka njegove primjene ili njegova raskida, nastavljaju do njihova završetka pod uvjetima utvrđenima ovim Sporazumom;
- (b) da se godišnji financijski doprinos za godinu N tijekom koje se ovaj Sporazum prestane privremeno primjenjivati ili se raskine plaća u cijelosti u skladu s člankom 3. Operativni doprinos za godinu N prilagođava se u skladu s člankom 3. stavkom 8. i ispravlja u skladu s člankom 4. ovog Sporazuma. Naknada za sudjelovanje za godinu N ne prilagođava niti se ispravlja;
- (c) da se nakon godine u kojoj se ovaj Sporazum prestane privremeno primjenjivati ili se raskine, početni operativni doprinosi plaćeni za godine u kojima se ovaj Sporazum primjenjivao prilagođavaju u skladu s člankom 3. stavkom 8. te se automatski ispravlja u skladu s člankom 4. ovog Sporazuma.

Sve ostale posljedice otkazivanja ili prestanka privremene primjene ovog Sporazuma stranke rješavaju zajedničkom suglasnošću.

8. Ovaj se Sporazum može izmijeniti jedino pisanim putem uz suglasnost stranaka. Stupanje na snagu izmjena odvijaće se prema istom postupku kao što je onaj koji se primjenjuje na stupanje na snagu ovog Sporazuma.

9. Prilozi ovom Sporazumu njegov su sastavni dio.

Ovaj Sporazum sastavljen je u dva izvornika na engleskom i makedonskom jeziku, pri čemu je svaki od tih tekstova jednako vjerodostojan. U slučaju razlika u tumačenju, engleski tekst prevladava.

Sastavljeno u Bruxellesu, dana 6. prosinca, i u Skopju, dana 30. studenoga 2021.

*Za Komisiju, u ime Europske unije,*

Mariya GABRIEL

*Povjerenica za inovacije, istraživanje, kulturu,  
obrazovanje i mlade*

*Za Vladu Sjeverne Makedonije,*

Mila CAROVSKA

*Ministrica znanosti i obrazovanja*

---

## PRILOG I.

**Pravila o financijskom doprinosu Sjeverne Makedonije programu Obzor Europa (2021.–2027.)****I. Izračun financijskog doprinosa Sjeverne Makedonije**

1. Financijski doprinos Sjeverne Makedonije programu Obzor Europa utvrđuje se na godišnjoj razini proporcionalno i dodatno iznosu koji je svake godine u proračunu Unije dostupan za odobrena sredstva za preuzimanje obveza, koja su potrebna za upravljanje programom Obzor Europa, njegovo izvršenje i funkcioniranje, uvećana u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma.

2. Naknada za sudjelovanje iz članka 3. stavka 7. ovog Sporazuma uvodi se postupno kako slijedi:

— 2021.: 0,5 %,

— 2022.: 1 %,

— 2023.: 1,5 %,

— 2024.: 2 %,

— 2025.: 2,5 %,

— 2026.: 3 %,

— 2027.: 4 %.

3. U skladu s člankom 3. stavkom 5. ovog Sporazuma, početni operativni doprinos koji Sjeverna Makedonija treba platiti za svoje sudjelovanje u programu Obzor Europa izračunat će se za odgovarajuće financijske godine primjenom prilagodbe ključa za uplatu doprinosa.

Prilagodba ključa za uplatu doprinosa glasi:

$$\text{Prilagođeni ključ za uplatu doprinosa} = \text{ključ za uplatu doprinosa} \times \text{koeficijent}$$

Koeficijent koji se upotrebljava za izračun prilagodbe ključa za uplatu doprinosa iznosi 0,2.

4. U skladu s člankom 3. stavkom 8. ovog Sporazuma prva prilagodba koja se odnosi na izvršenje proračuna za godinu N provodi se u godini N+1 kad se početni operativni doprinos za godinu N prilagođava naviše ili naniže za iznos razlike između:

a) prilagođenog doprinosa koji se izračunava primjenom prilagođenog ključa za uplatu doprinosa za godinu N na zbroj:

i. iznosa proračunskih obveza preuzetih u pogledu odobrenih sredstava za preuzimanje obveza za godinu N u okviru izglasanog proračuna Europske unije te u pogledu odobrenih sredstava za preuzimanje obveza, koja odgovaraju opozivima te su ponovno stavljena na raspolaganje; i

ii. svih odobrenih sredstava za preuzimanje obveza na temelju vanjskih namjenskih prihoda koji ne proizlaze iz financijskih doprinosa drugih donatora programu Obzor Europa, a koji su bili dostupni na kraju godine N <sup>(1)</sup>. Kad je riječ o vanjskim namjenskim prihodima dodijeljenima programu Obzor Europa na temelju članka 3. stavka 1. Uredbe Vijeća (EU) 2020/2094 o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 <sup>(2)</sup>, za potrebe izračuna prilagođenog doprinosa upotrebljavaju se godišnji okvirni iznosi u okviru izrade programa VFO-a.

<sup>(1)</sup> To osobito uključuje sredstva iz Instrumenta Europske unije za oporavak koji je uspostavljen Uredbom Vijeća (EU) 2020/2094 od 14. prosinca 2020. o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 (SL L 433 I, 22.12.2020., str. 23.).

<sup>(2)</sup> SL L 433 I, 22.12.2020., str. 23.

b) i početnog operativnog doprinosa za godinu N.

Počevši od godine N+2 i svake sljedeće godine sve dok se ne plate ili opozovu sve proračunske obveze koje se financiraju odobrenim sredstvima koja potječu iz godine N, uvećanima u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma, i najdulje tri godine nakon završetka programa Obzor Europa, Unija izračunava prilagodbu operativnog doprinosa za godinu N na način da operativni doprinosi Sjeverne Makedonije smanji za iznos dobiven primjenom prilagođenog ključa za uplatu doprinosa za godinu N na opozive koji se svake godine izvršavaju u pogledu obveza za godinu N koje se financiraju iz proračuna Unije ili iz opoziva koji su ponovno stavljeni na raspolaganje.

Ako se otkazu iznosi koji potječu od vanjskih namjenskih prihoda za godinu N (kako bi se uključila odobrena sredstva za preuzimanje obveza i, kad je riječ o iznosima na temelju Uredbe Vijeća (EU) 2020/2094, godišnji okvirni iznosi u okviru izrade programa VFO-a) koji ne proizlaze iz financijskih doprinosa drugih donatora programu Obzor Europa, operativni doprinosi Sjeverne Makedonije smanjuje se za iznos dobiven primjenom prilagođenog ključa za uplatu doprinosa za godinu N na otkazani iznos.

## II. Automatska korekcija operativnog doprinosa Sjeverne Makedonije

1. Na izračun automatske korekcije iz članka 4. ovog Sporazuma primjenjuju se sljedeći uvjeti:

- a) „konkurentna bespovratna sredstva” znači bespovratna sredstva dodijeljena putem poziva na podnošenje prijedloga pri čemu se krajnji korisnici mogu utvrditi u trenutku izračuna automatske korekcije. To ne obuhvaća financijske potpore trećim stranama kako je definirano u članku 204. Financijske uredbe;
- b) ako je pravna obveza potpisana s konzorcijem, iznosi upotrijebljeni za utvrđivanje početnih iznosa pravne obveze kumulativni su iznosi dodijeljeni korisnicima koji su subjekti s poslovnim nastanom u Sjevernoj Makedoniji u skladu s indikativnom raščlambom proračuna sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava;
- c) svi iznosi pravnih obveza koji odgovaraju konkurentnim bespovratnim sredstvima utvrđuju se primjenom elektroničkog sustava Europske komisije eCorda te se izdvajaju druge srijede u veljači u godini N+2;
- d) „troškovi neintervencije” znači troškovi programa koji nisu konkurentna bespovratna sredstva, uključujući rashode za potporu, administraciju pojedinih programa i druga djelovanja <sup>(3)</sup>;
- e) iznosi dodijeljeni međunarodnim organizacijama kao pravnim subjektima koji su krajnji korisnici <sup>(4)</sup> smatraju se troškovima neintervencije.

2. Mehanizam se primjenjuje kako slijedi:

- a) automatske korekcije za godinu N u vezi s izvršenjem odobrenih sredstava za preuzimanje obveza za godinu N, uvećanih u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma, primjenjuju se na temelju podataka o godini N i godini N+1 iz sustava eCorda iz točke II. stavka 1. točke (c) ovog Priloga u godini N+2 nakon što se na doprinosi Sjeverne Makedonije programu Obzor Europa primijene sve prilagodbe u skladu s člankom 3. stavkom 8. ovog Sporazuma. Razmatrani iznos bit će iznos konkurentnih bespovratnih sredstava za koja su podaci dostupni u trenutku izračuna korekcije.

<sup>(3)</sup> Druga djelovanja osobito uključuju nabavu, nagrade, financijske instrumente, izravna djelovanja Zajedničkog istraživačkog centra, pretplate (OECD, Eureka, IPEEC, IEA, ...), stručnjake (evaluatori, praćenje projekata) itd.

<sup>(4)</sup> Međunarodne organizacije smatraju se troškovima neintervencije samo ako su krajnji korisnici. To se ne primjenjuje ako je međunarodna organizacija koordinator projekta (raspodjela sredstava drugim koordinatorima).

b) Počevši od godine N+2 pa do 2029. iznos automatske korekcije izračunava se za godinu N na temelju razlike između:

i. ukupnog iznosa konkurentnih bespovratnih sredstava dodijeljenih Sjevernoj Makedoniji ili pravnim subjektima s poslovnim nastanom u Sjevernoj Makedoniji / sjevernomakedonskim pravnim subjektima kao preuzete obveze za proračunska odobrena sredstva za godinu N; i

ii. iznosa prilagođenog operativnog doprinosa Sjeverne Makedonije za godinu N pomnoženog s omjerom između:

A. iznosa konkurentnih bespovratnih sredstava za odobrena sredstva za preuzimanje obveza za godinu N, uvećana u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma; i

B. ukupnih proračunskih odobrenih sredstava godinu N, uključujući troškove neintervencije.

**III. Plaćanje financijskog doprinosa Sjeverne Makedonije, plaćanje prilagodbi operativnog doprinosa Sjeverne Makedonije i plaćanje automatske korekcije koja se primjenjuje na operativni doprinos Sjeverne Makedonije**

1. Komisija Sjevernoj Makedoniji što prije, a najkasnije prilikom izdavanja prvog poziva za osiguravanje sredstava za financijsku godinu, dostavlja sljedeće informacije:

a. iznose odobrenih sredstava za preuzimanje obveza u proračunu Unije konačno donesenom za predmetnu godinu za proračunske linije koje pokrivaju sudjelovanje Sjeverne Makedonije u programu Obzor Europa, po potrebi uvećanih u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma;

b. iznos naknade za sudjelovanje iz članka 3. stavka 7. ovog Sporazuma;

c. od godine N+1 provedbe programa Obzor Europa, izvršavanje odobrenih sredstava za preuzimanje obveza koje odgovara proračunskoj godini N, uvećanih u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma, i razinu opoziva;

d. za dio programa Obzor Europa za koji su takve informacije potrebne radi izračuna automatske korekcije, razinu obveza preuzetih u korist sjevernomakedonskih pravnih subjekata raščlanjenih prema odgovarajućoj godini odobrenih proračunskih sredstava i s tim povezanim ukupnim iznosom preuzetih obveza.

Komisija na temelju svojeg nacrtu proračuna što prije, a najkasnije do 1. rujna financijske godine, dostavlja procjenu informacija za sljedeću godinu u skladu s točkama (a) i (b).

2. Komisija najkasnije u travnju svake financijske godine Sjevernoj Makedoniji izdaje poziv za osiguravanje sredstava u iznosu koji odgovara njezinu doprinosu u okviru ovog Sporazuma.

Svakim pozivom za osiguravanje sredstava predviđa se plaćanje doprinosa Sjeverne Makedonije najkasnije 30 dana od izdavanja poziva.

Za prvu godinu provedbe ovog Sporazuma Komisija objavljuje jedinstveni poziv za osiguravanje sredstava u roku od 60 dana od datuma na koji je ovaj Sporazum počeo proizvoditi pravne učinke.

3. Svake godine počevši od 2023. poziv za osiguravanje sredstava odražava i iznos automatske korekcije primjenjive na operativni doprinos plaćen za godinu N-2.

Poziv za osiguravanje sredstava izdan najkasnije u travnju može uključivati i prilagodbe financijskog doprinosa koji je Sjeverna Makedonija platila za provedbu, upravljanje i funkcioniranje prethodnih okvirnih programa za istraživanja i inovacije u kojima je Sjeverna Makedonija sudjelovala.

Za svaku od financijskih godina 2028., 2029. i 2030. Sjeverna Makedonija treba primiti ili platiti iznos koji proizlazi iz automatske korekcije primijenjene na operativne doprinose koje je Sjeverna Makedonija platila 2026. i 2027. ili iz prilagodbi u skladu s člankom 3. stavkom 8. ovog Sporazuma.

4. Sjeverna Makedonija plaća svoj financijski doprinos na temelju ovog Sporazuma u skladu s točkom III. ovog Priloga. Ako Sjeverna Makedonija ne plati svoj financijski doprinos do datuma dospijeca, Komisija šalje službeni opomenu.

Za svako kašnjenje u plaćanju financijskog doprinosa Sjevernoj Makedoniji se na nepodmireni iznos od datuma dospijeca obračunavaju zatezne kamate.

Kamatna stopa na dug koji na dan dospijeca nije podmiren stopa je koju Europska središnja banka primjenjuje na svoje glavne operacije refinanciranja, kako je objavljeno u seriji C *Službenog lista Europske unije*, a koja je na snazi prvoga kalendarskog dana mjeseca datuma dospijeca, uvećana za jedan i pol postotni bod.

---



## PRILOG II.

**Neiscrpan popis istovrijednih sjevernomakedonskih programa, mjera, projekata, instrumenata ili njihovih dijelova.**

Sjevernomakedonski programi, projekti, instrumenti ili njihovi dijelovi koji se nalaze na sljedećem neiscrpnom popisu smatraju se jednakovrijednima programu Obzor Europa:

- *program za znanstvene i istraživačke aktivnosti (Ministarstvo obrazovanja i znanosti)*
    - dodjela sredstava za financiranje znanstveno-istraživačkih projekata znanstvenih institucija (sveučilišta, istraživački instituti),
  - *Fond za inovacije i tehnološki razvoj (FITD)*
    - sufinancirana bespovratna sredstva za komercijalizaciju inovacija,
    - bespovratna sredstva za jačanje suradnje između akademske zajednice i industrije, sufinancirana bespovratna sredstva za osnivanje i poslovanje akceleratora poslovnih tehnologija i ulaganje u njih,
  - *program za konkurentnost, inovacije i poduzetništvo (Ministarstvo gospodarstva)*
    - razvoj i potpora za internacionalizaciju MMSP-ova (potpora i razvoj mikro, malih i srednjih poduzeća),
    - potpora za povećanje konkurentnosti poslovnih subjekata iz prerađivačke industrije (provedba industrijske politike),
    - sufinanciranje dijela troškova za suradnju u okviru projekata između prerađivačke industrije te akademskih i istraživačkih institucija, koja se odnosi na realizaciju projekata i uspostavu partnerstava za suradnju u području pametne specijalizacije, digitalne transformacije i ekologizacije prerađivačke industrije (provedba industrijske politike).
-

## PRILOG III.

**Dobro financijsko upravljanje**

Zaštita financijskih interesa i povrat sredstava

## Članak 1.

**Preispitivanja i revizije**

1. Europska unija ima pravo provoditi, u skladu s primjenjivim propisima jedne ili više institucija Unije ili njezinih tijela te kako je predviđeno u relevantnim sporazumima i/ili ugovorima, tehničke, znanstvene, financijske ili druge vrste preispitivanja i revizija u prostorijama svake fizičke osobe s boravištem u Sjevernoj Makedoniji ili pravne osobe s poslovnim nastanom u Sjevernoj Makedoniji koja prima sredstva Europske unije te bilo koje treće strane s boravištem ili poslovnim nastanom u Sjevernoj Makedoniji koja je uključena u izvršenje sredstava Unije. Takva preispitivanja i revizije mogu provoditi službenici institucija i tijela Europske unije, posebno Europske komisije i Europskog revizorskog suda, ili druge osobe koje je ovlastila Europska komisija.
2. Službenici institucija i tijela Europske unije, posebno Europske komisije i Europskog revizorskog suda, kao i druge osobe koje je ovlastila Europska komisija, imaju odgovarajući pristup lokacijama, radovima i dokumentima (u elektroničkom i papirnatom obliku) te svim informacijama potrebnima za provedbu takvih revizija, uključujući pravo na dobivanje fizičkih/elektroničkih preslika i izvadaka iz bilo kojeg dokumenta ili sadržaja bilo kojeg podatkovnog medija u posjedu fizičkih ili pravnih osoba koje su predmet revizije ili treće strane koja je predmet revizije.
3. Kako bi mogli izvršavati svoje dužnosti iz ovog članka, službenicima i drugim osobama iz stavka 2. Sjeverna Makedonija ne uskraćuje pravo ulaska u Sjevernu Makedoniju ni pristup prostorijama niti za to postavlja prepreke.
4. Preispitivanja i revizije mogu se provesti i nakon suspenzije primjene ovog Sporazuma u skladu s njegovim člankom 9. stavkom 5., nakon prekida privremene primjene ili nakon njegova raskida, pod uvjetima utvrđenima u primjenjivim propisima jedne ili više institucija Europske unije ili njezinih tijela te kako je predviđeno u relevantnim sporazumima i/ili ugovorima povezanim s bilo kojom pravnom obvezom kojom se izvršava proračun Europske unije, a koju je Europska unija preuzela prije datuma stupanja na snagu suspenzije primjene ovog Sporazuma u skladu s njegovim člankom 9. stavkom 5., prekida privremene primjene ili njegova raskida.

## Članak 2.

**Borba protiv nepravilnosti, prijevара i drugih kaznenih djela koja utječu na financijske interese Unije**

1. Europska komisija i Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF) ovlaštени su provoditi upravne istrage, uključujući provjere i inspekcije na terenu, na državnom području Sjeverne Makedonije. Te se istrage provode u skladu s uvjetima utvrđenima u primjenjivim propisima jedne ili više institucija Unije.
2. Nadležna tijela Sjeverne Makedonije u razumnom roku obavješćuju Europsku komisiju ili OLAF o svakoj uočenoj činjenici ili sumnji koja se odnosi na nepravilnost, prijevaru ili drugu nezakonitu aktivnost koja utječe na financijske interese Unije.
3. Provjere i inspekcije na terenu mogu se provoditi u prostorijama bilo koje fizičke osobe s boravištem u Sjevernoj Makedoniji ili pravne osobe s poslovnim nastanom u Sjevernoj Makedoniji koje primaju sredstva Unije, kao i prostorijama bilo koje treće strane s boravištem ili poslovnim nastanom u Sjevernoj Makedoniji uključene u izvršenje sredstava Unije.
4. Europska komisija ili OLAF provjere i inspekcije na terenu pripremaju i provode u bliskoj suradnji s nadležnim sjevernomakedonskim tijelom koje odredi vlada Sjeverne Makedonije. Kako bi moglo pružiti pomoć, to se nadležno tijelo unaprijed u razumnom roku obavješćuje o predmetu, svrsi i pravnom temelju provjera i inspekcija. U tu svrhu službenici nadležnih tijela Sjeverne Makedonije mogu sudjelovati u provjerama i inspekcijama na terenu.
5. Na zahtjev nadležnih tijela Sjeverne Makedonije, provjere i inspekcije na terenu mogu se provoditi zajedno s Europskom komisijom ili OLAF-om.

6. Službenici Komisije i OLAF-ovo osoblje imaju pristup svim informacijama i dokumentaciji, uključujući računalne podatke o predmetnim operacijama, koje su potrebne za pravilnu provedbu provjera i inspekcija na terenu. Oni osobito mogu kopirati relevantne dokumente.

7. Ako osoba, subjekt ili neka treća strana odbiju provjeru ili inspekciju na terenu, nadležna tijela Sjeverne Makedonije, djelujući u skladu s nacionalnim pravilima i propisima, dužna su Europskoj komisiji ili OLAF-u pomoći da im se omogući obavljanje tih provjera ili inspekcija. Ta pomoć uključuje poduzimanje odgovarajućih mjera predostrožnosti u skladu s nacionalnim pravom, među ostalim kako bi se zaštitili dokazi.

8. Europska komisija ili OLAF obavješćuje nadležna tijela Sjeverne Makedonije o rezultatu takvih provjera ili inspekcija. Konkretno, Europska komisija ili OLAF u najkraćem mogućem roku izvješćuje nadležno tijelo Sjeverne Makedonije o svim činjenicama ili sumnjama koje se odnose na nepravilnost za koju su doznali tijekom provjere ili inspekcije na terenu.

9. Ne dovodeći u pitanje primjenu sjevernomakedonskog kaznenog prava, Europska komisija u skladu sa zakonodavstvom Europske unije može izreći administrativne mjere i sankcije pravnim ili fizičkim osobama u Sjevernoj Makedoniji koje sudjeluju u provedbi programa ili aktivnosti.

10. U svrhu pravilne provedbe ovog članka, Europska komisija ili OLAF i nadležna tijela Sjeverne Makedonije redovito razmjenjuju informacije te se, na zahtjev jedne od stranaka ovog Sporazuma, međusobno savjetuju.

11. Kako bi se olakšala učinkovita suradnja i razmjena informacija s OLAF-om, Sjeverna Makedonija određuje kontaktnu točku.

12. Razmjena informacija između Europske komisije ili OLAF-a i nadležnih tijela Sjeverne Makedonije odvija se u skladu sa zahtjevima o povjerljivosti. Osobni podaci uključeni u razmjenu informacija zaštićeni su u skladu s primjenjivim pravilima.

13. Nadležna tijela Sjeverne Makedonije surađuju s Uredom europskog javnog tužitelja kako bi mu omogućila ispunjavanje njegove obveze provedbe istrage, kaznenog progona i podizanja optužnica protiv počinitelja i sudionika kaznenih djela koja utječu na financijske interese Europske unije u skladu s primjenjivim zakonodavstvom.

### Članak 3.

#### **Povrat sredstava i izvršenje**

1. Odluke koje donese Europska komisija, kojima se pravnim ili fizičkim osobama koje nisu države nameće novčana obveza u vezi sa svim potraživanjima koja proizlaze iz programa Obzor Europa, izvršive su u Sjevernoj Makedoniji. Nalog za izvršenje prilaže se uz odluku, bez ikakvih drugih formalnosti osim provjere vjerodostojnosti odluke, koju provodi nacionalno nadležno tijelo koje u tu svrhu imenuje vlada Sjeverne Makedonije. Vlada Sjeverne Makedonije obavješćuje Komisiju i Sud Europske unije o nacionalnom tijelu koje je odredila. U skladu s člankom 4. Europska komisija o takvim izvršivim odlukama ima pravo izravno obavijestiti osobe s boravištem i pravne subjekte s poslovnim nastanom u Sjevernoj Makedoniji. Provedba se odvija u skladu sa zakonom i poslovníkom Sjeverne Makedonije.

2. Presude i rješenja koje Sud Europske unije donese u skladu s arbitražnom klauzulom sadržanom u ugovoru ili sporazumu koji se odnose na programe, aktivnosti, djelovanja ili projekte Unije izvršive su u Sjevernoj Makedoniji na isti način kao i odluke Europske komisije iz stavka 1.

3. Sud Europske unije nadležan je za preispitivanje zakonitosti odluka Komisije iz stavka 1. i za suspenziju njihova izvršenja. Međutim, sudovi Sjeverne Makedonije nadležni su za pritužbe da je izvršenje provedeno na nepravilan način.

*Članak 4.***Komunikacija i razmjena podataka**

Institucije i tijela Europske unije uključeni u provedbu programa Obzor Europa ili u kontrolu nad tim programom imaju pravo izravno komunicirati, među ostalim putem elektroničkih sustava razmjene, sa svakom fizičkom osobom s boravištem u Sjevernoj Makedoniji ili pravnom osobom s poslovnim nastanom u Sjevernoj Makedoniji koja prima sredstva Unije te s bilo kojom trećom stranom s boravištem ili poslovnim nastanom u Sjevernoj Makedoniji koja je uključena u izvršenje sredstava Unije. Takve osobe, subjekti i treće strane mogu izravno dostaviti institucijama i tijelima Europske unije sve relevantne informacije i dokumentaciju koje su dužni dostaviti na temelju zakonodavstva Europske unije koje se primjenjuje na program Unije ili ugovora odnosno sporazuma sklopljenih radi provedbe tog programa.

---

**SPORAZUM****između Europske unije, s jedne strane, i Izraela, s druge strane, o sudjelovanju Izraela u Okvirnom programu Unije za istraživanja i inovacije Obzor Europa**

Europska komisija (dalje u tekstu „Komisija”), u ime Europske unije,

s jedne strane,

i

Vlada Države Izraela (dalje u tekstu „Izrael”),

s druge strane,

dalje u tekstu „stranke”,

BUDUĆI DA se Protokolom <sup>(1)</sup> uz Euro-mediteranski sporazum <sup>(2)</sup> između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Države Izraela, s druge strane, u pogledu Okvirnog sporazuma između Europske zajednice i Države Izraela o općim načelima kojima se uređuje sudjelovanje Države Izraela u programima Zajednice, dalje u tekstu „Protokol uz Euro-mediteranski sporazum”, utvrđuju opća načela sudjelovanja Izraela u programima Unije, pri čemu se Komisiji i nadležnim tijelima Izraela prepušta da odrede posebne uvjete, uključujući financijske doprinose, za takvo sudjelovanje u svakom pojedinačnom programu <sup>(3)</sup>;

BUDUĆI DA je Okvirni program Europske unije za istraživanja i inovacije Obzor Europa uspostavljen Uredbom (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća <sup>(4)</sup> (dalje u tekstu „program Obzor Europa”);

UZIMAJUĆI U OBZIR napore Europske unije da udruživanjem snaga s međunarodnim partnerima predvodi odgovor na globalne izazove u skladu s akcijskim planom za ljude, planet i blagostanje u okviru programa Ujedinjenih naroda „Promijeniti svijet: Program održivog razvoja do 2030.” i potvrđujući da su istraživanja i inovacije glavni pokretači i ključna sredstva za održivi rast koji se temelji na inovacijama te za gospodarsku konkurentnost i privlačnost;

PREPOZNAJUĆI opća načela utvrđena u Uredbi (EU) 2021/695;

POTVRĐUJUĆI ciljeve obnovljenog europskog istraživačkog prostora da se izgradi zajedničko znanstveno i tehnološko područje, stvori jedinstveno tržište za istraživanja i inovacije, potiču i olakšaju suradnja među sveučilištima i razmjena najboljih praksi te privlačne istraživačke karijere, olakša prekogranična i međusektorska mobilnost istraživača, potiče slobodno kretanje znanstvenog znanja i inovacija, promiče poštovanje akademske slobode i slobode znanstvenog istraživanja, podupiru djelatnosti znanstvenog obrazovanja i znanstvene komunikacije i potiču konkurentnost i privlačnost gospodarstava koja sudjeluju te potvrđuju činjenicu da su pridružene zemlje ključni partneri u tom nastojanju;

ISTIČUĆI ulogu europskih partnerstava u rješavanju nekih od gorućih problema Europe zajedničkim istraživačkim i inovacijskim inicijativama kojima se znatno pridonosi onim prioritetima Europske unije u području istraživanja i inovacija za koje su potrebne kritična masa i dugoročna vizija te ističući važnost sudjelovanja pridruženih zemalja u tim partnerstvima;

NASTOJEĆI uspostaviti obostrano povoljne uvjete kako bi se stvorila dostojna radna mjesta, ojačali i poduprli inovacijski ekosustavi stranaka pružanjem potpore poduzećima u inovacijama i razvoju na tržištima stranaka te olakšavajući prihvaćanje, uvođenje i dostupnost inovacija, uključujući aktivnosti izgradnje kapaciteta;

<sup>(1)</sup> SL L 129, 17.5.2008., str. 40.

<sup>(2)</sup> SL L 147/3, 21.6.2000., str. 3.

<sup>(3)</sup> Ovaj Sporazum čini i ima jednake pravne učinke kao Memorandum o razumijevanju naveden u Protokolu uz Euro-mediteranski sporazum o općim načelima sudjelovanja Države Izrael u programima Zajednice.

<sup>(4)</sup> Uredba (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa, o utvrđivanju pravila za sudjelovanje i širenje rezultata te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1290/2013 i (EU) br. 1291/2013, SL L 170, 12.5.2021., str. 1.

PREPOZNAJUĆI da bi uzajamno sudjelovanje u programima istraživanja i inovacija trebalo donijeti obostranu korist; i pritom potvrđujući da stranke zadržavaju svoja prava na ograničavanje ili uvjetovanje sudjelovanja u svojim programima istraživanja i inovacija, među ostalim osobito za djelovanja koja se odnose na njihovu stratešku imovinu, interese, autonomiju ili sigurnost;

UZIMAJUĆI U OBZIR zajedničke ciljeve, vrijednosti i snažnu povezanost stranaka u području istraživanja i inovacija, koja je u prošlosti uspostavljena sporazumima o pridruživanju naknadnim okvirnim programima, te prepoznajući zajedničku želju stranaka da dodatno razviju, ojačaju, potaknu i prošire odnose i suradnju u tom području,

SPORAZUMJELE SU SE KAKO SLIJEDI:

#### Članak 1.

##### Područje primjene pridruživanja

1. Izrael kao pridružena zemlja daje doprinos i sudjeluje u svim dijelovima Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa (program Obzor Europa) koji se navode u članku 4. Uredbe (EU) 2021/695 i koji se provode posebnim programom uspostavljenim Odlukom (EU) 2021/764 <sup>(5)</sup>, u njihovim najnovijim verzijama, i financijskim doprinosom Europskom institutu za inovacije i tehnologiju.

2. Uredba (EU) 2021/819 Europskog parlamenta i Vijeća <sup>(6)</sup> i Odluka (EU) br. 2021/820 <sup>(7)</sup> primjenjuju se, u svojim najnovijim verzijama, na sudjelovanje izraelskih pravnih subjekata u zajednicama znanja i inovacija.

#### Članak 2.

##### Uvjeti sudjelovanja u programu Obzor Europa

1. Izrael sudjeluje u programu Obzor Europa u skladu s uvjetima utvrđenima u Protokolu uz Euro-mediteranski sporazum, te u skladu s uvjetima utvrđenima u ovom Sporazumu, pravnim aktima iz članka 1. ovog Sporazuma te u svim drugim pravilima koja se odnose na provedbu programa Obzor Europa, u njihovim najnovijim verzijama.

2. Ako nije drukčije predviđeno u uvjetima iz stavka 1. ovog članka, među ostalim u okviru provedbe članka 22. stavka 5. Uredbe (EU) 2021/695, pravni subjekti s poslovnim nastanom u Izraelu mogu sudjelovati u neizravnim djelovanjima programa Obzor Europa pod uvjetima koji su jednaki onima koji se primjenjuju na pravne subjekte s poslovnim nastanom u Europskoj uniji, uključujući poštovanje mjera ograničavanja Europske unije <sup>(8)</sup>.

3. Prije nego što odluči ispunjavaju li pravni subjekti s poslovnim nastanom u Izraelu uvjete za sudjelovanje u djelovanju koje se odnosi na stratešku imovinu, interese, autonomiju ili sigurnost Europske unije na temelju članka 22. stavka 5. Uredbe (EU) 2021/695, Komisija može zatražiti određene informacije ili jamstva, kao što su:

- a) informacije o tome je li se pravnim subjektima s poslovnim nastanom u Europskoj uniji odobrio, odnosno hoće li im se odobriti, uzajamni pristup postojećim i planiranim izraelskim programima, projektima ili njihovim dijelovima koji su istovrijedni predmetnom djelovanju programa Obzor Europa;
- b) informacije o tome ima li Izrael uspostavljen nacionalni mehanizam za provjeru ulaganja i jamstva da će nadležna tijela Izraela izvijestiti Komisiju te se s njome savjetovati o svim mogućim slučajevima u kojima su primjenom takvog mehanizma saznala za planirano strano ulaganje/preuzimanje koje će nad izraelskim pravnim subjektom, koji je primio sredstva iz programa Obzor Europa u okviru djelovanja koja se odnose na stratešku imovinu, interese, autonomiju ili sigurnost Europske unije, provesti subjekt koji ima poslovni nastan izvan Izraela ili je pod kontrolom takvog subjekta, pod uvjetom da Komisija Izraelu dostavi popis relevantnih pravnih subjekata s poslovnim nastanom u Izraelu nakon što s njima potpiše sporazume o dodjeli bespovratnih sredstava; i

<sup>(5)</sup> Odluka Vijeća (EU) 2021/764 od 10. svibnja 2021. o uspostavi posebnog programa za provedbu Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa te o stavljanju izvan snage Odluke 2013/743/EU (SL L 167 I, 12.5.2021., str. 1.).

<sup>(6)</sup> Uredba (EU) 2021/819 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o Europskom institutu za inovacije i tehnologiju (preinaka) (SL L 189, 28.5.2021., str. 61.).

<sup>(7)</sup> Odluka (EU) 2021/820 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o Strateškom inovacijskom programu Europskog instituta za inovacije i tehnologiju (EIT) za razdoblje 2021.–2027.: jačanje europskog inovacijskog talenta i kapaciteta te o stavljanju izvan snage Odluke br. 1312/2013/EU (SL L 189, 28.5.2021., str. 91.).

<sup>(8)</sup> Mjere ograničavanja EU-a donose se u skladu s člankom 29. Ugovora o Europskoj uniji ili člankom 215. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

c) jamstva da nijedan rezultat, tehnologija, usluga ni proizvod koje će subjekti s poslovnim nastanom u Izraelu razviti u okviru predmetnog djelovanja neće podlijevati ograničenjima na izvoz u države članice EU-a za vrijeme djelovanja i četiri godine nakon završetka djelovanja. Izrael će svake godine tijekom djelovanja i četiri godine nakon završetka djelovanja dostaviti ažurirani popis predmeta na koje se odnose nacionalna ograničenja izvoza.

4. Pravni subjekti s poslovnim nastanom u Izraelu mogu sudjelovati u aktivnostima Zajedničkog istraživačkog centra (JRC) pod uvjetima koji su jednaki onima koji se primjenjuju na pravne subjekte s poslovnim nastanom u Europskoj uniji, osim ako su ograničenja nužna radi osiguravanja dosljednosti s opsegom sudjelovanja koji proizlazi iz provedbe stavaka 2. i 3. ovog članka.

5. Ako Europska unija provodi program Obzor Europa primjenom članaka 185. i 187. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, Izrael i izraelski pravni subjekti mogu sudjelovati u pravnim strukturama stvorenima na temelju tih odredbi u skladu s pravnim aktima Europske unije koji su u svrhu stvaranja tih pravnih struktura doneseni ili će biti doneseni.

6. Predstavnici Izraela imaju pravo sudjelovati u odboru iz članka 14. Odluke (EU) 2021/764 kao promatrači, bez glasačkih prava i za točke koje se odnose na Izrael.

Ti se odbori u vrijeme glasanja sastaju bez predstavnika Izraela. Izrael će biti obaviješten o rezultatu.

Sudjelovanje iz ovog stavka odvija se na isti način kao i sudjelovanje predstavnika država članica Europske unije, uključujući postupke za primanje informacija i dokumentacije.

7. Prava Izraela na zastupanje i sudjelovanje u Odboru za europski istraživački prostor i njegovim podskupinama prava su koja se primjenjuju na pridružene zemlje.

8. Predstavnici Izraela imaju pravo sudjelovati u Vijeću guvernera JRC-a kao promatrači, bez glasačkih prava. Podložno tom uvjetu, takvo sudjelovanje podložno je istim pravilima i postupcima koji se primjenjuju na predstavnike država članica Europske unije, uključujući prava na riječ, primanje informacija i dokumentacije u vezi s pitanjem koje se odnosi na Izrael.

9. Izrael može sudjelovati u Konzorciju europskih istraživačkih infrastruktura (ERIC) u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 723/2009 <sup>(9)</sup> u njezinoj najnovijoj verziji i s pravnim aktom o osnivanju ERIC-a.

10. Putne troškove i troškove boravka predstavnika i stručnjaka iz Izraela povezane s njihovim sudjelovanjem u ulozi promatrača u radu odbora iz članka 14. Odluke (EU) 2021/764 ili na drugim sastancima koji se odnose na provedbu programa Obzor Europa Europska unija nadoknađuje na istoj osnovi te u skladu s postupcima koji su na snazi za predstavnike država članica Europske unije.

11. Stranke u okviru postojećih odredbi poduzimaju sve što je u njihovoj moći, među ostalim u skladu sa zakonima i postupcima koji se odnose na zakoniti ulazak i boravak u Izraelu ili Europskoj uniji, ovisno o slučaju, da olakšaju slobodno kretanje i boravak znanstvenika koji sudjeluju u aktivnostima iz ovog Sporazuma te prekogranični protok robe i usluga namijenjenih za te aktivnost.

### Članak 3.

#### Financijski doprinos

1. Sudjelovanje Izraela ili izraelskih pravnih subjekata u programu Obzor Europa podliježe financijskom doprinosu Izraela tom programu i povezanim troškovima upravljanja i izvršenja te operativnim troškovima u okviru općeg proračuna Europske unije (dalje u tekstu „proračun Unije”).

<sup>(9)</sup> Uredba Vijeća (EZ) br. 723/2009 od 25. lipnja 2009. o pravnom okviru Zajednice za Konzorcij europskih istraživačkih infrastruktura (ERIC) (SL L 206, 8.8.2009., str. 1.).



2. Financijski doprinos jest zbroj:
    - a) operativnog doprinososa; i
    - b) naknade za sudjelovanje.
  3. Financijski doprinos ima oblik godišnje naknade koja se plaća u jednom obroku, najkasnije u svibnju.
  4. Operativnim doprinosom pokrivaju se operativni rashodi i rashodi za potporu programu te se on u obliku odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i odobrenih sredstava za plaćanje dodaje iznosima unesenima u proračun Unije koji je konačno donesen za program Obzor Europa, uključujući sva odobrena sredstva koja odgovaraju opozivima koji su ponovno stavljeni na raspolaganje u skladu s člankom 15. stavkom 3. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća <sup>(10)</sup>, u njezinoj najnovijoj verziji (dalje u tekstu „Financijska uredba“), i uvećana za vanjske namjenske prihode koji ne proizlaze iz financijskih doprinosa drugih donatora programu Obzor Europa <sup>(11)</sup>.
- Kad je riječ o vanjskim namjenskim prihodima dodijeljenima programu Obzor Europa na temelju članka 3.1. Uredbe Vijeća (EU) 2020/2094 o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 <sup>(12)</sup>, to povećanje odgovara godišnjim odobrenim sredstvima navedenima u dokumentima uz nacrt proračuna za program Obzor Europa.
5. Početni operativni doprinos temelji se na ključu za uplatu doprinosa koji se definira kao omjer bruto domaćeg proizvoda (BDP) Izraela po tržišnim cijenama i BDP-a Europske unije po tržišnim cijenama. BDP-e po tržišnim cijenama koji se trebaju primjenjivati utvrđuju posebne službe Komisije na temelju najnovijih statističkih podataka dostupnih za izračun proračuna u godini prije godine u kojoj se mora platiti godišnja naknada. Odstupajući od toga, početni operativni doprinos za 2021. temelji se na BDP-u za 2019. po tržišnim cijenama. Prilagodbe ključa za uplatu doprinosa utvrđene su u Prilogu I.
  6. Početni operativni doprinos izračunava se primjenom ključa za uplatu doprinosa, kako je prilagođen, na početna odobrena sredstva za preuzimanje obveza unesena u proračun Europske unije koji je konačno donesen za primjenjivu godinu za financiranje programa Obzor Europa, uvećana u skladu sa stavkom 4. ovog članka.
  7. Naknada za sudjelovanje iznosi 4 % godišnjeg početnog operativnog doprinosa izračunatog u skladu sa stavcima 5. i 6. ovog članka te se uvodi postupno kako je utvrđeno u Prilogu I. Naknada za sudjelovanje ne podliježe naknadnim prilagodbama ni ispravcima.
  8. Početni operativni doprinos za godinu N može se retroaktivno prilagoditi naviše ili naniže u sljedećoj godini ili sljedećim godinama na temelju proračunskih obveza preuzetih za odobrena sredstva za tu godinu N, uvećana u skladu sa stavkom 4. ovog članka, na temelju njihova izvršenja putem pravnih obveza i na temelju njihova opoziva. Detaljne odredbe o provedbi ovog članka navedene su u Prilogu I.
  9. Europska unija Izraelu dostavlja informacije o njezinu financijskom sudjelovanju, kako su sadržane u proračunskim i računovodstvenim informacijama te informacijama o uspješnosti i evaluaciji dostavljenima proračunskim tijelima Europske unije i njezinim tijelima nadležnima za davanje razriješnice u vezi s programom Obzor Europa. Te se informacije dostavljaju uzimajući u obzir pravila Europske unije i Izraela o povjerljivosti i zaštiti podataka te se njima ne dovode u pitanje informacije na koje Izrael ima pravo na temelju Priloga III.
  10. Svi doprinosi Izraela ili plaćanja Europske unije i izračun iznosa koje treba platiti ili primiti vrše se u eurima.

<sup>(10)</sup> Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredbi (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str.1.).

<sup>(11)</sup> To osobito uključuje sredstva iz Instrumenta Europske unije za oporavak koji je uspostavljen Uredbom Vijeća (EU) 2020/2094 od 14. prosinca 2020. o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 (SL L 433 I, 22.12.2020., str. 23.).

<sup>(12)</sup> SL L 433 I, 22.12.2020., str. 23.



#### Članak 4.

##### **Automatski mehanizam korekcije**

1. Automatski mehanizam korekcije početnog operativnog doprinosa Izraela za godinu N, kako je prilagođen na temelju članka 3. stavka 8., primjenjuje se i izračunava u godini N+2. Temelji se na uspješnosti Izraela i izraelskih pravnih subjekata u dijelovima programa Obzor Europa koji se provode s pomoću konkurentnih bespovratnih sredstava koja se financiraju odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza iz godine N, uvećanima u skladu s člankom 3. stavkom 4.

Iznos automatske korekcije izračunava se na temelju razlike između:

a) početnih iznosa pravnih obveza u pogledu konkurentnih bespovratnih sredstava, koje su stvarno preuzete prema Izraelu ili izraelskim pravnim subjektima i koje se financiraju odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza za godinu N, uvećanima u skladu s člankom 3. stavkom 4.;

i

b) odgovarajućeg operativnog doprinosa koji je Izrael uplatio za godinu N, kako je prilagođen na temelju članka 3. stavka 8., isključujući troškove neintervencije koji se financiraju odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza za godinu N, uvećanima u skladu s člankom 3. stavkom 4.

2. Ako iznos iz stavka 1., neovisno o tome je li pozitivan ili negativan, prelazi 8 % odgovarajućeg početnog operativnog doprinosa, kako je prilagođen na temelju članka 3. stavka 8., ispravlja se početni operativni doprinos Izraela za godinu N. Iznos koji Izrael duguje kao dodatni doprinos ili treba primiti kao smanjenje njegova doprinosa u okviru automatskog mehanizma korekcije jest iznos koji prelazi taj prag od 8 %. Iznos koji je manji od tog praga od 8 % neće se uzeti u obzir pri izračunu dodatnog doprinosa koji se duguje ili treba primiti.

3. Detaljna pravila o automatskom mehanizmu korekcije utvrđena su u Prilogu I.

#### Članak 5.

##### **Reciprocitet**

1. Pravni subjekti s poslovnim nastanom u Europskoj uniji mogu sudjelovati u izraelskim programima, projektima ili njihovim dijelovima koji su istovrijedni programu Obzor Europa, u skladu s izraelskim zakonima, propisima, vladinim direktivama, postupcima, pravilima, programima, planovima i mehanizmima financijske potpore, uključujući one kojima se uređuje funkcioniranje takvih programa, projekata ili njihovih dijelova.

2. Popis istovrijednih izraelskih programa, projekata ili njihovih dijelova u kojima mogu sudjelovati pravni subjekti s poslovnim nastanom u Europskoj uniji naveden je u dijelu I. Priloga II. Izrael poduzima potrebne mjere kako bi postupno otvorio svoje programe, projekte ili njihove dijelove navedene u dijelu II. Priloga II. za sudjelovanje pravnih subjekata s poslovnim nastanom u Europskoj uniji. .

3. Financiranje pravnih subjekata s poslovnim nastanom u Europskoj uniji koje provodi Izrael podliježe izraelskim zakonima, propisima, vladinim direktivama, postupcima, pravilima, programima, planovima i mehanizmima financijske potpore, uključujući one kojima se uređuje funkcioniranje istraživačkih i inovacijskih programa, projekata ili njihovih dijelova. Ako se financijska sredstva ne dodjeljuju, pravni subjekti s poslovnim nastanom u Europskoj uniji mogu sudjelovati s vlastitim sredstvima.

#### Članak 6.

##### **Otvorena znanost**

Stranke u svojim programima, projektima ili njihovim dijelovima uzajamno promiču i potiču prakse otvorene znanosti u skladu s pravilima programa Obzor Europa i izraelskim zakonima, propisima, vladinim direktivama, postupcima, pravilima, programima, planovima i mehanizmima financijske potpore, uključujući one kojima se uređuje funkcioniranje istraživačkih i inovacijskih programa, projekata ili njihovih dijelova.

#### Članak 7.

##### **Praćenje, evaluacija i izvješćivanje**

1. Ne dovodeći u pitanje odgovornosti Komisije, Europskog ureda za borbu protiv prijevара (OLAF) i Revizorskog suda Europske unije u pogledu praćenja i evaluacije programa Obzor Europa, sudjelovanje Izraela u programu kontinuirano se prati na temelju njegova partnerstva s Komisijom.

2. Pravila o dobrom financijskom upravljanju, uključujući financijsku kontrolu, povrat sredstava i druge mjere protiv prijevara u vezi s financiranjem sredstvima Europske unije na temelju ovog Sporazuma utvrđena su u Prilogu III.

#### Članak 8.

##### Zajednički odbor EU-a i Izraela za istraživanje i inovacije

1. Osniva se Zajednički odbor EU-a i Izraela za istraživanje i inovacije (dalje u tekstu „Zajednički odbor EU-a i Izraela“). Zadaće Zajedničkog odbora EU-a i Izraela uključuju:

- a) ocjenjivanje, evaluaciju i preispitivanje provedbe ovog Sporazuma, osobito:
  - i. sudjelovanja i uspješnosti pravnih subjekata Izraela u programu Obzor Europa;
  - ii. razine (uzajamne) otvorenosti pravnih subjekata s poslovnim nastanom na području svake stranke za sudjelovanje u programima i projektima druge stranke ili njihovim dijelovima;
  - iii. provedbe mehanizma financijskog doprinosa i automatskog mehanizma korekcije u skladu s člancima 3. i 4.;
  - iv. razmjene informacija i ispitivanja svih mogućih pitanja o iskorištavanju rezultata, uključujući prava intelektualnog vlasništva;
- b) raspravu, na zahtjev bilo koje stranke, o ograničenjima koja stranke primjenjuju ili planiraju u smislu pristupa njihovim programima istraživanja i inovacija, među ostalim osobito za djelovanja koja se odnose na njihovu stratešku imovinu, interese, autonomiju ili sigurnost;
- c) ispitivanje kako poboljšati i razviti suradnju;
- d) zajedničku raspravu o budućem smjeru i prioritetima politika povezanih s istraživanjima i inovacijama te planiranju istraživanja od zajedničkog interesa; i
- e) razmjenu informacija, inter alia, o novom zakonodavstvu, odlukama ili nacionalnim programima istraživanja i inovacija koji su relevantni za provedbu ovog Sporazuma.

2. Zajednički odbor EU-a i Izraela, koji čine predstavnici Europske unije i Izraela, donosi svoj Poslovnik.

3. Zajednički odbor EU-a i Izraela može osnovati bilo koju stručnu radnu skupinu ili stručno savjetodavno tijelo na *ad hoc* osnovi koji mogu pružiti potporu u provedbi ovog Sporazuma.

4. Zajednički odbor EU-a i Izraela sastaje se najmanje jednom godišnje i, kad god je to potrebno zbog posebnih okolnosti, na zahtjev bilo koje stranke. Europska unija i nacionalno tijelo Države Izraela za tehnološke inovacije izmjenjuju se kao organizator i domaćin tih sastanaka.

5. Zajednički odbor EU-a i Izraela djeluje kontinuirano na temelju razmjene relevantnih informacija bilo kojim komunikacijskim sredstvima, osobito u vezi sa sudjelovanjem/uspješnosti pravnih subjekata Izraela. Zajednički odbor EU-a i Izraela osobito može obavljati svoje zadaće u pisanom obliku kad god je to potrebno.

#### Članak 9.

##### Završne odredbe

1. Ovaj Sporazum stupa na snagu na dan kad stranke jedna drugu obavijeste o završetku unutarnjih postupaka potrebnih u tu svrhu.

2. Ovaj Sporazum primjenjuje se od 1. siječnja 2021. Ostaje na snazi onoliko dugo koliko je potrebno da se završe svi projekti, djelovanja, aktivnosti ili njihovi dijelovi, koji se financiraju iz programa Obzor Europa, sve mjere koje su potrebne za zaštitu financijskih interesa Europske unije i sve financijske obveze koje proizlaze iz provedbe ovog Sporazuma između stranaka.

3. Europska unija može suspendirati primjenu ovog Sporazuma u slučaju djelomičnog ili potpunog neplaćanja financijskog doprinosa koji Izrael treba platiti na temelju ovog Sporazuma.

U slučaju neplaćanja koje može znatno ugroziti provedbu programa Obzor Europa i upravljanje njime, Komisija šalje službenu opomenu. Ako se plaćanje ne izvrši u roku od 20 radnih dana nakon službene opomene, Komisija će obavijestiti Izrael o suspenziji primjene ovog Sporazuma službenom obaviješću koja će stupiti na snagu 15 dana nakon što je Izrael zaprimio.

Ako se primjena ovog Sporazuma suspendira, pravni subjekti s poslovnim nastanom u Izraelu ne ispunjavaju uvjete za sudjelovanje u postupcima dodjele koji još nisu završeni na dan stupanja na snagu suspenzije. Postupak dodjele smatra se završenim kad se preuzmu pravne obveze koje nastanu slijedom tog postupka.

Suspenzija ne utječe na pravne obveze koje su s pravnim subjektima s poslovnim nastanom u Izraelu sklopljene prije stupanja na snagu te suspenzije. Ovaj se Sporazum nastavlja primjenjivati na takve pravne obveze.

Europska unija bez odgode obavješćuje Izrael nakon što primi cijeli iznos financijskog doprinosa koji se duguje. Suspenzija se ukida s trenutnim učinkom nakon te obavijesti.

Od dana ukidanja suspenzije pravni subjekti Izraela ponovno ispunjavaju uvjete u postupcima dodjele pokrenutima nakon tog datuma te postupcima dodjele pokrenutima prije tog datuma za koje nije istekao rok za podnošenje zahtjeva.

4. Svaka stranka može u bilo kojem trenutku raskinuti ovaj Sporazum dostavom pisane obavijesti o namjeri njegova raskida. Ovaj se Sporazum u tom slučaju otkazuje tri kalendarska mjeseca nakon dostave te pisane obavijesti primatelju. Datum stupanja na snagu raskida jest datum raskida za potrebe ovog Sporazuma.

5. Ako se ovaj Sporazum raskine u skladu sa stavkom 4. ovog članka, stranke su suglasne:

- (a) da se projekti, djelovanja, aktivnosti ili njihovi dijelovi, za koje su pravne obveze preuzete nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma, a prije njegova raskida, nastavljaju do njihova završetka pod uvjetima utvrđenima ovim Sporazumom;
- (b) da se godišnji financijski doprinos za godinu N tijekom koje se ovaj Sporazum raskine plaća u cijelosti u skladu s člankom 3. Operativni doprinos za godinu N prilagođava se u skladu s člankom 3. stavkom 8. i ispravlja u skladu s člankom 4. ovog Sporazuma. Naknada za sudjelovanje za godinu N ne prilagođava niti se ispravlja; i
- (c) da se nakon godine u kojoj se ovaj Sporazum raskine, početni operativni doprinosi plaćeni za godine u kojima se ovaj Sporazum primjenjivao prilagođavaju u skladu s člankom 3. stavkom 8. te se automatski ispravljaju u skladu s člankom 4. ovog Sporazuma.

Sve ostale posljedice raskida ovog Sporazuma stranke rješavaju zajedničkom suglasnošću.

6. Ovaj se Sporazum može izmijeniti jedino pisanim putem uz suglasnost stranaka. Stupanje na snagu izmjena odvijat će se prema istom postupku kao što je onaj koji se primjenjuje na stupanje na snagu ovog Sporazuma.

7. Prilozi ovom Sporazumu njegov su sastavni dio.

8. U skladu s politikom EU-a, Sporazum se ne primjenjuje na zemljopisna područja koja su pod upravu Države Izraela došla nakon 5. lipnja 1967. To stajalište ne treba tumačiti na način da se dovodi u pitanje načelno stajalište Izraela o tom pitanju. Stranke su stoga suglasne da se primjenom Sporazuma ne dovodi u pitanje status tih područja.

Ovaj Sporazum sastavljen je u dva izvornika na engleskom i hebrejskom jeziku, pri čemu je svaki od tih tekstova jednako vjerodostojan. U slučaju razlika u tumačenju prednost ima engleski tekst.

Sastavljeno u Bruxellesu, dana 6. prosinca 2021., odnosno dana 2. Teveta 5782. godine prema hebrejskom kalendaru.

*Za Komisiju, u ime Europske unije*

Mariya GABRIEL

*Povjerenica za inovacije, istraživanje, kulturu,  
obrazovanje i mlade*

*Za Vladu Države Izraela,*

Haim REGEV

*Veleposlanik  
Države Izrael pri EU-u i NATO-u*

## PRILOG I.

**Pravila o financijskom doprinosu Izraela programu Obzor Europa (2021.–2027.)****I. Izračun financijskog doprinosa Izraela**

1. Financijski doprinos Izraela programu Obzor Europa utvrđuje se na godišnjoj razini proporcionalno i dodatno iznosu koji je svake godine u proračunu Unije dostupan za odobrena sredstva za preuzimanje obveza, koja su potrebna za upravljanje programom Obzor Europa, njegovo izvršenje i funkcioniranje, uvećana u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma.

2. Naknada za sudjelovanje iz članka 3. stavka 7. ovog Sporazuma uvodi se postupno kako slijedi:

— 2021.: 0,5 %,

— 2022.: 1 %,

— 2023.: 1,5 %,

— 2024.: 2 %,

— 2025.: 2,5 %,

— 2026.: 3 %,

— 2027.: 4 %.

3. U skladu s člankom 3. stavkom 5. ovog Sporazuma, početni operativni doprinos koji Izrael treba platiti za svoje sudjelovanje u programu Obzor Europa izračunat će se za odgovarajuće financijske godine primjenom prilagodbe ključa za uplatu doprinosa.

Prilagodba ključa za uplatu doprinosa glasi:

$$\text{Prilagođeni ključ za uplatu doprinosa} = \text{ključ za uplatu doprinosa} \times \text{koeficijent}$$

Koeficijent koji se upotrebljava za izračun prilagodbe ključa za uplatu doprinosa iznosi 0,93.

4. U skladu s člankom 3. stavkom 8. ovog Sporazuma prva prilagodba koja se odnosi na izvršenje proračuna za godinu N provodi se u godini N+1 kad se početni operativni doprinos za godinu N prilagođava naviše ili naniže za iznos razlike između:

a) prilagođenog doprinosa koji se izračunava primjenom prilagođenog ključa za uplatu doprinosa za godinu N na zbroj:

i. iznosa proračunskih obveza preuzetih u pogledu odobrenih sredstava za preuzimanje obveza za godinu N u okviru izglasanog proračuna Europske unije te u pogledu odobrenih sredstava za preuzimanje obveza, koja odgovaraju opozivima te su ponovno stavljena na raspolaganje; i

ii. svih odobrenih sredstava za preuzimanje obveza na temelju vanjskih namjenskih prihoda koji ne proizlaze iz financijskih doprinosa drugih donatora programu Obzor Europa, a koji su bili dostupni na kraju godine N <sup>(1)</sup>. Kad je riječ o vanjskim namjenskim приходima dodijeljenima programu Obzor Europa na temelju članka 3. stavka 1. Uredbe Vijeća (EU) 2020/2094 o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 <sup>(2)</sup>, za potrebe izračuna prilagođenog doprinosa upotrebljavaju se godišnji okvirni iznosi u okviru izrade programa VFO-a.

<sup>(1)</sup> To osobito uključuje sredstva iz Instrumenta Europske unije za oporavak koji je uspostavljen Uredbom Vijeća (EU) 2020/2094 od 14. prosinca 2020. o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 (SL L 433 I, 22.12.2020., str. 23.).

<sup>(2)</sup> SL L 433 I, 22.12.2020., str. 23.

b) i početnog operativnog doprinosa za godinu N.

Počevši od godine N+2 i svake sljedeće godine sve dok se ne plate ili opozovu sve proračunske obveze koje se financiraju odobrenim sredstvima koja potječu iz godine N, uvećanima u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma, i najdulje tri godine nakon završetka programa Obzor Europa, Unija izračunava prilagodbu operativnog doprinosa za godinu N na način da operativni doprinos Izraela smanji za iznos dobiven primjenom prilagođenog ključa za uplatu doprinosa za godinu N na opozive koji se svake godine izvršavaju u pogledu obveza za godinu N koje se financiraju iz proračuna Unije ili iz opoziva koji su ponovno stavljeni na raspolaganje.

Ako se otkazu iznosi koji potječu od vanjskih namjenskih prihoda za godinu N (kako bi se uključila odobrena sredstva za preuzimanje obveza i, kad je riječ o iznosima na temelju Uredbe Vijeća (EU) 2020/2094, godišnji okvirni iznosi u okviru izrade programa VFO-a) koji ne proizlaze iz financijskih doprinosa drugih donatora programu Obzor Europa, operativni doprinos Izraela smanjuje se za iznos dobiven primjenom prilagođenog ključa za uplatu doprinosa za godinu N na otkazani iznos.

## II. Automatska korekcija operativnog doprinosa Izraela

1. Na izračun automatske korekcije iz članka 4. ovog Sporazuma primjenjuju se sljedeći uvjeti:

- a) „konkurentna bespovratna sredstva” znači bespovratna sredstva dodijeljena putem poziva na podnošenje prijedloga pri čemu se krajnji korisnici mogu utvrditi u trenutku izračuna automatske korekcije. To ne obuhvaća financijske potpore trećim stranama kako je definirano u članku 204. Financijske uredbe;
- b) ako je pravna obveza potpisana s konzorcijem, iznosi upotrijebljeni za utvrđivanje početnih iznosa pravne obveze kumulativni su iznosi dodijeljeni korisnicima koji su izraelski subjekti u skladu s indikativnom raščlambom proračuna sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava;
- c) svi iznosi pravnih obveza koji odgovaraju konkurentnim bespovratnim sredstvima utvrđuju se primjenom elektroničkog sustava Europske komisije eCorda te se izdvajaju druge srijede u veljači u godini N+2;
- d) „troškovi neintervencije” znači troškovi programa koji nisu konkurentna bespovratna sredstva, uključujući rashode za potporu, administraciju pojedinih programa i druga djelovanja <sup>(3)</sup>;
- e) iznosi dodijeljeni međunarodnim organizacijama kao pravnim subjektima koji su krajnji korisnici <sup>(4)</sup> smatraju se troškovima neintervencije.

2. Mehanizam se primjenjuje kako slijedi:

- a) automatske korekcije za godinu N u vezi s izvršenjem odobrenih sredstava za preuzimanje obveza za godinu N, uvećanih u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma, primjenjuju se na temelju podataka o godini N i godini N+1 iz sustava eCorda iz točke II. stavka 1. točke (c) ovog Priloga u godini N+2 nakon što se na doprinos Izraela programu Obzor Europa primijene sve prilagodbe u skladu s člankom 3. stavkom 8. ovog Sporazuma. Razmatrani iznos bit će iznos konkurentnih bespovratnih sredstava za koja su podaci dostupni u trenutku izračuna korekcije.
- b) Počevši od godine N+2 pa do 2029. iznos automatske korekcije izračunava se za godinu N na temelju razlike između:
  - i. ukupnog iznosa konkurentnih bespovratnih sredstava dodijeljenih Izraelu ili izraelskim pravnim subjektima kao preuzete obveze za proračunska odobrena sredstva za godinu N; i

<sup>(3)</sup> Druga djelovanja osobito uključuju nabavu, nagrade, financijske instrumente, izravna djelovanja Zajedničkog istraživačkog centra, pretplate (OECD, Eureka, IPEEC, IEA, ...), stručnjake (evaluatori, praćenje projekata) itd.

<sup>(4)</sup> Međunarodne organizacije smatraju se troškovima neintervencije samo ako su krajnji korisnici. To se ne primjenjuje ako je međunarodna organizacija koordinator projekta (raspodjela sredstava drugim koordinatorima).

ii. iznosa prilagođenog operativnog doprinosa Izraela za godinu N pomnoženog s omjerom između:

A. iznosa konkurentnih bespovratnih sredstava za odobrena sredstva za preuzimanje obveza za godinu N, uvećana u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma; i

B. ukupnih proračunskih odobrenih sredstava godinu N, uključujući troškove neintervencije.

**III. Plaćanje financijskog doprinosa Izraela, plaćanje prilagodbi operativnog doprinosa Izraela i plaćanje automatske korekcije koja se primjenjuje na operativni doprinos Izraela**

1. Komisija Izraelu što prije, a najkasnije prilikom izdavanja prvog poziva za osiguravanje sredstava za financijsku godinu, dostavlja sljedeće informacije:

a. iznose odobrenih sredstava za preuzimanje obveza u proračunu Unije konačno donesenom za predmetnu godinu za proračunske linije koje pokrivaju sudjelovanje Izraela u programu Obzor Europa, po potrebi uvećanih u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma;

b. iznos naknade za sudjelovanje iz članka 3. stavka 7. ovog Sporazuma;

c. od godine N+1 provedbe programa Obzor Europa, izvršavanje odobrenih sredstava za preuzimanje obveza koje odgovara proračunskoj godini N, uvećanih u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma, i razinu opoziva;

d. za dio programa Obzor Europa za koji su takve informacije potrebne radi izračuna automatske korekcije, razinu obveza preuzetih u korist izraelskih pravnih subjekata raščlanjenih prema odgovarajućoj godini odobrenih proračunskih sredstava i s tim povezanim ukupnim iznosom preuzetih obveza.

Komisija na temelju svojeg nacrtu proračuna što prije, a najkasnije do 1. rujna financijske godine, dostavlja procjenu informacija za sljedeću godinu u skladu s točkama (a) i (b).

2. Komisija najkasnije u travnju svake financijske godine Izraelu izdaje poziv za osiguravanje sredstava u iznosu koji odgovara njegovu doprinosu u okviru ovog Sporazuma.

Svakim pozivom za osiguravanje sredstava predviđa se plaćanje doprinosa Izraela najkasnije 30 dana od izdavanja poziva.

Za prvu godinu provedbe ovog Sporazuma Komisija objavljuje jedan poziv za sredstva u roku od 60 dana od njegova potpisivanja.

3. Svake godine počevši od 2023. poziv za osiguravanje sredstava odražava i iznos automatske korekcije primjenjive na operativni doprinos plaćen za godinu N-2.

Poziv za osiguravanje sredstava izdan najkasnije u travnju može uključivati i prilagodbe financijskog doprinosa koji je Izrael platio za provedbu, upravljanje i funkcioniranje prethodnih okvirnih programa za istraživanja i inovacije u kojima je Izrael sudjelovao.

Za svaku od financijskih godina 2028., 2029. i 2030. Izrael treba primiti ili platiti iznos koji proizlazi iz automatske korekcije primijenjene na operativne doprinose koje je Izrael platio 2026. i 2027. ili iz prilagodbi u skladu s člankom 3. stavkom 8. ovog Sporazuma.

4. Izrael plaća svoj financijski doprinos na temelju ovog Sporazuma u skladu s točkom III. ovog Priloga. Ako Izrael ne plati svoj financijski doprinos do datuma dospijeca, Komisija šalje službenu opomenu.

Za svako kašnjenje u plaćanju financijskog doprinosa Izraelu se na nepodmireni iznos od datuma dospijeca obračunavaju zatezne kamate.

Kamatna stopa na dug koji na dan dospijeca nije podmiren stopa je koju Europska središnja banka primjenjuje na svoje glavne operacije refinanciranja, kako je objavljeno u seriji C *Službenog lista Europske unije*, a koja je na snazi prvoga kalendarskog dana mjeseca datuma dospijeca, uvećana za jedan i pol postotni bod.

---

## PRILOG II.

**Popis istovrijednih izraelskih programa, projekata ili njihovih dijelova****I. Popis istovrijednih izraelskih programa, projekata ili njihovih dijelova istovrijednih programu Obzor Europa u kojima mogu sudjelovati pravni subjekti s poslovnim nastanom u Europskoj uniji <sup>(1)</sup>:**

- individualna bespovratna sredstva za istraživanja koje pruža ISF (Izraelska zaklada za znanost);
- programi istraživanja i razvoja u području industrije nacionalnog tijela za tehnološke inovacije Države Izrael (IIA):
  - konzorcij za istraživanja i razvoj u području generičkih tehnologija (sastavnica 5.a IIA-e);
  - prijenos znanja s akademske zajednice na industriju (sastavnica 5.d IIA-e);
  - program suradnje u području istraživanja i razvoja – postupak IIA-e za provedbu međunarodnih sporazuma za istraživanja i razvoj u području industrije:
    - suradnja s multinacionalnim kompanijama u području istraživanja i razvoja;
    - bilateralni programi paralelne potpore
- program nacionalne inicijative u području kvantne tehnologije (Israel National Quantum Initiative program):
  - izravno financiranje akademskih istraživanja (podupire se u okviru ISF-ovih individualnih bespovratnih sredstava za istraživanja);
  - konzorcij za kvantno opažanje (podupire se u okviru sastavnice 5.a IIA-e);
  - konzorcij za kvantnu komunikaciju (podupire se u okviru sastavnice 5.a IIA-e).

**II. Popis izraelskih programa, projekata ili njihovih dijelova u vezi s kojima će Izrael poduzeti potrebne mjere kako bi se postupno otvorili za sudjelovanje pravnih subjekata s poslovnim nastanom u Europskoj uniji <sup>(1)</sup>:**

- pozivi na podnošenje prijedloga za istraživanja i razvoj u svemirskom sektoru (podupire se u okviru sastavnice 2. IIA-e);
- znanstvena istraživanja u području svemirskih tehnologija (Ministarstvo inovacija, znanosti i tehnologije);
- podaci UltraSata, satelita velikog vidnog polja koji prati privremene astronomske događaje u bliskom ultraljubičastom zračenju (Wide field Ultraviolet Transient Astronomy Satellite) (Izraelske svemirske agencije u suradnji s Institutom za istraživanje Weizmann, njemačkim DESY-jem i NASA-om).

---

<sup>(1)</sup> Pojašnjeno je da sudjelovanje europskih subjekata u takvim izraelskim programima, projektima ili njihovim dijelovima podliježe članku 5. Sporazuma.



## PRILOG III.

**Dobro financijsko upravljanje**

Zaštita financijskih interesa i povrat sredstava

*Članak 1.***Preispitivanja i revizije**

1. Europska unija ima pravo provoditi, u skladu s primjenjivim propisima jedne ili više institucija Unije ili njezinih tijela te kako je predviđeno u relevantnim sporazumima i/ili ugovorima, tehničke, znanstvene, financijske ili druge vrste preispitivanja i revizija u prostorijama svake fizičke osobe s boravištem u Izraelu ili pravne osobe s poslovnim nastanom u Izraelu koja prima sredstva Europske unije te bilo koje treće strane s boravištem ili poslovnim nastanom u Izraelu koja je uključena u izvršenje sredstava Unije. Takva preispitivanja i revizije mogu provoditi službenici institucija i tijela Europske unije, posebno Europske komisije i Europskog revizorskog suda, ili druge osobe koje je ovlastila Europska komisija.

2. Službenici institucija i tijela Europske unije, posebno Europske komisije i Europskog revizorskog suda, kao i druge osobe koje je ovlastila Europska komisija, imaju odgovarajući pristup lokacijama, radovima i dokumentima (u elektroničkom i papirnatom obliku) te svim informacijama potrebnima za provedbu takvih revizija, uključujući pravo na dobivanje fizičkih/elektroničkih preslika i izvadaka iz bilo kojeg dokumenta ili sadržaja bilo kojeg podatkovnog medija u posjedu fizičkih ili pravnih osoba koje su predmet revizije ili treće strane koja je predmet revizije.

3. Kako bi mogli izvršavati svoje dužnosti iz ovog članka, službenicima i drugim osobama iz stavka 2. Izrael ne uskraćuje pravo ulaska u Izrael ni pristup prostorijama niti za to postavlja prepreke.

4. Preispitivanja i revizije mogu se provesti i nakon suspenzije primjene ovog Sporazuma u skladu s njegovim člankom 9. stavkom 5. ili nakon njegova raskida, pod uvjetima utvrđenima u primjenjivim propisima jedne ili više institucija Europske unije ili njezinih tijela te kako je predviđeno u relevantnim sporazumima i/ili ugovorima povezanim s bilo kojom pravnom obvezom kojom se izvršava proračun Europske unije, a koju je Europska unija preuzela prije datuma stupanja na snagu suspenzije primjene ovog Sporazuma u skladu s njegovim člankom 9. stavkom 5. ili njegova raskida.

*Članak 2.***Borba protiv nepravilnosti, prijevара i drugih kaznenih djela koja utječu na financijske interese Unije**

1. Europska komisija i Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) ovlašteni su provoditi upravne istrage, uključujući provjere i inspekcije na terenu, na državnom području Izraela. Te se istrage provode u skladu s uvjetima utvrđenima u primjenjivim propisima jedne ili više institucija Unije.

2. Nadležna tijela Izraela u razumnom roku obavješćuju Europsku komisiju ili OLAF o svakoj uočenoj činjenici ili sumnji koja se odnosi na nepravilnost, prijevaru ili drugu nezakonitu aktivnost koja utječe na financijske interese Unije.

3. Provjere i inspekcije na terenu mogu se provoditi u prostorijama bilo koje fizičke osobe s boravištem u Izraelu ili pravne osobe s poslovnim nastanom u Izraelu koje primaju sredstva Unije, kao i prostorijama bilo koje treće strane s boravištem ili poslovnim nastanom u Izraelu uključene u izvršenje sredstava Unije.

4. Europska komisija ili OLAF provjere i inspekcije na terenu pripremaju i provode u bliskoj suradnji s nadležnim izraelskim tijelom koje odredi izraelska vlada. Kako bi moglo pružiti pomoć, to se nadležno tijelo unaprijed u razumnom roku obavješćuje o predmetu, svrsi i pravnom temelju provjera i inspekcija. U tu svrhu službenici nadležnih izraelskih tijela mogu sudjelovati u terenskim provjerama i inspekcijama.

5. Na zahtjev izraelskih nadležnih tijela, provjere i inspekcije na terenu mogu se provoditi zajedno s Europskom komisijom ili OLAF-om.

6. Službenici Komisije i OLAF-ovo osoblje imaju pristup svim informacijama i dokumentaciji, uključujući računalne podatke o predmetnim operacijama, koje su potrebne za pravilnu provedbu provjera i inspekcija na terenu. Oni osobito mogu kopirati relevantne dokumente.

7. Ako osoba, subjekt ili neka treća strana odbiju provjeru ili inspekciju na terenu, izraelska tijela, djelujući u skladu s nacionalnim pravilima i propisima, dužna su Europskoj komisiji ili OLAF-u pomoći da im se omogući obavljanje tih provjera ili inspekcija. Ta pomoć uključuje poduzimanje odgovarajućih mjera predostrožnosti u skladu s nacionalnim pravom, među ostalim kako bi se zaštitili dokazi.

8. Europska komisija ili OLAF obavješćuje nadležna izraelska tijela o rezultatu takvih provjera ili inspekcija. Konkretno, Europska komisija ili OLAF u najkraćem mogućem roku izvješćuje nadležno izraelsko tijelo o svim činjenicama ili sumnjama koje se odnose na nepravilnost za koju su doznali tijekom provjere ili inspekcije na terenu.

9. Ne dovodeći u pitanje primjenu izraelskog kaznenog prava, Europska komisija u skladu sa zakonodavstvom Europske unije može izreći administrativne mjere i sankcije pravnim ili fizičkim osobama u Izraelu koje sudjeluju u provedbi programa ili aktivnosti.

10. U svrhu pravilne provedbe ovog članka, Europska komisija ili OLAF i izraelska nadležna tijela redovito razmjenjuju informacije te se, na zahtjev jedne od stranaka ovog Sporazuma, međusobno savjetuju.

11. Kako bi se olakšala učinkovita suradnja i razmjena informacija s OLAF-om, Izrael određuje kontaktnu točku.

12. Razmjena informacija između Europske komisije ili OLAF-a i izraelskih nadležnih tijela odvija se u skladu sa zahtjevima o povjerljivosti. Osobni podaci uključeni u razmjenu informacija zaštićeni su u skladu s primjenjivim pravilima.

13. Izraelska nadležna tijela surađuju s Uredom europskog javnog tužitelja kako bi mu omogućila ispunjavanje njegove obveze provedbe istrage, kaznenog progona i podizanja optužnica protiv počinitelja i sudionika kaznenih djela koja utječu na financijske interese Europske unije u skladu s primjenjivim zakonodavstvom.

### Članak 3.

#### **Povrat sredstava i izvršenje**

1. Odluke koje donese Europska komisija, kojima se pravnim ili fizičkim osobama koje nisu države nameće novčana obveza u vezi sa svim potraživanjima koja proizlaze iz programa Obzor Europa, izvršive su u Izraelu. Ako Komisija to zatraži, tijelo koje imenuje vlada Države Izraela započinje postupak provedbe odluke u ime Komisije. U tom slučaju, odluka Komisije dostavlja se izraelskom sudu bez ikakvih drugih formalnosti osim provjere vjerodostojnosti odluke od strane tijela koje u tu svrhu imenuje vlada Države Izraela i koje o tome obavješćuje Komisiju. U skladu s člankom 4. Europska komisija o takvim izvršivim odlukama ima pravo izravno obavijestiti osobe s boravištem i pravne subjekte s poslovnim nastanom u Izraelu. Provedba se odvija u skladu s izraelskim zakonom i poslovníkom.

2. Presude i rješenja koje Sud Europske unije donese u skladu s arbitražnom klauzulom sadržanom u ugovoru ili sporazumu koji se odnose na programe, aktivnosti, djelovanja ili projekte Unije izvršive su u Izraelu u skladu s izraelskim zakonom i poslovníkom.

3. Sud Europske unije nadležan je za preispitivanje zakonitosti odluka Komisije iz stavka 1. i za suspenziju njihova izvršenja. Međutim, sudovi Izraela nadležni su za pritužbe da je izvršenje provedeno na nepravilan način.

*Članak 4.***Komunikacija i razmjena podataka**

Institucije i tijela Europske unije uključeni u provedbu programa Obzor Europa ili u kontrolu nad tim programom imaju pravo izravno komunicirati, među ostalim putem elektroničkih sustava razmjene, sa svakom fizičkom osobom s boravištem u Izraelu ili pravnom osobom s poslovnim nastanom u Izraelu koja prima sredstva Unije te s bilo kojom trećom stranom s boravištem ili poslovnim nastanom u Izraelu koja je uključena u izvršenje sredstava Unije. Takve osobe, subjekti i treće strane mogu izravno dostaviti institucijama i tijelima Europske unije sve relevantne informacije i dokumentaciju koje su dužni dostaviti na temelju zakonodavstva Europske unije koje se primjenjuje na program Unije ili ugovora odnosno sporazuma sklopljenih radi provedbe tog programa.

---

**MEĐUNARODNI SPORAZUM****između Europske unije, s jedne strane, i Gruzije, s druge strane, o sudjelovanju Gruzije u Okvirnom programu Unije za istraživanja i inovacije Obzor Europa**

Europska komisija (dalje u tekstu „Komisija“), u ime Europske unije,

s jedne strane,

i

Gruzija (dalje u tekstu „Gruzija“),

s druge strane,

dalje u tekstu „stranke“,

BUDUĆI DA se Protokolom III. Sporazuma o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju i njihovih država članica, s jedne strane, i Gruzije, s druge strane <sup>(1)</sup>, o okvirnom sporazumu između Europske Unije i Gruzije o općim načelima sudjelovanja Gruzije u programima Unije (dalje u tekstu „Protokol III.“) propisuje da se posebni uvjeti za sudjelovanje Gruzije u svakom posebnom programu, posebno u pogledu financijskog doprinosa koji treba platiti i postupaka za izvješćivanje i evaluaciju, utvrđuju sporazumom između Europske komisije i nadležnih tijela Gruzije na temelju kriterija uspostavljenih predmetnim programima;

BUDUĆI DA je Okvirni program Europske unije za istraživanja i inovacije Obzor Europa uspostavljen Uredbom (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća <sup>(2)</sup> (dalje u tekstu „program Obzor Europa“);

UZIMAJUĆI U OBZIR napore Europske unije da udruživanjem snaga s međunarodnim partnerima predvodi odgovor na globalne izazove u skladu s akcijskim planom za ljude, planet i blagostanje u okviru programa Ujedinjenih naroda „Promijeniti svijet: Program održivog razvoja do 2030.“ i potvrđujući da su istraživanja i inovacije glavni pokretači i ključna sredstva za održivi rast koji se temelji na inovacijama te za gospodarsku konkurentnost i privlačnost;

PREPOZNAJUĆI opća načela utvrđena u Uredbi (EU) 2021/695;

POTVRĐUJUĆI ciljeve obnovljenog europskog istraživačkog prostora da se izgradi zajedničko znanstveno i tehnološko područje, stvori jedinstveno tržište za istraživanja i inovacije, potiču i olakšaju suradnja među sveučilištima i razmjena najboljih praksi te privlačne istraživačke karijere, olakša prekogranična i međusektorska mobilnost istraživača, potiče slobodno kretanje znanstvenog znanja i inovacija, promiče poštovanje akademske slobode i slobode znanstvenog istraživanja, podupiru djelatnosti znanstvenog obrazovanja i znanstvene komunikacije i potiču konkurentnost i privlačnost gospodarstava koja sudjeluju te potvrđuju činjenicu da su pridružene zemlje ključni partneri u tom nastojanju;

ISTIČUĆI ulogu europskih partnerstava u rješavanju nekih od gorućih problema Europe zajedničkim istraživačkim i inovacijskim inicijativama kojima se znatno pridonosi onim prioritetima Europske unije u području istraživanja i inovacija za koje su potrebne kritična masa i dugoročna vizija te ističući važnost sudjelovanja pridruženih zemalja u tim partnerstvima;

<sup>(1)</sup> SL L 261, 30.8.2014., str. 4.

<sup>(2)</sup> Uredba (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa, o utvrđivanju pravila za sudjelovanje i širenje rezultata te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1290/2013 i (EU) br. 1291/2013 (SL L 170, 12.5.2021., str. 1.).

NASTOJEĆI uspostaviti obostrano povoljne uvjete kako bi se stvorila dostojna radna mjesta, ojačali i poduprli inovacijski ekosustavi stranaka pružanjem potpore poduzećima i inovacijama i razvoju na tržištima stranaka te olakšavajući prihvaćanje, uvođenje i dostupnost inovacija, uključujući aktivnosti izgradnje kapaciteta;

PREPOZNAJUĆI da bi uzajamno sudjelovanje u programima istraživanja i inovacija trebalo donijeti obostranu korist; i pritom potvrđujući da stranke zadržavaju svoja prava na ograničavanje ili uvjetovanje sudjelovanja u svojim programima istraživanja i inovacija, među ostalim osobito za djelovanja koja se odnose na njihovu stratešku imovinu, interese, autonomiju ili sigurnost;

UZIMAJUĆI U OBZIR zajedničke ciljeve, vrijednosti i snažnu povezanost stranaka u području istraživanja i inovacija, koji su u prošlosti uspostavljeni u okviru Sporazuma o pridruživanju programu Obzor 2020., te prepoznajući zajedničku želju stranaka da dodatno razviju, ojačaju, potaknu i prošire odnose i suradnju u tom području,

SPORAZUMJELE SU SE KAKO SLIJEDI:

#### Članak 1.

##### Područje primjene Sporazuma o pridruživanju

1. Gruzija kao pridružena zemlja daje doprinos i sudjeluje u svim dijelovima Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa (program Obzor Europa) koji se navode u članku 4. Uredbe (EU) 2021/695 i koji se provode posebnim programom uspostavljenim Odlukom (EU) 2021/764 <sup>(3)</sup>, u njihovim najnovijim verzijama, i financijskim doprinosom Europskom institutu za inovacije i tehnologiju.

2. Uredba (EU) 2021/819 Europskog parlamenta i Vijeća <sup>(4)</sup> i Odluka (EZ) br. 2021/820 <sup>(5)</sup> primjenjuju se, u svojim najnovijim verzijama, na sudjelovanje gruzijskih pravnih subjekata u zajednicama znanja i inovacija.

#### Članak 2.

##### Uvjeti sudjelovanja u programu Obzor Europa

1. Gruzija sudjeluje u programu Obzor Europa u skladu s uvjetima utvrđenima u Sporazumu o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju i njihovih država članica, s jedne strane, i Gruzije, s druge strane, kao i Protokolu III. Sporazuma o pridruživanju o okvirnom sporazumu između Europske Unije i Gruzije o općim načelima sudjelovanja Gruzije u programima Unije, te u skladu s uvjetima utvrđenima u ovom Sporazumu, pravnim aktima iz članka 1. ovog Sporazuma te u svim drugim pravilima koja se odnose na provedbu programa Obzor Europa, u njihovim najnovijim verzijama.

2. Ako nije drukčije predviđeno u uvjetima iz stavka 1. ovog članka, među ostalim u okviru provedbe članka 22. stavka 5. Uredbe (EU) 2021/695, pravni subjekti s poslovnim nastanom u Gruziji mogu sudjelovati u neizravnim djelovanjima programa Obzor Europa pod uvjetima koji su jednaki onima koji se primjenjuju na pravne subjekte s poslovnim nastanom u Europskoj uniji, uključujući poštovanje mjera ograničavanja Europske unije <sup>(6)</sup>.

3. Prije nego što odluči ispunjavaju li pravni subjekti s poslovnim nastanom u Gruziji uvjete za sudjelovanje u djelovanju koje se odnosi na stratešku imovinu, interese, autonomiju ili sigurnost Europske unije na temelju članka 22. stavka 5. Uredbe (EU) 2021/695, Komisija može zatražiti određene informacije ili jamstva, kao što su:

a) informacije o tome je li se pravnim subjektima s poslovnim nastanom u Europskoj uniji odobrio, odnosno hoće li im se odobriti, uzajamni pristup postojećim i planiranim programima i projektima Gruzije koji su istovrijedni predmetnom djelovanju programa Obzor Europa;

<sup>(3)</sup> Odluka Vijeća (EU) 2021/764 od 10. svibnja 2021. o uspostavi posebnog programa za provedbu Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa te o stavljanju izvan snage Odluke 2013/743/EU (SL L 167 I, 12.5.2021., str. 1.).

<sup>(4)</sup> Uredba (EU) 2021/819 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o Europskom institutu za inovacije i tehnologiju (preinaka) (SL L 189, 28.5.2021., str. 61.).

<sup>(5)</sup> Odluka (EU) 2021/820 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o Strateškom inovacijskom programu Europskog instituta za inovacije i tehnologiju (EIT) za razdoblje 2021.–2027.: jačanje europskog inovacijskog talenta i kapaciteta te o stavljanju izvan snage Odluke br. 1312/2013/EU (SL L 189, 28.5.2021., str. 91.).

<sup>(6)</sup> Mjere ograničavanja EU-a donose se u skladu s člankom 29. Ugovora o Europskoj uniji ili člankom 215. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

- b) informacije o tome ima li Gruzija uspostavljen nacionalni mehanizam za provjeru ulaganja i jamstva da će nadležna tijela Gruzije izvijestiti Komisiju te se s njome savjetovati o svim mogućim slučajevima u kojima su primjenom takvog mehanizma saznala za planirano strano ulaganje/preuzimanje koje će nad gruzijskim pravnim subjektom, koji je primio sredstva iz programa Obzor Europa u okviru djelovanja koja se odnose na stratešku imovinu, interese, autonomiju ili sigurnost Europske unije, provesti subjekt koji ima poslovni nastan izvan Gruzije ili je pod kontrolom takvog subjekta, pod uvjetom da Komisija Gruziji dostavi popis relevantnih pravnih subjekata s poslovnim nastanom u Gruziji nakon što s njima potpiše sporazume o dodjeli bespovratnih sredstava; i
- c) jamstva da nijedan rezultat, tehnologija, usluga ni proizvod koje će subjekti s poslovnim nastanom u Gruziji razviti u okviru predmetnog djelovanja neće podlijegati ograničenjima na izvoz u države članice EU-a za vrijeme djelovanja i četiri godine nakon završetka djelovanja. Gruzija će svake godine tijekom djelovanja i četiri godine nakon završetka djelovanja dostaviti ažurirani popis predmeta na koje se odnose nacionalna ograničenja izvoza.

4. Pravni subjekti s poslovnim nastanom u Gruziji mogu sudjelovati u aktivnostima Zajedničkog istraživačkog centra (JRC) pod uvjetima koji su jednaki onima koji se primjenjuju na pravne subjekte s poslovnim nastanom u Europskoj uniji, osim ako su ograničenja nužna radi osiguravanja dosljednosti s opsegom sudjelovanja koji proizlazi iz provedbe stavaka 2. i 3. ovog članka.

5. Ako Europska unija provodi program Obzor Europa primjenom članaka 185. i 187. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, Gruzija i gruzijski pravni subjekti mogu sudjelovati u pravnim strukturama stvorenima na temelju tih odredbi u skladu s pravnim aktima Europske unije koji su u svrhu stvaranja tih pravnih struktura doneseni ili će biti doneseni.

6. Predstavnici Gruzije imaju pravo sudjelovati u odboru iz članka 14. Odluke (EU) 2021/764 kao promatrači, bez glasačkih prava i za točke koje se odnose na Gruziju.

Predstavnici Gruzije ne prisustvuju glasovanju tih odbora. Gruzija će biti obaviještena o ishodu.

Sudjelovanje iz ovog stavka odvija se na isti način kao i sudjelovanje predstavnika država članica Europske unije, uključujući postupke za primanje informacija i dokumentacije.

7. Prava Gruzije na zastupanje i sudjelovanje u Odboru za europski istraživački prostor i njegovim podskupinama prava su koja se primjenjuju na pridružene zemlje.

8. Predstavnici Gruzije imaju pravo sudjelovati u Vijeću guvernera JRC-a kao promatrači, bez glasačkih prava. Podložno tom uvjetu, takvo sudjelovanje podložno je istim pravilima i postupcima koji se primjenjuju na predstavnike država članica Europske unije, uključujući prava na riječ, primanje informacija i dokumentacije u vezi s pitanjem koje se odnosi na Gruziju.

9. Gruzija može sudjelovati u Konzorciju europskih istraživačkih infrastruktura (ERIC) u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 723/2009 <sup>(7)</sup> u njezinoj najnovijoj verziji i s pravnim aktom o osnivanju ERIC-a.

10. Putne troškove i troškove boravka predstavnika i stručnjaka iz Gruzije povezane s njihovim sudjelovanjem u ulozi promatrača u radu odbora iz članka 14. Odluke (EU) 2021/764 ili na drugim sastancima koji se odnose na provedbu programa Obzor Europa Europska unija nadoknađuje na istoj osnovi te u skladu s postupcima koji su na snazi za predstavnike država članica Europske unije.

11. Stranke u okviru postojećih odredbi poduzimaju sve što je u njihovoj moći da olakšaju slobodno kretanje i boravak znanstvenika koji sudjeluju u aktivnostima iz ovog Sporazuma te prekogranični protok robe i usluga namijenjenih za te aktivnosti.

<sup>(7)</sup> Uredba Vijeća (EZ) br. 723/2009 od 25. lipnja 2009. o pravnom okviru Zajednice za Konzorcij europskih istraživačkih infrastruktura (ERIC) (SL L 206, 8.8.2009., str. 1.).

12. Gruzija poduzima sve potrebne mjere, prema potrebi, kako bi osigurala da su roba i usluge koje su kupljene u Gruziji ili uvezene u Gruziju, a djelomično ili u potpunosti financirane u skladu sa sporazumima o dodjeli bespovratnih sredstava i/ili ugovorima sklopljenima radi provedbe aktivnosti u skladu s ovim Sporazumom, oslobođene od carinskih pristojbi, uvoznih carina i drugih fiskalnih davanja, uključujući PDV, koji se primjenjuju u Gruziji.

### Članak 3.

#### Financijski doprinos

1. Sudjelovanje Gruzije ili gruzijskih pravnih subjekata u programu Obzor Europa podliježe financijskom doprinosu Gruzije tom programu i povezanim troškovima upravljanja i izvršenja te operativnim troškovima u okviru općeg proračuna Europske unije (dalje u tekstu „proračun Unije”).

2. Financijski doprinos jest zbroj:

a) operativnog doprinosa; i

b) naknade za sudjelovanje.

3. Financijski doprinos ima oblik godišnje naknade koja se plaća u jednom obroku, najkasnije u svibnju.

4. Operativnim doprinosom pokrivaju se operativni rashodi i rashodi za potporu programu te se on u obliku odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i odobrenih sredstava za plaćanje dodaje iznosima unesenima u proračun Unije koji je konačno donesen za program Obzor Europa, uključujući sva odobrena sredstva koja odgovaraju opozivima koji su ponovno stavljeni na raspolaganje u skladu s člankom 15. stavkom 3. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća <sup>(8)</sup>, u njezinoj najnovijoj verziji (dalje u tekstu „Financijska uredba”), i uvećana za vanjske namjenske prihode koji ne proizlaze iz financijskih doprinosa drugih donatora programu Obzor Europa <sup>(9)</sup>.

Kad je riječ o vanjskim namjenskim prihodima dodijeljenima programu Obzor Europa na temelju članka 3. stavka 1. Uredbe Vijeća (EU) 2020/2094 o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 <sup>(10)</sup>, to povećanje odgovara godišnjim odobrenim sredstvima navedenima u dokumentima uz nacrt proračuna za program Obzor Europa.

5. Početni operativni doprinos temelji se na ključu za uplatu doprinosa koji se definira kao omjer bruto domaćeg proizvoda (BDP) Gruzije po tržišnim cijenama i BDP-a Europske unije po tržišnim cijenama. BDP-e po tržišnim cijenama koji se trebaju primjenjivati utvrđuju posebne službe Komisije na temelju najnovijih statističkih podataka dostupnih za izračun proračuna u godini prije godine u kojoj se mora platiti godišnja naknada. Prilagodbe ključa za uplatu doprinosa utvrđene su u Prilogu I.

6. Početni operativni doprinos izračunava se primjenom ključa za uplatu doprinosa, kako je prilagođen, na početna odobrena sredstva za preuzimanje obveza unesena u proračun Europske unije koji je konačno donesen za primjenjivu godinu za financiranje programa Obzor Europa, uvećana u skladu sa stavkom 4. ovog članka.

7. Naknada za sudjelovanje iznosi 4 % godišnjeg početnog operativnog doprinosa izračunatog u skladu sa stavcima 5. i 6. ovog članka te se uvodi postupno kako je utvrđeno u Prilogu I. Naknada za sudjelovanje ne podliježe naknadnim prilagodbama ni ispravcima.

8. Početni operativni doprinos za godinu N može se retroaktivno prilagoditi naviše ili naniže u sljedećoj godini ili sljedećim godinama na temelju proračunskih obveza preuzetih za odobrena sredstva za tu godinu N, uvećana u skladu sa stavkom 4. ovog članka, na temelju njihova izvršenja putem pravnih obveza i na temelju njihova opoziva. Detaljne odredbe o provedbi ovog članka navedene su u Prilogu I.

<sup>(8)</sup> Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredbi (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1).

<sup>(9)</sup> To osobito uključuje sredstva iz Instrumenta Europske unije za oporavak koji je uspostavljen Uredbom Vijeća (EU) 2020/2094 od 14. prosinca 2020. o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 (SL L 433 I, 22.12.2020., str. 23.).

<sup>(10)</sup> SL L 433 I, 22.12.2020., str. 23.



9. Europska unija Gruziji dostavlja informacije o njezinu financijskom sudjelovanju, kako su sadržane u proračunskim i računovodstvenim informacijama te informacijama o uspješnosti i evaluaciji dostavljenima proračunskim tijelima Europske unije i njezinim tijelima nadležnima za davanje razrješnice u vezi s programom Obzor Europa. Te se informacije dostavljaju uzimajući u obzir pravila Europske unije i Gruzije o povjerljivosti i zaštiti podataka te se njima ne dovode u pitanje informacije na koje Gruzija ima pravo na temelju Priloga III.

10. Svi doprinosi Gruzije ili plaćanja Europske unije i izračun iznosa koje treba platiti ili primiti uplaćuju se u eurima.

#### Članak 4.

##### **Automatski mehanizam korekcije**

1. Automatski mehanizam korekcije početnog operativnog doprinosa Gruzije za godinu N, kako je prilagođen na temelju članka 3. stavka 8., primjenjuje se i izračunava u godini N+2. Temelji se na uspješnosti Gruzije i gruzijskih pravnih subjekata u dijelovima programa Obzor Europa koji se provode s pomoću konkurentnih bespovratnih sredstava koja se financiraju odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza iz godine N, uvećanima u skladu s člankom 3. stavkom 4.

Iznos automatske korekcije izračunava se na temelju razlike između:

- a) početnih iznosa pravnih obveza u pogledu konkurentnih bespovratnih sredstava, koje su stvarno preuzete prema Gruziji ili gruzijskim pravnim subjektima i koje se financiraju odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza za godinu N, uvećanima u skladu s člankom 3. stavkom 4.; i
- b) odgovarajućeg operativnog doprinosa koji je Gruzija uplatila za godinu N, kako je prilagođen na temelju članka 3. stavka 8., isključujući troškove neintervencije koji se financiraju odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza za godinu N, uvećanima u skladu s člankom 3. stavkom 4.

2. Ako iznos iz stavka 1., neovisno o tome je li pozitivan ili negativan, prelazi 8 % odgovarajućeg početnog operativnog doprinosa, kako je prilagođen na temelju članka 3. stavka 8., ispravlja se početni operativni doprinos Gruzije za godinu N. Iznos koji Gruzija duguje kao dodatni doprinos ili treba primiti kao smanjenje njezina doprinosa u okviru automatskog mehanizma korekcije jest iznos koji prelazi taj prag od 8 %. Iznos koji je manji od tog praga od 8 % neće se uzeti u obzir pri izračunu dodatnog doprinosa koji se duguje ili treba primiti.

3. Detaljna pravila o automatskom mehanizmu korekcije utvrđena su u Prilogu I.

#### Članak 5.

##### **Reciprocitet**

1. Pravni subjekti s poslovnim nastanom u Europskoj uniji mogu sudjelovati u programima i projektima Gruzije koji su istovrijedni programu Obzor Europa, u skladu sa zakonodavstvom Gruzije.

2. Neiscrpan popis istovrijednih programa i projekata Gruzije navodi se u Prilogu II.

3. Financiranje pravnih subjekata s poslovnim nastanom u Uniji koje provodi Gruzija podliježe zakonodavstvu Gruzije kojim se uređuje funkcioniranje programa i projekata u području istraživanja i inovacija. Ako se financijska sredstva ne dodjeljuju, pravni subjekti s poslovnim nastanom u Uniji mogu sudjelovati s vlastitim sredstvima.

#### Članak 6.

##### **Otvorena znanost**

Stranke u svojim programima i projektima uzajamno promiču i potiču prakse otvorene znanosti u skladu s pravilima programa Obzor Europa i zakonodavstvom Gruzije.



## Članak 7.

**Praćenje, evaluacija i izvješćivanje**

1. Ne dovodeći u pitanje odgovornosti Komisije, Europskog ureda za borbu protiv prijevara (OLAF) i Revizorskog suda Europske unije u pogledu praćenja i evaluacije programa Obzor Europa, sudjelovanje Gruzije u programu kontinuirano se prati na temelju njezina partnerstva s Komisijom.
2. Pravila o dobrom financijskom upravljanju, uključujući financijsku kontrolu, povrat sredstava i druge mjere protiv prijevara u vezi s financiranjem sredstvima Europske unije na temelju ovog Sporazuma utvrđena su u Prilogu III.

## Članak 8.

**Zajednički odbor EU-a i Gruzije za istraživanje i inovacije**

1. Osniva se Zajednički odbor EU-a i Gruzije za istraživanje i inovacije (dalje u tekstu „Zajednički odbor EU-a i Gruzije“). Zadaće Zajedničkog odbora EU-a i Gruzije uključuju:

- a) ocjenjivanje, evaluaciju i preispitivanje provedbe ovog Sporazuma, osobito:
  - i. sudjelovanja i uspješnosti pravnih subjekata Gruzije u programu Obzor Europa;
  - ii. razine (uzajamne) otvorenosti pravnih subjekata s poslovnim nastanom na području svake stranke za sudjelovanje u programima i projektima druge stranke;
  - iii. provedbe mehanizma financijskog doprinosa i automatskog mehanizma korekcije u skladu s člancima 3. i 4.;
  - iv. razmjene informacija i ispitivanja svih mogućih pitanja o iskorištavanju rezultata, uključujući prava intelektualnog vlasništva;
- b) raspravu, na zahtjev bilo koje stranke, o ograničenjima koja stranke primjenjuju ili planiraju u smislu pristupa njihovim programima istraživanja i inovacija, među ostalim osobito za djelovanja koja se odnose na njihovu stratešku imovinu, interese, autonomiju ili sigurnost;
- c) ispitivanje kako poboljšati i razviti suradnju;
- d) zajedničku raspravu o budućem smjeru i prioritetima politika povezanih s istraživanjima i inovacijama te planiranju istraživanja od zajedničkog interesa; i
- e) razmjenu informacija, inter alia, o novom zakonodavstvu, odlukama ili nacionalnim programima istraživanja i inovacija koji su relevantni za provedbu ovog Sporazuma.

2. Zajednički odbor EU-a i Gruzije, koji čine predstavnici Europske unije i Gruzije, donosi svoj Poslovnik.

3. Zajednički odbor EU-a i Gruzije može osnovati bilo koju stručnu radnu skupinu ili stručno savjetodavno tijelo na *ad hoc* osnovi koji mogu pružiti potporu u provedbi ovog Sporazuma.

4. Zajednički odbor EU-a i Gruzije sastaje se najmanje jednom godišnje i, kad god je to potrebno zbog posebnih okolnosti, na zahtjev bilo koje stranke. Europska unija i vlada Gruzije izmjenjuju se kao organizator i domaćin tih sastanaka.

5. Zajednički odbor EU-a i Gruzije djeluje kontinuirano na temelju razmjene relevantnih informacija bilo kojim komunikacijskim sredstvima, osobito u vezi sa sudjelovanjem/uspješnosti pravnih subjekata Gruzije. Zajednički odbor EU-a i Gruzije osobito može obavljati svoje zadaće u pisanom obliku kad god je to potrebno.

## Članak 9.

**Završne odredbe**

1. Ovaj Sporazum stupa na snagu na dan kad stranke jedna drugu obavijeste o završetku unutarnjih postupaka potrebnih u tu svrhu.
2. Ovaj Sporazum primjenjuje se od 1. siječnja 2021. Ostaje na snazi onoliko dugo koliko je potrebno da se završe svi projekti, djelovanja i aktivnosti, ili njihovi dijelovi, koji se financiraju iz programa Obzor Europa, sve mjere koje su potrebne za zaštitu financijskih interesa Europske unije i sve financijske obveze koje proizlaze iz provedbe ovog Sporazuma između stranaka.
3. Europska unija i Gruzija mogu privremeno primjenjivati ovaj Sporazum u skladu sa svojim unutarnjim postupcima i zakonodavstvom. Privremena primjena počinje na dan kad stranke jedna drugu obavijeste o završetku unutarnjih postupaka potrebnih u tu svrhu.
4. Ako Gruzija obavijesti Komisiju, koja djeluje u ime Europske unije, da neće završiti svoje unutarnje postupke potrebne za stupanje na snagu ovog Sporazuma, ovaj se Sporazum prestaje privremeno primjenjivati na dan kad Komisija zaprimi tu obavijest te će se taj datum smatrati datumom prestanka u svrhu ovog Sporazuma.
5. Europska unija može suspendirati primjenu ovog Sporazuma u slučaju djelomičnog ili potpunog neplaćanja financijskog doprinosa koji Gruzija treba platiti na temelju ovog Sporazuma.

U slučaju neplaćanja koje može znatno ugroziti provedbu programa Obzor Europa i upravljanje njime, Komisija šalje službenu opomenu. Ako se plaćanje ne izvrši u roku od 20 radnih dana nakon službene opomene, Komisija će obavijestiti Gruziju o suspenziji primjene ovog Sporazuma službenom obaviješću koja će stupiti na snagu 15 dana nakon što je Gruzija zaprimi.

Ako se primjena ovog Sporazuma suspendira, pravni subjekti s poslovnim nastanom u Gruziji ne ispunjavaju uvjete za sudjelovanje u postupcima dodjele koji još nisu završeni na dan stupanja na snagu suspenzije. Postupak dodjele smatra se završenim kad se preuzmu pravne obveze koje nastanu slijedom tog postupka.

Suspenzija ne utječe na pravne obveze koje su s pravnim subjektima s poslovnim nastanom u Gruziji sklopljene prije stupanja na snagu te suspenzije. Ovaj se Sporazum nastavlja primjenjivati na takve pravne obveze.

Europska unija bez odgode obavješćuje Gruziju nakon što primi cijeli iznos financijskog doprinosa koji se duguje. Suspenzija se ukida s trenutačnim učinkom nakon te obavijesti.

Od dana ukidanja suspenzije pravni subjekti Gruzije ponovno ispunjavaju uvjete u postupcima dodjele pokrenutima nakon tog datuma te postupcima dodjele pokrenutima prije tog datuma za koje nije istekao rok za podnošenje zahtjeva.

6. Svaka stranka može u bilo kojem trenutku raskinuti ovaj Sporazum dostavom pisane obavijesti o namjeri njegova raskida. Ovaj se Sporazum u tom slučaju otkazuje tri kalendarska mjeseca nakon dostave te pisane obavijesti primatelju. Datum stupanja na snagu raskida jest datum raskida za potrebe ovog Sporazuma.

7. Kad se ovaj Sporazum prestane privremeno primjenjivati u skladu sa stavkom 4. ovog članka ili se raskine u skladu sa stavkom 6. ovog članka, stranke su suglasne:

- (a) da se projekti, djelovanja i aktivnosti, ili njihovi dijelovi, za koje su pravne obveze preuzete tijekom privremene primjene i/ili nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma, a prije prestanka njegove primjene ili njegova raskida, nastavljaju do njihova završetka pod uvjetima utvrđenima ovim Sporazumom;

- (b) da se godišnji financijski doprinos za godinu N tijekom koje se ovaj Sporazum prestane privremeno primjenjivati ili se raskine plaća u cijelosti u skladu s člankom 3. Operativni doprinos za godinu N prilagođava se u skladu s člankom 3. stavkom 8. i ispravlja u skladu s člankom 4. ovog Sporazuma. Naknada za sudjelovanje za godinu N ne prilagođava niti se ispravlja; i
- (c) da se nakon godine u kojoj se ovaj Sporazum prestane privremeno primjenjivati ili se raskine, početni operativni doprinosi plaćeni za godine u kojima se ovaj Sporazum primjenjivao prilagođavaju u skladu s člankom 3. stavkom 8. te se automatski ispravljavaju u skladu s člankom 4. ovog Sporazuma.

Sve ostale posljedice otkazivanja ili prestanka privremene primjene ovog Sporazuma stranke rješavaju zajedničkom suglasnošću.

8. Ovaj se Sporazum može izmijeniti jedino pisanim putem uz suglasnost stranaka. Stupanje na snagu izmjena odvijat će se prema istom postupku kao što je onaj koji se primjenjuje na stupanje na snagu ovog Sporazuma.

9. Prilozi ovom Sporazumu njegov su sastavni dio.

Ovaj Sporazum sastavljen je u dva izvornika na engleskom i gruzijskom jeziku, pri čemu su oba teksta podjednako vjerodostojna. U slučaju razlika u tumačenju prednost ima tekst na engleskom jeziku.

Sastavljeno u Bruxellesu, dana 7. prosinca 2021., u dva izvornika, na engleskom i gruzijskom jeziku.

*Za Komisiju, u ime  
Europske unije  
Mariya GABRIEL  
Povjerenica za inovacije, istraživanje,  
kulturu, obrazovanje i mlade*

*Za Gruziju,  
Dr. Mikheil CHKHENKELI  
Ministar  
obrazovanja i znanosti*

## PRILOG I.

**Pravila o financijskom doprinosu Gruzije programu Obzor Europa (2021.–2027.)****I. Izračun financijskog doprinosa Gruzije**

1. Financijski doprinos Gruzije programu Obzor Europa utvrđuje se na godišnjoj razini proporcionalno i dodatno iznosu koji je svake godine u proračunu Unije dostupan za odobrena sredstva za preuzimanje obveza, koja su potrebna za upravljanje programom Obzor Europa, njegovo izvršenje i funkcioniranje, uvećana u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma.

2. Naknada za sudjelovanje iz članka 3. stavka 7. ovog Sporazuma uvodi se postupno kako slijedi:

— 2021.: 0,5 %,

— 2022.: 1 %,

— 2023.: 1,5 %,

— 2024.: 2 %,

— 2025.: 2,5 %,

— 2026.: 3 %,

— 2027.: 4 %.

3. U skladu s člankom 3. stavkom 5. ovog Sporazuma, početni operativni doprinos koji Gruzija treba platiti za svoje sudjelovanje u programu Obzor Europa izračunat će se za odgovarajuće financijske godine primjenom prilagodbe ključa za uplatu doprinosa.

Prilagodba ključa za uplatu doprinosa glasi:

$$\text{Contribution Key Adjusted} = \text{Contribution Key} \times \text{Coefficient}$$

Koeficijent koji se upotrebljava za izračun prilagodbe ključa za uplatu doprinosa iznosi 0,12.

4. U skladu s člankom 3. stavkom 8. ovog Sporazuma prva prilagodba koja se odnosi na izvršenje proračuna za godinu N provodi se u godini N+1 kad se početni operativni doprinos za godinu N prilagođava naviše ili naniže za iznos razlike između:

a) prilagođenog doprinosa koji se izračunava primjenom prilagođenog ključa za uplatu doprinosa za godinu N na zbroj:

i. iznosa proračunskih obveza preuzetih u pogledu odobrenih sredstava za preuzimanje obveza za godinu N u okviru izglasanog proračuna Europske unije te u pogledu odobrenih sredstava za preuzimanje obveza, koja odgovaraju opozivima te su ponovno stavljena na raspolaganje; i

ii. svih odobrenih sredstava za preuzimanje obveza na temelju vanjskih namjenskih prihoda koji ne proizlaze iz financijskih doprinosa drugih donatora programu Obzor Europa, a koji su bili dostupni na kraju godine N <sup>(1)</sup>. Kad je riječ o vanjskim namjenskim приходima dodijeljenima programu Obzor Europa na temelju članka 3. stavka 1. Uredbe Vijeća (EU) 2020/2094 o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 <sup>(2)</sup>, za potrebe izračuna prilagođenog doprinosa upotrebljavaju se godišnji okvirni iznosi u okviru izrade programa VFO-a.

<sup>(1)</sup> To osobito uključuje sredstva iz Instrumenta Europske unije za oporavak koji je uspostavljen Uredbom Vijeća (EU) 2020/2094 od 14. prosinca 2020. o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 (SL L 433 I, 22.12.2020., str. 23.).

<sup>(2)</sup> SL L 433 I, 22.12.2020., str. 23.

b) i početnog operativnog doprinosa za godinu N.

Počevši od godine N+2 i svake sljedeće godine sve dok se ne plate ili opozovu sve proračunske obveze koje se financiraju odobrenim sredstvima koja potječu iz godine N, uvećanima u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma, i najdulje tri godine nakon završetka programa Obzor Europa, Unija izračunava prilagodbu operativnog doprinosa za godinu N na način da operativni doprinos Gruzije smanji za iznos dobiven primjenom prilagođenog ključa za uplatu doprinosa za godinu N na opozive koji se svake godine izvršavaju u pogledu obveza za godinu N koje se financiraju iz proračuna Unije ili iz opoziva koji su ponovno stavljeni na raspolaganje.

Ako se otkazu iznosi koji potječu od vanjskih namjenskih prihoda za godinu N (kako bi se uključila odobrena sredstva za preuzimanje obveza i, kad je riječ o iznosima na temelju Uredbe Vijeća (EU) 2020/2094, godišnji okvirni iznosi u okviru izrade programa VFO-a) koji ne proizlaze iz financijskih doprinosa drugih donatora programu Obzor Europa, operativni doprinos Gruzije smanjuje se za iznos dobiven primjenom prilagođenog ključa za uplatu doprinosa za godinu N na otkazani iznos.

## II. Automatska korekcija operativnog doprinosa Gruzije

1. Na izračun automatske korekcije iz članka 4. ovog Sporazuma primjenjuju se sljedeći uvjeti:

- a) „konkurentna bespovratna sredstva” znači bespovratna sredstva dodijeljena putem poziva na podnošenje prijedloga pri čemu se krajnji korisnici mogu utvrditi u trenutku izračuna automatske korekcije. To ne obuhvaća financijske potpore trećim stranama kako je definirano u članku 204. Financijske uredbe;
- b) ako je pravna obveza potpisana s konzorcijem, iznosi upotrijebljeni za utvrđivanje početnih iznosa pravne obveze kumulativni su iznosi dodijeljeni korisnicima koji su gruzijski subjekti u skladu s indikativnom raščlambom proračuna sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava;
- c) svi iznosi pravnih obveza koji odgovaraju konkurentnim bespovratnim sredstvima utvrđuju se primjenom elektroničkog sustava Europske komisije eCorda te se izdvajaju druge srijede u veljači u godini N+2;
- d) „troškovi neintervencije” znači troškovi programa koji nisu konkurentna bespovratna sredstva, uključujući rashode za potporu, administraciju pojedinih programa i druga djelovanja <sup>(3)</sup>;
- e) iznosi dodijeljeni međunarodnim organizacijama kao pravnim subjektima koji su krajnji korisnici <sup>(4)</sup> smatraju se troškovima neintervencije.

2. Mehanizam se primjenjuje kako slijedi:

- a) automatske korekcije za godinu N u vezi s izvršenjem odobrenih sredstava za preuzimanje obveza za godinu N, uvećanih u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma, primjenjuju se na temelju podataka o godini N i godini N+1 iz sustava eCorda iz točke II. stavka 1. točke (c) ovog Priloga u godini N+2 nakon što se na doprinos Gruzije programu Obzor Europa primijene sve prilagodbe u skladu s člankom 3. stavkom 8. ovog Sporazuma. Razmatrani iznos bit će iznos konkurentnih bespovratnih sredstava za koja su podaci dostupni u trenutku izračuna korekcije.
- b) Počevši od godine N+2 pa do 2029. iznos automatske korekcije izračunava se za godinu N na temelju razlike između:
  - i. ukupnog iznosa konkurentnih bespovratnih sredstava dodijeljenih Gruziji ili gruzijskim pravnim subjektima kao preuzete obveze za proračunska odobrena sredstva za godinu N; i

<sup>(3)</sup> Druga djelovanja osobito uključuju nabavu, nagrade, financijske instrumente, izravna djelovanja Zajedničkog istraživačkog centra, pretplate (OECD, Eureka, IPEEC, IEA, ...), stručnjake (evaluatori, praćenje projekata) itd.

<sup>(4)</sup> Međunarodne organizacije smatraju se troškovima neintervencije samo ako su krajnji korisnici. To se ne primjenjuje ako je međunarodna organizacija koordinator projekta (raspodjela sredstava drugim koordinatorima).

ii. iznosa prilagođenog operativnog doprinosa Gruzije za godinu N pomnoženog s omjerom između:

A. iznosa konkurentnih bespovratnih sredstava za odobrena sredstva za preuzimanje obveza za godinu N, uvećana u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma; i

B. ukupnih proračunskih odobrenih sredstava godinu N, uključujući troškove neintervencije.

**III. Plaćanje financijskog doprinosa Gruzije, plaćanje prilagodbi operativnog doprinosa Gruzije i plaćanje automatske korekcije koja se primjenjuje na operativni doprinos Gruzije**

1. Komisija Gruziji što prije, a najkasnije prilikom izdavanja prvog poziva za osiguravanje sredstava za financijsku godinu, dostavlja sljedeće informacije:

a. iznose odobrenih sredstava za preuzimanje obveza u proračunu Unije konačno donesenom za predmetnu godinu za proračunske linije koje pokrivaju sudjelovanje Gruzije u programu Obzor Europa, po potrebi uvećanih u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma;

b. iznos naknade za sudjelovanje iz članka 3. stavka 7. ovog Sporazuma;

c. od godine N+1 provedbe programa Obzor Europa, izvršavanje odobrenih sredstava za preuzimanje obveza koje odgovara proračunskoj godini N, uvećanih u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma, i razinu opoziva;

d. za dio programa Obzor Europa za koji su takve informacije potrebne radi izračuna automatske korekcije, razinu obveza preuzetih u korist gruzijskih pravnih subjekata raščlanjenih prema odgovarajućoj godini odobrenih proračunskih sredstava i s tim povezanim ukupnim iznosom preuzetih obveza.

Komisija na temelju svojeg nacrtu proračuna što prije, a najkasnije do 1. rujna financijske godine, dostavlja procjenu informacija za sljedeću godinu u skladu s točkama (a) i (b).

2. Komisija najkasnije u travnju svake financijske godine Gruziji izdaje poziv za osiguravanje sredstava u iznosu koji odgovara njezinu doprinosu u okviru ovog Sporazuma.

Svakim pozivom za osiguravanje sredstava predviđa se plaćanje doprinosa Gruzije najkasnije 30 dana od izdavanja poziva.

Za prvu godinu provedbe ovog Sporazuma Komisija objavljuje jedinstveni poziv za osiguravanje sredstava u roku od 60 dana od potpisivanja ovog Sporazuma.

3. Svake godine počevši od 2023. poziv za osiguravanje sredstava odražava i iznos automatske korekcije primjenjive na operativni doprinos plaćen za godinu N-2.

Poziv za osiguravanje sredstava izdan najkasnije u travnju može uključivati i prilagodbe financijskog doprinosa koji je Gruzija platila za provedbu, upravljanje i funkcioniranje prethodnih okvirnih programa za istraživanja i inovacije u kojima je Gruzija sudjelovala.

Za svaku od financijskih godina 2028., 2029. i 2030. Gruzija treba primiti ili platiti iznos koji proizlazi iz automatske korekcije primijenjene na operativne doprinose koje je Gruzija platila 2026. i 2027. ili iz prilagodbi u skladu s člankom 3. stavkom 8. ovog Sporazuma.

4. Gruzija plaća svoj financijski doprinos na temelju ovog Sporazuma u skladu s točkom III. ovog Priloga. Ako Gruzija ne plati svoj financijski doprinos do datuma dospijeca, Komisija šalje službenu opomenu.

Za svako kašnjenje u plaćanju financijskog doprinosa Gruziji se na nepodmireni iznos od datuma dospijeca obračunavaju zatezne kamate.

Kamatna stopa na dug koji na dan dospijeca nije podmiren stopa je koju Europska središnja banka primjenjuje na svoje glavne operacije refinanciranja, kako je objavljeno u seriji C *Službenog lista Europske unije*, a koja je na snazi prvoga kalendarskog dana mjeseca datuma dospijeca, uvećana za jedan i pol postotni bod.

---

## PRILOG II.

**Neiscrpan popis istovrijednih programa i projekata Gruzije**

Programi i projekti koji se nalaze na sljedećem neiscrpnom popisu smatraju se jednakovrijednima programu Obzor Europa u Gruziji:

- Program temeljnog istraživanja (FR), kojim upravlja Nacionalna zaklada za znanost Shota Rustaveli u Gruziji,
  - Program primijenjenog istraživanja (AR), kojim upravlja Nacionalna zaklada za znanost Shota Rustaveli u Gruziji,
  - Istraživanje uz sudjelovanje sunarodnjaka koji borave u inozemstvu (DI), kojim upravlja Nacionalna zaklada za znanost Shota Rustaveli u Gruziji.
-



## PRILOG III.

**Dobro financijsko upravljanje**

Zaštita financijskih interesa i povrat sredstava

## Članak 1.

**Preispitivanja i revizije**

1. Europska unija ima pravo provoditi, u skladu s primjenjivim propisima jedne ili više institucija Unije ili njezinih tijela te kako je predviđeno u relevantnim sporazumima i/ili ugovorima, tehničke, znanstvene, financijske ili druge vrste preispitivanja i revizija u prostorijama svake fizičke osobe s boravištem u Gruziji ili pravne osobe s poslovnim nastanom u Gruziji koja prima sredstva Europske unije te bilo koje treće strane s boravištem ili poslovnim nastanom u Gruziji koja je uključena u izvršenje sredstava Unije. Takva preispitivanja i revizije mogu provoditi službenici institucija i tijela Europske unije, posebno Europske komisije i Europskog revizorskog suda, ili druge osobe koje je ovlastila Europska komisija.
2. Službenici institucija i tijela Europske unije, posebno Europske komisije i Europskog revizorskog suda, kao i druge osobe koje je ovlastila Europska komisija, imaju odgovarajući pristup lokacijama, radovima i dokumentima (u elektroničkom i papirnatom obliku) te svim informacijama potrebnima za provedbu takvih revizija, uključujući pravo na dobivanje fizičkih/elektroničkih preslika i izvadaka iz bilo kojeg dokumenta ili sadržaja bilo kojeg podatkovnog medija u posjedu fizičkih ili pravnih osoba koje su predmet revizije ili treće strane koja je predmet revizije.
3. Kako bi mogli izvršavati svoje dužnosti iz ovog članka, službenicima i drugim osobama iz stavka 2. Gruzija ne uskraćuje pravo ulaska u Gruziju ni pristup prostorijama niti za to postavlja prepreke.
4. Preispitivanja i revizije mogu se provesti i nakon suspenzije primjene ovog Sporazuma u skladu s njegovim člankom 9. stavkom 5., nakon prekida privremene primjene ili nakon njegova raskida, pod uvjetima utvrđenima u primjenjivim propisima jedne ili više institucija Europske unije ili njezinih tijela te kako je predviđeno u relevantnim sporazumima i/ili ugovorima povezanim s bilo kojom pravnom obvezom kojom se izvršava proračun Europske unije, a koju je Europska unija preuzela prije datuma stupanja na snagu suspenzije primjene ovog Sporazuma u skladu s njegovim člankom 9. stavkom 5., prekida privremene primjene ili njegova raskida.

## Članak 2.

**Borba protiv nepravilnosti, prijevара i drugih kaznenih djela koja utječu na financijske interese Unije**

1. Europska komisija i Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF) ovlaštenu su provoditi upravne istrage, uključujući provjere i inspekcije na terenu, na državnom području Gruzije. Te se istrage provode u skladu s uvjetima utvrđenima u primjenjivim propisima jedne ili više institucija Unije.
2. Nadležna tijela Gruzije u razumnom roku obavješćuju Europsku komisiju ili OLAF o svakoj uočenoj činjenici ili sumnji koja se odnosi na nepravilnost, prijevaru ili drugu nezakonitu aktivnost koja utječe na financijske interese Unije.
3. Provjere i inspekcije na terenu mogu se provoditi u prostorijama bilo koje fizičke osobe s boravištem u Gruziji ili pravne osobe s poslovnim nastanom u Gruziji koje primaju sredstva Unije, kao i prostorijama bilo koje treće strane s boravištem ili poslovnim nastanom u Gruziji uključene u izvršenje sredstava Unije.
4. Europska komisija ili OLAF provjere i inspekcije na terenu pripremaju i provode u bliskoj suradnji s nadležnim gruzijskim tijelom koje odredi gruzijska vlada. Kako bi moglo pružiti pomoć, to se nadležno tijelo unaprijed u razumnom roku obavješćuje o predmetu, svrsi i pravnom temelju provjera i inspekcija. U tu svrhu službenici nadležnih gruzijskih tijela mogu sudjelovati u terenskim provjerama i pregledima.
5. Na zahtjev gruzijskih nadležnih tijela, provjere i inspekcije na terenu mogu se provoditi zajedno s Europskom komisijom ili OLAF-om.

6. Službenici Komisije i OLAF-ovo osoblje imaju pristup svim informacijama i dokumentaciji, uključujući računalne podatke o predmetnim operacijama, koje su potrebne za pravilnu provedbu provjera i inspekcija na terenu. Oni osobito mogu kopirati relevantne dokumente.

7. Ako osoba, subjekt ili neka druga treća strana odbiju provjeru ili inspekciju na terenu, gruzijska tijela, djelujući u skladu s nacionalnim pravilima i propisima, dužna su Europskoj komisiji ili OLAF-u pomoći da im se omogući obavljanje tih provjera ili inspekcija. Ta pomoć uključuje poduzimanje odgovarajućih mjera predostrožnosti u skladu s nacionalnim pravom, među ostalim kako bi se zaštitili dokazi.

8. Europska komisija ili OLAF obavješćuje nadležna gruzijska tijela o rezultatu takvih provjera ili inspekcija. Konkretno, Europska komisija ili OLAF u najkraćem mogućem roku izvješćuje nadležno gruzijsko tijelo o svim činjenicama ili sumnjama koje se odnose na nepravilnost za koju su doznali tijekom provjere ili inspekcije na terenu.

9. Ne dovodeći u pitanje primjenu gruzijskog kaznenog prava, Europska komisija u skladu sa zakonodavstvom Europske unije može izreći administrativne mjere i sankcije pravnim ili fizičkim osobama u Gruziji koje sudjeluju u provedbi programa ili aktivnosti.

10. U svrhu pravilne provedbe ovog članka, Europska komisija ili OLAF i gruzijska nadležna tijela redovito razmjenjuju informacije te se, na zahtjev jedne od stranaka ovog Sporazuma, međusobno savjetuju.

11. Kako bi se olakšala učinkovita suradnja i razmjena informacija s OLAF-om, Gruzija određuje kontaktnu točku.

12. Razmjena informacija između Europske komisije ili OLAF-a i gruzijskih nadležnih tijela odvija se u skladu sa zahtjevima o povjerljivosti. Osobni podaci uključeni u razmjenu informacija zaštićeni su u skladu s primjenjivim pravilima.

13. Gruzijska nadležna tijela surađuju s Uredom europskog javnog tužitelja kako bi mu omogućila ispunjavanje njegove obveze provedbe istrage, kaznenog progona i podizanja optužnica protiv počinitelja i sudionika kaznenih djela koja utječu na financijske interese Europske unije u skladu s primjenjivim zakonodavstvom.

### Članak 3.

#### **Povrat sredstava i izvršenje**

1. Odluke koje donese Europska komisija, kojima se pravnim ili fizičkim osobama koje nisu države nameće novčana obveza u vezi sa svim potraživanjima koja proizlaze iz programa Obzor Europa, izvršive su u Gruziji. Nalog za izvršenje prilaže se uz odluku, bez ikakvih drugih formalnosti osim provjere vjerodostojnosti odluke, koju provodi nacionalno tijelo koje u tu svrhu imenuje vlada Gruzije. Vlada Gruzije obavješćuje Komisiju i Sud Europske unije o nacionalnom tijelu koje je odredila. U skladu s člankom 4. Europska komisija o takvim izvršivim odlukama ima pravo izravno obavijestiti osobe s boravištem i pravne subjekte s poslovnim nastanom u Gruziji. Izvršenje se provodi u skladu sa zakonodavstvom i pravilima procesnog prava Gruzije.

2. Presude i rješenja koje Sud Europske unije donese u skladu s arbitražnom klauzulom sadržanom u ugovoru ili sporazumu koji se odnose na programe, aktivnosti, djelovanja ili projekte Unije izvršive su u Gruziji na isti način kao i odluke Europske komisije iz stavka 1.

3. Sud Europske unije nadležan je za preispitivanje zakonitosti odluka Komisije iz stavka 1. i za suspenziju njihova izvršenja. Međutim, sudovi Gruzije nadležni su za pritužbe da je izvršenje provedeno na nepravilan način.

*Članak 4.***Komunikacija i razmjena podataka**

Institucije i tijela Europske unije uključeni u provedbu programa Obzor Europa ili u kontrolu nad tim programom imaju pravo izravno komunicirati, među ostalim putem elektroničkih sustava razmjene, sa svakom fizičkom osobom s boravištem u Gruziji ili pravnom osobom s poslovnim nastanom u Gruziji koja prima sredstva Unije te s bilo kojom trećom stranom s boravištem ili poslovnim nastanom u Gruziji koja je uključena u izvršenje sredstava Unije. Takve osobe, subjekti i treće strane mogu izravno dostaviti institucijama i tijelima Europske unije sve relevantne informacije i dokumentaciju koje su dužni dostaviti na temelju zakonodavstva Europske unije koje se primjenjuje na program Unije ili ugovora odnosno sporazuma sklopljenih radi provedbe tog programa.

---

## MEĐUNARODNI SPORAZUM

**između Europske unije, s jedne strane, i Vijeća ministara Republike Albanije, s druge strane, o sudjelovanju Republike Albanije u Okvirnom programu Unije za istraživanja i inovacije Obzor Europa**

Europska komisija (dalje u tekstu „Komisija”), u ime Europske unije,

s jedne strane,

i

Vijeće ministara Albanije (dalje u tekstu „Albanija”),

s druge strane,

dalje u tekstu „stranke”,

BUDUĆI DA je u Okvirnom sporazumu između Europske zajednice i Republike Albanije o općim načelima za sudjelovanje Republike Albanije u programima Zajednice <sup>(1)</sup> određeno da će posebni uvjeti u pogledu sudjelovanja Albanije u svakom određenom programu, a osobito uvjeti u pogledu financijskog doprinosa koji treba platiti, biti utvrđeni sporazumom u obliku Memoranduma o razumijevanju između Komisije, koja djeluje u ime Zajednice, i Vlade Albanije <sup>(2)</sup>;

BUDUĆI DA je Uredbom (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća <sup>(3)</sup> uspostavljen Unijin Okvirni program za istraživanja i inovacije Obzor Europa (dalje u tekstu „program Obzor Europa”);

UZIMAJUĆI U OBZIR nastojanja Europske unije da udruživanjem snaga sa svojim međunarodnim partnerima bude predvodnik u suočavanju s globalnim izazovima u skladu s planom djelovanja za ljude, planet i blagostanje u programu Ujedinjenih naroda „Promijeniti svijet: Program održivog razvoja do 2030.” i uviđajući da su istraživanje i inovacije ključni pokretači i osnovni instrumenti održivog rasta koji se temelji na inovacijama, gospodarske konkurentnosti i privlačnosti;

PRIZNAJUĆI opća načela kako su utvrđena u Uredbi (EU) 2021/695;

UVIDAJUĆI da su ciljevi obnovljenog europskog istraživačkog prostora izgradnja zajedničkog znanstvenog i tehnološkog područja, stvaranje jedinstvenog tržišta za istraživanje i inovacije, poticanje i olakšavanje suradnje između sveučilišta, razmjene najboljih primjera iz prakse i privlačnih karijera u području istraživanja, olakšavanje prekogranične i međusektorske mobilnosti istraživača, poticanje slobodnog kretanja znanstvenog znanja i inovacija, promicanje poštovanja akademske slobode i slobode znanstvenog istraživanja, podupiranje znanstvenog obrazovanja i komunikacijskih aktivnosti te poticanje konkurentnosti i privlačnosti obuhvaćenih gospodarstava i da su pridružene zemlje ključni partneri u tim nastojanjima;

ISTIČUĆI ulogu europskih partnerstava u suočavanju s nekima od gorućih problema u Europi u okviru usklađenih inicijativa u području istraživanja i inovacija koje znatno doprinose prioritetima Europske unije u tom području, a koji zahtijevaju kritičnu masu i dugoročnu viziju te važnost sudjelovanja pridruženih zemalja u tim partnerstvima;

UZIMAJUĆI U OBZIR da se pokazalo da su istraživanja i inovacije u regiji zapadnog Balkana ključni za suradnju i financiranje zajedničkih istraživačkih i inovacijskih projekata koji omogućuju zajednički pristup izvrsnosti, znanju, inovacijama, mrežama i istraživačkim resursima. Pružili su dragocjene mogućnosti za ljudski razvoj povećavanjem šanse za uspjeh u pronalaženju zajedničkih rješenja za regionalne i globalne izazove;

<sup>(1)</sup> SL L 192, 22.7.2005., str. 2.

<sup>(2)</sup> Ovaj sporazum čini i ima jednake pravne učinke kao Memorandum o razumijevanju naveden u Okvirnom sporazumu između Europske zajednice i Republike Albanije o općim načelima za sudjelovanje Republike Albanije u programima Zajednice.

<sup>(3)</sup> Uredba (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa, o utvrđivanju pravila za sudjelovanje i širenje rezultata te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1290/2013 i (EU) br. 1291/2013 (SL L 170, 12.5.2021., str. 1.).

NASTOJEĆI uspostaviti uzajamno korisne uvjete radi stvaranja pristojnih radnih mjesta te jačanja i podupiranja inovacijskih ekosustava stranaka pružanjem pomoći poduzećima u uvođenju inovacija i rastu na tržištima stranaka i olakšavanjem prihvaćanja te uvođenja i dostupnosti inovacija, uključujući aktivnosti izgradnje kapaciteta;

PREPOZNAJUĆI da bi uzajamno sudjelovanje u istraživačkim i inovacijskim programima stranaka trebalo donijeti obostranu korist; istodobno potvrđujući da stranke zadržavaju pravo ograničavanja ili uvjetovanja sudjelovanja u svojim istraživačkim i inovacijskim programima, među ostalim naročito u pogledu djelovanja koja se odnose na njihovu stratešku imovinu, interese, autonomiju ili sigurnost;

UZIMAJUĆI U OBZIR zajedničke ciljeve, vrijednosti i snažne veze stranaka u području istraživanja i inovacija, prethodno uspostavljene sporazumima o pridruživanju naknadnim okvirnim programima, i prepoznajući zajedničku želju stranaka za daljnjim razvojem, jačanjem, poticanjem i proširenjem svojih odnosa i suradnje uspostavljenih u tim sporazumima,

SPORAZUMJELI SU SE KAKO SLIJEDI:

#### Članak 1.

##### Područje primjene pridruživanja

1. Albanija sudjeluje u Okvirnom programu za istraživanja i inovacije Obzor Europa (program Obzor Europa) kao pridružena zemlja i doprinosi svim njegovim dijelovima iz članka 4. Uredbe (EU) 2021/695 koji se provode u okviru posebnog programa koji je uspostavljen Odlukom (EU) 2021/764 <sup>(4)</sup>, uzimajući u obzir njegovu najnoviju verziju, i na temelju financijskog doprinosa Europskom institutu za inovacije i tehnologiju.

2. Uredba (EU) 2021/819 Europskog parlamenta i Vijeća <sup>(5)</sup> i Odluka (EU) 2021/820 <sup>(6)</sup>, uzimajući u obzir njihove najnovije verzije, primjenjuju se na sudjelovanje albanskih pravnih subjekata u Zajednicama znanja i inovacija.

#### Članak 2.

##### Uvjeti sudjelovanja u programu Obzor Europa

1. Albanija sudjeluje u programu Obzor Europa u skladu s uvjetima utvrđenima u Okvirnom sporazumu između Europske zajednice i Republike Albanije o općim načelima za sudjelovanje Republike Albanije u programima Zajednice i uvjetima utvrđenima u ovom Sporazumu, u pravnim aktima iz članka 1. ovog Sporazuma te u skladu sa svim drugim pravilima koja se odnose na provedbu programa Obzor Europa, uzimajući u obzir njihove najnovije verzije.

2. Osim ako je drukčije predviđeno u uvjetima iz stavka 1. ovog članka, među ostalim u provedbi članka 22. stavka 5. Uredbe (EU) 2021/695, pravni subjekti s poslovnim nastanom u Albaniji mogu sudjelovati u neizravnim djelovanjima u okviru programa Obzor Europa pod jednakim uvjetima kao i pravni subjekti s poslovnim nastanom u Europskoj uniji, uz poštovanje restriktivnih mjera Europske unije <sup>(7)</sup>.

3. Komisija prije nego što odluči jesu li pravni subjekti s poslovnim nastanom u Albaniji prihvatljivi za sudjelovanje u djelovanju koje se odnosi na stratešku imovinu, interese, autonomiju ili sigurnost Europske unije u skladu s člankom 22. stavkom 5. Uredbe (EU) 2021/695 može zatražiti posebne informacije ili jamstva, na primjer:

a) informacije o tome je li pravnim subjektima s poslovnim nastanom u Europskoj uniji odobren ili će biti odobren uzajaman pristup postojećim i planiranim programima i projektima Albanije koji su istovrijedni predmetnom djelovanju u okviru programa Obzor Europa;

<sup>(4)</sup> Odluka Vijeća (EU) 2021/764 od 10. svibnja 2021. o uspostavi posebnog programa za provedbu Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa te o stavljanju izvan snage Odluke 2013/743/EU (SL L 167 I, 12.5.2021., str. 1.).

<sup>(5)</sup> Uredba (EU) 2021/819 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o Europskom institutu za inovacije i tehnologiju (preinaka) (SL L 189, 28.5.2021., str. 61.).

<sup>(6)</sup> Odluka (EU) 2021/820 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o Strateškom inovacijskom programu Europskog instituta za inovacije i tehnologiju (EIT) za razdoblje 2021.–2027.: jačanje europskog inovacijskog talenta i kapaciteta te o stavljanju izvan snage Odluke br. 1312/2013/EU (SL L 189, 28.5.2021., str. 91.).

<sup>(7)</sup> Restriktivne mjere EU-a donose se u skladu s člankom 29. Ugovora o Europskoj uniji ili člankom 215. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

- b) informacije o tome ima li Albanija uspostavljen nacionalni mehanizam za provjeru ulaganja te jamstva da će nadležna tijela Albanije izvjestiti Komisiju i savjetovati se s njome o svim mogućim slučajevima u kojima su primjenom takvog mehanizma saznala za planirano strano ulaganje/preuzimanje koje će nad albanskim pravnim subjektom, koji je primio financijska sredstva u okviru programa Obzor Europa u djelovanjima koja se odnose na stratešku imovinu, interese, autonomiju ili sigurnost Europske unije, provesti subjekt koji ima poslovni nastan izvan Albanije ili je pod kontrolom takvog subjekta, pod uvjetom da Komisija dostavi Albaniji popis relevantnih pravnih subjekata s poslovnim nastanom u Albaniji nakon potpisivanja sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava s tim subjektima; i
- c) jamstva da rezultati, tehnologije, usluge i proizvodi koje subjekti s poslovnim nastanom u Albaniji razvijaju u okviru predmetnih djelovanja neće podlijegati ograničenjima pri izvozu u države članice EU-a za vrijeme djelovanja te četiri godine nakon završetka djelovanja. Albanija svake godine za vrijeme djelovanja te četiri godine nakon završetka djelovanja dostavlja ažurirani popis subjekata koji podliježu nacionalnim ograničenjima izvoza.
4. Pravni subjekti s poslovnim nastanom u Albaniji mogu sudjelovati u aktivnostima Zajedničkog istraživačkog centra pod jednakim uvjetima kao i pravni subjekti s poslovnim nastanom u Europskoj uniji, osim ako su potrebna ograničenja kako bi se osigurala usklađenost s područjem primjene sudjelovanja koje proizlazi iz provedbe stavaka 2. i 3. ovog članka.
5. Ako Europska unija provodi program Obzor Europa primjenom članaka 185. i 187. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, Albanija i albanski pravni subjekti mogu sudjelovati u pravnim strukturama uspostavljenima na temelju tih odredbi u skladu s pravnim aktima Europske unije koji su doneseni ili će biti doneseni u svrhu uspostave tih pravnih struktura.
6. Predstavnici Albanije imaju pravo sudjelovati u odboru iz članka 14. Odluke (EU) 2021/764 kao promatrači, bez prava glasa i u pogledu pitanja koja se odnose na Albaniju.
- Predstavnici Albanije ne prisustvuju glasanju tih odbora. Albanija će biti obaviještena o ishodu. Sudjelovanje iz ovog stavka odvija se na isti način kao i sudjelovanje predstavnika država članica Europske unije, uključujući postupke za primanje informacija i dokumentacije.
7. Prava Albanije na zastupanje i sudjelovanje u Odboru za europski istraživački prostor i njegovim podskupinama prava su koja se primjenjuju na pridružene zemlje.
8. Predstavnici Albanije imaju pravo sudjelovati u Vijeću guvernera Zajedničkog istraživačkog centra kao promatrači, bez prava glasa. Podložno tom uvjetu, takvo sudjelovanje uređeno je istim pravilima i postupcima koji se primjenjuju na predstavnike država članica Europske unije, među ostalim u pogledu prava na riječ i postupaka primanja informacija i dokumentacije u vezi s pitanjem koje se odnosi na Albaniju.
9. Albanija može sudjelovati u Konzorciju europskih istraživačkih infrastruktura (ERIC) u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 723/2009 <sup>(8)</sup>, uzimajući u obzir njezinu najnoviju verziju, i pravnim aktom o uspostavi ERIC-a.
10. Putne troškove i troškove boravka predstavnika i stručnjaka iz Albanije povezane s njihovim sudjelovanjem u ulozi promatrača u radu odbora iz članka 14. Odluke (EU) 2021/764 ili na drugim sastancima koji se odnose na provedbu programa Obzor Europa Europska unija nadoknađuje na istoj osnovi te u skladu s postupcima koji su trenutačno na snazi za predstavnike država članica Europske unije.
11. Stranke u okviru postojećih odredbi poduzimaju sve što je u njihovoj moći kako bi olakšale slobodno kretanje i boravak znanstvenika koji sudjeluju u aktivnostima iz ovog Sporazuma te prekogranični protok robe i usluga namijenjenih za te aktivnosti.

<sup>(8)</sup> Uredba Vijeća (EZ) br. 723/2009 od 25. lipnja 2009. o pravnom okviru Zajednice za Konzorcij europskih istraživačkih infrastruktura (ERIC) (SL L 206, 8.8.2009., str. 1.).

12. Albanija po potrebi poduzima sve potrebne mjere kako bi osigurala da roba i usluge kupljeni u Albaniji ili uvezeni u Albaniju koji se djelomično ili u cijelosti financiraju u skladu sa sporazumima o dodjeli bespovratnih sredstava i/ili ugovorima sklopljenima radi ostvarenja aktivnosti u skladu s ovim Sporazumom budu izuzeti od carine, uvoznih pristojbi i drugih fiskalnih terećenja, uključujući PDV, koja se primjenjuju u Albaniji.

### Članak 3.

#### Financijski doprinos

1. Sudjelovanje Albanije ili albanskih pravnih subjekata u programu Obzor Europa obvezuje Albaniju na davanje financijskog doprinosa za Program i povezane troškove upravljanja i izvršenja te operativne troškove u okviru općeg proračuna Europske unije (dalje u tekstu „proračun Unije”).

2. Financijski doprinos zbroj je:

a) operativnog doprinosa; i

b) naknade za sudjelovanje.

3. Financijski doprinos plaća se u obliku godišnje uplate u dvije rate, s rokom koji je najkasnije u lipnju i rujnu.

4. Operativni doprinos obuhvaća operativne rashode i rashode za potporu Programa i pridodan je odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza i plaćanje iz proračuna Unije koji je konačno donesen za program Obzor Europa, uključujući sva odobrena sredstva koja odgovaraju opozivima, koja su ponovno stavljena na raspolaganje kako je navedeno u članku 15. stavku 3. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća <sup>(9)</sup>, uzimajući u obzir njezinu najnoviju verziju (dalje u tekstu „Financijska uredba”) i uvećana za vanjski namjenski prihod koji ne proizlazi iz financijskih doprinosa programu Obzor Europa od drugih donatora <sup>(10)</sup>.

Za vanjski namjenski prihod dodijeljen programu Obzor Europa u skladu s člankom 3.1. Uredbe Vijeća (EU) 2020/2094 o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 <sup>(11)</sup> to uvećanje odgovara godišnjim odobrenim sredstvima navedenima u dokumentima priloženima nacrtu proračuna u vezi s programom Obzor Europa.

5. Početni operativni doprinos temelji se na ključu za uplatu doprinosa, koji se definira kao omjer bruto domaćeg proizvoda (BDP) Albanije po tržišnim cijenama i BDP-a Europske unije po tržišnim cijenama. BDP-e po tržišnim cijenama koji će se primjenjivati određuju namjenske službe Komisije na temelju najnovijih statističkih podataka dostupnih za proračunske izračune u godini koja prethodi godini dospjeća godišnje uplate. Za 2021. početni operativni doprinos iznimno se temelji na BDP-u u 2019. po tržišnim cijenama. Prilagodbe ovog ključa za uplatu doprinosa utvrđene su u Prilogu I.

6. Početni operativni doprinos izračunava se primjenom ključa za uplatu doprinosa, kako je prilagođen, na početna odobrena sredstva za preuzimanje obveza iz proračuna Europske unije koji je konačno usvojen za primjenjivu godinu za financiranje programa Obzor Europa, uvećana u skladu sa stavkom 4. ovog članka.

7. Naknada za sudjelovanje iznosi 4 % godišnjeg početnog operativnog doprinosa izračunanog u skladu sa stavcima 5. i 6. ovog članka i postupno se uvodi kako je utvrđeno u Prilogu I. Naknada za sudjelovanje ne podliježe retroaktivnoj prilagodbi ni ispravcima.

8. Početni operativni doprinos za godinu N može se retrospektivno prilagoditi, naviše ili naniže, u jednoj ili više narednih godina na temelju proračunskih obveza preuzetih za odobrena sredstva za preuzimanje obveza za tu godinu N, uvećana u skladu sa stavkom 4. ovog članka, njihove provedbe u okviru zakonskih obveza i njihova opoziva. Detaljne odredbe o provedbi ovog članka utvrđene su u Prilogu I.

<sup>(9)</sup> Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredbi (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

<sup>(10)</sup> To posebno uključuje sredstva iz Instrumenta Europske unije za oporavak uspostavljenog Uredbom Vijeća (EU) 2020/2094 od 14. prosinca 2020. o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 (SL L 433 I, 22.12.2020., str. 23.).

<sup>(11)</sup> SL L 433 I, 22.12.2020., str. 23.



9. Europska unija Albaniji dostavlja informacije o njezinu financijskom sudjelovanju, kako su sadržane u proračunskim i računovodstvenim informacijama te informacijama o uspješnosti i evaluaciji dostavljenima proračunskim tijelima Europske unije i njezinim tijelima nadležnima za davanje razrješenice u vezi s programom Obzor Europa. Te se informacije dostavljaju uzimajući u obzir pravila Europske unije i Albanije o povjerljivosti i zaštiti podataka i ne dovodeći u pitanje informacije koje Albanija ima pravo primiti u skladu s Prilogom III.

10. Svi doprinosi Albanije ili uplate iz Europske unije te izračun iznosa koje treba platiti ili primiti vrše se u eurima.

#### Članak 4.

##### Mehanizam automatske korekcije

1. Na početni operativni doprinos Albanije za godinu N, kako je prilagođen u skladu s člankom 3. stavkom 8., primjenjuje se mehanizam automatske korekcije koji se izračunava u godini N + 2. Mehanizam se temelji na uspješnosti Albanije i albanskih pravnih subjekata u dijelovima programa Obzor Europa koji se provode s pomoću konkurentnih bespovratnih sredstava financiranih iz odobrenih sredstava za preuzimanje obveza iz godine N, uvećanih u skladu s člankom 3. stavkom 4.

Iznos automatske korekcije izračunava se na temelju razlike između:

- a) početnih iznosa pravnih obveza za konkurentna bespovratna sredstva stvarno preuzetih s Albanijom ili albanskim pravnim subjektima koji se financiraju iz odobrenih sredstava za preuzimanje obveza u godini N, uvećanih u skladu s člankom 3. stavkom 4.; i
- b) odgovarajućeg operativnog doprinosa u godini N koji je Albanija platila, kako je prilagođen u skladu s člankom 3. stavkom 8., koji ne uključuje troškove neintervencije financirane iz odobrenih sredstava za preuzimanje obveza iz godine N, uvećanih u skladu s člankom 3. stavkom 4.

2. Ako iznos iz stavka 1., neovisno o tome je li pozitivan ili negativan, premašuje 8 % odgovarajućeg početnog operativnog doprinosa kako je prilagođen u skladu s člankom 3. stavkom 8., početni operativni doprinos Albanije za godinu N ispravlja se. Iznos koji Albanija treba platiti ili primiti kao dodatni doprinos ili smanjenje doprinosa na temelju mehanizma automatske korekcije jest iznos koji premašuje taj prag od 8 %. Iznos koji je niži od tog praga od 8 % ne uzima se u obzir pri izračunu dodatnog doprinosa koji treba platiti ili nadoknaditi.

3. Detaljna pravila o mehanizmu automatske korekcije utvrđena su u Prilogu I.

#### Članak 5.

##### Reciprocitet

1. Pravni subjekti s poslovnim nastanom u Europskoj uniji mogu sudjelovati u programima i projektima Albanije istovrijednima programu Obzor Europa u skladu s albanskim zakonodavstvom.

2. Nepotpuni popis istovrijednih programa i projekata Albanije naveden je u Prilogu II.

3. Financiranje pravnih subjekata s poslovnim nastanom u Uniji koje provodi Albanija podliježe albanskom zakonodavstvu kojim je uređena provedba istraživačkih i inovacijskih programa i/ili projekata. Ako financiranje nije osigurano, pravni subjekti s poslovnim nastanom u Uniji mogu sudjelovati vlastitim sredstvima.

#### Članak 6.

##### Otvorena znanost

Stranke će uzajamno promicati i poticati otvorenu znanost u svojim programima i projektima u skladu s pravilima programa Obzor Europa i albanskim zakonodavstvom.

#### Članak 7.

##### Praćenje, evaluacija i izvješćivanje

1. Ne dovodeći u pitanje odgovornosti Komisije, Europskog ureda za borbu protiv prijevара (OLAF) i Revizorskog suda Europske unije u pogledu praćenja i evaluacije programa Obzor Europa, sudjelovanje Albanije u tom programu kontinuirano se prati na temelju partnerstva između Komisije i Albanije.

2. Pravila koja se odnose na dobro financijsko upravljanje, uključujući financijsku kontrolu, povrat sredstava i druge mjere protiv prijevара u vezi s financiranjem koje provodi Europska unija u skladu s ovim Sporazumom, utvrđena su u Prilogu III.



## Članak 8.

**Zajednički odbor EU-a i Albanije za istraživanje i inovacije**

1. Osniva se Zajednički odbor EU-a i Albanije za istraživanje i inovacije (dalje u tekstu „Zajednički odbor EU-a i Albanije“). Zadaće Zajedničkog odbora EU-a i Albanije uključuju:

- a) ocjenjivanje, evaluaciju i preispitivanje provedbe ovog Ugovora, posebice u pogledu:
    - i. sudjelovanja i uspješnosti albanskih pravnih subjekata u programu Obzor Europa;
    - ii. razine (uzajamne) otvorenosti za sudjelovanje pravnih subjekata s poslovnim nastanom u svakoj od stranaka u programima i projektima druge stranke;
    - iii. provedbe mehanizma financijskog doprinosa i mehanizma automatske korekcije u skladu s člancima 3. i 4.;
    - iv. razmjene informacija i ispitivanja svih mogućih pitanja o iskorištavanju rezultata, uključujući prava intelektualnog vlasništva;
  - b) raspravu, na zahtjev bilo koje stranke, o ograničenjima koja stranke primjenjuju ili planiraju u pogledu pristupa njihovim odgovarajućim istraživačkim i inovacijskim programima, među ostalim naročito za djelovanja koja se odnose na njihovu stratešku imovinu, interese, autonomiju ili sigurnost;
  - c) ispitivanje načina unapređenja i razvoja suradnje;
  - d) zajedničku raspravu o budućim usmjerenjima i prioritetima politika koje se odnose na istraživanje i inovacije te planiranje istraživanja od zajedničkog interesa; i
  - e) razmjenu informacija, među ostalim, o novom zakonodavstvu, odlukama ili nacionalnim istraživačkim i inovacijskim programima koji su relevantni za provedbu ovog Sporazuma.
2. Zajednički odbor EU-a i Albanije, koji se sastoji od predstavnika Europske unije i Albanije, donosi svoj Poslovnik.
3. Zajednički odbor EU-a i Albanije može na *ad hoc* osnovi uspostaviti bilo koju radnu skupinu/savjetodavno tijelo na stručnoj razini, koji mogu pomoći u provedbi ovog Sporazuma.
4. Zajednički odbor EU-a i Albanije sastaje se najmanje jedanput godišnje i, kad god to zahtijevaju posebne okolnosti, na zahtjev bilo koje od stranaka. Europska unija i albansko ministarstvo nadležno za znanost izmjenjuju se kao organizator i domaćin tih sastanaka.
5. Zajednički odbor EU-a i Albanije kontinuirano djeluje na temelju razmjene relevantnih informacija bilo kojim sredstvima komunikacije, posebice u vezi sa sudjelovanjem/uspješnosti albanskih pravnih subjekata. Zajednički odbor EU-a i Albanije može obavljati svoje zadaće u pisanom obliku kad god se ukaže potreba za time.

## Članak 9.

**Završne odredbe**

1. Ovaj Sporazum stupa na snagu na datum na koji su stranke jedna drugu obavijestile o dovršetku internih postupaka potrebnih u tu svrhu.
2. Ovaj Sporazum primjenjuje se od 1. siječnja 2021. Ostaje na snazi onoliko dugo koliko je potrebno za dovršenje svih projekata, djelovanja, aktivnosti ili njihovih dijelova financiranih iz programa Obzor Europa, svih mjera potrebnih za zaštitu financijskih interesa Europske unije i svih financijskih obveza koje proizlaze iz provedbe ovog Sporazuma između stranaka.
3. Europska unija može obustaviti primjenu ovog Sporazuma ako Albanija ne plati, djelomično ili u cijelosti, financijski doprinos koji je dužna platiti u skladu s ovim Sporazumom.

U slučaju neplaćanja koje može znatno ugroziti provedbu programa Obzor Europa i upravljanje njime Komisija šalje službenu opomenu. Ako se plaćanje ne izvrši u roku od 20 radnih dana od primanja službene opomene, Komisija službenim dopisom obavještava Albaniju o obustavi primjene ovog Sporazuma, koja stupa na snagu 15 dana nakon datuma na koji je Albanija primila tu obavijest.

U slučaju obustave primjene ovog Sporazuma pravni subjekti s poslovnim nastanom u Albaniji nemaju pravo sudjelovati u postupcima dodjele koji još nisu završeni kad obustava stupi na snagu. Postupak dodjele smatra se završenim kad su kao rezultat tog postupka preuzete pravne obveze.

Obustava ne utječe na pravne obveze preuzete s pravnim subjektima s poslovnim nastanom u Albaniji prije njezina stupanja na snagu. Ovaj Sporazum i dalje je primjenjiv na takve pravne obveze.

Nakon što Europska unija primi cjelokupni iznos dugovanog financijskog doprinosa, ona o tome odmah obavještava Albaniju. Obustava se ukida nakon slanja te obavijesti i odmah stupa na snagu.

Od datuma ukidanja obustave albanski pravni subjekti ponovno su prihvatljivi za postupke dodjele pokrenute nakon i prije tog datuma za koje rokovi za podnošenje prijave nisu istekli.

4. Svaka stranka može u bilo kojem trenutku raskinuti ovaj Sporazum dostavom pisane obavijesti o namjeri njegova raskida. Sporazum se u tom slučaju raskida tri kalendarska mjeseca nakon dostave te pisane obavijesti primatelju. Datum na koji raskid stupa na snagu jest datum raskida za potrebe ovog Sporazuma.

5. U slučaju raskida ovog Sporazuma u skladu sa stavkom 4. stranke se slažu da:

- (a) projekti, djelovanja, aktivnosti ili njihovi dijelovi u pogledu kojih su preuzete pravne obveze nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma i prije njegova raskida nastavljaju se do njihova dovršenja pod uvjetima utvrđenima u ovom Sporazumu;
- (b) godišnji financijski doprinos za godinu N u kojoj je ovaj Sporazum raskinut plaća se u cijelosti u skladu s člankom 3. Operativni doprinos za godinu N prilagođava se u skladu s člankom 3. stavkom 8. i ispravlja u skladu s člankom 4. ovog Sporazuma. Naknada za sudjelovanje plaćena za godinu N ne prilagođava se i ne ispravlja;
- (c) nakon godine u kojoj je ovaj Sporazum raskinut početni operativni doprinosi plaćeni za godine u kojima se ovaj Sporazum primjenjivao prilagođavaju se u skladu s člankom 3. stavkom 8. i automatski ispravljavaju u skladu s člankom 4. ovog Sporazuma.

Stranke uz zajednički pristanak rješavaju sve ostale posljedice raskida ovog Sporazuma.

6. Ovaj se Sporazum može izmijeniti jedino pisanim putem uz suglasnost stranaka. Izmjene stupaju na snagu u skladu s istim postupkom koji se primjenjuje na stupanje na snagu ovog Sporazuma.

7. Prilozi ovom Sporazumu njegov su sastavni dio.

Sporazum se sastavlja u po dva primjerka na engleskom i albanskom jeziku, pri čemu je svaki od tih tekstova jednako vjerodostojan. U slučaju razlika u tumačenju prednost ima engleski tekst.

Sastavljeno u Bruxellesu, dana 1. veljače 2022., te u Tirani, dana 9. veljače 2022.

*Za Komisiju, u ime  
Europske unije,  
Mariya GABRIEL*

*Povjerenica za inovacije, istraživanje,  
kulturu, obrazovanje i mlade*

*Za Vijeće ministara Albanije,  
Evis KUSHI  
Ministrica znanosti i obrazovanja*

## PRILOG I.

**Pravila o financijskom doprinosu Albanije programu Obzor Europa (2021.–2027.)****I. Izračun financijskog doprinosa Albanije**

1. Financijski doprinos Albanije programu Obzor Europa utvrđuje se na godišnjoj osnovi proporcionalno i pridodano sredstvima koja su u općem proračunu Europske unije te godine odobrena za preuzimanje obveza povezanih s upravljanjem programom Obzor Europa te njegovim izvršenjem i funkcioniranjem, uvećanima u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma.

2. Naknada za sudjelovanje iz članka 3. stavka 7. ovog Sporazuma postupno se uvodi kako slijedi:

— 2021.: 0,5 %;

— 2022.: 1 %;

— 2023.: 1,5 %;

— 2024.: 2 %;

— 2025.: 2,5 %;

— 2026.: 3 %;

— 2027.: 4 %.

3. U skladu s člankom 3. stavkom 5. ovog Sporazuma početni operativni doprinos koji Albanija treba platiti za svoje sudjelovanje u programu Obzor Europa izračunava se za odgovarajuće financijske godine prilagodbom ključa za uplatu doprinosa.

Prilagodba ključa za uplatu doprinosa primjenjuje se na sljedeći način:

$$\text{Prilagođeni ključ za uplatu doprinosa} = \text{ključ za uplatu doprinosa} \times \text{koeficijent}$$

Koeficijent koji se primjenjuje za prethodno navedeni izračun za prilagodbu ključa za uplatu doprinosa iznosi 0,1.

4. U skladu s člankom 3. stavkom 8. ovog Sporazuma prva prilagodba koja se odnosi na provedbu proračuna za godinu N vrši se u godini N + 1 tako da se početni operativni doprinos za godinu N prilagodi, naviše ili naniže, za razliku između:

a) prilagođenog doprinosa izračunanog primjenom ključa za uplatu doprinosa prilagođenog za godinu N na zbroj:

i. iznosa proračunskih obveza preuzetih za odobrena sredstva za preuzimanje obveza za godinu N u okviru izglasanog proračuna Europske unije i za odobrena sredstva za preuzimanje obveza koja odgovaraju opozivima koja su ponovno stavljena na raspolaganje; i

ii. odobrenih sredstava za preuzimanje obveza koja se temelje na vanjskom namjenskom prihodu koji ne proizlazi iz financijskih doprinosa programu Obzor Europe od drugih donatora i koja su bila raspoloživa na kraju godine N <sup>(1)</sup>. U svrhu izračuna prilagođenog doprinosa za vanjski namjenski prihod dodijeljen programu Obzor Europa u skladu s člankom 3. stavkom 1. Uredbe Vijeća (EU) 2020/2094 o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 <sup>(2)</sup> upotrebljavaju se godišnji okvirni iznosi u programiranju VFO-a;

<sup>(1)</sup> To posebno uključuje sredstva iz Instrumenta Europske unije za oporavak uspostavljenog Uredbom Vijeća (EU) 2020/2094 od 14. prosinca 2020. o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 (SL L 433 I, 22.12.2020., str. 23.).

<sup>(2)</sup> SL L 433 I, 22.12.2020., str. 23.

b) i početnog operativnog doprinosa za godinu N.

Počevši od godine N + 2 i svake sljedeće godine, sve dok sve proračunske obveze financirane odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza iz godine N, uvećanima u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma, ne budu plaćene ili opozvane, a najkasnije tri godine nakon završetka programa Obzor Europe, Unija izračunava prilagodbu operativnog doprinosa za godinu N smanjenjem operativnog doprinosa Albanije za iznos dobiven primjenom ključa za uplatu doprinosa, prilagođenog za godinu N, na sredstva koja su svake godine opozvana za obveze iz godine N financirane iz proračuna Unije ili opozvanih sredstava koja su ponovno stavljena na raspolaganje.

Ako su iznosi na temelju vanjskog namjenskog prihoda iz godine N (uključujući odobrena sredstva za preuzimanje obveza i, za iznose u skladu s Uredbom Vijeća (EU) 2020/2094, godišnje okvirne iznose u programiranju VFO-a) koji ne proizlaze iz financijskih doprinosa programu Obzor Europa od drugih donatora poništeni, operativni doprinos Albanije umanjuje se za iznos dobiven primjenom ključa za uplatu doprinosa, prilagođenog za godinu N, na poništeni iznos.

## II. Automatska korekcija operativnog doprinosa Albanije

1. Za izračun automatske korekcije kako je navedeno u članku 4. ovog Sporazuma primjenjuju se sljedeći modaliteti:

- a) „konkurentna bespovratna sredstva” znači bespovratna sredstva dodijeljena na temelju poziva za podnošenja prijedloga u kojima se krajnji korisnici mogu utvrditi u trenutku izračuna automatske korekcije. Financijska potpora trećim stranama kako je utvrđeno u članku 204. Financijske uredbe izuzeta je;
- b) ako je pravna obveza potpisana s konzorcijem, iznosi koji se upotrebljavaju za utvrđivanje početnih iznosa pravne obveze kumulativni su iznosi dodijeljeni korisnicima koji su albanski subjekti u skladu s okvirnom raščlambom proračuna sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava;
- c) svi iznosi pravnih obveza koji odgovaraju konkurentnim bespovratnim sredstvima utvrđuju se s pomoću Komisijina elektroničkog sustava eCorda i izdvajaju se druge srijede u veljači godine N + 2;
- d) „troškovi neintervencije” znači troškovi Programa koji nisu konkurentna bespovratna sredstva, uključujući rashode za potporu, administraciju pojedinih programa i druga djelovanja <sup>(3)</sup>;
- e) iznosi dodijeljeni međunarodnim organizacijama kao pravnim subjektima koji su krajnji korisnici <sup>(4)</sup> smatraju se troškovima neintervencije.

2. Mehanizam se primjenjuje kako slijedi:

- a) automatske korekcije za godinu N koje se odnose na izvršenje odobrenih sredstava za preuzimanje obveza za godinu N, uvećanih u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma, primjenjuju se na temelju podataka za godinu N i godinu N + 1 iz sustava eCorda iz točke c) podstavka 1. stavka II. ovog Priloga u godini N + 2 nakon svake prilagodbe u skladu s člankom 3. stavkom 8. ovog Sporazuma primijenjene na doprinos Albanije programu Obzor Europa. Razmatrani iznos jest iznos konkurentnih bespovratnih sredstava za koje postoje dostupni podaci u trenutku izračuna korekcije;
- b) počevši od godine N + 2 pa sve do 2029. iznos automatske korekcije izračunava se za godinu N uzimajući u obzir razliku između:
  - i. ukupnog iznosa konkurentnih bespovratnih sredstava dodijeljenih Albaniji ili albanskim pravnim subjektima kao preuzete obveze za proračunska odobrena sredstva za godinu N i;

<sup>(3)</sup> Druga djelovanja uključuju naročito nabavu, nagrade, financijske instrumente, izravna djelovanja Zajedničkog istraživačkog centra, pretplate (OECD, Eureka, IPEEC, IEA, ...), stručnjake (ocjenjivači, praćenje projekata) itd.

<sup>(4)</sup> Međunarodne organizacije smatraju se troškovima neintervencije samo ako su krajnji korisnici. To se ne primjenjuje ako je međunarodna organizacija koordinator projekta (raspodjela sredstava drugim koordinatorima).

ii. iznosa prilagođenog operativnog doprinosa Albanije za godinu N pomnoženog s omjerom:

- A. iznosa konkurentnih bespovratnih sredstava za odobrena sredstva za preuzimanje obveza za godinu N, uvećana u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma; i
- B. ukupnog iznosa svih odobrenih proračunskih sredstava za preuzimanje obveza za godinu N, uključujući troškove neintervencije.

**III. Plaćanje financijskog doprinosa Albanije, plaćanje prilagodbi albanskog operativnog doprinosa i plaćanje na temelju automatske korekcije koja se primjenjuje na operativni doprinos Albanije**

1. Komisija u najkraćem mogućem roku, a najkasnije pri izdavanju prvog poziva za osiguravanje sredstava za financijsku godinu, dostavlja Albaniji sljedeće informacije:

- a. informacije o iznosima odobrenih sredstava za preuzimanje obveza u proračunu Unije koji je konačno donesen za predmetnu godinu za proračunske linije koje obuhvaćaju sudjelovanje Albanije u programu Obzor Europa, uvećanima, prema potrebi, u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma;
- b. informacije o iznosu naknade za sudjelovanje iz članka 3. stavka 7. ovog Sporazuma;
- c. informacije o provedbi odobrenih sredstava za preuzimanje obveza koja odgovaraju proračunskoj godini N, uvećanih u skladu s člankom 3. stavkom 4. ovog Sporazuma i razinom opoziva, od godine N + 1 provedbe programa Obzor Europa;
- d. za dio programa Obzor Europa za koji su takve informacije potrebne za izračun automatske korekcije, informacije o razini preuzetih obveza u korist albanskih pravnih subjekata raščlanjenih prema odgovarajućoj godini proračunskih sredstava i pripadajućoj ukupnoj razini obveza.

Komisija na temelju svojeg nacrtu proračuna u najkraćem mogućem roku, a najkasnije do 1. rujna financijske godine, pruža procjenu informacija za sljedeću godinu u skladu s točkama (a) i (b).

2. Komisija najkasnije u travnju i lipnju svake financijske godine Albaniji izdaje poziv za osiguravanje sredstava u iznosu koji odgovara njezinu doprinosu u skladu s ovim Sporazumom.

U svakom pozivu za osiguravanje sredstava predviđena je isplata šest dvanaestina doprinosa Albanije najkasnije 45 dana nakon njegova izdavanja.

Za prvu godinu provedbe ovog Sporazuma Komisija izdaje jedan poziv za osiguravanje sredstava u roku od 60 dana od datuma na koji Sporazum počinje proizvoditi pravne učinke.

3. Svake godine, počevši od 2023., u pozivima za osiguravanje sredstava uzima se u obzir i iznos automatske korekcije primjenjive na operativni doprinos plaćen za godinu N – 2.

Poziv za osiguravanje sredstava izdan najkasnije u travnju može uključivati i prilagodbe financijskog doprinosa koje je Albanija platila za provedbu, funkcioniranje i upravljanje prijašnjim Okvirnim programom za istraživanje i inovacije (ili više njih) u kojem je Albanija sudjelovala.

Za svaku od financijskih godina 2028., 2029. i 2030. Albanija plaća li prima iznos koji proizlazi iz automatske korekcije primijenjene na operativne doprinose koje je platila 2026. i 2027. ili iz prilagodbi u skladu s člankom 3. stavkom 8. ovog Sporazuma.

4. Albanija plaća svoj financijski doprinos na temelju ovog Sporazuma u skladu s točkom III. ovog Priloga. Ako Albanija ne plati svoj financijski doprinos do datuma dospijeca, Komisija šalje službenu opomenu.

Za svako kašnjenje u plaćanju financijskog doprinosa Albaniji se na nepodmireni iznos od datuma dospijeca obračunavaju zatezne kamate.

Kamatna stopa na dug koji na dan dospijeca nije podmiren stopa je koju Europska središnja banka primjenjuje na svoje glavne operacije refinanciranja, kako je objavljeno u seriji C *Službenog lista Europske unije*, koja je na snazi prvoga kalendarskog dana mjeseca datuma dospijeca, uvećana za jedan i pol postotni bod.

---

*PRILOG II.***Nepotpuni popis istovrijednih programa i projekata Albanije**

Sljedeći nepotpuni popis smatra se popisom albanskih programa i projekata koji su istovrijedni programu Obzor Europa:

- Nacionalni program istraživanja i razvoja.

---

## PRILOG III.

**Dobro financijsko upravljanje**

Zaštita financijskih interesa i povrat

## Članak 1.

**Preispitivanja i revizije**

1. Europska unija ima pravo provoditi, u skladu s primjenjivim aktima jedne ili više institucija ili tijela Unije i kako je predviđeno relevantnim sporazumima i/ili ugovorima, tehnička, znanstvena, financijska ili druga preispitivanja i revizije u prostorima bilo koje fizičke osobe s boravištem u Albaniji ili bilo kojeg pravnog subjekta s poslovnim nastanom u Albaniji koji primaju sredstva Europske unije te bilo koje treće strane uključene u provedbu sredstava Unije koja ima boravište ili poslovni nastan u Albaniji. Takva preispitivanja i revizije mogu provoditi službenici institucija i tijela Europske unije, osobito službenici Europske komisije i Europskog revizorskog suda, ili druge osobe koje Europska komisija ovlasti.
2. Službenici institucija i tijela Europske unije, osobito službenici Europske komisije i Europskog revizorskog suda, i druge osobe koje Komisija ovlasti imaju odgovarajući pristup lokacijama, radovima i dokumentima (u elektroničkom i papirnatom obliku) i svim informacijama potrebnima za provedbu takvih revizija, što uključuje pravo na dobivanje fizičke/elektroničke preslike ili izvoda iz bilo kojeg dokumenta ili sadržaja bilo kojeg medija za pohranu podataka koji drži fizička ili pravna osoba obuhvaćena revizijom ili treća strana obuhvaćena revizijom.
3. Kako bi mogli izvršavati svoje dužnosti iz ovog članka, službenicima i drugim osobama iz stavka 2. Albanija ne uskraćuje pravo ulaska u Albaniju ni pristup prostorijama niti za to postavlja prepreke.
4. Preispitivanja i revizije mogu se provoditi i nakon obustave primjene ovog Sporazuma u skladu s njegovim člankom 9. stavkom 3. ili njegova raskida, pod uvjetima utvrđenima u primjenjivim aktima jedne ili više institucija ili tijela Europske unije i kako je predviđeno u relevantnim sporazumima i/ili ugovorima koji se odnose na bilo koju pravnu obvezu u provedbi proračuna Europske unije koju je Europska unija preuzela prije datuma obustave primjene ovog Sporazuma u skladu s njegovim člankom 9. stavkom 3. ili njegova raskida.

## Članak 2.

**Borba protiv nepravilnosti, prijevара i drugih kaznenih djela koja utječu na financijske interese Unije**

1. Europska komisija i Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF) ovlašteni su provoditi administrativne istrage, uključujući provjere i inspekcije na terenu, na državnom području Albanije. Te istrage provode se u skladu s uvjetima utvrđenima u primjenjivim aktima jedne ili više institucija Unije.
2. Nadležna albanska tijela u razumnom roku obavješćuju Europsku komisiju ili OLAF o svim činjenicama ili sumnjama o kojima imaju saznanja u pogledu nepravilnosti, prijevара ili drugih nezakonitih aktivnosti koje utječu na financijske interese Unije.
3. Provjere i inspekcije na terenu mogu se provoditi u prostorima bilo koje fizičke osobe s boravištem u Albaniji ili bilo kojeg pravnog subjekta s poslovnim nastanom u Albaniji koji primaju sredstva Unije te bilo koje treće strane uključene u provedbu sredstava Unije koja ima boravište ili poslovni nastan u Albaniji.
4. Europska komisija ili OLAF pripremaju i provode provjere i inspekcije na terenu u bliskoj suradnji s nadležnim albanskim tijelom koje odredi Vijeće ministara Albanije. Kako bi moglo pružiti pomoć, to se nadležno tijelo unaprijed u razumnom roku obavješćuje o predmetu, svrsi i pravnom temelju provjera i inspekcija. U tu svrhu službenici nadležnih albanskih tijela mogu sudjelovati u provjerama i inspekcijama na terenu.
5. Provjere i inspekcije na terenu mogu se na zahtjev albanskih tijela provoditi zajedno s Europskom komisijom ili OLAF-om.



6. Službenici Komisije i osoblje OLAF-a imaju pristup svim informacijama i dokumentima, uključujući računalne podatke, o predmetnim operacijama potrebnima za pravilnu provedbu provjera i inspekcija na terenu. Posebice mogu izraditi preslike relevantnih dokumenata.
7. Ako određena osoba, subjekt ili druga treća strana odbije provjeru ili inspekciju na terenu, albanska tijela, djelujući u skladu s nacionalnim pravilima i propisima, dužna su Europskoj komisiji ili OLAF-u pomoći u tome da im se omogući obavljanje te provjere ili inspekcije. Ta pomoć uključuje poduzimanje odgovarajućih mjera opreza u skladu s nacionalnim zakonodavstvom, posebno u svrhu zaštite dokaza.
8. Europska komisija ili OLAF obavješćuju albanska tijela o rezultatima takvih provjera i inspekcija. Europska komisija ili OLAF u najkraćem mogućem roku izvješćuju nadležno albansko tijelo o svim činjenicama ili sumnjama koje se odnose na nepravilnost za koju su doznali tijekom provjere ili inspekcije na terenu.
9. Ne dovodeći u pitanje primjenu albanskog kaznenog prava, Europska komisija može pravnim ili fizičkim osobama iz Albanije koje sudjeluju u provedbi programa ili aktivnosti odrediti upravne mjere i kazne u skladu sa zakonodavstvom Europske unije.
10. U svrhu pravilne provedbe ovog članka Europska komisija ili OLAF i nadležna albanska tijela redovito razmjenjuju informacije i, na zahtjev jedne od stranaka ovog Sporazuma, međusobno se savjetuju.
11. Kako bi se olakšala učinkovita suradnja i razmjena informacija s OLAF-om, Albanija određuje kontaktnu točku.
12. Razmjena informacija između Europske komisije ili OLAF-a i nadležnih albanskih tijela provodi se uz poštovanje zahtjeva u pogledu povjerljivosti. Osobni podaci uključeni u razmjenu informacija zaštićeni su u skladu s primjenjivim pravilima.
13. Albanske vlasti surađuju s Uredom europskog javnog tužitelja kako bi mu omogućile da obavlja svoje dužnosti istraživanja, kaznenog proganjanja i izvođenja pred sud počinitelja kaznenih djela, i sudionika u njima, koja utječu na financijske interese Europske unije u skladu s primjenjivim zakonodavstvom.

### Članak 3.

#### **Povrat sredstava i izvršenje**

1. Odluke Europske komisije kojima se pravnim ili fizičkim osobama (ne uključuje države) određuje novčana obveza u vezi s bilo kojim potraživanjima koja proizlaze iz programa Obzor Europa izvršive su u Albaniji. Nacionalno tijelo koje Vijeće ministara Albanije u tu svrhu odredi provjerava vjerodostojnost odluke i bez dodatnih formalnosti prilaže nalog za izvršenje. Vijeće ministara Albanije obavješćuje Komisiju i Sud Europske unije o nacionalnom tijelu koje je u tu svrhu odredilo. U skladu s člankom 4. Europska komisija ima pravo izravno obavijestiti osobe s boravištem u Albaniji i pravne subjekte s poslovnim nastanom u Albaniji o takvim izvršivim odlukama. Izvršenje se provodi u skladu s albanskim zakonom i poslovníkom.
2. Presude i rješenja koje Sud Europske unije donese u skladu s arbitražnom klauzulom sadržanom u ugovoru ili sporazumu koji se odnose na programe, aktivnosti, djelovanja ili projekte Unije izvršive su u Albaniji na isti način kao i odluke Europske komisije iz stavka 1.
3. Sud Europske unije nadležan je za preispitivanje zakonitosti odluka Komisije iz stavka 1. i za suspenziju njihova izvršenja. Međutim, pritužbe zbog nepravilnosti u postupku izvršenja u nadležnosti su sudova Albanije.

*Članak 4.***Komunikacija i razmjena podataka**

Institucije i tijela Europske unije uključeni u provedbu programa Obzor Europa ili kontrole nad tim programom imaju pravo izravno komunicirati, među ostalim putem elektroničkog sustava razmjene, s bilo kojom fizičkom osobom s boravištem u Albaniji ili pravnom subjektom s poslovnim nastanom u Albaniji koji su primatelji sredstava Unije te s bilo kojom trećom stranom uključenom u provedbu sredstava Unije koja ima boravište ili poslovni nastan u Albaniji. Takve osobe, subjekti i strane mogu institucijama i tijelima Europske unije izravno dostaviti sve relevantne informacije i dokumente koje su dužni dostaviti na temelju zakonodavstva Europske unije koje je primjenjivo na program Unije te ugovora ili sporazuma sklopljenih radi provedbe tog programa.

---



ISSN 1977-0847 (elektroničko izdanje)  
ISSN 1725-0596 (tiskano izdanje)



**Ured za publikacije Europske unije**  
L-2985 Luxembourg  
LUKSEMBURG

**HR**